Ludvig Hope

Ånd og kraft

Taler om Den Hellige Ånd og den kristnes strid

Oversatt til norsk
Gamle stier · gamlestier.no

Ludvig Hope: *Ånd og kraft* (Taler om Den Hellige Ånd og den kristnes strid).
Tekstene er frie fordi forfatterne døde for mer enn 70 år siden. Oversettelsene er eget arbeid.
Bibelsitatene er fra Norsk Bibel 88/07.
Boka kan leses, skrives ut og deles fritt. Den nyeste utgaven finnes alltid på gamlestier.no.
Utgave 24. november 2026.

Innhold

Forord 1
Ånden – veiviser til Kristus (I) 2
Ånden – veiviser til Kristus (II) 8
Fylt av Ånden 13
Utslokk ikke Ånden 21
Sterke i striden 25
Sannhetens belte 30
Rettferdighetens brynje 33
Fredens evangelium 36
Troens skjold 40
Frelsens hjelm 43
Åndens sverd 47
Hvem er den største i Guds rike? 50
Livet med Gud og for Gud 54
«Om en liten stund» 58
Fariseernes surdeig 63
Er den kristne fri fra loven? 66
«På frukten skal treet kjennes» 71
Et knekket rør, en rykende veke 74
Påskemorgen 78
Tre åndsstrømninger 81
Tro og følelse 85
Lys og frelse 90
«Se, din konge kommer!» 94
Nikodemus 97
Et møte med Jesus 102
«Se det mennesket!» 108
Motløse og tvilende kristne 112
Nådestolen og domstolen 116
Vil du bli frelst? 120
Guds medarbeidere 124
Jesus, Judas og Peter 129
«At de alle må være ett» 135
Utvalgt av Gud 140
Vanmakt 144
Vintreet og greinene 147
Det et menneske sår, det skal han også høste 152

Kristus – ypperstepresten 156
Kristus – profeten 162
Kristus – kongen 166
Guds verk 171
Om Ludvig Hope 176

Forord

Forord til første utgave

Når jeg nå har mot til å sende ut en ny bok, er grunnen for en stor del at det gikk så godt med den jeg skrev sist. Da tenker jeg ikke først og fremst på det gode som ble sagt om boken, eller på at den ble godt tatt imot blant folket, men mer på at en og annen fant veien til Gud ved å lese den, og at kristne ble oppbygget.

Det er min bønn at også det jeg nå har skrevet, må føre sjelene til Gud og hjelpe mange kristne til å holde ut i striden til seieren er vunnet.

Skogly, i oktober 1918.

Ludvig Hope.

Forord til Skrifter i samling

Nå skal bøkene mine komme ut i en samlet utgave, sammen med et utvalg av taler og bladartikler fra de siste 40 årene. Det er mitt ønske at disse ni bindene ikke blir stående i en bokhylle, men blir brukt og ved Guds nåde fører mange til omvendelse og tro på Jesus Kristus.

Ikke minst ønsker jeg at tvilende, kjempende, trette og motløse kristne må finne trøst, lys og kraft i livet og i døden.

Oslo 1945.

Ludvig Hope.

Ånden – veiviser til Kristus (I)

> «Nå går jeg bort til ham som har sendt meg. Og ingen av dere spør meg: Hvor går du hen? Men fordi jeg har sagt dere dette, har sorg fylt deres hjerte. Men jeg sier dere sannheten: Det er til gagn for dere at jeg går bort. For dersom jeg ikke går bort, kommer ikke Talsmannen til dere. Men går jeg bort, da skal jeg sende ham til dere. Og når han kommer, skal han overbevise verden om synd og om rettferdighet og om dom: Om synd, fordi de ikke tror på meg. Om rettferdighet, fordi jeg går til Faderen, og dere ser meg ikke lenger. Om dom, fordi denne verdens fyrste er dømt» (Joh 16,5–11).

Gjennom tidene har ordet om Guds rike nesten alltid blitt forkynt mer eller mindre ensidig. Det har alltid vist seg å være en kunst som få mennesker mestrer: å forkynne hele Guds råd til frelse. Gang etter gang har forkynnerne sklidd ut til den ene eller den andre siden.

Den mannen eller den åndsstrømningen som er sterkest i tiden, og som synes å nå lengst inn i folket, vil så lett lokke de fleste med seg inn i det samme synet, den samme forkynnelsen og den samme arbeidsmåten. Blir da én sannhet forkynt på bekostning av en annen, tar gudslivet skade.

Noen ganger kan det til og med ende med avsvidde sjelemarker, så der det en gang var en blomstrende «Herrens hage», ligger det bare igjen en svart, nedtråkket vei. Vi har mange sørgelige eksempler på dette også i vårt land.

Det er visst nesten det samme hvilken vei det vipper. Blir den ene sannheten skjøvet til side for den andre, tar livet skade, for livet trenger av sin natur hele sannheten. Et friskt gudsliv må ha hele Guds ord. Gud har ikke gitt oss noe til unytte.

Særlig synes det å være lett å komme bort fra frelsen og friheten i Kristus og inn under trelldom og menneskebud. Noen ganger går det ned i det kalde, døde strevet, andre ganger opp i en åndelig sky der de tror de har funnet den høyeste åndskraft og frigjøring, mens de i grunnen maser og sliter seg i hjel ved Sinai.

Ordet om synd, om soning og rettferdiggjørelse, om Jesu åpne grav, om Guds farsomsorg for sitt folk – det synes å ha mindre plass i forkynnelsen nå enn før. Ordet om offer, om helliggjørelse, om et større og helere forhold til Gud, om å bli døpt og fylt av Ånden – det har derimot en sterkere tone og bredere plass i forkynnelsen enn nesten noen gang før.

Ordet om Jesu død og blod blir mer tatt som noe selvsagt, noe folk vet fra før – Guds folk, vel å merke. Mange mener derfor at de har rett og plikt til å gå forbi

dette til det som blir kalt høyere og større mål for en kristen. Som om det fantes noe som er større enn å kjenne ham som var død og er blitt levende!

Sannheten er vel heller at vi ser så lite inn i dette underet – Kristus – og derfor har vi så lite å si om ham. Tyngdepunktet i forkynnelsen kan nok ha flyttet seg fra Rom 8 til Rom 12, fra «så er det da ingen fordømmelse for dem som er i Kristus Jesus» (Rom 8,1) til dette: «at dere fremstiller deres legemer som et levende og hellig offer til Guds behag» (Rom 12,1).

Den delen av sannheten som vi nå vil prøve å løfte fram, er ordet om Guds Ånd, slik han er gitt oss av Gud som læremester i det store, gamle faget om synd og nåde.

* * *

Da Jesus hadde båret seg selv fram for Gud som et offer for våre synder og seiret over synden, døden og Satan, gikk han inn i selve himmelen for å tre fram for Guds åsyn for vår skyld (Hebr 9,24). Der er han nå som vår mann, med alt det han sonet og vant for oss. Guds ord sier oss også så enkelt og stort at det Jesus er for oss hos Gud, er nok. Finner vi da fram til Jesus, har vi også fått igjen alt det vi mistet i Adam.

Men til veiviser gjennom Guds ord fram til vår Frelser fikk vi Guds Ånd. Det løftet gav Jesus sine da han gikk til Faderen, og det løftet har han også oppfylt. Som Kristus er vår talsmann hos Gud i himmelen, er Guds Ånd vår talsmann her nede. Hans arbeid er å løfte oss opp fra synd og død og Satans makt, inn til friheten i vår levende Frelser.

For en herlig trøst for oss!

Som Kristus er vår eneste frelser, er Guds Ånd, gjennom Guds ord, vår eneste veiviser inn til frelsen i Kristus. «Ingen kan si: Jesus er Herre! – uten i Den Hellige Ånd» (1 Kor 12,3).

Menneskelivet her på jorden ville være en evig natt uten Guds Ånd. Ingen ville finne veien til Gud, ingen kunne dras ut av nød og natt, ingen kunne gripe korsets gåte og bli født til Guds barn ved sannhetens ord uten Guds Ånd.

Slik er det også etter at vi er blitt kristne. Vi makter ikke å holde fast ved det vi har funnet, og vokse opp til Kristus uten hjelp fra den samme Ånd. Der Guds Ånd er borte, er det ingen Kristus igjen i hjertet. Med all Bibelens kunnskap om vår frelse, og med alt vi har opplevd av Guds nåde, vil vi synke ned igjen i vanmakt og død uten Guds Ånd.

Den kristne som er tom for Ånden, blir forvandlet fra en levende blomst til en kunstig rose, fra organisme til mekanisme. Guds rike uten Guds Ånd er en død løve, et blodløst legeme uten hjerte og puls. Det er bare «en lydende malm eller en klingende bjelle» (1 Kor 13,1).

Alt gudsliv, både i den gamle og den nye pakt, vitner om det.

Med Guds Ånd kunne Samson rive i stykker en løve som om det hadde vært et lam, slite over de sterkeste rep som om de var ulltråd, slå sine fiender med kjevebenet av et esel, rive opp portene i Gaza og bære dem bort som om det hadde vært en liten grind. I den samme Ånd brøt han ned søylene som Dagons tempel hvilte på, og begravde sine fiender blant deres guder. Men da han hadde

mistet denne åndskraften, lå han bundet og vanmektig, til spott og vanære for seg selv og for Israels Gud.

Slik gikk det også med Saul. Så lenge han bar i sitt bryst den Ånd han fikk da Samuels oljekrukke ble tømt over hodet hans, var han en seirende mann. Men da han ved sitt ulydige liv mistet den dyre gaven, tapte han tomme for tomme, til han en dag snudde ryggen til fienden og kastet seg på sitt sverd.

Elia stod midt i et gudløst folk, frimodig og sterk. Alene trådte han fram mot folk og konge og en stor flokk avgudsprester. Han utfordret dem til kamp og bar seieren hjem, for han var båret av Guds Ånd.

Står vi så på grensen til den nye pakt, hører vi røsten av en Åndens mann som roper sitt folk til omvendelse, og i flokk og følge blir de grepet av hans ord. Apostelen Peter står fram på pinsedagen og kaller sitt folk til frelse med en åndskraft som gjør at tre tusen blir døpt til Kristus.

Alt dette taler høyt om Guds Ånds gjerning i oss mennesker.

«Dere skal få kraft idet Den Hellige Ånd kommer over dere. Og dere skal være mine vitner både i Jerusalem og i hele Judea og Samaria og like til jordens ende» (Apg 1,8). Slik lyder Jesu Kristi løfte til sitt folk i den nye pakt.

Nå er det ikke lenger et løfte bare til enkelte mennesker i folket. Nå står døren åpen for alle som vender om og tror: tjenestekvinne og trell, konge og prest. Alle har løfte om Ånden.

Det nye testamente er Åndens rike, med liv i Gud i troen på Jesus Kristus. Derfor er det ikke bare den som forkynner Guds ord, som må ha Guds Ånd, men hver eneste kristen. Skal mor og far kunne påvirke barna sine, må livet deres være båret av Ånd – Guds Ånd. Ingen lærer, ingen forkynner, ingen som arbeider med hånd eller ånd, kan vitne om Kristus så det rører ved hjertet, uten å være båret av Guds Ånd.

* * *

Men la oss heller ikke glemme at det finnes et annet rike her i verden – Satans rike. Det er også et åndsrike med store krefter. Dette riket er ikke fornøyd med å holde på det det har. Akkurat som Guds rike er også Satans rike et erobringsrike: Det vil vinne tilbake det som er tapt.

Med all sin åndsmakt oppsøker Satan hver kristen på jorden og vil føre ham bort fra Gud og inn igjen i sitt rike. Guds ord formaner oss derfor til å være på vakt, så vi ikke skal bukke under for Satans list.

Vi må heller ikke glemme at Satan ikke er nøye med midlene, bare han kan forføre Guds folk. Vinner han ikke det han vil ved rett og slett å friste oss til synd, tar han på seg englevinger og viser seg blant oss som om han var Guds Ånd og Kristi tjener (2 Kor 11,14).

Guds ord ber oss derfor «prøve åndene om de er av Gud» (1 Joh 4,1). Hvorfor skulle Guds ord minne oss om dette hvis Satan ikke kunne makte å vise seg lik Guds Ånd? Også trollmennene gjorde med sine hemmelige kunster det samme som Moses (2 Mos 7,11).

Ifølge Guds ord har vi plikt til å tro at ikke alt som sier seg å være Guds Ånd, er Guds Ånd. Dette synes mange kristne ikke å forstå, og derfor blir mange ført

på villspor. Her ligger nok også en del av løsningen på den gåten at vi så ofte ser ærlige kristne bli grepet av en ånd som viser seg ikke å være av Gud.

Alt åndelig som sier seg å være av Gud – særlig det som synes å være mer enn vanlig åndelig – våger ikke mange kristne å møte med kritikk på Guds ords grunn, fordi de er redde for å såre eller slokke Guds Ånd. Men å prøve åndene om de er av Gud, er nettopp det Guds ord ber oss gjøre. De som blindt og ukritisk åpner armer og hjerte for hver åndsstrømning som gjør krav på å være av Gud, står mer eller mindre i fare for å bli forført.

Mye ville vært vunnet for Guds rike og Guds folk, og mye ville vært tapt for Satan, om kristne mennesker ikke glemte dette.

Med det som her blir skrevet om dette spørsmålet, vil vi prøve å finne noen av de veiene Guds Ånd går når han fører mennesker til Kristus, og når han hjelper Guds barn gjennom farene, så vi kan komme velberget over grensen til det evige liv. Måtte Guds Ånd få styre tanke og penn, så det kunne bli til hjelp for mange i «kampen om kronen».

Først vil vi da prøve å finne noen av de veiene Guds Ånd går når han vil vinne dem som er borte fra Kristus.

* * *

Det er synden som har skilt mellom Gud og oss. Det var synden som gjorde at Kristus ble Guds Lam som gikk i døden for oss syndere. Skal vi da virkelig kjenne oss selv, må vi lære vår synd å kjenne. Og skal vi få bruk for Kristus som vår frelser i praksis, må vi i vårt indre menneske være overbevist om at vi trenger ham.

Guds Ånd har derfor den gjerning å overbevise oss om synd.

Den første berøringen et uomvendt menneske har med Guds Ånd, er når det kjenner seg urolig i sitt liv borte fra Gud. I det daglige arbeidet, i kirken og på bedehuset, på hav og land, på sykerommet, i teater og dansesal – ja, hvor det enn er et menneske som har fått kunnskap om Gud – der prøver Guds Ånd å uroe dem som sover i sin synd.

Rett som det er, blir tanke og samvittighet ført fram for Guds åsyn, øynene blir åpnet for regnskapsdagen, og hjertet kjenner seg dømt, trett og sårt. Slik søker Guds Ånd å overbevise mennesket om synd.

Mennesket får ikke gå så rolig i sin synd som det ofte ser ut for oss. Under det hardeste ansikt og den råeste spott kan det skjule seg en skrikende og lengtende sjel. Når mennesker kaster seg ut i synd og skam, er grunnen ikke alltid at de vil gjøre ende på livet. De gjør det ofte for å døyve den uroen som Guds Ånd har vakt i hjertet. Derfor kan vi også så ofte se at de vi trodde var lengst borte fra Gud, er de første som blir kristne.

Der leken, latteren og spotten har gått villest om dagen, der kan søvnen i den stille natten la lengst vente på seg og tårene falle tyngst, fordi livet lengter, borte fra Gud.

Dette er Guds Ånds arbeid med det uomvendte mennesket. Hvem kan telle alle de slagene Guds Ånd har slått på vår hjertedør? For alle dem som ble kalt og dratt, men stod imot, blir det tungt å være menneske når regnskapsdagen kommer.

* * *

Men det er ikke bare å uroe synderen i hans synd som er Guds Ånds gjerning med et menneske. Han vil også skape en trang i vår sjel bort fra synden og en lengsel etter å bli frelst.

Når du som ikke er en kristen, blir trett av å leve i synden, når du lengter etter den store dagen da også du kunne få tro at du var et Guds barn, da kan du være viss på at Guds Ånd er deg nær. Da er du arbeidsmark for Ånden.

Det vokser ikke fram noen trang i en eneste menneskesjel, bort fra synden og inn til Gud, uten ved Guds Ånd. Så står vi da ved det store underet: å få øynene våre åpnet for Jesus som vår frelser. Det er det store målet for Guds Ånd og for oss, men det er også her de største vanskene reiser seg for dem som vil bli frelst.

Alle som har gått gjennom denne trange porten, ut fra seg selv og inn til Kristus, fra døden til livet, fra Satans makt til Gud, vet om alle de tingene som vil legge seg i veien når Guds Ånd skal føre sjelen inn i den frelsende havnen.

Ingenting er lenger rett med deg. Hva du så tar deg til, får du det ikke til slik det skal være. Det er ikke noe håp om bedring for deg. Du er hard, du er kald, du er for stor en synder og kanskje også for liten en synder. Du bryr deg for lite om å bli frelst. Du kan ikke bli rett vakt, ikke rett omvendt og ikke angre syndene dine rett.

Alt er galt, det vet du, og likevel kjenner du så lite smerte over det. Så angrer du fordi du ikke får det til å angre, og så gråter du i smerte over at du kjenner så lite smerte. Du står deg selv i veien.

Du vil, og du vil ikke. Ditt indre er en slagmark, et åpent sår, et knust liv. Slik ser og kjenner du deg selv, og det som verre er: Slik er du også i bunn og grunn. Guds ord har sagt det før, nå ser du det selv, for Guds Ånd har lært deg det, han som ble sendt for å overbevise verden om synd.

Men hvordan kan jeg da tro at jeg er frelst? Ja, det er det store spørsmålet som Guds Ånd vil prøve å løse. Får ikke han løse det, blir det aldri løst.

Mens du ser på deg selv, hvordan du er og hvordan du skulle være, og mens du ber om et nytt liv og et annet sinn uten å få det, søker Guds Ånd i Ordet å vise deg at det er slike folk Jesus vil frelse, og at du nå skal tro at du er frelst i ham, slik som du nå er. Men det er nettopp dette du synes er helt meningsløst. Du våger ikke å tro at du er frelst slik som du er:

Du først vil døde synden og siden tro på Gud
engang når bedringen blir riktig ferdig.

Og så vet du ikke at du aldri kan bli ferdig, du som er død ved dine overtredelser og synder (Ef 2,1). Derfor lokker og drar Guds Ånd deg til ham som tar imot syndere, ham som rettferdiggjør den ugudelige og gjør synderen salig.

Og så en dag skjedde det med meg og mange andre – måtte det også skje med deg nå: Vi så at Jesus alene var nok, at vi ikke skulle ha noe annet til frelse. Akkurat som vi var, skulle vi få være frelst. Frelsens lys rant opp i sjelen. Der det før bare var redsel, natt og død, ble det nå fred, dag og liv.

Under Jesu kors grydde nådens dag.

Ånden tolket Jesus for hjertet vårt, og gåten ble løst – livets største gåte.

Dette er Åndens gjerning. Han har fått lede synderen til Kristus, og synderen er frelst.

«Ånden selv vitner sammen med vår ånd at vi er Guds barn» (Rom 8,16).

Ånden – veiviser til Kristus (II)

> «Ennå har jeg mye å si dere, men dere kan ikke bære det nå. Men når han kommer, sannhetens Ånd, skal han veilede dere til hele sannheten. For han skal ikke tale av seg selv, men det han hører, skal han tale, og de kommende ting skal han forkynne dere. Han skal herliggjøre meg, for han skal ta av mitt og forkynne det for dere. Alt det som Faderen har, er mitt. Derfor sa jeg at han tar av mitt og forkynner for dere» (Joh 16,12–15).

I første tale prøvde vi å vise hvordan Guds Ånd har arbeidet i Guds folk gjennom tidene, og hvor hjelpeløse de var når Guds Ånd var borte, men hvor sterke og modige de stod i den hardeste strid i Åndens kraft.

Vi prøvde også å finne noen av de veiene Guds Ånd går når han vil føre mennesker til Kristus: Han uroer synderen i hans synd, han lar oss kjøre oss fast i oss selv så alt blir en uløselig gåte, han legger en trang i sjelen etter Jesus, og til sist tolker han Jesus for hjertet, så all skyld, dom og frykt drukner i det store frelseshavet.

Det var da det gamle forsvant og alt ble nytt. Da lød sangen fra det frelste livet:

Guds barn jeg er!
Forundret og glad jeg det sier.
Guds barn jeg er –
O Gud, er det sannhet jeg sier?
Ja, Gud, du jo selv så det sier.
Guds barn jeg er!
Forundret og glad jeg det sier.

Måtte ingen av oss glemme den store dagen i vårt liv, og måtte heller ingen av oss miste det vi fikk den dagen. Det er det største av alt stort som kan hende oss her nede: å finne Jesus og bli frelst og født av Gud.

For oss som fant fram til denne frelsen, blir spørsmålet så hvordan vi skal komme velberget gjennom verden og hjem til Gud. Også til det har vi fått Ånden.

Vi vet fra Guds ord at Guds Ånd arbeider i og ved Guds folk. Han skal være hos oss, og han skal være i oss. Han skal lede oss til sannheten, og han skal ta av rikdommen i Kristus og forkynne det for oss. Han skal også hjelpe oss til å seire over synden, til å vokse i nåde og kjennskap til Kristus, til å bære ordet om vår Frelser ut blant folkeslagene, og så føre oss vel hjem til Gud.

Men før vi hører mer om denne delen av Åndens gjerning, vil vi la Guds ord vise oss en annen side ved det Guds Ånd er for Guds folk.

«For ingen kan legge en annen grunnvoll enn den som er lagt, det er Jesus Kristus» (1 Kor 3,11).

«I ham har også dere, da dere fikk høre sannhetens ord, evangeliet om deres frelse, ja, i ham har også dere, da dere kom til troen, fått til innsegl Den Hellige Ånd, som var lovt, han som er pantet på vår arv» (Ef 1,13–14).

«Og gjør ikke Guds Hellige Ånd sorg, han som dere har fått som segl til forløsningens dag» (Ef 4,30).

«Men han som binder både oss og dere fast til Kristus, og som har salvet oss, det er Gud. Han har også satt sitt segl på oss og gitt oss Ånden som pant i våre hjerter» (2 Kor 1,21–22).

Disse Guds ord sier at grunnvollen vi skal bygge hele vårt liv og all vår tro på, er Kristus. Det er grunnvollen som er lagt, og ingen kan legge en annen. Men mens vi er her nede – i utlendighet, borte fra Herren – har Gud gitt oss et «innsegl» og et «pant» på vår arv, og dette innseglet og pantet skal vi få ha til forløsningens dag.

Med enkle ord blir det sagt oss her at Gud har gitt Ånden til hele sitt folk, og denne store gaven skal vi blant annet få ha som innsegl og pant.

Et innsegl er et navn som eieren selv preger inn på en ting. Et pant er noe en får i mellomtiden som sikkerhet for det en virkelig eier og har rett til å få. Pantet skal også svare til den sanne verdien av det vi skal få.

Gud har satt sitt innsegl på sitt folk. Dette innseglet skal vise ham, oss og alt og alle i himmelen, i helvete og på jorden hvem som eier oss. Så har vi også fått et pant av ham som vi skal ha til vår dødsdag, og med dette pantet kan vi tre fram for Gud med rett til vår arv som Guds barn.

Pantet og innseglet er Ånden. Er ikke dette store ting?

Det er i grunnen det samme som Guds folk fikk i den gamle pakt, bare med den store forskjellen at for dem var det et ytre tegn, for oss er det en indre eiendom. For dem var det en lysende ildstøtte om natten og en skystøtte om dagen over paktens telt. Slik fikk de visshet om at de var Guds folk og på vei mot det rette fedrelandet. Nå er det for hver kristen en indre eiendom, vår bærende og lysende kraft gjennom livet og døden.

Selv om vi ennå ikke har sett ham som vi tror på, har vi pantet i hjertet, og det gir oss lys og kraft. Uten det ville ikke troen makte å føre oss til målet. Guds ord, med de største løfter, ville være uten verdi for vårt indre menneske. På den farlige ferden og den ukjente veien kan ingen komme fram uten skyen, ilden, innseglet og pantet – Guds Ånd.

Men med den lysende stjernen i Ordet og den livsskapende kraften fra Ånden skal det lykkes for alle som er uten svik.

Vårt hjerte uten deg er dødt,
som tørre landet, tomt og snaut,
som arne uten ild og glød,
som harpe stum, hver tone død.

* * *

Men det store spørsmålet for mange kristne er dette: Hvordan skal jeg vite at jeg eier Guds Ånd, og at Ånden er den ledende kraften i mitt liv?

I den første tiden av kristenlivet var dette klart, men med årene synes det å bli mer uklart for mange. Det første vitnesbyrdet fra Ånden, som snudde livet så helt om, og de første glade dagene er borte. «At Guds Ånd vitnet med min ånd at jeg var en kristen da jeg ble frelst, det vet jeg,» sier mange. «Men nå?» Nå spør de ofte seg selv om de har mistet Guds Ånd.

For mange er det nok altfor sant at ilden på hjertets alter har sluknet og vitnesbyrdet fra Ånden er borte. Men for andre er det liten kjennskap til Guds veier som gjør at de spør om Ånden har flyttet fra dem.

For alt liv er det satt lover som aldri kan brytes uten skade for livet. Også livet i Gud har slike lover, og Guds Ånd virker etter dem i alt kristenliv. Men det første er ikke å vite hvordan dette arbeidet av Ånden blir gjort; det første er at det blir gjort. Kunnskapen om Åndens gjerning i oss er ikke det første og største, men at Ånden får gjøre sin gjerning.

Begge deler er selvsagt det beste. Da vokser kjennskapen til en selv og kjennskapen til Gud nesten helt fram i kristenlivet, og da blir en kristen raskest gjort til en «mann» i Kristus.

For å komme nærmere inn på denne saken vil jeg minne om at Guds Ånd skal lære oss hele sannheten. Men hele sannheten er ikke bare sannheten om Kristus, den er også sannheten om oss.

Da vi første gang ble ført til Frelseren, var det ut fra det triste faktum at vi var syndere, og denne kunnskapen om oss selv fikk vi av Guds ord og Guds Ånd. På denne mørke bakgrunnen – jeg er en synder – ble Kristus av Guds Ånd malt for øynene på oss som korsfestet (Gal 3,1). Det var en levende sannhet for oss at vi trengte hjelp.

Sannheten om oss selv, også når vi er kristne, er sannheten om synd, dårskap og vanmakt, lite av det som er godt og mye av det som er ondt. Når Ånden legger Guds målestokk på hver gjerning og hver skiftende skygge i den dypeste hjertegrunnen, da blir hver den som vil ha sannheten og ser dette, liten i egne øyne.

Men skal sannheten om Frelseren få varig verdi for oss, må vi også se at vi virkelig trenger ham. Ellers synker kristenlivet ned i «snakk», og vi sitter igjen med en tom sjel og et fariseersinn. Vi kan nok vri oss bort fra dette. Vi kan innbille oss at vi er ferdige med synden, at vi er fullkomne og har kommet forbi det onde.

Vi kan også for en tid få oss selv til å tro at vi ikke lenger har ansvar for det onde i gjerning, ord og tanke, at alt sammen er fristelser vi ikke skal svare for. Men livets nakne sannhet slår snart denne innbilte løgnen i hjel, til skam for den som trodde slik.

Denne Satans løgnånd har sneket seg langt inn i Guds kirke i vår tid og forført mange. Det ser også ut til at den kommer til å nå enda lenger før stasen faller av den og folk får se den som den er. Det er så mye i tiden som drar i den retningen. Det rastløse jaget, det flate, åndløse livssynet, det uklare synet på at Gud er hellig – alt sveiper det syndige i mennesket inn i mørke.

Men dette er ikke Guds vei med sitt folk.

Sannhetens Ånd går ned til det dypeste dyp i hjertebunnen og stiller oss fram for Gud, med ansvar for det vi er og det vi gjør. Derfor blir den ærlige kristne så ofte misfornøyd med seg selv og sin kristendom. Guds Ånd viser oss det i vårt liv som ikke er av Gud, og som ikke er innviet til Gud.

Vi ser at vi er lite gudfryktige og lite kjærlige, og at vi eier så lite av det som er av Gud. Det svake, visne, åndsfattige livet blir lagt fram for øynene våre. De onde tankene og det selvgode, onde sinnet gjør oss trette av oss selv og motløse over kristendommen vår.

Guds Ånd viser oss synden i oss og gjør synden syndig for oss. Synden blir en byrde vi ikke orker å bære. Nå er det ikke så mye andres synder jeg ser, nå er det mest mine egne.

Den som står mest under Åndens tukt, ser best sine egne synder. Den som står minst under Åndens tukt, ser helst andres synder. Derfor må en sann kristen ofte den dag i dag si med den gamle Guds mann:

Herre, jeg må klage,
mine levedager
skammer jeg meg ved!
Jeg din vilje kjenner,
og min hu seg vender
dog til synden led;
dette bryst i syndig lyst,
vet jeg, kan deg ei behage,
derfor må jeg klage.

Det som kjennetegner Guds Ånds arbeid i kristenlivet når han skal lære oss å kjenne vår synd, er at det vi nå ser, gjør oss vondt. Det blir liggende som en stein på oss, så vi ikke orker å bære det. Under dette trykket vokser det fram en levende trang etter hjelp, og denne trangen lokker oss til Jesus. Der blir vi liggende med alt sammen. Der klager vi vår nød, der legger vi alt fram for ham som er trøster og frelser for sitt folk.

Fattige og sultne ligger vi nå ved livets kilde under Jesu Kristi kors – ikke av gammel vane, ikke fordi det skal være slik, men fordi en indre trang driver oss. Nå er det ikke tomme ord og kristelige fraser. Nå blir det båret fram fra hjertedypet: det urene, det vi har gjort galt, det forsømte, det selvgode, det smålige, det selvopptatte, det sure, late og furtne sinnet og alle de tankeløse ordene.

Det er store ting som hender oss når vi blir liggende slik ved nådestolen. Vi kan være visse på at det er Guds Ånd som arbeider med oss da – av oss selv fant vi ikke på det, og vi maktet det heller aldri.

Men så trett og tung om hjertet som du var da du kom og klaget din nød, så lykkelig og glad er du nå. For han som tukter, han trøster også. Det er Guds løfte til oss. Og trøsten er så viss at før tårene er tørket bort, lyser det ofte et fredfullt smil over ansiktet ditt som vitner om at du er glad av hjertet.

Nå synger du ikke: «Herre, jeg må klage.» Du ville vært usann om du gjorde det. Nei, nå kan du synge:

Der er solskinn i min sjel i dag,
bort svant all kuldegys,

selv jord og himmel til meg ler,
for Jesus er mitt lys.
Der er solskinn, sommersolskinn,
mens så fredfullt dagens timer går;
ser jeg i Jesu åsyn inn,
er der sollyst i mitt sinn.

Ånden har på ny tolket Jesus for hjertet, og derfor er du nå så frimodig og glad. Du fant veien lenger inn i ditt eget hjerte, og veien lenger inn til hjertet hos din Frelser.

Dette er sannheten om synd og om nåde. Dette er Åndens gjerning i en kristen. Slik lærer Guds Ånd oss sannheten om oss selv og sannheten om Gud.

Ånden tolker ikke seg selv for oss, heller ikke vår egen kristendom, men Kristus. Guds Ånd gjør oss små i egne øyne, fattige i ånden, misfornøyde med oss selv og vår kristendom. Han skaper en trang i oss etter hjelp, så vi aldri kan være uten Jesus.

«Men det skal være langt fra meg å rose meg, uten av vår Herre Jesu Kristi kors! For ved det er verden blitt korsfestet for meg og jeg for verden» (Gal 6,14).

Kristus er den kristnes eneste trøst. Uten ham er alt håpløst. Derfor lokker og drar Ånden oss igjen og igjen til ham, inntil han til sist har fått oss helt inn til Jesu hjerte. «Da skal vi bli ham like, for vi skal se ham som han er» (1 Joh 3,2).

Du blide tanke, tal du i mitt hjerte
hver gang meg veien synes lang og slem;
den søtt skal dempe hver en bitter smerte
og lokke smilet gjennom tårer frem.

* * *

Til slutt vil jeg gjerne komme med et hjertespørsmål til alle kristne som leser dette:

Blir du tuktet av Guds Ånd? Kjenner du deg overbevist i ditt indre menneske om din synd og din vanmakt? Vet du hva det er å lukke døren etter deg og gråte over din synd ved Jesu hjerte? Vet du hva det er å strekke to tomme hender opp mot ham som har nåde å gi synderen?

Vet du det, da vet du også hva det er å være glad av hjertet. Da kjenner du den hånden som tørker tårene og legger takk til Gud i en frigjort sjel.

Det er Den Hellige Ånd.

Fylt av Ånden

> «Vær derfor ikke uforstandige, men forstå hva som er Herrens vilje! Drikk dere ikke drukne av vin, for det fører bare til utskeielser, men bli fylt av Ånden» (Ef 5,17–18).

I den siste tiden har spørsmålet om å være døpt og fylt med Ånden vært et av de «store» samtaleemnene blant kristne her i landet. Av alt som hører til Åndens gjerning i menneskelivet, er det ikke noe som har vært mer drøftet i tale og skrift enn dette.

Grunnen er vel helst at det finnes en flokk som lærer at et menneske kan være en kristen uten å være døpt og fylt med Ånden. For å vise hvor stor forskjell det er på en åndsdøpt kristen og en som ikke er åndsdøpt, sies det at de åndsdøpte lever etter pinse, de andre før pinse.

Når det kan være så ulike meninger om et spørsmål som betyr så mye som dette, må det vekke ettertanke hos alle ærlige kristne. I Guds ord blir vi også pålagt å prøve alt og holde fast ved det gode.

Som vi vet, finnes det noen mennesker som sier om seg selv at de en tid i kristenlivet gikk og tuslet som andre kristne. Men så en dag opplevde de noe stort, noe helt nytt, og dette kaller de «åndsdåpen». Ved dette nye gjennombruddet mener de at de er kommet inn i en så mye høyere kristendom at de som ikke er kommet dit, ennå ikke har hatt sin pinse.

Fra å være stridende kristne ble de helt hvilende kristne. Før var det ofte klage, bønn og tårer; nå er det lov og takk og pris dagen lang.

I stedet for å stride mot synden er de nå kommet forbi både synden og striden. De sier at de ikke bare er fri fra syndens makt, dom og straff, men også fra syndelysten og fra kjødet, som begjærer imot Ånden.

De som ennå strider på den gamle måten, er uåndelige, trellbundne kristne, ikke døpt og ikke fylt med Guds Ånd.

Når så de kristne som ikke eier dette nye, tror at en slik lære er sann, må det bli uro og tvil i sjelen. Men hvis denne læren ikke er sann, da er uroen og tvilen ikke skapt av Gud. Da har ikke tvilen sin grunn i at noe er galt mellom oss og Gud, men i fristelser som fører oss inn på gale veier, der Guds Ånd ikke går med.

Det er i slike tider at kristne så lett farer vill. Satan bruker den indre uroen som vokser fram av alle de nye spørsmålene, til å forføre oss – nettopp fordi uroen ikke er skapt av Gud.

«Nå kan du selv tenke etter,» sier han som er far til alle løgnånder. «Nå først får du vite hele sannheten. Nå er du redd, og det hadde du aldri blitt om alt hadde vært rett med deg. Vil du ikke følge det nye lyset nå, er du ulydig mot Ånden og kan komme bort fra Gud.» Dette frister desto mer fordi det ikke er snakk om en direkte synd. Satan kommer på sokkelesten og vil forføre oss med lokkematen at vi skal bli bedre kristne.

På denne veien har mange fart vill!

Kjensgjerningene taler her så høyt og klart at ingen trenger å være i tvil. Under ledelse av denne ånden har noen revet ned bedehusene sine, brent sine beste bøker, kastet Bibelen og låst bønnekammeret. Å gå på bedehus, å lese, å be – alt sammen var trelldom! Andre har havnet på sinnssykehus eller i et umoralsk liv. Men da de slo inn på den nye, høyt priste veien, ville de være mer åndelige og gudfryktige enn alle andre.

Nå må ingen tro at jeg mener at frykt og angst hos et Guds barn alltid er skapt av Satan. Også Guds Ånd skaper uro og angst hos en kristen. Men det er verdt å merke seg at Guds Ånd aldri tukter i hytt og vær. Ånden viser oss våre feil, vår avmakt og vår synd. Han tukter for ting som vi ser og må innrømme ikke er av Gud. Når Guds Ånd tukter, får den kristne lys over livet sitt. Han får et klart valg mellom å holde fast ved synden sin og å bøye seg og be om nåde.

Det er den veien Guds Ånd går!

Når jeg nå vil prøve å løfte fram noe av det Guds ord sier om å være døpt og fylt av Ånden – slik jeg forstår Guds ord – er det mitt ønske å være tro mot sannheten i kjærlighet. Jeg vet at mye av det jeg her vil si, går rett imot dem som mener at de eier en særskilt «åndsdåp» framfor andre kristne. Jeg ville helst unngå å vekke ny strid om dette emnet, men jeg kan likevel ikke godt tie.

Også jeg har rett til å tale, fordi jeg tror.

Også jeg mener å ha Guds Ånd.

*

Før vi kommer inn på spørsmålet om å være «døpt» og «fylt» av Ånden, er det godt å slå fast at hvert menneske som ved omvendelse og tro har tatt imot Jesus i hjertet, har Guds Ånd.

Alle som har liv i Gud, har Guds Ånd. Å være et Guds barn uten å ha Ånden, det er umulig.

«Ingen kan si: Jesus er Herre! – uten i Den Hellige Ånd» (1 Kor 12,3).

«Om noen ikke har Kristi Ånd, da hører han ikke Kristus til» (Rom 8,9).

«For så mange som drives av Guds Ånd, de er Guds barn» (Rom 8,14).

«Ånden selv vitner sammen med vår ånd at vi er Guds barn» (Rom 8,16).

Dette er klare ord, som ingen kan misforstå.

De som tror uten å ha fått Guds Ånd, er ikke født av Gud ved sin tro.

Her kan det også passe å ta fram det omstridte ordet i Apostlenes gjerninger 8 om vekkelsen ved Filip i Samaria. Der står det om dem som tok imot troen og ble døpt, at Ånden ikke var kommet over noen av dem (Apg 8,16). Dette ser ut til å si noe annet enn det vi nettopp har prøvd å vise ut fra Guds ord: at alle som har tatt imot troen på Jesus, har fått Ånden.

Noen tolker derfor dette ordet slik at de nok hadde fått Ånden, men at de ikke var døpt og fylt med Ånden. Derfor la Peter og Johannes hendene på dem og ba for dem.

Som et slag i ansiktet på denne påstanden, som ikke lar seg bevise med et eneste bibelord, kommer ordet like etter om trollmannen Simon. Om ham står det også at han trodde og ble døpt. Men nå går det ikke godt an å si at han hadde fått Ånden, for det står at hans hjerte ikke var rett for Gud (Apg 8,21).

Så prøver de å hjelpe seg ut med en ny påstand, verre enn den første: Simon trodde ikke, sier de – enda det står at han tok imot troen (v. 13).

Denne tolkningen bruker de som leter i Guds ord etter bevis for den læren at det å ha fått Ånden til frelse ikke er det samme som å være døpt med Ånden.

Denne læren vil de bevise med dette ordet.

Et underlig bevis!

Å prøve å slå fast en påstand med et ord som sier akkurat det motsatte av det det skulle bevise, det må vel være å gå utenom sannheten.

Men hvordan skal vi da tolke dette ordet?

Etter mitt syn finnes det en tolkning som verken strider mot Guds ord eller mot kjensgjerningene i det praktiske liv.

Det som skjedde i Samaria, var vel det samme som skjer den dag i dag over hele jorden der Guds ord blir forkynt av Jesu Kristi vitner – særlig i et hedningeland.

Hedningene tror som regel ikke på én Gud, og på Kristus tror de slett ikke. De har ikke visst om ham før misjonæren kom. Når så ordet blir forkynt for dem i ånd og kraft, blir de overbevist om sannheten, kanskje også grepet. Noen går da bort fra sin gamle tro og over til troen på det misjonæren forkynner, og så kommer de og vil bli døpt.

Da reiser det store spørsmålet seg for misjonæren:

Kan jeg døpe dem?

Er de ærlige for Gud?

Er de grepet i hjertet av Ånden?

Mang en misjonær har bedt og grått over det spørsmålet.

Ofte viste det seg senere at de som trodde og ble døpt, ikke var grepet i hjertet av Kristus. De hadde ikke fått Ånden. De var fremdeles hedninger i hjertet, uten indre samfunn med Gud, enda de hadde tatt imot troen og dåpen. Men når den dagen kom – og heldigvis kom den for mange – da de fikk Ånden, ble de nye mennesker.

Slik går det for seg på misjonsmarken den dag i dag, på samme måte som i Samaria.

Er det så blant disse en Simon, som i hjertet ikke er ærlig for Gud, men bundet i synd, da forblir han den han var, kanskje blir han verre, så lenge han ikke vender om fra sine synder.

På samme måte kan det komme en vekkelse i en by eller en bygd også her hos oss. Folket blir grepet av ordet. Den vekkende ånd ligger over folket, så det ser ut som om nesten alle vil bli med. Men etter en tid viser det seg at de fleste ikke

nådde lenger enn til å bli vakt, knapt nok så langt. I hvert fall kom de ikke fram til liv i Gud.

De trodde det som ble forkynt, men av en eller annen grunn slapp ikke Ånden inn i hjertet. Og så kom de aldri lenger enn til å bli vakt.

Derfor har det ofte hendt også i Norge at det etter vekkelsestaleren, som ikke maktet å føre folket lenger enn til vekkelse, kom en Peter eller Johannes som førte de vakte over til liv i Gud.

Det er det som skjedde i Samaria, og det har skjedd igjen og igjen gjennom tidene helt til denne dag.

Så har vi også et ord av Jesus som viser oss den samme slags tro som det her er tale om. I Joh 2,23–25 står det: «Mens han nå var i Jerusalem i påsken, på høytiden, trodde mange på hans navn da de så de tegnene han gjorde. Men Jesus selv betrodde seg ikke til dem, fordi han kjente alle, og fordi han ikke trengte til at noen skulle vitne om et menneske. For selv visste han hva som bodde i mennesket.»

De trodde på hans navn, men Jesus betrodde seg ikke til dem, fordi han visste hva som bodde i dem.

Her har vi igjen en tro som ikke nådde hjertet. Slik tro finnes det visst mer enn nok av den dag i dag.

Så har vi ordet i Apostlenes gjerninger 19 om de tolv i Efesus, som også var kommet til troen, men ikke engang hadde hørt om Ånden. Da Paulus spør dem hvilken dåp de er døpt med, svarer de: «Med Johannes' dåp.»

De var ikke døpt til Jesu navn, til troen på ham, men til omvendelse. Men de som ikke engang har hørt om Ånden, kan vel ikke være født av Gud. Denne meningen får sterk støtte i disse ordene:

«Og da Paulus la hendene på dem, kom Den Hellige Ånd over dem, og de talte med tunger og profetiske ord» (v. 6).

Nå var gåten løst.

De hadde fått Den Hellige Ånd.

*

Så litt om disse to bibelordene: «døpt» og «fylt» med Ånden.

Uttrykket «døpt med Den Hellige Ånd» står ikke så mange steder i Bibelen. La oss høre de ordene:

«Jeg døper dere med vann til omvendelse. Men han som kommer etter meg, er sterkere enn jeg – jeg er ikke engang verdig til å bære skoene hans! Han skal døpe dere med Den Hellige Ånd og ild» (Matt 3,11).

«Da han var sammen med dem, bød han dem at de ikke skulle forlate Jerusalem, men vente på det som Faderen hadde lovt, det som dere, sa han, har hørt om av meg. For Johannes døpte med vann, men dere skal bli døpt med Den Hellige Ånd ikke mange dager heretter» (Apg 1,4–5).

«Men da jeg begynte å tale, falt Den Hellige Ånd på dem, likesom på oss i begynnelsen. Jeg mintes da Herrens ord, at han sa: Johannes døpte med vann, men dere skal døpes med Den Hellige Ånd» (Apg 11,15–16).

«For med én Ånd ble vi alle døpt til å være ett legeme» (1 Kor 12,13).

Ordet i Matt 3,11 viser oss den store forskjellen på den nye og den gamle pakt. Det sier oss hva Johannes gir, og hva Jesus kommer til å gi i sitt nye rike.

I Apg 1,5 gjentar Jesus det han før har sagt til disiplene, at de skal bli døpt med Ånden om ikke mange dager.

Da Peter talte i Kornelius' hus og Ånden falt på alle som hørte ordet, kom han til å huske det Jesus hadde sagt: «Men dere skal døpes med Den Hellige Ånd.»

Som et segl på dette løftet kommer ordet i 1 Kor 12,13: «For med én Ånd ble vi alle døpt til å være ett legeme.»

Løftet om at vi skal bli døpt med Ånden, står som en stjerne på kveldshimmelen i den gamle pakt og lyser inn over grensen til Guds rike i Det nye testamente. Ordet om at vi alle er døpt med én Ånd til å være ett legeme, er løftet oppfylt på alle som tror til frelse.

Etter disse ordene synes det umulig å komme til noen annen mening enn at alle sanne kristne i Det nye testamente er døpt med Den Hellige Ånd.

Det er et fortrinn som den nye pakt har framfor den gamle. Det hører til den grunnvollen som det nye riket er bygd på. Det er den sammenbindende kraften i Jesu Kristi legeme. Det er livet i hjertet og lyset på veien.

*

Når det gjelder spørsmålet om å bli fylt av Ånden, møter vi det ordet helst som en formaning. Ikke som et selvsagt resultat av å komme i samfunn med Gud, men mer som en følge av veksten i Gud, noe vi skal søke å nå mer og mer.

La oss også høre de bibelordene som bruker dette uttrykket: fylt av Ånden.

«Og det viste seg for dem tunger likesom av ild, som delte seg og satte seg på hver enkelt av dem. Da ble de alle fylt med Den Hellige Ånd, og de begynte å tale i andre tunger, alt etter som Ånden ga dem å tale» (Apg 2,3–4).

«De stilte dem fram midt iblant seg og spurte: Ved hvilken kraft eller ved hvilket navn har dere gjort dette? Da sa Peter til dem, fylt av Den Hellige Ånd …» (Apg 4,7–8).

I samme kapittel, vers 31, står det om de samme mennene, som før var fylt av Ånden, at de kom til sine egne. Og da de hadde bedt, skalv stedet der de var samlet, og de ble alle fylt med Den Hellige Ånd, og de talte Guds ord med frimodighet (Apg 4,31).

«Brødre, velg derfor ut blant dere sju menn, som har godt vitnesbyrd og er fylt av Ånd og visdom. Dem vil vi sette til denne oppgaven. Men vi vil holde ved i bønnen og Ordets tjeneste. Det de sa, fikk tilslutning hos hele flokken. Og de valgte ut Stefanus, en mann full av tro og Den Hellige Ånd …» (Apg 6,3–5).

«For han (Barnabas) var en god mann og full av Den Hellige Ånd og tro. Og en stor skare ble vunnet for Herren» (Apg 11,24).

«Men disiplene ble fylt av glede og Den Hellige Ånd» (Apg 13,52).

«Drikk dere ikke drukne av vin, for det fører bare til utskeielser, men bli fylt av Ånden» (Ef 5,18).

Ut fra disse ordene må vi slutte at det å være fylt av Ånden for det første er et løfte til Guds folk, et løfte som han gang etter gang har oppfylt helt fra pinsedagen. Dernest er det en formaning til oss kristne om å bli fylt.

Guds ord viser oss derfor at de som en gang var fylt, blir fylt på nytt. Noe av den samme formaningen ligger også i disse ordene:

«Vær brennende i ånden!» (Rom 12,11).

«Vandre i Ånden!» (Gal 5,16).

«Bli fornyet i deres ånd og sinn» (Ef 4,23).

Stå fast i Ånden!

De kristne som Efeserbrevet er skrevet til, trengte visst denne formaningen mer enn mange andre. De fylte seg med vin, ser det ut til, og et slikt levesett vitner ikke om mye gudsfrykt og ånd. Derfor sier Paulus til dem med sterke og manende ord at det ikke er vin, men Ånd de skal være fylt av.

Når så et slikt ord blir brukt til å uroe ærlige kristne, fordi en liten klikk tror om seg selv at de er kommet så langt at de på en helt særlig måte er fylt av Ånden, da er det å misbruke Guds ord.

Alle som leser Det nye testamente med åpne øyne og ærlig vilje, vil finne at det står smått til med mange av de kristne som omtales der. Moralen deres står ikke høyt; i kristendommen er de barn der de burde vært voksne. Noen har nådd lenger, andre har nådd langt, men ingen langt nok. En av dem som var kommet lengst, sier om seg selv:

«Ikke så at jeg alt har nådd dette eller allerede er fullkommen. Men jeg jager etter det for å kunne gripe det, fordi jeg selv er grepet av Kristus Jesus» (Fil 3,12).

Også i flokken fra pinsedagen finner vi denne stigende skalaen. Blant hele menigheten skulle de velge sju menn med godt vitnesbyrd og fylt av Ånd. Av det ser vi at ikke alle hadde like godt vitnesbyrd, og at ikke alle var like åndelige. Da de sju var valgt, står det bare om den ene, Stefanus, at han var full av tro og Ånd. Hvordan det var med de andre, står det ikke noe om. Men det ligger nær å tenke at de hadde mindre tro og mindre Ånd, enda de sikkert var blant de beste.

Åndsfylde må derfor først være å ha mye av Guds Ånd, dernest å få mer og mer og mer av Guds Ånd. Det er ikke å ha «alt» eller «nok». Var det nok eller alt, så vi ikke kunne få mer eller ha rom for mer, da var målet nådd og all helliggjørelse til ende.

Dette skulle alle kristne mennesker huske på, for her er det så mange som lar seg forville.

Når de så har latt seg forvirre, begynner de å vente og vente på noe utenfra, noe ekstra. Og ofte kommer det også noe ekstra. Jeg skal ikke si noe her om alle de underlige tingene som har hendt. Det er ikke til å le av, det er til å gråte av.

Men den fineste formen for dette nye er å bli løftet opp i en åndelig sky der alt skal gå nesten av seg selv, og der en er blitt bortimot fullkommen. Å arbeide på sin frelse med frykt og beven og stride imot de syndige lystene, det er det ikke lenger tale om. Der står det skrevet at dere er døde, og at Gud er den som virker.

Men dette er ikke å være fylt av Ånden. Dette er svermeri.

Alle kristne skulle våke over at de aldri viker unna noe offer som kunne gi dem mer av Guds Ånd. Mer av den samme Ånd som vi fikk da vi ble Guds barn. Mer åndskraft til å leve slik det sømmer seg for kristne, og til å tjene Herren med glede.

«Åndens frukt er kjærlighet, glede, fred, langmodighet, mildhet, godhet, trofasthet, ydmykhet, avholdenhet» (Gal 5,22–23).

Den som eier mest av dette, han har mest av Den Hellige Ånd.

Men her står det smått til med mange av oss kristne i vår tid, fordi vi har så lite av Guds Ånd. Og ofte viser disse Åndens frukter seg minst hos dem som sier om seg selv at de er mest fylt av Ånden.

Der en finner en kristen med små tanker om seg selv og sin gudsfrykt, med en fattig, tørstende og hungrende ånd, der finner en mest av Åndens frukter. For der er det mest rom for Guds Ånd og Guds nåde.

Ånd i kristenlivet er ikke lagret kraft, for Guds Ånd lar seg ikke lagre. Men det er kraft i arbeid, i oss og ved oss.

Måtte vi her kunne formane hverandre i Den Hellige Ånd, så vi ble mer fylt av Ånden!

*

Men er det ikke rett etter Guds ord at en kristen kan få en særskilt velsignelse, som helst må komme inn under dette ordet: «Bli fylt av Ånden»? Jo! Da apostlene hadde stått sin prøve for Rådet og var samlet med sine egne, da ble de fylt av Ånden.

Når jeg nå vil prøve å finne noen av de veiene Gud går med sitt folk i dag på dette området, vil jeg nevne tre ting:

1. Gud – eller kanskje rettere Guds Ånd – har en fast plan med hver eneste kristen, ser det ut til. Med mange forskjellige midler søker Ånden å føre oss fram til det målet som er satt for livet vårt. Gjennom ytre og indre hendelser, ved trykk og trengsel, i medgang og motgang – å ja, også ved tyngden av de stigende årene – lokker han oss fram til mer lys, nye oppgaver, nye valg. Vår egen utvikling, og stundom også utviklingen i tiden, bærer oss fram mot et kritisk punkt, en trang port som Ånden vil ha oss igjennom.

Lar vi oss så føre igjennom porten, inn til større offer, helere tjeneste og mer kamp mot den gamle Adam, da får vi innenfor denne porten en særskilt velsignelse, som best kan uttrykkes med disse ordene:

Fylt av Ånden eller fornyet ved Ånden.

Mang en kristen, kanskje ikke minst en som forkynner Guds ord, har her salige tider å minnes. Ikke bare fra den første gangen han skulle bli gjort dugelig til tjenesten, men også senere, når han kjente at han måtte bli gjort dugelig på nytt, om han ikke skulle bli en unyttig tjener. I slike tider kan nåden og Ånden fylle det lille brystet så mye at en kjenner at en ikke orker å ta imot mer.

2. La oss ta fram et annet tilfelle. Når Guds folk kommer i knipe, så de ser at de ikke greier det arbeidet de fikk av Gud uten mer kraft, og de så roper om hjelp, da roper de ikke forgjeves. Da hender det så ofte at en etterpå går til det store arbeidet med lysere smil og større mot enn noen gang før.

3. Enda én ting. Når en forkynner bærer ordet fram og kjenner seg så grepet og båret av usynlige makter at han bare trenger å dele ut det han får, når Guds folk sitter som levende lys nedover benkene, og de uomvendte blir så grepet at de nesten ikke makter å reise seg når møtet er slutt – da er Ånden kommet over en.

Det er å bli fylt av Den Hellige Ånd.
Det er at Ånden faller på dem som hører ordet.
Gud være takk for alle slike tider og slike hendelser den dag i dag.
Måtte vi få oppleve dette mer i tiden som kommer – vi og våre barn!

Utslokk ikke Ånden

«Utslokk ikke Ånden!» (1 Tess 5,19).

Dette ordet viser oss, sammen med mange andre ord i Bibelen, at en kristen har ansvar for livet sitt.

Om vi har nådd fram til den største åndskraft og det beste kristenliv, er vi ikke med det kommet forbi ansvar, farer og fristelser til fall. Den beste kristne kan synke ned i et kraftløst og åndsfattig gudsliv, ja, han kan komme helt bort fra Gud.

«Den som mener seg å stå, han se til at han ikke faller!» (1 Kor 10,12).

Ingen steder her i verden kan en kristen være trygg for de fristende maktene, og aldri kan han stole helt på seg selv. Derfor blir vi minnet i Guds ord om å være på vakt og stride den gode strid, kledd i Guds fulle rustning. Samtidig som vi skal stå det onde imot, skal vi også ta oss i vare så vi ikke mister det gode vi har fått. I ordet vi har foran oss her, blir vi formant til ikke å utslokke Ånden. Derfor må vi kunne gjøre det.

Du og jeg kan slokke Guds Ånd hos oss selv, og vi kan visst også slokke ham hos andre.

Det lyset som viste oss veien ut av mørket, som skapte liv av døde og ga håp om herlighet hos Gud, den ilden som renser, helliger, brenner, varmer og kaster lysende glimt over vår farlige vei framover – det lyset, den ilden, den Ånden kan vi slokke.

Når vi ser dette i hele sitt alvor, våkner spørsmålet i oss: Hvordan kan vi utslokke Ånden?

På dette spørsmålet finnes det mange svar. Det skiftende livet, med sine talløse fristelser og farer for en kristen, bærer med seg mer enn nok av både spørsmål og svar på dette området.

Ingen steder kan en kristen være trygg for de onde maktene.

Fra ondskapens åndehær i himmelrommet, fra gudløse mennesker og fra vår egen onde natur velter fiender fram og vil ødelegge vårt liv med Gud.

La oss da prøve å finne noen av de veiene en kristen kommer inn på når Ånden blir slokket.

*

La oss først merke oss at vi ikke trenger å gjøre noen særskilt synd for å slokke Guds Ånd.

En ild kan bli slokket uten brannsprøyte. Lampen slukner når oljen er slutt, og i ovnen dør ilden når veden er brent ut. Slik slukner også livets ild – Guds Ånd – i hjertet når vårt gudsliv ikke får næring.

For alle menneskers øyne kan alt være i orden i det ytre. Vi kan leve blant kristne og bli holdt for kristne av andre. Moralen kan stemme helt med de beste forskrifter. Men den indre kraften er borte, og åndsilden har sluknet, smått og stille, som lampen da oljen var slutt.

La oss minnes menighetsforstanderen i Efesus og i Laodikea, og de uforstandige jomfruene. De er sikkert et eksempel på denne stille, umerkelige nedgangen i gudslivet.

Hvilke behov i vår kristne natur er det da som må få næring om ikke Ånden skal bli slokket?

Kristenlivet krever å få Guds ord, og det krever samfunn med Gud gjennom bønn. Guds ord er mat og drikke for kristenlivet. Bønnen er den veien det indre menneske går inn til Guds hjerte for å få hjelp. Den er kristenlivets sugearmer, strukket ut over tidens grense helt inn til nådens trone, der vi kan få miskunn og finne nåde til hjelp i rette tid (Hebr 4,16).

Hvis en kristen legger Bibelen fra seg og stenger bønnekammeret, synker han så sikkert som noe ned i den store ulykken: Ånden slukner i hjertet. Guds Ånd kan ikke virke i oss når vi bryter livets rett og tramper på åndens lover.

Det var et kjennetegn på den første tiden i kristenlivet at Guds ord og bønnen var oss kjære. I bønnekammeret, over den åpne Bibelen, der talte Gud til oss og vi med ham. Der så vi oss selv, og der så vi Frelseren mer og mer. Der ble vi tuktet, der ble vi trøstet. Gleden i Herren og vitnesbyrdet fra Guds Ånd i vår ånd gjorde oss til frimodige og varsomme kristne.

Ilden på hjertets alter fikk næring – den fortærende ild og det levende lys, Guds Ånd. Men legger vi Bibelen bort og ikke åpner hjertet for Gud i bønn, mister vi mer og mer av denne livets skatt.

Vi utslokker Ånden.

*

Så er det noe annet som helt sikkert utslokker Ånden.

Det er å unnskylde synd.

Får ikke Ånden stadig gjøre synden syndig for oss, blir det fred der det skulle være krig. Da er det stor fare for at Ånden kommer til å miste det arbeidsrommet han vant i oss da vi fikk liv i Gud. Her gjelder det ikke bare de syndene som ligger åpent for alle mennesker. Nei, her må også de syndene være med som ingen andre kan se.

Det selvkjære sinnet, den onde tanken, dette «jeg» og «meg» og «mitt» som vi har så kjært. Den grådige naturen, dette å spare, kare og grave til seg selv. Bare jeg får, så – –. Å tale ondt om sine medmennesker og finne fram andres feil som plaster på sine egne. Å søke å være den største, den som styrer, i stedet for å tjene. Kjekl og strid i hjemmet, skarpe ord og en skarp ånd.

Alt dette og mye mer har god grobunn i vår onde natur, og ofte ser vi at det får vokse fram til en skremmende makt i livet hos kristne mennesker. Er det da rart om en må spørre:

Hvordan kan det gå til at kristne mennesker lever på den måten?

Var det ikke nettopp over disse syndene vi fikk en slik underlig makt i den første kristentiden? Var ikke det også en av grunnene til vår store glede? Og så har det gått den gale veien med så mange!

Grunnen? Kristne! Hva er grunnen?

Du unnskylder synden.

Guds Ånd får ikke dømme som synd det som er synd. Litt etter litt slår vi av på Guds krav til oss og tier i hjel Åndens tukt. Vår egen vilje demper den indre røsten fra Gud. Så står veien nedover åpen, og vi makter ikke å stanse, for Ånden får ikke styre oss.

Da utslokker vi Ånden!

Her ser det ut til at Satan har en god arbeidsmark i kristenlivet i vår tid – ikke bare hos de enkelte kristne, men i det store kristne fellesskapet.

For å veie opp for dette indre nederlaget og skjule fattigdommen går vi helst en av to veier. Enten stivner vi i kald vanekristendom og får munnen full av ord og snakk om synd: Vi var syndere, vi er syndere, og vi blir ikke noe annet så lenge vi er her. Ordene kommer så stille og høres så visdomsfulle ut. Men det er bare ord, som blir svøpt som en måneskinnskappe om et skinntørt kristenliv, fordi synden får lov til å leve i hjertet, trass i alt snakket om synd.

Eller vi svinger over til den andre siden og tenker omtrent slik: Det er ikke så ille med oss. Det onde i hjertet er ikke synd, bare fristelse, og fristelse er ikke synd. På denne måten smyger vi oss forbi både ansvaret og samvittigheten.

For å bøte på fattigdommen, som blir verre inni oss for hver dag, søker vi – helst sammen med andre – å arbeide opp en stemning med store ord og oppjagende tale. Denne stemningen kaller vi «åndsfylde».

Men det livet vi lever i hverdagsklærne, vitner høyt om at vi ikke taler sant. Vi har en møtekristendom som flyr opp i skyene, og en hjemmekristendom som ofte ligger lavere enn jorden. Livet slår ordet i hjel, fordi Ånden har begynt å miste makten over det indre menneske.

Men – kristne! Når vi her har søkt å finne noen av grunnene til at Ånden blir slokket, må vi ikke falle for den fristelsen å skyve alt over på andre. La oss vende blikket mot oss selv og prøve oss for Guds åsyn. Det sømmer seg for oss alle. Finner vi at dommen ikke rammer oss, har vi desto større grunn til takk. Men finner vi at vi er skyldige, lyder Herrens ord til oss:

«Omvend deg, og gjør de første gjerninger!» (Åp 2,5).

Den som vil hjelpe andre, må selv først ha fått hjelp.

*

Det er også en annen side ved denne saken som vi gjør vel i å merke oss.

Vi kristne kan utslokke Ånden når Guds ord blir forkynt.

Når vi møter fram med kald kritikk i stedet for bønn, når den vekkende ånd kommer over folket og vi ser på det med motvilje et par steinkast unna, da er vi med på å utslokke Ånden. Vi ba nok om vekkelse, men det gikk ikke slik vi ville ha det. De vitnene Gud brukte, falt ikke i vår smak, og så er det best å holde seg i utkanten og se hvordan det vil gå.

Når vi kristne går den veien mens Ånden søker å vekke folket, da arbeider vi med å slokke Åndens verk i folket.

For det hører med til grunnloven i Guds rike at alle som eier den samme Ånd, skal gå den veien Ånden viser. Den kristne som da står imot, blir en stein i veien i stedet for en tjener for Ånden.

Mange kristne lar seg bruke til dette stygge arbeidet, kanskje uten at de helt vet hva de gjør.

«Men også dere skal vitne, for dere har vært med meg fra begynnelsen» (Joh 15,27).

Ved Ånden født av himmelætt
du Åndens liv må bære,
og til Guds arving innsatt rett
må Adams arv fortære,
si nei til synd og Satans verk,
i troen som Guds stridsmann sterk
den gode striden føre.

Sterke i striden

> «For øvrig: Bli sterke i Herren og i hans veldige kraft! Ta på dere Guds fulle rustning, så dere kan holde stand mot djevelens listige angrep. For vi har ikke kamp mot kjøtt og blod, men mot maktene, mot myndighetene, mot verdens herskere i dette mørket, mot ondskapens åndehær i himmelrommet. Ta derfor Guds fulle rustning på, så dere kan gjøre motstand på den onde dag og bli stående etter å ha overvunnet alt» (Ef 6,10–13).

For en kristen er livet her et liv i strid. Ingen som vil leve etter Guds vilje, kan komme gjennom verden uten å møte motstand. De kreftene som ennå rår på jorden og omkring jorden, er fiender av Gud og hans folk.

Derfor må vi stride den gode strid, sier Bibelen, så vi kan bli stående helt til all motstand er overvunnet. «Den som seirer skal på samme vis bli kledd i hvite klær. Jeg skal så visst ikke utslette hans navn av livets bok, og jeg vil kjennes ved hans navn for min Far og for hans engler» (Åp 3,5).

Det har nok av og til hendt at kristenlivet er blitt malt altfor svart og kampfylt, som om det bare skulle være strid og tårestrømmer. Men vi kan heller ikke glemme de tidene da alt som heter kamp, skulle strykes fra kristenlivet, og man bare skulle tale om glede, hvile og takk. Det svinger så lett fra den ene ytterligheten til den andre. Vi har alltid vanskelig for å holde oss på den sunne, sanne og normale veien.

Leser vi Bibelen og kirkehistorien med et ærlig sinn, ser vi at det er umulig for en kristen å komme gjennom denne verden uten kamp, aller minst for de beste kristne.

Ingen vinner frem til den evige ro
som seg ei veldig fremtrenger.
Sjelen må utstå en kamp, den tro,
hvorav vår salighet henger.

*

Men det er nok altfor sant at ikke alle kristne bærer like stor seier hjem fra striden. Mange lider store nederlag, mens andre står imot på den onde dag og går fram i Guds kraft.

Den som lider nederlag, smaker ikke seiersgleden. Han må gå tung om hjertet, som David da han flyktet for sin egen sønn. Annerledes er det for den som vinner i striden. Han finner noe av det beste en kristen kan finne her nede. Dere

vet at når soldaten kommer hjem med seier, er han glad, selv om han har en god del sår. Slik er det også med en kristen som seirer.

I Første Samuelsbok, kapittel 14, står det om Jonatan, som går mot fienden sammen med våpenbæreren sin. Med Guds hjelp slår de fienden. Men kampen var både hard og lang. Midt i slaget kom de gjennom en skog der honningen fløt for føttene deres. Jonatan tar honning med staven og smaker på den, og så står det: «Da ble hans øyne klare» (1 Sam 14,27).

Mang en av Jesu Kristi stridsmenn har funnet livets beste honning midt i striden. Han har fått ny kraft, ny ild i hjertet og et klarere syn. Ja, jeg våger å si: Vil du finne en kristen med frisk åndskraft og et klart kristent syn, så let blant dem som har vært i kamp og er kommet hjem med seier. De har smakt livets honning og fått klare øyne.

Den største lykke og den reneste takk strømmer ut fra det kristne hjertet som har vært i strid og vunnet seier. Det er ikke i fredstider at en kristen kommer Gud nærmest, men i seirende strid. Var dette klart for oss kristne, ville mange spørsmål være løst, mange tårer tørket bort, og mange motløse stridsmenn ville svinge sverdet med sterkere arm.

*

Kampen som venter en kristen, er ikke strid mot kjøtt og blod. Det er ikke en krig mellom mennesker slik vi ser det nå: franskmann mot tysker, bulgarer mot serber, kineser mot japaner.

Kampen er åndelig.

Ingen kanon kommer til syne eller blir hørt i denne krigen. Ingen sabel blinker i sollyset, ingen bajonett blir stukket i noen manns bryst. Men krig er det likevel. Det får de nok kjenne, de som vil berge sin sjel.

Ondskapens makter som møter en kristen, kan visst deles i to flokker. Den ene flokken blir i teksten vår beskrevet med disse ordene: maktene, myndighetene, verdens herskere i dette mørket. Det må vel være de menneskene som lever uten samfunn med Gud.

Ennå er det slik de fleste steder på jorden at sann kristendom og Kristi ånd ikke rekker langt inn i folkelivet. De som styrer og rår, er for det meste mennesker som lever på verdens vis. De har makten i denne tiden, og vi har vel heller ikke noe annet å vente før Kristus kommer igjen. Nesten ingen steder i samfunnslivet lever og styrer de etter Guds ord og Ånd.

Verdens ånd er den glatte kvelerslangen som kristne møter hvor de enn snur seg. Og så lenge gudslivet rører seg i brystet på deg og meg, må vi stride mot denne onde ånden. Ellers er det snart slutt med kristendommen vår.

I det verdslige hjemmet, i den verdslige forretningen, i det verdslige selskapet, i kommunestyresalen og i stortingssalen må en kristen møte opp med stridsklærne på. Kort sagt: Hvor en kristen går, må han være forberedt på strid. Den som går tankeløs og trygg, vil snart få erfare at verden er en sterk og farlig fiende for alt som er fra Gud.

De norske kristne i eldre tider var så redde for å komme for mye sammen med verdslige mennesker at de visst gikk over streken på den kanten. De glemte kanskje at det ikke var menneskene selv de skulle vende seg bort fra, men den

ånden som rår i verden. Nå kan det hende at verden er for lite verden for oss kristne, og derfor finnes det også så mye verdsliggjort kristendom.

Få kristne synes nå å være redde for noen fare i kommunestyresalen, i forretningslivet og i arbeidet sammen med verdslige mennesker. Når de verdslige så er medgjørlige på sin kant, ligger det nær for den kristne å legge sverdet fra seg. Men da er det heller ikke langt igjen til det stedet der en kristen blir verdens venn og Guds fiende. «Vennskap med verden er fiendskap mot Gud» (Jak 4,4).

Det kan komme så fint og se så uskyldig ut. Men en dag kan selskapet med verden bli kjærere enn selskapet med de kristne. Da er vi kommet langt ut på glattisen.

Som edderkoppen snører fluen fast med sin fine tråd og litt etter litt suger livet ut av den, slik har mange blitt snørt inn av verdslighetens fine tråder og mistet livet, sikkert og stille. De glemte at de var i krig, og så gikk det som det gikk.

Her – nettopp her – er mange av oss kristne i vår tid i stor fare, og mange er allerede forført, kanskje uten at de vet det. Mens de roser seg av å være kommet forbi den mørke pietismen, kan de ha havnet midt oppe i svartedauden, med et kristelig skilt spikret fast på en verdsliggjort ånd. Slik humbug passer det godt for mange å kalle kristelig frisinn og åndelig vekst.

«Salig er den som våker og tar vare på klærne sine, så han ikke skal gå naken og de skal se hans skam» (Åp 16,15).

Å stå med makt imot
på alle sider,
den sak er rett og god
for den der strider.
Men der skal mere til sin krans å finne,
bestandigheten vil alene vinne.

*

Den andre fiendeflokken en kristen må regne med, er ondskapens åndehær i himmelrommet.

Fienden er ikke bare her på jorden, synlig for oss. Han er omkring oss i luften, usynlig.

I Danielsboken, kapittel 10, leser vi at Daniel sørget i tre uker. Av andre ord i boken kan vi forstå at han ba mye i denne tiden. Det var nok noe spesielt som lå ham på hjertet da, og som han talte med Gud om. Det 12. og 13. verset i samme kapittel gir oss rett til å tro det. Der står det:

«Så sa han til meg: Frykt ikke, Daniel! For fra den første dagen du vendte ditt hjerte til å vinne forstand og til å ydmyke deg for din Guds åsyn, er dine ord blitt hørt. Og på grunn av dine ord er jeg kommet. Perserrikets fyrste sto imot meg i tjueen dager. Men se, da kom Mikael, en av de fremste fyrstene, og hjalp meg, for jeg var holdt tilbake der hos kongene av Persia» (Dan 10,12–13).

Daniels bønn ble hørt i himmelen fra den første dagen han bøyde seg for Guds åsyn, men det tok tjueen dager før svaret kom fram, for hærmaktene i luften hindret budbæreren i å slippe forbi. Denne åndsmakten styrte Perserriket, står det. Skulle hjelpen komme fram, måtte Guds utsending få hjelp. Og Mikael,

englefyrsten, han som er Israels vern, kom med hjelp, og budbæreren slapp fram. På veien tilbake fra Daniel skulle han ut i ny strid, mot fyrstene i Persia og Hellas. Også denne gangen skulle Mikael stride sammen med ham.

Går vi så til Åpenbaringsboken, finner vi igjen de samme åndsmaktene i strid mot hverandre: «Det ble en strid i himmelen: Mikael og hans engler tok til å stride mot dragen. Og dragen stred, og dens engler. Og de kunne ikke stå seg, og det ble ikke lenger funnet sted for dem i himmelen. Den store dragen ble kastet ned, den gamle slangen, han som kalles djevelen og Satan, han som forfører hele verden. Han ble kastet ned på jorden, og hans engler ble kastet ned med ham» (Åp 12,7–9).

Denne underlige makten i himmelrommet ser ut til å ha to måter å føre krig på. Den ene er å hindre at det kommer hjelp til oss fra Gud, en slags blokadekrig som skal sulte ut de kristne. Den andre er å «gå på med bajonetten».

Daniel og Johannes viser oss striden mellom Guds hær og Satans hær i himmelrommet. Paulus viser oss de onde åndsmaktene i kamp med Guds folk. Slike klare ord burde gjøre oss visse på at læren om de onde maktene som strider mot Guds folk, ikke er tomt snakk. Dernest burde vi også huske at Satan ikke bare strider mot de enkelte kristne og mot Guds folk samlet; han vil også legge nasjonene under seg.

Herskeren som sender ondskapens åndehær ut til strid i himmelrommet, og som nå farer omkring på jorden, er Satan, mørkets fyrste.

Få eller ingen av oss har helt klart for oss hvilken makt disse åndene har til å forføre kristne mennesker og styrte nasjonene i ulykke. Om vi kunne få se litt inn i dette riket og i de arbeidsmåtene som blir brukt der, ville vi nok bedre forstå grunnen til mye av det onde som hender på jorden. Da ville vi nok også finne opphavet til verdenskrigen mer i Satans kraft enn i konge- og keisermakt.

Den Satan som søkte å styre Persia og Hellas i gamle dager, har nok ikke glemt Europa i 1918.

*

Men vår trøst og vårt store håp er at denne onde makten en dag skal bli knust. Satan skal ikke bare styrtes ned fra himmelen; han skal også ut av hver manns hjerte og bort fra jorden. Han skal ned i avgrunnen, ned i sjøen som brenner med svovel og ild. Ned skal han, dit hvor alle djevler og alt djevelens verk hører hjemme, og der skal han bo innestengt i all evighet.

Denne trøsten skal gi hver kristen mot til å holde ut i striden.

Så stor og alvorlig som denne striden er, så strålende er også seieren. Når sjelens strenger en gang er stemt til evig harmoni, og seierskransen er lagt om vår panne av Frelserens hånd, da skal ingen angre på at han var med i striden.

Det blir en stor dag når den siste tonen fra stridslurene har stilnet, og vi får gå inn gjennom portene i byen til evig seiersglede. Har kampen vært hard, skal seieren desto mer være liv og fred i Guds evige rike.

Og engler skal stå på den himmelske strand
og synge Lammets velkomstsang.

Himmelske hærmakter har vært med i kampen. Nå blander de også sin røst i seiersgleden, så alt blir én jublende seierssang.

Kristi stridsmenn, opp å stride,
gå med oss i hellig krig,
tenk hva Jesus måtte lide
før han vant oss himmerik!

Senere vil vi søke lys fra Guds ord over den rustningen vi må ha for å kunne gjøre motstand på den onde dag og bli stående etter å ha overvunnet alt.

Nå da til lykke
med kampen, kristen sjel!
La deg ei trykke,
her er Immanuel!
Gå fri i sinne,
din Jesus med deg går,
fatt mot å vinne,
det alt på troen står.
La Satan finne
hva Kristi kraft formår!

Sannhetens belte

«Stå da ombundet med sannhetens belte om livet» (Ef 6,14).

Det første stykket av den kristnes rustning som dette ordet nevner, er beltet. Ut fra dette ordet har denne delen av rustningen fått navnet sannhetens belte. Det finnes også andre ord i Bibelen som peker i samme retning: «La hoftene være ombundet og lampene brennende!» (Luk 12,35). «Bind derfor opp om dere, om deres sinn, vær edrue og sett deres håp fullt og fast til den nåde dere får i Jesu Kristi åpenbarelse» (1 Pet 1,13).

Når Guds ord sammenligner den kristnes kraft med en klesdrakt, høres det ganske rart ut at beltet blir nevnt først. Grunnen er nok at klærne i de dager var slik laget at en mann knapt kunne gjøre arbeidet sitt uten belte. I strid kunne han i hvert fall ikke gå uten. Han kunne heller ikke legge ut på reise. Beltet holdt kjortelen fast om hoftene, og slik ble mannen skikket til arbeid.

Spørsmålet blir da hva det er i kristenlivet og samfunnet med Gud som har fått navnet sannhetens belte. Vi har tidligere vist – da vi tok for oss ordet om Ånden – at det finnes mer enn én sannhet, eller rettere: Den ene, store sannheten har mange sider. Vi har sannheten om Gud, om Jesus, Frelseren, om oss syndere, og vi har sannheten om at vi skal tre fram for Gud med et sannferdig hjerte.

Hvilken av disse sannhetene er da beltet vi skal ha om livet?

Jeg tror det er sannheten om oss selv. Ikke bare sannheten om at vi er syndere, men også dette at vi skal si farvel til løgnen når vi trer fram for Gud.

Alle som har søkt å komme i samfunn med Gud, og som har vandret en tid sammen med ham, vet at dette var og er det store spørsmålet: Bor sannheten i hjertet, og lever og vandrer vi i sannheten?

Her sto vår første store strid, og vi glemmer nok ikke så snart den dagen vi vant slaget: Vi åpnet hele hjertet for Gud og ba om nåde. Fra den dagen fant Gud veien til oss, og vi til ham.

Slik må det være hele livet ut. Slakker vi av her og blir mindre glad i sannheten, mister vi det beltet som holder rettferdighetens drakt fast om livet vårt. I Bibelen har vi mange eksempler på det. Et av de mest talende finner vi i Josvas bok, kapittel 7.

Israels folk gikk mot Ai, men tapte. Da Josva hørte det, sa han klagende: «Hør meg, Herre! Hva skal jeg nå si, når Israel har vendt sine fiender ryggen?» (Jos 7,8).

Langt om lenge fant de grunnen. Akan, en mann av Israels folk, hadde tatt av det bannlyste byttet og gjemt det i teltet sitt. Denne uærligheten i Israel gjorde at folket mistet sin seierskraft.

Slik gikk det også med Saul, med Judas, med Ananias og Saffira. De var usanne og mistet sin kraft. Etter disse eksemplene har vi all grunn til å tro at sannhetens belte er dette: å være helt ærlig i sitt indre menneske og i all sin ferd.

Om det sto i min makt, ville jeg rope inn i hver kristen sjel: Vær ærlig i din innerste hjerterot! Skjul ingenting for Gud. Prøv aldri å lage et lønnrom i sjelen, et rom du vil ha for deg selv. Legg hele livet ditt fram for Gud som en åpen bok. Lytt aldri til den røsten som vil lokke deg bort fra dette stedet. Da er det løgnens ånder som er ute.

Søk også å være ærlig mot andre mennesker i ord og gjerning, enten du er herre eller tjener.

Slår vi av på dette sannhetskravet til oss selv, mister vi først beltet og siden hele drakten, og da må vi vende våre fiender ryggen.

Når man den dag i dag så ofte må klage med Josva: «Hva skal jeg nå si, når Israel har vendt sine fiender ryggen?», er grunnen sikkert at det ligger noe skjult i hjertet som vi ikke vil ut med. Hjertet er ikke rett for Gud.

Vær ærlig for Gud!

For den ærlige skal det gå godt.

«Herrens øyne farer over hele jorden for kraftig å støtte dem som er helt med ham i sitt hjerte» (2 Krøn 16,9).

Ser han så at du eller jeg er helt med ham, hjelper han oss. Og når han støtter oss, kan den største stakkar komme seg fram. For da blir han sterk i Herren.

Ingen må tro at jeg mener at det å bære sannhetens belte er det samme som å være feilfri og fullkommen. Var det sannhetens belte, ville vi alle som én være uten belte.

David var ikke feilfri, men ærlig var han. Josafat var ikke uten lyter; han gikk i krig sammen med Ahab, og det skulle han ikke ha gjort. Men han var ærlig, og Herren var hans styrke. Peter syndet, men han gråt over synden, og han fikk nåde.

Alle disse fikk sår i striden, store sår, men ingen av dem tapte, for de mistet aldri sannhetens belte.

Vær også sann i ditt kristne liv.

Med det mener jeg: Gjør deg ikke annerledes enn du er. Vær som du er. Det ligger så nær for oss alle å pusse oss opp utvendig, så skaden i det indre kan skjules. Når du møter noen som du tror er en bedre kristen enn du, og som kanskje også er det, ligger fristelsen nær til å gjøre deg lik ham uten at du er det.

Det er feigt!

Det er farlig!

Det er hykleri!

Ta aldri på deg en annens kristendom. Gå i din egen trøye, selv om den er ganske skral.

I Apostlenes gjerninger, kapittel 19, står det om sju sønner av en jødisk yppersteprest. De tok til å nevne Jesu navn over de onde åndene og sa: «Jeg maner

dere ved den Jesus som Paulus forkynner! Men den onde ånden svarte dem: Jesus kjenner jeg, og Paulus vet jeg om, men dere, hvem er dere? Og mannen som den onde ånden var i, for løs på dem» og rev klærne av dem, «så de måtte flykte nakne og såret ut av huset» (Apg 19,13–16).

Det var en grov form for kristelig etteraping.

Nei, å dra ut og gjøre under eller hva det nå er, i andres kristendom – det går ikke. Har vi ikke selv så mye vett at vi ser at slikt er galt, så vær viss på at andre ser det, ofte de vi minst tror har greie på slikt. Og du kan være sikker på at også i dag blir slike folk kledd nakne og må skynde seg bort med skam.

Guds folk: Spenn sannhetens belte om livet!

Er det smått med deg som kristen, føler du deg elendig og verdslig, så bekjenn det for Gud. Har ulyst til Guds ord, til bønn, til gudsfrykt og gode gjerninger fått makt over deg, blir du aldri berget om du innbiller deg selv og andre at det står godt til. Si alt til Gud med det rette navnet. Det er kristen ferd.

Da står du med sannhetens belte om livet!

Opp, opp og spenner
Guds sannhets belte fast
om deres lender
mot fiendens harde kast!
Senk dine sanser
i Jesu blodig sved,
ta til ditt panser
Guds Sønns rettferdighet!
Og Satans skanser
skal revne for deg ned.

Rettferdighetens brynje

«… og vær iført rettferdighetens brynje» (Ef 6,14).

Brynjen var en del av krigsrustningen på den tiden Paulus skrev dette. Den måtte være laget av et slikt materiale at piler og sverd ikke kunne gå igjennom. Den skulle spennes om brystet på krigeren, til vern for hjertet.

Holdt brynjen, så fiendens våpen ikke skar den i stykker, var hjertet berget. Da kunne krigeren håpe å komme ut av striden med livet i behold, selv om han ellers fikk både mange og store sår. En mann kan leve uten arm, uten fot og uten syn, men han kan ikke leve uten hjerte. Når sverdodden har funnet veien til hjertet, da henger livet i en tråd over graven.

*

Når Paulus bruker brynjen som bilde på en del av den kristnes stridsdrakt, kan vi trygt gå ut fra at rettferdighetens brynje er det viktigste stykket i drakten.

Fiender er det nok av, og alle som én fører de krig mot de kristne. Når Guds ord så forteller oss om en rustning som er sterk nok til å stå seg mot de kraftigste hugg og de skarpeste piler, da må det være den store livskunsten å få denne drakten på.

Mange kristne spør etter kraft til seier, og det er heller ingen mangel på «gode råd». Men livet svarer ofte på alle disse rådene med svære nederlag, og så står du der, redd og forvirret, akkurat da du skulle vært frimodig og sterk.

At seierskraften ligger ferdig for oss, vet vi av Guds ord, for «i alt dette vinner vi mer enn seier ved ham som elsket oss» (Rom 8,37). Kunsten er å være kledd i denne kraften slik at vi i tro på ordet går mot fienden og vinner. Ordet vi har for oss her, sier at denne kraften er rettferdighetens brynje.

Men når bildet blir tatt bort og den nakne sannheten ligger igjen, hva er det da? Vi kan ikke se den kristnes kraft som en brynje; vi må se og eie den som en Guds kraft.

Hva er så denne Guds kraft?

Det er den rettferdighetens drakt som Kristus vant for oss da han døde for våre synder og sto opp til vår rettferdiggjørelse. Det er «Guds rettferdighet ved tro på Jesus Kristus, til alle og over alle som tror» (Rom 3,22). Det er dette at den «som ikke har gjerninger, men tror på ham som rettferdiggjør den ugudelige, han får sin tro tilregnet som rettferdighet» (Rom 4,5). Det er dette at Gud har gjort ham «til synd for oss, for at vi i ham skal bli rettferdige for Gud» (2 Kor 5,21).

«Men alt dette er av Gud, han som forlikte oss med seg selv ved Kristus og ga oss forlikelsens tjeneste» (2 Kor 5,18). «For av nåde er dere frelst, ved tro. Og dette er ikke av dere selv, det er Guds gave. Det er ikke av gjerninger, for at ikke noen skal rose seg. For vi er hans verk, skapt i Kristus Jesus til gode gjerninger, som Gud forut har lagt ferdige for at vi skulle vandre i dem» (Ef 2,8–10).

Dette er noe av ordet om rettferdighetens brynje. Men dette er også noe av evangeliets hemmelighet, den som så mange ikke har fått øye på.

Det praktiske i denne saken må være dette: Når alle ondskapens makter velter fram mot en kristen og frister ham til synd i tanker, lyster og vilje, når luften synes å være full av djevler hvor vi går, og dette trykket fra synd og Satan vil kvele gudslivet – hvordan skal vi da kunne overvinne alt dette og være frimodige for Gud midt i striden?

Og når vi i hverdagslivet gang på gang blir fristet til å tale skarpe eller usanne ord, fristet til lettsinn eller tungsinn, til surt humør, til synder av alle slag – hvor skal vi da gjøre av oss, så vi ikke mister freden og frimodigheten for Gud?

Dette er det store spørsmålet som så mange søker svar på. Men hemmeligheten ligger i dette:

Av hele ditt hjerte skal du holde fast ved den guddommelige trøsten at midt i alt dette, akkurat som du er, mens det indre i deg ligner mer på helvete enn på himmelen, er du likevel Guds barn – ja, at nettopp slike stakkarer som har sin trøst i Kristus alene, skal få stå rene for Gud.

Det er brynjen.

Ja – men er ikke dette å synde på nåde?

Jo, dersom vi ikke har sannhetens belte på. Men er vi ærlige mot Gud, er nettopp dette rette stedet for en kristen.

Og hvor skal vi ellers gjøre av oss? Hvor skal vi ellers få hjelp? Får vi ikke gjemme oss i hans hus på den onde dag, og får vi ikke være i skjulestedet i hans telt, da står vi i striden uten brynje.

Er det ikke nettopp tvilen på dette frelsesunderet som gjør oss til maktesløse, veke stridsmenn?

Og så strever vi med å arbeide fram en noenlunde bra kristendom, med varme bønner og mye alvor. Når vi så litt etter litt synes vi kan våge å tro at vi er bra kristne, håper vi at Vårherre også litt etter litt begynner å bli mild mot oss. Men dette er å legge brynjen fra seg i striden og ta den på igjen når slaget er over.

Kan vi da vente å vinne?

Nei, kristne! Dette er for små tanker om vår store Frelser. Derfor blir han også for liten for oss i striden. Men tror vi at alt det han er, er vårt, da kan vi også i dag synge:

Om Satans hele makt
seg haver mot meg lagt
for meg fra Gud å skille,
de får ei hva de ville,
for du meg seier giver,
min kraft og styrke bliver.

En av de mange sagnene om Luther lyder slik: En dag satt han i arbeidsrommet sitt. Da kom Satan inn og hengte en lang liste opp på veggen. På listen var alle Luthers synder skrevet. Da Luther hadde lest hele den svære syndelisten og funnet ut at det som sto der, var riktig, tok han pennen og skrev under den disse ordene: «Jesu Kristi, hans Sønns, blod renser fra all synd.» Da Luther var ferdig med å skrive, var både Satan og syndelisten borte.

Han hadde brynjen på seg. Og hver eneste en som ser at nåden er større enn all styggedommen i oss, har en brynje som er sterk nok mot alle Satans piler. Holder vi fast ved den guddommelige trøsten at Kristus er vår rettferdighet for Gud, at Guds Sønns blod renser fra all synd, da kan ingen av Satans piler nå hjertet. Midt i striden kan du da være frimodig og glad, for det er ikke du som avgjør slaget, det er Kristus.

Jeg stadig i meg er uverdig;
om Gud skulle skue på meg,
min fromhet, min vandel – han meg
forkastet fra seg.
Men stadig i Kristus rettferdig;
for om jeg har feilet, dog ei
har Kristus feilet – å nei!

«Hvem vil anklage Guds utvalgte? Gud er den som rettferdiggjør» (Rom 8,33).

Den som går inn i striden med denne brynjen om brystet, skal ikke tape, så sant han har sannhetens belte på.

«Men Gud være takk, som gir oss seier ved vår Herre Jesus Kristus!» (1 Kor 15,57).

Fredens evangelium

«Ha som sko på føttene den beredskap som fredens evangelium gir» (Ef 6,15).

Når krigeren har fått skoene på seg og remmene er snørt, er han klar til å gå. Uten sko er det vondt å gå i lengden, aller mest for soldaten. Gode sko er svært nødvendige for en soldat.

De skoene en kristen skal ha, og de remmene som skal binde skoen til foten, er evangeliet om fred. Det gir den kristne kraft til å gå i striden i den rette ånd.

Dette ordet har mange store lærdommer for oss kristne. Om vi fant dem og fikk gjort dem til vår egen livseiendom, ville vi ha lært mye om hvordan vi skal stride den gode strid.

*

Den første lærdommen er denne: Skal vi stride den gode strid, må vi være kommet fram til fred med Gud i en god samvittighet. Ordet om den freden Jesus vant for oss i sin strid, må ha kommet inn i hjertet, så det ikke er noe som stikker og uroer i samfunnet med Gud. Først da kan Guds fred bevare våre hjerter og våre tanker (Fil 4,7).

Den ånd som bor i evangeliet, gjør oss stødige og rolige, så vi midt i striden kan bære bud om fred. Det er dette som skal kjennetegne en kristen framfor alle andre stridsmenn: Han strider som en fredens mann og overvinner det onde med det gode (Rom 12,21).

Guds folk har aldri rett til å stride for stridens skyld. Den striden hører ikke hjemme i Guds rike. Satan frister de kristne til å bruke sverdet mot hverandre i stedet for å vende det mot fienden.

Det skal en vis kristen til for å finne den rette grensen mellom krig og fred. Det er ikke alle som klarer det.

Men strider vi fordi vi liker strid, kan vi være sikre på at vi ikke strider i evangeliet og heller ikke for evangeliet. Da strider vi for særmeninger, ikke for Guds rike. Da blir den kristne flokken splittet der den skulle stå samlet.

Men her kan man lett komme til å gjøre urett mot mange ærlige Guds stridsmenn. Det er ikke alltid den som løsner det første skuddet, som har skylden for striden. En kristen kan handle etter beste skjønn, slik han tror det er rett etter Guds ord og kallet fra Ånden. Vekker det motstand hos andre kristne fordi de har stivnet i døde former eller sysler bare med seg og sitt, da ligger ikke skylden hos den første, men hos de siste.

Da er striden en strid til liv, og den freden som rådde før, er dødens kalde fred.

Slik «dødsfred» hviler over mange bygder og byer. Og slik «livsstrid» har det ofte vært, og den finnes den dag i dag. Men mer enn én gang har det hendt at skylden for striden er blitt lagt på den uskyldige.

Så må vi heller ikke glemme at det er galt å gå i strid med lovens klubbe i neven. Vi kan stå på sannhetens grunn og stride for det som er rett, men likevel føre striden i en kald, kritisk ånd.

Når far og mor tukter barnet sitt mer i harme enn i kjærlighet, og når predikanten forkynner ordet i en hard og kald ånd, da er ikke føttene skodd med fredens evangelium. Der sinnelaget skulle være mykt, kjærlig og myndig, er det bare tunge hammerslag fra en stridslysten ånd, fattig på gudsfrykt og nåde.

Når evangeliet får makt over hjertet, gjør det en kristen både skarp i sannheten og kjærlig i sannheten – myk og lett å bøye, fast og seig uten å brekke.

Det fortelles om de gamle smedene at når de skulle prøve et nytt sverd, bøyde de det rundt en tønne. Var det da så mykt at odd og hjalt møttes, og så stivt at det rettet seg ut igjen når presset slapp, da var det et godt sverd. Evangeliet gir en kristen et sinnelag som ligner et slikt sverd.

Den som best kan vise oss dette sinnet og lære oss denne kristne kunsten, er Mesteren selv. Hele hans ferd og all hans strid er båret av denne evangeliske sannhetsroen.

Midt i sin hardeste strid, da han er bedrøvet til døden og får forræderkysset av Judas, sier han: «Venn, hvorfor er du her?» (Matt 26,50). Og da Peter tre ganger har nektet for at han kjenner Jesus, får han et blikk fullt av kjærlighet og fred fra den lidende Frelseren.

Hvor han enn gikk, hadde han føttene skodd med fredens evangelium. Han skjelte ikke igjen når han ble utskjelt, og truet ikke når han led (1 Pet 2,23). Derfor måtte alle som møtte denne rolige, seiersterke kraften, enten bøye seg eller briste.

Peter bøyde seg, men Judas brast.

Vender vi oss så til hans beste menn, finner vi mest av dette sinnet hos dem som eier mest av hans kraft.

Paulus førte sin strid ikke bare for evangeliet, men også i evangeliet. For domstolen, under slag, i fengsel og blant falske brødre holdt han alltid fast ved evangeliet. Det styrte munnen, det bevarte foten.

Med lenke om foten gråt han, ikke fordi foten var bundet, men fordi han så at de fleste var fiender av Jesu Kristi kors (Fil 3,18). Det er kjærlighetens tårer fra en mann som elsker fred. Da striden lir mot slutten, får vi høre denne salige seierssangen, fylt av fred:

«Jeg har stridd den gode strid, fullendt løpet, bevart troen. Så ligger nå rettferdighetens krans rede for meg, den som Herren, den rettferdige dommer, skal gi meg på den dagen – ja, ikke bare meg, men alle som har elsket hans komme» (2 Tim 4,7–8).

Også her i Norge har vi hatt en mann som har vist oss denne siden av sann kristendom. En av grunnene til at han fikk så stor plass i Norges historie og gjorde Norge så mye godt, var at foten hans var skodd med fredens evangelium.

Det var Hans Nielsen Hauge.

Når lensmann, prest og fut ble harme og skjelte, forsvarte han seg stille og sannferdig; han var aldri feig og aldri falsk. I hans munn var det ingen usanne ord, i hjertet ingen harme og hat. Ble han rettferdig behandlet og fikk gode ord, takket han og ba om Guds lønn over slike mennesker. Ble han slått og ført i fengsel, gikk han uten å klage.

Her skal vi høre en av de mange hendelsene fra reisene hans, fritt fortalt etter J. B. Bull.

Hauge kom fra Kristiania og skulle hjem til Tune. En kveld kom han til en gård og fikk husrom for natten. Utpå kvelden kommer skolelæreren i grenda inn. Han hadde hørt at Hauge var der. I fullt sinne farer han fram og kaller Hauge en uvitende vranglærer.

Hauge svarte lite på dette. Men til sist tok han til orde og sa at Bibelen, som læreren vel kjente bedre enn han, lærte at vi ikke skulle fare slik fram.

Da spratt læreren opp fra benken og gikk rett mot Hauge. «Jeg skal lære deg å fare fram!» skrek han. Og så fikk Hauge et slag under øret så det sang.

Hauge ble harm og reiste seg. Bredskuldret og sterk sto han der med en underlig glød i de blå øynene. Men han styrte seg og sa rolig: «Slik skulle du ikke gjøre.» Han så bort på husmoren, som sto der skremt og rådvill.

Læreren sto med knyttneven foran Hauge. Så gikk han og åpnet døren. «På porten med deg!» skrek han. «Her har du ikke noe å gjøre.»

Hauge så på husmoren. «Er du husbonden her?» spurte han læreren.

«Ja, så mye husbond er jeg at du skal ut, og det på flekken. Ellers vanker det mer.» Han knyttet neven igjen.

«Jeg har også never», sa Hauge rolig, «men jeg bruker dem ikke til å slå mine brødre.»

«Ut!» skrek læreren og pekte mot døren. Nattegufsen slo inn.

Hauge vendte seg stille mot ham: «Det skal jeg – bare vent til jeg får betalt for meg.» Han tok opp pengepungen og ga husmoren den betalingen de var blitt enige om for nattelosjiet. Hun tok tvilende imot.

Men Hauge kneppet frakken sin rolig, vendte seg til læreren og sa med varm, god røst: «Det er godt å være godt kledd når det er kaldt ute, og like godt å være kledd i Kristi kjærlighet, så man kan be for dem som slår en. Guds fred og farvel!»

Han snudde seg stille og gikk.

Da hendte det noe uventet.

Skolelæreren, som hadde sett med undring på den fredsommelige mannen, brast i gråt, så sterkt at han hulket. «Å, Gud hjelpe meg!» brast det ut av ham, og så rev han opp døren etter Hauge.

Han ropte.

«Ja», svarte Hauge ute fra mørket.

«Å! Kan du tilgi meg –» og stemmen brast.

«Ja!» svarte det. «Gud tilgir oss alle!»

Hauge snudde seg og gikk.

«Nei! Gå ikke!» ropte det etter ham.

«Jo! Det må så være.» Svaret kom langt borte fra.

Læreren sto ute på steinhellen med hendene foldet og stirret den veien svaret kom fra.

«Hvor går du hen?» ropte han.

«Dit Gud vil!»

«Farvel og lykke på ferden!»

«Velkommen etter, du også!» Det var det siste de hørte.

Den fremmede mannen ble borte i mørket.

Slik var Hans Nielsen Hauge.

*

På dette punktet er mange av oss som nå står i striden, små menn. Den høye roen som gjør at man stille kan stige over aldri så mange stokker som motstanderne velter i veien for en, den mangler vi ofte.

Det såre, løse, lettvinte sinnet får oss så fort til å skjelle igjen og rope oss selv ut som martyrer der vi skulle gått rett fram med frimodig sinn. Da ville seierskransen være vår.

Kristne medstrider! Snør skoene dine med fredens remmer. Gå ikke i striden før kraften i evangeliet har bundet din egenrådige fot.

Måtte hele vår person være båret av fredens evangelium. Da ville striden føre til seier for oss selv og for andre.

Vår tid venter på slike stridsmenn.

Hjelp meg, o søteste Jesus, å vinne!
Ofte jeg strider med skrøpelig makt.
Se dog hvor synden kan hendene binde,
så jeg i kampen er svak og forsagt!
Frelsermann blid! Før du min strid,
at jeg kan vinne i trengselens tid.

«Den som styrer sitt sinn, er bedre enn den som inntar en by» (Ordsp 16,32).

Troens skjold

«Grip fremfor alt troens skjold, som dere kan slokke alle den ondes brennende piler med» (Ef 6,16).

Kristenlivet er først og sist et liv i tro.

Mister en kristen troen, er han vek som et strå. Alt blir natt, alt blir uløste gåter. Alt det vi har erfart i livet med Gud, gagner oss ingenting når troen er borte. Foten makter ikke å ta et eneste skritt på livets vei. Der troen er borte, løsner sannhetens belte fra livet vårt, vi mister rettferdighetens brynje, og fredens evangelium gir oss ingen kraft.

«Vi vandrer i tro, ikke i beskuelse» (2 Kor 5,7).

«Dette er den seier som har seiret over verden: vår tro» (1 Joh 5,4).

Men eier vi denne underfulle evnen – å holde fast ved den usynlige som om vi så ham – da får vi kraft, om vi er aldri så svake, og mot, om vi er aldri så motløse. Da kan vi ta faste skritt på livets vei.

* * *

Men troen har ikke bare den oppgaven å holde fast ved den usynlige. Troen lar oss oppleve Guds kraft og Guds hjelp. Abraham trodde Guds ord, og ved denne troen fikk han Isak. David våget seg i kamp mot Goliat i tro på den Gud som hadde hjulpet ham før, og han kom tilbake med seier.

Hvis det var forgjeves å bygge på Guds ord, ville troen gå under, og hver kristen ville gi opp striden. Men slik er ikke Guds rike. Vi blir ført inn i Guds kraft – og går ut av striden med seier. Så får vi nytt mot til et nytt skritt fram mot målet. Han som hjalp meg før da det røynet på, vil ikke svikte meg nå heller.

Opplevelse styrker troen.

Usynlige og høye ting
kan troen og høre
og midt i sukk et frydespring
mot nådens solskinn gjøre.
Gud er min Gud! og ved hans Ånd
jeg har alt himlen i min hånd,
for Jesus i meg lever!

Troen fører oss ikke bare mot fienden. Den gjør også at vi kan se og eie usigelige og usynlige ting – ofte best når vi er mest hjelpeløse.

Så stor er troen.

* * *

Men dette kan ikke Satan se rolig på. Han må prøve å få dette sterke skjoldet ut av hendene på den kristne. Derfor må vi ikke bare føre vår strid i tro, vi må også stride for vår tro.

Når Satan vil ta troen fra en kristen, bruker han list. Han kommer ikke med sverd, han kommer med fred og fagre ord. Det gamle spørsmålet «Er det virkelig slik?» forstår han å gjøre både nytt og fornuftig – helt til vi står midt inne i tvilen.

Er du sikker på at du er virkelig omvendt? Er troen din rett? Tenk om du narrer deg selv? Ville det ikke vært like godt å slutte med alt sammen? Det går jo galt likevel!

Slik kan Satan komme når han vil ta troen fra oss.

Eller han kommer på denne måten: Er du nå sikker på at Guds ord er til å stole på? Er Jesu grav tom? Finnes det noe evig liv å stride for? Har noen kommet tilbake fra dødsriket og sagt at det er noe liv bak graven?

Den som da lar tankene gå sin egen vei og vil finne svar med forstanden, han mister troen. Men den som er så vis at han går til Frelseren med alt, han skal få se «større ting» (Joh 1,50) og få en sterkere tro. Det sier Guds ord, og det sier de som søkte skjul i hans hytte på den onde dag (Sal 27,5).

Ditt ord, ditt ord, det gir meg ro
og er mitt faste anker
når Satan stormer mot min tro
med mange tvilens tanker.
Hva akter jeg hans trussel mer!
Min tro Guds milde hjerte ser
igjennom Jesu vunder.

Det er nok fare for at vi kristne er lite våkne på dette punktet. Og så svinner troen bort litt etter litt uten at vi selv vet det.

Jesus har sagt at jo nærmere Kristi dag kommer, desto mindre tro blir det på jorden: «Men når Menneskesønnen kommer, mon han da vil finne troen på jorden?» (Luk 18,8).

Men det er vår trøst at når troen

kan ei sin stav,
sin Jesus ikke slippe,
så står den som en klippe
i det opprørte hav.

I grunnen er det ikke noe dårlig tegn at vi må stille opp til kamp mot tvilen. Den som elsker sannheten, må søke svar og få visshet om at troen er rett. Men han må søke svaret på rett sted.

Det finnes mange, mange mennesker med en tro som aldri blir plaget av en skygge av tvil. Alt er så selvsagt sant for dem. Og så sover de dødens søvn i en slags tro, midt i fanget på Satan.

Djevelen lar dem være i fred med troen sin fordi de bygger livet på troen i stedet for på Jesus. Når de så møter fram på dommens dag med sin selvlagde

tro, må de gå bort fra Gud. Og om de banker på porten, svarer det innenfra: «Jeg kjenner dere ikke!» (Matt 25,12).

Når Brorson synger om den kristnes skjold, legger han stor vekt på at å bære skjoldet er det samme som å eie Jesus. På den måten gir han den svakeste det største håp om seier. Han sier:

Opp, kun å tage
Guds fulle harnisk på!
Kom kun, du svage,
Guds Sønn vil med deg gå!
Lær kun å føre
det sterke troens skjold,
det er å gjøre
sin Jesus til sin vold.
Hvem kan deg røre?
Du er i god behold.

Dette er like sant som det er sagt. Likevel kan vi ikke komme bort fra at det er selve troen som er skjoldet, når vi tar ordene som de står. Vi vet også av egen erfaring at når all slags ondskap søker inn på oss som giftige brannpiler, er det den indre tilliten til Guds nåde som bærer oss og berger oss. Der troen er borte, står vi på bar bakke og er skyteskive for Satans hær, uten den minste kraft til å stå imot.

Denne mangelen på tro stanset Israel på veien til Kanaan. Ved Kadesj-Barnea måtte de snu, og de kom ikke lenger på 40 år. Har vi øynene åpne, vil vi finne mang en stans på vår Kanaans-ferd og mange nederlag fordi vi tvilte på ham som lovte oss seier i de hardeste slag, om vi gikk tillitsfullt inn i striden.

Der vi skulle ha gått fram med frimodighet, alene eller i samlet flokk, der stanset vi fordi vi tvilte. Fiendene ble større for oss enn Guds ord.

«Det står skrevet,» sa Jesus da han møtte Satan, og Satan måtte gå (Matt 4,4). Lærte vi bedre å føre striden med «Det står skrevet», ville vi seire oftere enn vi gjør.

Når Paulus formaner Timoteus til å holde seg borte fra det onde, sier han samtidig at han skal jage etter det gode, og blant det etter tro (1 Tim 6,11). Da må det finnes en vei som fører fram til mer tro. Måtte vi finne den veien! Da ville vi bli frimodige stridsmenn for Jesus Kristus.

Frelsens hjelm

«Ta frelsens hjelm» (Ef 6,17).

Hjelmen som vi skal ha i vår kristne strid, er frelsen, sier Paulus. Denne frelsen kan ikke være det samme som å være et Guds barn ved troen på Kristus. Den frelsen må vi eie før vi går inn i striden, ellers har vi ikke noe å stride for. Det er mest rimelig å tro at frelsen her er målet for striden.

* * *

At vi er frelst i troen, er ikke det samme som å være kommet vel fram – hjem til Gud. Skal vi komme hjem, må vi stride til livets siste kveld. Bare den som er tro inntil døden, får kronen (Åp 2,10). Først når målet er nådd, er vi helt frelst.

Det finnes flere ord i Bibelen som viser oss forskjellen på å være frelst i troen og å være frelst i den betydningen at vi er kommet inn i det evige liv.

«Mine kjære, nå er vi Guds barn, og det er ennå ikke åpenbart hva vi skal bli! Vi vet at når han åpenbares, da skal vi bli ham like, for vi skal se ham som han er» (1 Joh 3,2).

«Ham elsker dere, enda dere ikke har kjent ham. Ham tror dere på, enda dere nå ikke ser ham. Og dere fryder dere med en usigelig og herliggjort glede, når dere vinner fram til endemålet for deres tro: sjelenes frelse» (1 Pet 1,8–9).

Håpet om å nå dette fullkomne målet må være den kristnes hjelm. Det står ikke rett ut i dette ordet, men vi har andre bibelord som sier det klart:

«Men vi som hører dagen til, la oss være edrue. La oss stå iført troens og kjærlighetens brynje med håpet om frelse som hjelm!» (1 Tess 5,8).

Å stride uten å ha noe mål for striden går ikke i lengden. Når konger og keisere sender folket sitt i krig, pleier de å male en strålende framtid for fedrelandet, og med dette håpet om bedre tider går hæren mot fienden.

Også en kristen har fått løfte om lønn. Ingen soldat har noen gang fått så store løfter om ære og lønn som en kristen. Bibelen er som et endeløst hav av evige framtidsmål, større enn menneskets tanke kan fatte. Vi vil hente fram noen av dem, så skal vi se at den kristnes hjelm er hamret av hardt stål. Kanskje kan det få en trett stridsmann for Kristus til å se opp med nytt håp.

«Se, Guds bolig er hos menneskene. Han skal bo hos dem, og de skal være hans folk, og Gud selv skal være hos dem og være deres Gud. Han skal tørke bort hver tåre fra deres øyne. Og døden skal ikke være mer, og ikke sorg, og ikke skrik, og ikke pine skal være mer. For de første ting er veket bort» (Åp 21,3–4).

«Den som seirer, skal arve alle ting. Jeg vil være hans Gud, og han skal være min sønn» (Åp 21,7).

«For vår trengsel er kortvarig og lett, og virker for oss en evig fylde av herlighet i overmål på overmål. Vi har ikke det synlige for øye, men det usynlige. For det synlige varer en kort stund, men det usynlige er evig» (2 Kor 4,17–18).

«Men, som det står skrevet: Det som intet øye har sett og intet øre hørt, og det som ikke kom opp i noe menneskes hjerte, det har Gud beredt for dem som elsker ham. Men for oss har Gud åpenbart det ved sin Ånd. For Ånden utforsker alle ting, også dybdene i Gud» (1 Kor 2,9–10).

Tror vi aldri så lite på disse ordene, vil ingen kamp være for tung å stride til ende. Vi vet også at disse lysende, vinkende stjernene på Guds nådehimmel ikke bare makter å holde oss oppe i striden. De gjør oss også takknemlige og glade fordi vi har fått den æren å stride for så store mål. Slik kan den reneste og saligste glede vokse fram av de hardeste kamper.

Også i dag får vi se dette store underet at de kristne som har det tyngst, ofte er de lykkeligste. Hos dem er takken mest hellig og sann. Fra øynene deres lyser det fred og indre lykke. Det er ikke fordi det smaker godt å ha det vondt, men fordi kampen mot det onde løser sjelen fra denne verden og løfter den opp mot Gud og det rette fedrelandet.

Men når striden blir til seier,
og du korsets stier bytter,
skal din sjel i evig fred
mettes av hans salighet.

Slike toner klinger ut fra en kristen som strider og seirer, fordi han ser inn i det himmelske land.

Dette synet er hjelmen den kristne bærer.

På en norsk kirkegård står en gravstøtte hugget i stein. Den viser en ung mann med en svær stein på skuldrene. Steinen er så tung at mannen står nesten brukket over nakke og skuldre. Bøyer en seg ned, ser en et vakkert ansikt, ungt, blekt og magert. Men ut fra dette bleke ansiktet lyser det en slik ro og et salig smil.

Det er et menneske som har modnet åndelig under lidelse og kamp, og smilet forteller at steinen snart er borte. For se! Under steinen, fra skuldrene og nedover, er det et par vinger som er klare til å folde seg ut og bære mannen oppover når steinen er borte.

Dette kunstverket er et talende bilde på en kristens kamp og seier. Steinen på ryggen tvinger kroppen mot jorden, men får sjelen til å svinge seg opp mot Gud. Målet for striden lokker fram smilet i ansiktet og gjør vingene klare til ferd.

Det er en liten tid,
så har jeg vunnet,
så er den ganske strid
med ett forsvunnet,
så kan jeg hvile meg i rosendale
og uavlatelig
med Jesus tale.

Brorson, som sang slik ut fra egen erfaring, visste hva det var å være i strid. Derfor er det kraft i kampsalmene hans, og hvert ord han synger om seiersmålet, løfter oss.

Med sitt himmelvendte øye synes han å se hvordan Gud gleder seg når de kristne seirer i striden. Det må være en tung ånd som ikke kjenner seg løftet av disse sterke ordene:

Meg tykkes at jeg
ser hvor Gud seg fryder
når Jesu stridsmenn mer
igjennom bryder,
at det kan ende få med deres plage
og hver sin krone må
av Jesus tage.

* * *

Den store kunstmaleren Gustave Doré har laget et storslått bilde av «Tåredalen» etter Salme 84,7. Om dette bildet er det skrevet slik:

Det er en trang dal. Veien snor seg fram langs bratte fjellsider. Langt nede i dalen åpner det seg en mørk avgrunn der elven styrter ned, skumhvit. Veien går et stykke langs denne avgrunnen, men så stiger den bratt og trangt opp mot høye fjell der dalen ender.

På veien går det mange lidende mennesker. Langt nede kan en se flokker som ser helt håpløse ut og stirrer skremt mot avgrunnen. Noen har kastet seg ned i gruset i veikanten, andre vrir hendene. Lenger oppe sliter flokkene seg fram. Mange går bøyd og bærer sitt kors, andre går i lenker. Krøplinger drar seg fram på krykker, blinde famler seg fram. En svartkledd kvinne går med hodet dypt bøyd mot brystet. Ved hånden leder hun et lite barn med lyst ansikt og klare øyne, for barneøynene ser et underlig lys.

Opp den trange veien langs fjellsiden drar det lange følget, for de skal til den store staden som ligger bak fjellene. Jo lenger opp de kommer, desto mer lys faller over dem.

Selv de som ennå er langt nede i dalen, får lys over ansiktet når de ser opp mot fjellene. For på fjellet langt borte, der veien ender, står en mann med lysglans om seg. Han ser dem som lider, og strekker armene ut mot dem som kommer. Fra denne mannen skinner det lys over dalen så de kan finne veien over avgrunnen, og alle løfter blikket og går oppover mot den lysende mannen på fjellet.

Denne mannen er Jesus Kristus.

Bak Frelseren ser en stråler, som fra en morgensol, stige opp over fjellet. Det er tinder og tårn i det nye Jerusalem. Der skal de som gikk gjennom tåredalen, tre fram for Gud på Sion, og han skal tørke bort hver tåre fra deres øyne.

O salighet, som ingen kan
utsige her i jamrens land, –
hvor det blir godt å lande
ved himlens stille kyst
og ei med tårer blande
sin sang ved Jesu bryst.

Med et slikt mål foran seg er det en stor lykke å gå i strid – gjennom tåredalen. Når en får se Frelseren med armene strakt mot seg, og bak ham den lysende staden, da kan en si:

det løfter håpets trøst
til himmerike.

* * *

Guds folk – dere og jeg, vi som lever nå – har vi denne frelsens hjelm på oss? Er øynene våre vendt mot den strålende staden? Er det lys over ansiktene våre fordi vi ser opp mot fjellene? Har vi en himmel som drar oss og hugger oss løs fra verden? Kjenner vi oss i slekt med de første kristne, som lengtet bort herfra og hjem til Gud? Eller er verden så kjær at vi helst vil være her?

Da har vi mistet frelsens hjelm!

Aldri har denne jorden vært mer lokkende for en kristen enn nå, og kanskje har det kristne håpet aldri vært mer vingeskutt og grått.

Kristne! Tenk etter!

«Våkn opp, våkn opp, kle deg i din styrke, Sion! Ta på deg ditt høytidsskrud, Jerusalem, du hellige by! For de uomskårne eller urene skal ikke komme inn i deg igjen. Ryst støvet av deg, stå opp, ta sete, Jerusalem! Gjør deg løs fra båndene om din hals, du fangne Sions datter!» (Jes 52,1–2).

Åndens sverd

«… og Åndens sverd, som er Guds ord» (Ef 6,17).

De delene av den kristnes rustning som vi har sett på, er slike som brukes til vern mot fienden, eller som skal gi kraft til å gå mot fienden. Men en soldat må kunne mer enn å stå seg mot angrep. Han må selv gå til angrep. Det er godt å kunne stanse fienden, men det er enda bedre å drive ham bort.

Skal en kristen komme framover, må han være rustet til «offensiv».

Det er erobringskrigen som gjør en kristen rik, og det er også under den at han mest får oppleve Guds hjelp. Men skal vi kunne gå på, må vi ha våpen, og det har vi fått i Guds ord. Med det skal vi slå oss igjennom og hugge oss fram.

* * *

En kristen med litt åndelig innsikt vet hvor ofte en blir fristet til å bruke sin kristendom, sin helliggjørelse, sin gudsfrykt og sine mange år i Guds skole som sverd. Alt vi har opplevd av Guds hjelp, mener vi skal slå fienden. Men gang på gang må vi lære på nytt at dette er for mykt stål mot Satans harde nakke.

Det eneste sverd som duger, er Guds ord når det blir lagt i hendene på Ånden. Ikke munnen, ikke hukommelsen skal føre sverdet, men Ånden.

Mange kristne slår om seg med bibelord til høyre og venstre fordi de har god hukommelse. I en diskusjon kan en nok vinne på den måten, men ingen må tro at Satan lar seg skremme av slikt.

Han har ingen respekt for det gudsordet som ikke rekker lenger enn til hjernen. Selv kan han Bibelen på fingrene, men det hjelper ham ingenting. Men møter han en åndelig kristen som har fått åndskraft av Ordet, da må den onde vike. For Guds ord er godt stål også når det ligger i hendene på en frelst synder.

Det viktigste for oss er derfor å få innholdet i Guds ord – evangeliets kraft og frelsens hemmelighet – arbeidet inn i vårt indre menneske, så det blir levende liv i vår sjel og ånd.

Den rette og vise veien er å bruke Guds ord med et bedende, fattig og ydmykt sinn. Da går vi tvers igjennom bokstaven og inn til Guds evige kraft.

Å studere Bibelen etter de nyeste metoder og de beste forskrifter kan nok være til nytte. Men noe sverd i Åndens hånd blir det ikke uten et sinn som bøyer seg og ber. «Bokstaven slår i hjel, men Ånden gjør levende» (2 Kor 3,6).

Det kommer ikke an på hvor mye vi leser. Det er viktigere at vår ånd kommer til ro i Ordet, så vi lærer å grunne på Guds lov og sinnet blir fylt av Guds vilje, Guds frelse og Guds mening med oss. Da skjer dette store at ånd rører ved ånd.

Da lærer en kristen å bruke sverdet i striden.

Den som ikke har noe annet til åndelig føde enn aviser og romaner, han blir som en avis og en roman. Den som bruker Bibelen med det rette sinn, han skal få mer og mer av Bibelens ånd og kraft i livet sitt. Han ligner et tre som er plantet ved rennende bekker (Sal 1,3).

Nå som vi lenge har hatt så god anledning til å høre Ordet utlagt av andre, og mange kristelige blad og bøker titter innom døren til oss, blir vi lett fristet til å legge selve Bibelen bort.

Men lever vi mer av kristelige blad, bøker og oppbyggelige taler enn av selve Guds ord, vil det nok vise seg en dag at vi er lite øvet til å gå i strid. I de hardeste tak vil vår kristendom vise seg å være upersonlig fordi vi har lagt oss for mye over i menneskers hender og menneskers meninger. Vår kristne personlighet er bygd opp av materiale fra andre.

Det er godt, så langt det rekker, å få veiledning av andre, men det rekker ikke langt nok. En annen manns kunnskap i Guds ord kan ikke være nok for meg, for jeg er på så mange måter ulik ham. Finner jeg ikke selv veien rett til Bibelen, vil noe i meg ta skade. Har vi vant oss til å nære sjelen vår fra en annen manns hånd, må vi ofte stå ved en uttørket bekk mens den store elven renner forbi døren uten at vi har lært å drikke.

Da kan vi lett miste sverdet!

Noen unnskylder seg med at de forstår så lite av Guds ord når de leser det, men får de det utlagt av andre, forstår de det.

Ja, hvis det kom an på hvor mye vi trenger inn i Guds ord med forstanden, ville denne innvendingen nok vært mye verd. Men slik er det ikke. Mange med klart syn på Guds ord har et sløvt sverd og taper i striden. Men mange som ikke forstår Bibelen så godt at de kan sette ord på det, kan eie Ordets kraft i ånden og gå fra seier til seier fordi ånden er helliget ved Ordet.

Det gode ord er kommet fra
Guds egen munn og hjerte,
det er et lys som Gud oss gav
mot all vår nød og smerte,
det er Guds egen hjertekraft,
som bliver til en honningsaft
mot syndens byll og plage.

Derfor kan en gammel mor som bor i den trangeste fjelldal, og som forstår lite og får høre lite, føre Åndens sverd bedre enn den lærdeste teolog og den flinkeste lekpredikant.

Ingen annen enn Gud kunne lage en slik frelsesvei.

Det var nok dette Jesus tenkte på da han sa: «Jeg priser deg, Far, himmelens og jordens herre, fordi du har skjult dette for vise og forstandige, men åpenbart det for umyndige. Ja, Far, for slik skjedde det som var deg til behag» (Matt 11,25–26).

Du Kristi stridsmann: Mist ikke sverdet ditt!

* * *

Vår slekt er snusfornuftig og kritisk. Denne snikende sykdommen smitter også Guds folk. Vi vil forstå alt og vil nødig tro det forstanden ikke rekker. Fra mange prekestoler og lærestoler blir troen avvist mer og mer.

Skal ikke vi kristne en dag stå uten sverd uten at vi selv vet det, må vi bruke Bibelen og gjennom Ordet finne fram til Gud. Da kan ingen ta Ordet fra oss, for da har vi funnet og fått det Ordet lover oss.

Da blir Herrens hær
i striden myndig.

Hvem er den største i Guds rike?

> «I samme stund kom disiplene til Jesus og sa: Hvem er den største i himlenes rike? Han kalte da et lite barn til seg og stilte det midt iblant dem, og sa: Sannelig sier jeg dere: Uten at dere omvender dere og blir som barn, kommer dere slett ikke inn i himlenes rike. Den som gjør seg liten som dette barnet, han er den største i himlenes rike» (Matt 18,1–4).

Det ligger i oss mennesker en dyp og sterk trang til å bli store, og i grunnen er ikke det så underlig.

Vi er ikke skapt til å være små.

Vi er skapt til å være store.

Når trangen etter storhet stiger opp i oss, er det ikke alltid bare ondt. Midt i alt det usanne og syndige i denne trangen finnes det også rester av en tapt adel.

Å komme seg opp fra det dårlige og små, det som vil dra oss ned i synd og skam, hører med til vår menneskeverdighet. Der all trang til å komme seg opp er borte, der er den siste rest av mennesket død. Den som ikke lenger lengter oppover og framover, er mer et dyr enn et menneske.

Men det er dessverre altfor sant at trangen til å bli stor er røvet av synden og har kommet inn på ville veier. Derfor blir så mange små nettopp når de innbiller seg at de er store.

Å tjene penger, bli rik, få hytta byttet ut med saler og slott og arbeidsklærne med selskapsantrekk, ikke skitne til fingrene, la en annen gjøre arbeidet vårt, lage maten vår og bære kofferten vår, bli en fin mann, embetsmann, stortingsmann og statsråd, få ære og ordener – det tror mennesket er det samme som å være stor. Og mer eller mindre lar vi oss alle føre vill av denne falske tanken. Vi kristne vet med oss selv at det ikke er sant. Likevel lar vi oss så ofte narre av det vi vet er løgn.

Hvem av oss liker egentlig å slite dagene våre med harde og sprukne arbeidsnever og en lappet og skitten arbeidstrøye? Kanskje kan det være artig en liten stund, for moro skyld. Men i lengden er det ingen moro. Og den som da ikke finner mer enn slit og slep i arbeidet, han går trett og ser det bare som en plage som småfolk må slite seg ut på.

* * *

Hvor går så veien til den sanne storhet? Også på dette store livsspørsmålet gir Jesus svar: Vi må bli som et lite barn.

For oss mennesker er det slik at veien til å bli stor går gjennom den dype dalen: først å bli liten.

Skal vi ha håp om å vinne tilbake vår adel, vårt æressete, vår rikdom og vår makt, har vi ingen annen vei å gå.

Vi må gi opp vår selvvalgte vei og bøye oss for Gud. Vi må legge oss hjelpeløse som et lite barn ned for Gud og be om nåde og hjelp til alt.

Slik det lille barnet ligger hjelpeløst i mors fang, slik må du og jeg ligge i Guds nådearmer. Når vi er kommet dit, har vi funnet veien opp og hjem. Da går vi inn i Guds rike.

Det er vår første og største stordåd: å bli liten. Den største seier vi selvgode mennesker kan vinne, er å bøye oss for den levende Gud, innrømme at vi er hjelpeløse og la Gud stelle med oss slik en mor steller og styrer sine små.

Den som har vunnet den seieren, han går opp fra en redd sjel, fra en urolig samvittighet, fra håpløse tårer, fra en mørk grav og en stengt himmel – opp fra Satans makt til Gud, fra evig natt til evig dag, fra evig død til evig liv.

Det er noe å gå opp fra, men så mye mer å gå opp til.

Og nå vil jeg med disse ordene be alle som ikke har vendt seg til Gud som et lite barn, om at de vil gjøre det nå.

Du: Vend om!

Jeg vet at det koster mye for mange av dere: for noen en kjær synd, for andre gode venner, en strålende framtid i verden, en kjæreste og et fint hjem og mye annet. Men tenker du deg om, skal du snart finne at det aldri kan bli for dyrt å gi sitt eneste liv til Gud. Det koster mer å gå fortapt.

«For hva gagner det et menneske om han vinner hele verden, men tar skade på sin sjel? Eller hva kan et menneske gi til vederlag for sin sjel?» (Matt 16,26).

Da er alt tapt!

Jeg ser deg, du unge jente og gutt som Guds Ånd kaller på. Jeg ser hvordan du har det, ut fra mitt eget liv, da jeg som ung gutt ble kalt. Du er frisk, modig og stolt. Du ser livet ligge lysende, lokkende og forførende foran deg. Du har store framtidsplaner, stort mot og tro på livet. Hjertet slår jevnt i brystet, livets vår bruser om deg som foss og fuglesang, og du kjenner deg fri og glad. Og så skal du ta på deg barneklærne igjen og legge deg, liten og umyndig, over i Guds vilje og Jesu Kristi nåde?

Det koster!

Det kjennes som å rive livet ut av brystet – og likevel: Det er å rive synden og døden bort. Det er å legge seg i armene på det evige liv. Det er døren inn til paradiset, der den evige ungdomsvår aldri har skygge av forandring.

Det er å bli stor!

Jeg ser også deg, du solide norske bonde, du dyktige forretningsmann. Du har hendene fulle av alt du trenger. Alt du tar i, lykkes for deg. Du har tillit og respekt så langt navnet ditt er kjent. Også du må bli liten som et lite barn. Du må vende deg bort fra verden, regne deg selv for støv og mark og si til Gud: Jeg er fortapt, jeg er hjelpeløs, jeg er lik null, veid på din vekt og funnet for lett. Jeg ber om nåde.

Det er i sannhet å miste livet sitt. Men på ruinene av dette ditt liv vokser det evige liv fram ved Jesu kors – det som gjør at du lever om du så dør, for den som lever og tror på Jesus, skal aldri dø (Joh 11,25–26).

Det er å bli stor.

Men den som en gang skal møte Gud for egen regning og risiko, han blir liten. Og i dag lever du, i morgen kan du være død.

Den som vil regne med livet som det er, må innse at livet uten samfunn med Gud er et liv i natt og håpløshet, hvor stor en ellers måtte bli.

Så kom da hjem til Gud, alle dere som går på livets ville veier! Vil du gjøre deg selv liten som et barn, skal den Gud som gav sin Sønn til vår frelse, løfte deg opp til å bli hans barn og hans arving. Han skal gjøre din død til tjener for ditt liv. Og når du ser ham som han er i det evige liv, skal du være lik Gud uten å være Gud.

Tenk når engang jeg uten synd skal leve,
hver tanke ren, hver gjerning uten brøst,
når aldri jeg behøver mer å beve
for muligheten av en syndig lyst!
Tenk når engang i himlens lyse sale
jeg med den venn jeg her på jorden fant,
i lyset om et evig liv skal tale
og – om det liv der som en drøm forsvant!

Da er et menneske blitt stort!

* * *

Men mens vi lever her nede, finnes det også en annen vei for en kristen som fører ham inn til sann storhet. Det er å gå i vår Frelsers fotspor, der han gikk omkring blant de villfarne menneskene og lokket dem inn til Gud. Den samme gjerningen har han også gitt sitt folk her.

«Men den som vil være stor blant dere, han skal være de andres tjener, og den som vil være den første blant dere, skal være de andres trell, likesom Menneskesønnen ikke er kommet for å la seg tjene, men for selv å tjene og gi sitt liv til en løsepenge i manges sted» (Matt 20,26–28).

Det fortelles om den svenske prinsesse Eugénie at hun solgte juvelene sine og for pengene bygde et barnehjem og et redningshjem for alkoholikere. En dag da hun gikk gjennom salene hun hadde reist, og så gledestårene som blinket i øynene til dem hun hadde hjulpet, sa hun:

«Nå ser jeg edelsteinene mine igjen.»

David Livingstone arbeidet i 32 år for Afrikas svarte barn og slet livet ut på lange, tunge misjonsreiser. En morgen fant de ham død i teltet, på kne foran den enkle sengen.

Disse fant veien i sin Mesters fotspor og ble store fordi de tjente andre i Kristi kjærlighet.

Lenge etter at Livingstone var død, lyste takken ut av de mørke ansiktene når navnet hans ble nevnt og de mintes den sterke, milde hvite mannen. Navnet og minnet om ham skal leve og lyse til sene tider.

Vær en tjener for Jesus Kristus blant dine medmennesker. Elsk og tro og tjen andre.

Send et godt ord og et kjærlig blikk til den som er sår i samvittigheten og sønderrevet i sjelen.

Gi et varmt og fast håndtrykk til den som venter slag, og en hjelpende hånd til den fattige du møter på din vei.

Åpne Bibelen og be en bønn sammen med en som er nedbøyd i ånden. Tråkk aldri på den som er blitt liggende i synd og skam.

Slike «stormenn» tørster verden etter.

For en tid siden leste jeg i et blad et stykke med overskriften «Det en aldri angrer». Der stod det:

En vil aldri angre
at en gjorde godt mot alle,
at en ikke talte ondt om noen,
at en hørte før en dømte,
at en tenkte før en talte,
at en tøylet tungen sin,
at en var vennlig mot de nedtrykte,
at en bad om tilgivelse når en hadde gjort urett,
at en var mild mot alle,
at en stengte ørene for sladder,
at en ikke trodde det meste av det onde en hørte om andre.

Livet med Gud og for Gud

> «Ingen tenner et lys og skjuler det med et kar eller setter det under en seng. Han setter det i lysestaken, for at de som kommer inn, skal se lyset. For ingenting er skjult som ikke skal bli åpenbart. Heller ikke er noe gjemt uten at det skal bli kjent og komme for dagen. Se derfor til hvordan dere hører!» (Luk 8,16–18).

Det er særlig to sider ved kristenlivet som vi må våke over hvis vi ikke skal ta skade på sjelen. Det er å leve med Gud og for Gud.

Å finne og holde den rette likevekten mellom disse to er en kristen kunst som ser ut til å være vanskelig å lære. Det ligger så nær å glemme at livet med Gud også må være et liv for Gud – og likeså at livet for Gud også må være et liv med Gud.

Først må vi få livet inn i sjelen og bli opplyst av Gud i det indre menneske. Først sitte til bords i Guds rike. Først ta imot Guds frelseskraft, fred og nåde og drikke fritt av livets vann. Og så gå ut som Jesu Kristi tjener, som et levende lys – eller kanskje riktigere: som en lysbærer. Ikke sette lyset under skjeppen, men i lysestaken. «… de sju lysestakene er sju menighetene» (Åp 1,20).

Slik taler Bibelen om det rette kristenlivet. I den første tiden som kristne er vi alle ivrige, troskyldige, barnlige og varme om hjertet. Men så slakker det så ofte av.

Kristenlivet blir så lett mekanisk og tørt. Vi når så lite inn til Guds hjerte med bønnen vår. Ilden i vår ånd slukner, og vi finner ikke lenger det gode i Ordet. Så minker motet, kraften og troen, og med dem den indre trangen til å tjene Herren med glede.

Spør vi så etter grunnen, vil vi finne den i at gudslivet vårt får for lite næring. Samværet med Gud i Ordet og i bønnen går for mye på slump, og vi har ikke kraft nok i vår ånd til å trenge oss gjennom hindringene og inn til Gud.

Til sine tider kan vi bruke Bibelen mye og ofte være i bønnekammeret, men til andre tider går det mer på slump, etter inntrykk og følelser. Når ikke noe særlig møter oss i hverdagen, sløves så lett både trangen og viljen.

Møter vi da noe som griper oss på nytt – en åndfylt tale, en vekkelse vi får være med i, en motgang eller en dyp sorg – så blir vi grepet igjen, til mer liv med Gud, til større glede og mot. Men går trengselen over og vekkelsen stanser, står vi ferdige til å legge Bibelen bort igjen og gå bort fra bønnekammeret.

En gang iblant åpner vi selvsagt Bibelen, leser et par vers og ber en bønn. Men det er som om hjertet ikke slipper seg løs og får være med. Tanken går til

klokken, maten, kontoret, arbeidet og strevet. Den indre trangen som skulle komme nær Guds hjerte, stanser på halvveien.

Faren er stor for oss her, og den lurer mer eller mindre på oss alle. Noen vinner over den. Andre blir liggende under for denne visne ånden nesten hele livet, fordi de ikke blir fornyet ved Guds Ånd. Og lyset blafrer. Lyset oser. Det er lite olje i kannen.

Et uregelmessig liv med Gud skaper en ustø kristendom og svake viljer hos Guds folk. Her får den kristne karakteren et banesår. Her stanser veksten i Gud, så vi stadig må leve av «melk», enda vi for lenge siden var gamle nok til å ta til oss «fast føde» (Hebr 5,12).

Om Jesus står det skrevet at han gikk til Oljeberget, som han pleide, der det var en hage (Luk 22,39; Joh 18,1–2). Det var en regel i hans liv som ingenting kunne holde ham borte fra.

Måtte også vi ha en slik «vane» i dagliglivet! Da skulle også vi kunne møte på arbeidsplassen med disse rolige og seiersvisse ordene i munnen: «Far, jeg takker deg fordi … du alltid hører meg» (Joh 11,41–42).

Den kristne som makter å holde denne plassen, makter også å eie et sunt og varmt gudsliv og vil aldri miste sin første kjærlighet.

*

Men foruten det som nå er sagt om livet med Gud, er det også andre grunner til at kristenlivet går tilbake.

Det hender at vi mister trangen selv mens vi bruker Ordet og bønnen. Hvor mye vi enn kjemper mot oss selv, synker det likevel. Det synes nesten umulig å komme nær Gud og være varm i ånden. Det er som om vi var dømt til å gå som visne, svake kristne.

Jeg vet at det er mange her som sukker under dette og spør både seg selv og andre hvordan det kan ha seg at det er slik. Det er selvsagt mange svar også på det spørsmålet, men vi kan være visse på at for mange er grunnen at de ikke bruker sin naturgave og nådegave til å tjene i Guds rike.

Livet med Gud må også være et liv for Gud.

Hvis vi alltid vil ha uten å bruke, få uten å gi, så stanser den indre utviklingen. Vannet i et rør uten utløp har ingen kraft. Men når vannet renner, har det kraft. Derfor sier Skriften at fra den som tror på Jesus, skal det flyte strømmer av levende vann (Joh 7,38).

Det skal flyte strømmer. Det skal ikke samle seg i innsjøer, pytter og tjern – det skal renne.

Mang en frisk kar har mistet matlysten, søvnen, ja, også helsen, fordi han ikke ville arbeide. Likeså har mange kristne mistet trangen til å leve med Gud fordi de trakk seg unna et liv for Gud.

Det er gjennom oss kristne at Gud vil arbeide og føre sitt rike fram i denne tidsalderen. Han har valgt sine barn til å være hans tjenere, og dette arbeidet som Gud har gitt oss, virker begge veier: Først skal andre få hjelp av Gud ved oss. Dernest får Gud anledning til å hjelpe oss når vi hjelper andre.

Ser vi derfor kristent arbeid bare fra den siden at vi skal tjene, ofre og lide, ser vi sørgelig skjevt. Alt arbeid i Guds rike bærer frukt til velsignelse både for den som arbeider, og for den det blir arbeidet for, når det er gjort i det rette sinnet.

«Bonden som arbeider, skal først ha sin del av fruktene. Tenk over det jeg sier!» (2 Tim 2,6–7). Herren gi alle oss kristne å forstå dette!

Hvem som plukker den fineste frukten, den som arbeider, eller den det blir arbeidet for, det skal vi la Gud avgjøre. Men så mye er sikkert: Herren satte oss ikke til arbeidet i sitt rike bare for at vi skulle vinne andre for ham, men også for at han skulle få velsigne oss, så vi kunne nå målet for vår tro.

Det er en kunst for alle kristne å komme vel gjennom livet her i verden. Men verst er det for de kristne som helst vil slippe å tjene og lide som Jesu Kristi stridsmenn. Han som svøpte talentet sitt i en klut og grov det ned i jorden, mistet også himmelen.

Etter hvert som livet vårt vider seg ut for andre, vider det seg ut for Gud!

Den kristne som i tanke, vilje, hjertelag, ansvar, offer og bønn ikke når lenger enn til seg selv og sitt og sine, han bor i et trangt rom. Kristenlivet hans kan vanskelig bli annet enn tørt, slapt og sløvt. Det blir liggende for nær jorden.

Men når synet og hjertelaget vider seg ut, så du også omfatter de andre og deres, når ansvaret og omsorgen for andre ligger på deg som et trykk – slik du kjenner det når du elsker noen – da stiger din ånd opp og inn til Guds hjerte etter hjelp for deg og ditt arbeid, og himmelen blir klarere og mer hellig over livet ditt.

Også i Guds rike adler arbeidet mannen. «Det er saligere å gi enn å ta imot» (Apg 20,35).

Noen har sagt at kjærligheten vår har en brukket vinge hvis den ikke bærer oss over alle hav.

Å, at jeg kunne i gjerning så gjerne jeg ville
prise deg, Fader, all miskunns og kjærlighets kilde!
Til alt ditt verk
gjør meg lærvillig og sterk,
la meg ditt vennskap ei spille.

*

En av de største arbeidsgrenene Gud har gitt sitt folk i vår tid, er hedningemisjonen.

Paulus sier at han har fått den nåde å forkynne evangeliet for hedningene (Ef 3,8). Han hadde fått det som en gave av nåde, og denne gaven ga ham mang en tåre og mang en stor glede.

Har du og jeg fått noe av den samme gaven, så har også vi kjent litt av det ansvaret som følger med. Mange ganger har det tvunget oss i kne, inn til Guds hjerte. Men derfra kom også Guds hjelp, Guds nåde, Guds Ånd og Guds under.

Når hjelpen så kom igjen, med velsignelse over deg og arbeidsmarken, da jublet du på nytt, mer frimodig enn noen gang før, og gleden i Gud kom som en ny, frisk strøm gjennom livet ditt. Mens elven renner, gir den kraft. Arbeidet for Gud dro deg inn til Gud og gjorde ditt indre menneske vidt for Gud.

Er ikke arbeidet for hedningene blitt kjært for deg, og er du ikke med, så gi deg ikke til ro før du blir grepet av trang og vilje til å være med.

Det ligger et stort krav til oss i disse ordene: «Gå ut i all verden og forkynn evangeliet for all skapningen!» (Mark 16,15). Men det ligger også et stort løfte i de andre ordene: «Og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende!» (Matt 28,20). Ingen lyder dette budet uten at han også får en stor, guddommelig velsignelse.

Kom da og vær med, alle som har smakt noe av Guds kjærlighet i Jesus Kristus, vår Herre! Sett ikke lyset under benken, men i lysestaken, også for dem som sitter i mørket, i dødsskyggens land. Det er Jesu siste vilje til oss.

Herligste lønn for de hardeste timer,
søteste bot for de tungeste savn,
når det i hedningelandene kimer
festlig til bønn i ditt hellige navn!
Herre, oppfyll dine tjeneres lengsel:
korset å skue hvor avguden sto,
sjeler å skue som, løste av fengsel,
kneler, o Frelser, med takk for din fot.

«Om en liten stund»

Les Joh 16,16–22.

> «Om en liten stund ser dere meg ikke lenger. Og om en liten stund igjen skal dere se meg» (Joh 16,16).

Den veien vår Herre fører sitt folk, kan aldri læres utenat. Hver ny dag har noe nytt å lære oss.

Men i alt det skiftende i kristenlivet er det likevel to store grunnstemninger: lys og mørke, sol og skygge, dag og natt.

En stund er du frimodig og jublende glad, en annen stund motløs og nedbøyd. En dag kjenner du deg sterk og full av tro og håp, neste dag er du svak som et strå, og alt er stengt for syn og tro. Den ene timen er himmelen klar, og nådesolen stråler over livet ditt. Den neste timen er himmelen «som jern» og jorden «som kobber» (3 Mos 26,19).

«Om en liten stund ser dere meg ikke lenger. Og om en liten stund igjen skal dere se meg.» Slik ble Jesu disipler ført i den første tiden, og slik skal det være til den siste kristne er tatt bort fra denne jorden.

Det kommer tider da selv de beste kristne kommer inn i mørke og kamp, tider da Jesus trekker seg unna. Også de stundene hører med til et sant kristenliv. Ofte blir de tyngst og lengst for Guds mest trofaste tjenere.

«Han murte igjen for meg, så jeg ikke kan komme ut. Han gjorde mine lenker tunge. Om jeg så ropte og skrek, slipper han ikke min bønn inn på seg. Han stengte mine veier med hogne steiner, mine stier gjorde han krokete» (Klag 3,7–9). Slik klager den store profeten Jeremia.

«Det er nok! Ta nå mitt liv, Herre! For jeg er ikke bedre enn fedrene mine» (1 Kong 19,4). Det er helten fra Karmel.

«Mitt hjerte bever i mitt bryst, og dødens redsler er falt på meg. Frykt og beven kommer over meg, jeg skjelver av forferdelse. Og jeg sier: Å, om jeg hadde vinger som duen! Da ville jeg fly bort og finne meg et sted å bo» (Sal 55,5–7). Det er gjetergutten som ble Israels konge og største kriger, han som svingte sverdet mot fiendene sine alle sine dager uten å være feig.

Om Jesu disipler står det skrevet at de rodde vakt etter vakt i mørket – og Jesus var borte. Og det står at da sjøen slo over båten, lå Jesus og sov.

«Om en liten stund – – –» Slik fører Jesus sine.

*

Hvorfor gjør han det? Hvorfor kan ikke en kristen få ha det bare lyst og lett her i samfunnet med Gud?

Ja, å spørre er lett, men det er ikke alltid så lett å svare. Det må så ofte være nok for en kristen at vår Gud vet mer enn vi. Vi skal være fornøyd med å tro at han gjør alle ting vel, og at vi «skal skjønne det senere» (Joh 13,7).

Men til styrke for oss, mens troen ennå må se inn i en mørk gåte, skal vi huske at mye av det vi før ikke forsto, nå er blitt et løst spørsmål, så svaret ligger klart for oss. Det som en gang var «verst» for oss, er nå blitt «best». Der Jesus for en tid siden var mest usynlig, der ser vi ham nå klarest.

Men det må vi også innrømme: Mange mørke tider i kristenlivet kommer av at vi slakker av som kristne. Blir vi verdsliggjort, så det indre livet svekkes og visner, da kommer vi inn i mørket. Vårt sinn, våre tanker og vår syndige natur fører oss vill, bort fra lyset og inn i mørket. Synden har den fæle evnen at når den får herske hos et Guds barn, tar den Jesus bort.

Men – heldigvis – er det ikke alltid et svakt og vinglete kristenliv som er grunnen til at Jesus blir borte for oss.

Livet vårt her er en læretid. Vi må gå i skole i samfunnet med vår Frelser og lære hans veier og hans vilje med oss, og se lenger inn i hans hjertelag og nåde. En av måtene han da bruker, er å skjule seg for oss. I slike mørke tider får vi anledning til å vise i gjerning det vi før har sagt med ord.

Dere husker nok at i de lyse, glade dagene var det lett å bruke store ord: «Jeg vil aldri gå bort fra deg, min Herre og min Gud. Deg vil jeg aldri svike, hva det så måtte koste.» Dette var så ofte ordene i vår munn når alt var lyst og vi så vår Frelser, så hjertet ble grepet av glede.

Men tenker vi etter, finner vi nok at det i disse store, velmente ordene var så mye av dette «jeg vil» og «jeg vil ikke», bygd på vår egen kraft, uten at vi selv visste det. Disse store, velmente ordene kunne vi leve på så lenge alt gikk etter ønske, så lenge de lyse, glade dagene varte.

Men stål og marg var det ikke i dem, for de var ikke bygd på Guds kraft, men på vårt «jeg». Det var med oss i slike tider som med Peter da han var på Tabor: «Han visste ikke hva han sa» (Luk 9,33).

Så trekker Jesus seg en dag bort fra oss, og i sin frelservisdom sier han: «Nå skal dere selv få vise i gjerning om dere vil stå ved det dere har sagt. Dere har sagt til meg at dere alltid vil følge meg, hvor veien enn går. Nå skal det en liten stund være mørkt og trangt for dere, og i denne lille stunden skal dere få svare for det dere lovet.»

Da begynner vi selv å se at vi visste lite om hva vi sa. Nå er vi på nippet til å gi opp alt ved den første lille vanskeligheten. Nå kan vi nesten ikke tro at vi er kristne; vi tviler på om vi noen gang har vært det. Nå går vi som disiplene da Jesus var død, skremt og redde, fordi vi synes alle veier er stengt og Jesus borte.

Det første vi lærer i slike tider – når vi kommer til ro igjen – er å kjenne oss selv litt bedre. Nå ser vi at vi ikke var så sterke som vi selv trodde. Vi visste ikke at det sto så smått til med oss som vi nå ser at det gjør.

Men denne begynnende kunnskapen om oss selv er mye verd. De gamle sa at den var det første steget på visdommens vei, og hver kristen som en tid har gått i «mesterens skole», vet at det er sant.

Lykkelig er den som finner denne veien, og hver ærlig kristen finner den helst og best når Jesus skjuler seg for ham.

Jo, kristne, det er godt for oss at Jesus av og til trekker seg bort fra vårt syn. Vi forstår ikke alltid hvor hjelpeløse vi er uten ham, når han alltid synes å være nær og vi ser ham klart. En trofast venn og en god hjelper setter vi mest pris på når han er borte fra oss. Da ser vi hva vi hadde, og hva vi mistet. Får vi ham så igjen, setter vi mer pris på ham enn før.

Og det må vi også huske: Gikk det alltid som vi ville i kristenlivet – om vi er kristne – ble det snart «jeg» i stedet for «han».

En annen fare som lurer på oss i de lyse dagene, er at vi da så lett blir fristet til å hvile på det vi har fått av Gud i hjertet, i stedet for å hvile i vår Frelser selv. Faller vi for den faren, blir vi selvgode. Mange har falt her og soler seg i sin egen kristendom med et selvgodt sinn og halleluja i munnen.

Da tror vi om oss selv at vi er bedre enn andre. Da bygger vi på oss selv uten at vi vet det! En selvgod kristen – en kristen som tror bedre om seg selv enn om andre – er ingen god kristen. Han er en fare for seg selv, og han er en fare for andre, for han eier ikke det rette kristensinnet.

Men Jesus vil ikke at faren skal bli oss til fall, og så lar han det bli mørkt omkring oss. Og når vår kristendom da blir borte for oss, når Jesus er borte, og vi bare har igjen et liv som vil bli frelst, et fattig, syndig liv, da stoler vi ikke lenger på oss selv. Da tror vi ikke bedre om oss selv enn om andre.

Da står vi der, i egne øyne fattige på tro, fattige på kjærlighet, fattige på lys, fattige på fred, fattige på kraft, fattige på alt godt. Da blir disse store, dype ordene sanne for oss på nytt: «Gud, vær meg synder nådig!» (Luk 18,13).

Og der, på synderplassen, kommer vår Herre Jesu Kristi nåde til oss, større og dypere enn noen gang før. Da lysner det igjen til dag. Da ser vi Jesus på nytt.

Når Gud sitt åsyn gjemmer,
er alt omkring meg svart,
og sorgen meg beklemmer,
og hjertet lider hardt.
Men når så lyset svinner
og mørket om meg slår,
og armens kraft forsvinner,
da nær min Frelser står.

Jesus sier oss også i dette ordet at en kristen ikke kan leve så sorgløst som et verdslig menneske: «Dere skal gråte og klage, men verden skal glede seg» (Joh 16,20).

Guds folk har alltid visst hva det er å gråte. Fra gamle dager hører vi om gråtende Guds folk. Selv sterke, modige helter måtte synke sammen i gråt:

«Jeg er trett av mine sukk. Med tårer væter jeg mitt leie hver natt, min seng er våt av mine tårer» (Sal 6,7). «Mine tårer er min mat dag og natt, fordi man hele dagen sier til meg: Hvor er din Gud?» (Sal 42,4). «For jeg eter aske som brød og

blander min drikk med tårer, på grunn av din vrede og harme» (Sal 102,10–11). Slik kan en Guds mann gråte over sine synder.

«Å, om mitt hode var vann, og mitt øye en tårekilde! Da ville jeg dag og natt gråte over de drepte blant mitt folk» (Jer 9,1). Slik kan en Guds mann gråte over sitt gudløse folk.

Og Paulus sier: «Jeg tjente Herren … under tårer» (Apg 20,19). «Jeg skrev til dere under mange tårer» (2 Kor 2,4). «Jeg … nå igjen sier med tårer: Mange vandrer som fiender av Kristi kors» (Fil 3,18). «Når jeg minnes tårene dine, lengter jeg etter å se deg igjen» (2 Tim 1,4).

Paulus var ingen gråtende natur. Han var en sterk og viljefast mann, men som kristen og som Jesu Kristi tjener måtte også han gråte.

Gråt over seg selv og over sine egne som lever borte fra Gud, gråt fordi Jesus er borte, gråt over et gudløst folk, gråt over at det lykkes så lite for Gud med meg – alt dette er ting som en kristen den dag i dag kjenner godt til.

*

Men du gråtende kristne: Det er bedre å gå gråtende til himmelen enn leende til helvete. Og hør så Jesu ord: «Om en liten stund» – så snur det helt om. I dag gråter du, men i morgen kan du være evig glad. Ja, før solen synker i havet, kan den siste tåren være tørket bort av Faderens milde hånd.

Om det nå lynte i skyen, og din Frelser kom og hentet deg hjem, ville du da angre den lille stunden du gråt? Ville du da bytte med dem som nå ler?

Men om han ikke kommer i dag og heller ikke i morgen, kan vi være visse på at det bare er en liten stund. Målt med evigheten er tiden vår her kortere enn et åndedrag.

Snart er vi hjemme og står for tronen,
hva gjør det da om solen har oss brent.
Når hytten faller, så får vi kronen,
og alt elende er så dermed endt.

*

Men du glade, gudløse kvinne og mann, husk dette: Om en liten stund er du aldri mer glad. Når du går bort fra nådetiden og bort fra nådens Gud, går du inn i den evige gråten. Dit inn når aldri en stråle av lys med håp om bedre dager. Solen er gått ned over livet for siste gang. Ikke den minste lyd av et lokkende «kom» er i vente. Dødens mørke skygger ligger over alt, og der er du bundet i nød og natt og gråt.

Mitt råd til deg er at du nå finner din plass ved frelserhjertet og gråter der over syndene dine. Der gråter alle med håp om bedre dager. Derfra går veien for oss alle bort fra tårene og inn til evig glede.

Tenk hvilken salig dag du fikk,
om du begynte nå i dette øyeblikk.

*

Til slutt et ord til deg som er kristen!

Om en liten stund er arbeidsdagen din til ende. Ingen kaller deg lenger til å gå med bud om din Frelser. Aldri mer får du være med og tørke en tåre, aldri mer

si et trøstens ord til trette, tvilende sjeler, aldri mer legge gaven din i misjonsbøssen. «Om en liten stund – – –»

Så bruk da dine dyrebare dager! Tjen din Frelser og hjelp dine medmennesker inn til Frelseren. Knurr aldri over at du har for mye å gjøre for Gud, men gled deg over at han ga deg en så herlig lodd og satte deg til sin medtjener.

Om en liten stund skal du få hvile fra ditt arbeid, og dine gjerninger skal følge med deg. Alt som er av Gud, går inn til Gud.

«Han skal tørke bort hver tåre fra deres øyne. Og døden skal ikke være mer, og ikke sorg, og ikke skrik, og ikke pine skal være mer. For de første ting er veket bort» (Åp 21,4).

Kun kort på livets vei,
opplyste sjele,
dere må sannelig ei
ved verden dvele.
Enhver for Gud seg til
den sak forplikte,
at vi til himlen vil
alene sikte.

Fariseernes surdeig

Les Matt 23,1–11.

> «Alle sine gjerninger gjør de for å bli sett av menneskene. – – – Men den største blant dere skal være tjener for de andre» (Matt 23,5 og 11).

I hvert kristent menneskeliv er det to grunnkrefter som strides om makten.

Den ene er hovmodet, æresyken, lysten til å være stor, så en kan bli aktet og sett opp til av andre. Selv om ikke alle har like stor trang til å vise fram denne mørke siden ved sin natur, ligger hovmodet likevel så inngrodd i alle at det må regnes for grunnsynden, som alle andre synder vokser fram av.

En gang lød det et ord i hagen til våre første foreldre: «Dere vil bli slik som Gud» (1 Mos 3,5) – løst fra Gud. Og da denne falske stormannstanken fikk rom hos dem, svingte hele menneskelivet inn på en gal vei.

Den andre grunnkraften i en kristen er trangen til å være ydmyk og liten, tjene andre i kjærlighet, glemme seg selv og sine egne gode gjerninger og i all sin ferd og gjerning ligne Jesus. Å gjøre godt med glede, ofre og lide der ingen ser det – det er den naturen vi fikk av Gud da han fødte oss til sine barn.

Det er nettopp denne siden ved kristenlivet Jesus legger oss på hjertet i dette ordet og ber oss om å eie.

Men det er også her vi har vanskelig for å se og vinne fram – kanskje vi kristne i dag mer enn de som var før oss.

Det kan godt være at vi er mer arbeidskristne og mer praktiske enn mange kristne i tidene før oss. Men kanskje ingen tid har båret i seg så mange fristende krefter til å føre oss inn på fariseerveien som vår tid.

Utviklingen i tiden har ført kristenlivet og kristenarbeidet mer fram i dagen. Blader, bøker og årsmeldinger fra hver forening og hver utsending bærer i seg fristende krefter som fører til den fariseiske torgkristendommen.

De forskjellige selskapene som arbeider for Guds rike, prøver – med rette – å kjempe seg fram til større inntekter og flere arbeidere. Men det er også her fristelsen ligger for døren vår: å dra meg og mitt fram, der Guds Ånd og et rett kristensinn byr oss å tie og ikke la den venstre hånden vite hva den høyre gjør (Matt 6,3).

Når vi så har fått sagt så mye som mulig – av og til mer enn sannheten tåler – om hvor mye jeg har gjort, hvor mye nåde og velsignelse det var over møtet mitt; når reisebrevet mitt er fullt av store ord om fulle hus og mye god ånd; når

jeg har talt dem som overga seg til Gud, og vi så har fått sagt det høyt til alle som kan høre det – ja, da er det lett nok å kalke vår «grav» med den kalkkosten at «Herren skal ha all æren» (Matt 23,27).

Jeg vet godt at mange ikke liker dette. De tror det er urettferdig kritikk som stenger veien for de kristne til å vise hvor store ting Herren gjør blant oss. Mot denne kritikken vil jeg ikke forsvare meg. Jeg vil be hver Kristi medarbeider se på det Frelseren gjorde, legge hånden på hjertet og høre Jesu ord om fariseernes surdeig.

Hver ærlig kristen vet at det smaker godt for vår gamle natur å få si til andre hva jeg får gjøre for Gud. Men da disiplene kommer tilbake til Jesus og roper ut at også åndene bøyde seg for dem i hans navn, svarer Frelseren: «Men gled dere ikke over dette at åndene er dere lydige! Gled dere heller over at navnene deres er innskrevet i himmelen!» (Luk 10,20).

Fikk Jesus tale til oss som lever og arbeider i hans rike i dag, ville han rope disse ordene høyere til oss enn noen gang før, og mange måtte enten legge pennen bort eller skrive annerledes hvis de ville følge sin Frelser.

Eller lurer det kanskje ingen fariseer på oss kristne som lever nå? Tror vi i fullt alvor at det bare var borte i jødenes land at fariseeren hadde sitt hjem – og i vår tid under en prekestol i en statskirke, der gammel vane har fått en flokk gamle folk til å gro fast i kirkebenkene og ved alteret?

Nei, han søker også deg og meg som fant fram til Jesus, og der han ikke blir jaget ut, eter han seg inn som surdeig i mel og vann. Og så drar fariseeren ut i arbeidet i Guds rike i den fineste kristendomskulør, og vi ser det ikke, fordi ordet om å ta oss i vare for fariseernes surdeig ikke får rom hos oss.

Så vokser mistanken, æresyken, herskesyken, sladderen, striden og uhyggen i den kristne flokken, der det ydmyke, tjenende sinnet skulle råde og binde sammen.

Vi skal ikke la noen kalle oss mester, lærer eller far, men den største blant oss skal være tjener for alle (Matt 23,8–11). Det er Jesu egne ord til oss.

Den kur er sur
for menneskelig natur.

Men det er Guds vilje med oss. Det er kristendom.

Jeg undres på om ikke mange kristne så smått kjenner på seg denne maren som ligger over så mye av kristenlivet nå. Og om ikke en og annen aner at slik det nå går, bærer det galt av sted – at all denne framvisningen av kristenarbeidet, særlig når en gjør det selv, dreper mye av det som skulle skjules og glemmes av oss og bare huskes av Gud.

Gid det snart måtte komme en ny tid med menn som på sant kristent vis reiser seg mot all denne torgkristendommen! Gid det snart måtte stå fram mange som i Guds kraft, ved sitt liv og sine ord, åpner øynene våre for den faren vi er kommet inn i!

Men om slike menn ikke skulle komme, har vi likevel ingen unnskyldning. Hver av oss har ansvar for sitt liv og må stå for sin dommer.

Og du som ønsker å vinne i din kristne strid, også over fariseernes surdeig: Stans litt i farten, gjem deg bort fra det jagende livet og det larmende verkstedet.

Gå avsides og hvil deg litt. La plogen stå stille, la pennen ligge, la alle rop om at alle venter på deg, gå deg forbi en stund, og søk å komme ansikt til ansikt med din Frelser.

Stans i farten! Ransak deg selv og se på Jesus i ro. Også det er Guds vilje med oss.

I en slik liten hviletid kan vi komme til sans og samling og se mange sider ved livet litt mer sant enn når vi står midt oppe i det jagende kavet. Det var ikke for ingenting at Jesus midt i det travleste arbeidet sa til sine: «Kom … og hvil dere litt!» (Mark 6,31).

Guds Ånd får i slike hviletider anledning til å peke inn mot vårt eget liv, så vi ser hos oss selv det vi ute i folkestrømmen best så hos andre. Da kan vi få anledning til å prøve om vi med glede og takk kan leve livet vårt med Gud og tjene ham i det små, uten å stå på torget og bli sett av folkestrømmen.

I slike tider må nok mange av oss innrømme det vi ikke visste og helst ikke ville vite: at fariseernes surdeig ikke var ryddet ut av livet vårt. Og så må vi på nytt velge ett av to: bøye oss eller briste.

Vi kan bøye oss, vi kan vende oss til Gud med synden vår og be ham rense ut den gamle surdeigen. Men vi kan også stive oss opp og gjøre oss harde. Kristne – også det kan vi! Mange har gjort det og fikk erfare at Gud står de stolte imot. Men den som bøyer seg, får oppleve at Gud også gir de ydmyke nåde (1 Pet 5,5).

Kristne, ta ikke dette formaningsordet ille opp! Tro ikke at det er sagt fordi jeg vil dømme og slå en medtjener. Det er sagt fordi det ligger brennende på mitt hjerte, og fordi jeg tror at din Gud og min Gud vil det.

Er du ren i samvittigheten og fri for skyld her, så takk din Gud for så stor nåde. Men kjenner du deg skyldig i dypet av hjertet ditt, så møt din Frelser ved nådestolen og skjul ikke synden din, enten du bruker pennen eller munnen, eller du er en leder i Guds rike. Dette er veien vi viser andre; la oss også gå den selv.

*

Det kan nok være at noen som leser dette, sier til seg selv: «Ja, dette var et ord i rette tid. Nå fikk de høre sannheten, alle disse hovmodige, innbilske kristne fariseerne.»

Du som tenker slik, stans og tenk deg om én gang til før du taler. Hver sann kristen – av dem du nok gir navnet fariseer – kjenner seg tuktet og sår i sinnet når han i lyset av Guds ord ser sin synd og kjenner sin dårskap. Han vet også hva det er å tigge om nåde for alt som er gjort galt og syndet. Men så vet han også hva det er å finne tilgivelse, trøst og glede hos den Gud og Far som tilgir sine angrende barn.

Men du? Du roser deg av at du ikke gir deg ut for mer enn du er, men samtidig gjør du deg stor i din kritikk av andre. For deg er det stort å se andre tuktet, men for smått å bøye kne og be. Så liten vil du ikke være. Det er en skam for deg. Du har nok i deg selv.

Du! Snart er det slutt på din innbilte frihet og storhet, når du skal møte den levende Gud. Da blir du liten. Da skal du skjære tenner, tann mot tann i munnen din, uten å kunne bøye deg. For også vår Gud er en fortærende ild (Hebr 12,29).

Bøy deg nå!

Er den kristne fri fra loven?

> «Dere må ikke tro at jeg er kommet for å oppheve loven eller profetene! Jeg er ikke kommet for å oppheve, men for å oppfylle. For sannelig sier jeg dere: Før himmel og jord forgår, skal ikke den minste bokstav eller en eneste tøddel i loven forgå, før det er skjedd alt sammen. Den som da bryter et eneste av disse minste budene, og lærer menneskene dette, han skal kalles den minste i himlenes rike. Men den som holder dem og lærer andre dem, han skal kalles stor i himlenes rike. For jeg sier dere: Hvis ikke deres rettferdighet overgår de skriftlærdes og fariseernes, kommer dere aldri inn i himlenes rike» (Matt 5,17–20).

Spørsmålet om den kristne har noe med loven å gjøre, dukker ofte opp i samtaler om troen. Da viser det seg at synet på dette er svært forskjellig. Noen mener at en kristen ikke er fri fra loven, mens andre holder fast på det motsatte: Så sikkert som vi er frigjorte kristne, så sikkert har vi ikke noe mer med loven å gjøre.

* * *

Skal vi finne inn til kjernen i spørsmålet, så langt det er mulig for oss mennesker, er det godt å ha klart for seg at Gud i den gamle pakt ga mange lover som bare gjaldt for den tiden og for det jødiske folket. Vi kan nevne loven om prestedømmet, presteklærne, tabernaklet, gudstjenesten, offeret og omskjærelsen. Vi vet alle at disse lovene ikke rekker over grensen mellom den gamle og den nye pakt.

Den loven vi har med å gjøre, er den Gud ga Moses på Sinai med få ord: de ti bud. Det var dem Jesus tok fram i sin store tale på fjellet. Der tolket han dem for folket og viste hvilken dyp mening de har, og hvilke veldige krav de stiller til menneskehjertet.

En gang spurte en lovkyndig Jesus hva han skulle gjøre for å arve evig liv. Jesus svarte med et motspørsmål: «Hva står skrevet i loven? Hvordan leser du?» Den lovkyndige svarte: «Du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte og av hele din sjel og av all din kraft og av all din forstand, og din neste som deg selv!» Jesus bekreftet at han hadde svart rett, og ga ham den trøsten at hvis han gjorde dette, skulle han leve (Luk 10,25–28).

I disse ordene ligger summen av loven. Her har vi hjertet i det kravet Gud kommer til oss med. Guds krav til oss er ikke bare at vi ikke skal synde. Han

krever også at vi skal elske Gud over alle ting og vår neste som oss selv. Først da gjør vi Guds vilje og har krav på å leve ved våre gjerninger.

Men alt må være fullkomment, slik Gud er fullkommen. Ellers lyder det til oss som til det gamle Israel: «Forbannet være den som ikke holder ordene i denne loven og ikke gjør etter dem!» (5 Mos 27,26). Og Jesus sier: «På disse to budene hviler hele loven og profetene» (Matt 22,40).

Her finnes ingen vei utenom. Vi kan være visse på at Gud ikke retter seg etter menneskers meninger. Han snur seg ikke som en værhane etter en ugudelig slekt som vil leve som den har lyst, og så til slutt komme i himmelen. Om han slo av på kravet til oss, ville loven være opphevet, og Gud ville ikke lenger være en hellig Gud. Men vår Gud er også en fortærende ild, og derfor kom vi alle inn under dommen. Vår synd førte oss inn på denne tunge veien.

Det var her Kristus grep inn. Han tok en tjeners skikkelse på seg og gikk inn under kravet og dommen. Slik kjøpte han oss fri. Han gjorde seg ansvarlig for oss overfor Gud. Derfor ble han gjort til synd for oss, for at vi i ham skulle bli rettferdige for Gud.

Denne oppfyllelsen av loven betyr ikke bare at han tok vår dom, led vår straff og betalte vår skyld. Ved sitt liv gjorde han alt det vi skulle gjøre, og var alt det vi skulle være. Som det sto i barnelærdommen vår, har han med sitt hellige liv og sin fullkomne lydighet oppfylt loven i vårt sted. Han har oppfylt all rettferdighet, så han kan være rettferdig og rettferdiggjøre den som tror på Kristus.

Verdens forløser er Jesus nå vorden,
han på sitt hjerte hver synder jo bar,
da på sitt kors mellom himmel og jorden
han vår forløsning og skyldoffer var.
Gjelden forsvant da blodkildene fløde,
og fast på korset han skyldbrevet slog.
Dommeren selv for dødsfangene døde,
Gud er forsonet, han offeret antog.

Slik er vi kommet inn i det store nåderiket, der vi er frelst og fri for Jesu skyld, ved troen på ham. På den måten blir vår tro regnet oss til rettferdighet uten gjerninger. Dette er virkelig nåde! Dette er å bli frelst for Jesu skyld.

Når så en synder må klage:

Hvorhen skal jeg dog fly
fra lovens tordensky
med mine synder mange,
hvor kan jeg trøsten fange?
For hele verden vide
ei stille kan min kvide –

da kan han vende blikket bort fra seg selv til Kristus og bryte ut:

Jeg ser mitt skyldebrev
til korset naglet blev,
og i din grav i haven
der er min synd begraven

til evig skjul og gjemme,
hvi vil jeg da meg gremme!

Da er vi ikke under loven, men under nåden. Da ser vi at «av hans fylde har vi alle fått, og det nåde over nåde» (Joh 1,16). Gud være takk!

Sett meg så jeg ser deg, Jesus,
still deg foran meg,
så at mine trette øyne
hvile kan på deg.

Her lyder ikke budet: «Gjør dette, så skal du leve!» Her lyder det: «Salige er de øynene som ser det dere ser!» (Luk 10,23). Her ser vi at «så har Gud elsket verden at han ga sin Sønn, den enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal fortapes, men ha evig liv» (Joh 3,16).

«Altså, likesom én manns overtredelse ble til fordømmelse for alle mennesker, slik blir også én manns rettferdige gjerning til livsens rettferdiggjørelse for alle mennesker. For likesom de mange ble stilt fram som syndere ved det ene menneskets ulydighet, så skal også de mange stilles fram som rettferdige ved den enes lydighet» (Rom 5,18–19).

Dette er det mange som ikke vet. Mange vet det, men ser det ikke, og derfor finner de aldri veien hjem til Gud.

«Og loven har ikke noe med troen å gjøre, men der heter det: Den som gjør det, skal leve ved det» (Gal 3,12).

«En pakt som Gud tidligere har stadfestet, blir ikke gjort ugyldig av loven, som ble gitt fire hundre og tretti år senere, slik at den skulle sette løftet ut av kraft» (Gal 3,17).

«Jeg forkaster ikke Guds nåde. For er rettferdighet å få ved loven, da er altså Kristus død uten grunn» (Gal 2,21).

«Dere er skilt fra Kristus, dere som vil bli rettferdiggjort ved loven, dere er falt ut av nåden» (Gal 5,4).

Disse ordene må være klare nok til å vise at en kristen er fri fra loven. Er Guds ord klart noe sted, så er det her. Loven kan aldri mer komme med krav til oss i den forstand at vi skal gjøre noe for å bli frelst. I den betydningen er vi fri fra loven. Alt det som hører til vår frelse, har Kristus gjort for oss.

«For sin død, den døde han én gang for synden, men sitt liv, det lever han for Gud. Slik skal også dere regne dere som døde for synden, men levende for Gud i Kristus Jesus» (Rom 6,10–11).

«Får da Sønnen frigjort dere, da blir dere virkelig fri» (Joh 8,36).

* * *

Men er vi med dette helt ferdige med spørsmålet om loven og den kristne? Nei, det er vi ikke!

La oss nå høre andre ord fra Guds bok: «Se, dager kommer, sier Herren, da jeg vil opprette en ny pakt med Israels hus og med Judas hus. Den skal ikke være som den pakten jeg opprettet med deres fedre på den dagen da jeg tok dem ved hånden og førte dem ut av landet Egypt, den pakten med meg som de brøt, enda jeg var deres ektemann, sier Herren. Men dette er den pakten jeg vil opprette med Israels hus etter de dager, sier Herren: Jeg vil gi min lov i deres

sinn og skrive den i deres hjerte. Jeg vil være deres Gud, og de skal være mitt folk» (Jer 31,31–33).

«De skal alle være lært av Gud» (Joh 6,45).

«La dette sinn være i dere, som òg var i Kristus Jesus» (Fil 2,5).

«På den dagen skal dere kjenne at jeg er i min Far, og dere i meg, og jeg i dere» (Joh 14,20).

Ordet om Kristus er ikke bare tilgivelse for synden. Det er også liv – liv i Gud, liv av Gud. Guds natur er skapt i oss ved troen på Kristus. Nå har vi loven skrevet i hjertet, ikke som bud, men som natur.

Gud er ikke annerledes i sine krav til oss enn han er i seg selv. Det nye mennesket i en kristen vil det Gud vil, og det tjener Guds lov med sitt sinn (Rom 7,25). Slik blir lovens krav oppfylt i oss, vi som ikke vandrer etter kjødet, men etter Ånden (Rom 8,4).

Om en kristen da sier at han er fri fra loven som natur, har han med det samme sagt at han ikke er født av Gud. Med andre ord: at han ikke er noen kristen.

«Ved dette vet vi at vi har lært ham å kjenne, om vi holder fast på hans bud» (1 Joh 2,3).

«For dette er kjærligheten til Gud at vi holder fast på hans bud. Og hans bud er ikke tunge» (1 Joh 5,3).

Den nye naturen i en kristen vil gjøre Guds vilje. Det som er av Gud i oss, kan ikke annet. Det kan få lite plass i oss, det kan dø ut, men det kan ikke forvandle seg til noe ondt. Og jo mer gudslivet får makt i oss, desto mer lever vi etter Guds vilje. Derfor formaner Guds ord oss til å vokse i nåde og i kjennskap til Kristus, så vi kan leve som Guds ulastelige barn i en vrang slekt.

Men så spør noen: Når loven er skrevet i hjertet, har vi da noe med lovbudene i Bibelen å gjøre?

Ja. Hvert ord som sier at vi skal leve etter Guds vilje, har en venn i hvert ærlig kristent hjerte. Hvert formanende ord er en kraft som hjelper oss til å gjøre det gudslivet i oss vil. Med viljen i hjertet og kravet i Ordet blir lengselen etter Jesus mer og mer levende i oss.

«Men Åndens frukt er kjærlighet, glede, fred, langmodighet, mildhet, godhet, trofasthet, ydmykhet, avholdenhet. Mot slike er loven ikke» (Gal 5,22–23).

Den som stryker ordet om Guds krav til en kristen, han stryker også gudslivet i sitt eget hjerte. For den nye naturen hater det Gud hater, og elsker det Gud elsker.

* * *

Til slutt skal vi se litt på de ordene av Jesus som har med denne saken å gjøre: «Den som da bryter et eneste av disse minste budene, og lærer menneskene dette, han skal kalles den minste i himlenes rike. Men den som holder dem og lærer andre dem, han skal kalles stor i himlenes rike» (Matt 5,19).

Det er sikkert den samme meningen som ligger i disse ordene av Paulus: «For ingen kan legge en annen grunnvoll enn den som er lagt, det er Jesus Kristus. Men om noen på denne grunnvollen bygger med gull, sølv, kostbare steiner, eller med tre, høy, strå, da skal det verk enhver har utført, bli åpenbart. Dagen

skal vise det, for den åpenbares med ild. Hvordan det verket er som hver enkelt har utført, det skal ilden prøve. Om det byggverket som en har reist, blir stående, da skal han få lønn. Brenner hans verk opp, da skal han miste lønnen. Men selv skal han bli frelst, men da som gjennom ild» (1 Kor 3,11–15).

Hvordan kan et menneske bli frelst når alt det har gjort, brenner opp? Fordi det Jesus gjorde, ikke brenner. Og Jesu verk eier vi i troen.

Trøsten står som klippen fast
at hans død og blod skal gjelde.

Men tjener vi ikke Gud med det rette sinn, mister vi lønnen. Det er alltid en fare som lurer på oss kristne: at vi kan arbeide i Guds rike ut fra egenkjærlighet og trang til å vise oss selv og bli store. Under skinn av gudsfrykt kan vi søke vår egen ære. Men det arbeidet holder ikke for Gud; det brenner opp på prøvelsens dag. Da vil det vise seg hvem som var liten, og hvem som var stor i himlenes rike.

Det som Gud har fått virke i oss og ved oss, det står seg for ham. Den som lever og lærer etter den loven, skal ikke miste sin lønn. Det er ingen stor kunst å tjene i Guds rike. Men å tjene slik at vi er redskaper for Gud, det er kunsten.

«Bli ingen noe skyldig, annet enn det å elske hverandre! For den som elsker sin neste, har oppfylt loven» (Rom 13,8).

Kjærlighet er lovens fylde
og fullkommenhetens bånd,
den er hva vår Gud vi skylde,
den er frukten av hans Ånd.
Derfor med gudskjærligheten
vokser opp omkapp gudsfreden,
bli kan vi også ved den
ett med sjelens beste venn.

«På frukten skal treet kjennes»

> «La enten treet være godt og dets frukt god, eller la treet være dårlig og dets frukt dårlig. For på frukten skal treet kjennes. Ormeyngel! Hvordan kan dere tale godt, dere som er onde? For det hjertet flyter over av, det taler munnen. Et godt menneske bærer fram gode ting fra sitt gode forråd, og et ondt menneske bærer fram onde ting fra sitt onde forråd. Men det sier jeg dere: Hvert unyttig ord som menneskene sier, skal de gjøre regnskap for på dommens dag. For etter dine ord skal du bli kjent rettferdig, og etter dine ord skal du bli fordømt» (Matt 12,33–37).

Alle vet at et tre blir kjent og bedømt etter den frukten det bærer. Ingen graver treet opp av jorden og sender det til utstillingen når han vil vite hva slags tre det er og hva slags frukt det bærer. Det er frukten som blir sendt, og etter den blir treet bedømt – og bedømt rett. Vi vet også at et frukttre ikke kan bedømmes uten frukt.

Men så enkelt som dette er, så vanskelig er det for oss å forstå at Gud har lagt den samme loven til grunn for vårt liv og for sin dom over oss på dommens dag. Etter våre ord skal vi bli kjent rettferdige, og etter våre ord skal vi bli fordømt.

Vårt hjerte skal bli dømt etter vårt liv. Slik vi viser oss, slik vi taler og lever, slik er vi i bunn og grunn. Vårt indre menneske er den kraften som styrer vårt ytre liv. Våre gjerninger er uttrykk for det vi er i hjertet, slik frukten er uttrykk for hva slags tre det er. Så vidt jeg kan forstå, er det dette Jesus mener med disse ordene.

Men da reiser også det store spørsmålet seg: Kan en kristen bli dømt eller kjent rettferdig etter sine ord og sitt liv? Det er ikke lett å svare på. Hadde vi bare dette Guds ord å holde oss til, ville det se mørkt ut for oss. Men han som i sitt ord har latt oss få kjenne hele Guds råd til frelse, får det som ser ut som motsetninger, til å henge sammen på det beste når Ordet får tale til oss i hele sin sannhet.

Det er også mange andre ord i Det nye testamente som sier at en kristen skal bli dømt etter sine gjerninger:

«For vi må alle åpenbares for Kristi domstol, for at enhver kan få igjen det som er skjedd ved legemet, etter det han gjorde, enten godt eller ondt» (2 Kor 5,10).

«For Menneskesønnen skal komme i sin Fars herlighet med sine engler, og da skal han gi enhver igjen etter hans gjerning» (Matt 16,27).

Det samme viser den siste delen av Matteus 25 og flere ord i Åpenbaringsboken.

Men hvordan skal vi få disse ordene til å passe sammen med alle de ordene som sier oss at vi er frelst av nåde, og at vi er frelst for Jesu skyld ved troen på hans navn?

Vi vil prøve å finne noe av den gode og den dårlige frukten på vårt livstre: hva som er dårlig frukt, og hva slags frukt Gud kaller god.

Vi vet at de fleste mennesker hele livet ikke kommer lenger enn til å tenke på, tale om, streve og leve for mat og klær. Det første om morgenen er mat, det siste om kvelden er mat, og mellom morgen og kveld kretser alle tanker og all tale om det samme. Når de møter naboer og kjente, går praten om høy og korn, hest og ku, forretninger og skipsfart, vær og vind, og om hvor mye de tjener og taper.

Andre står enda lavere. Ordene er rå, og hele livet er sunket ned i umoral og råttenskap.

Vil så noen føre samtalen et stykke høyere opp – om Gud, om synd, om nåde, om dom og død – da tier alle munner som før snakket så lett. Her kan du ikke være med, for hjertet er tomt for disse tingene. Skal et slikt menneske få mål og mæle igjen og i ordene sine vise hva det er, må samtalen tilbake til det gamle emnet.

Andre har ikke noe annet å bære fram av sitt hjerte enn skvaller og skravl, tøv og tull, sladder og sur og sær kritikk. De trives best sammen når de får sverte og hudflette andre. På et slikt livstre vokser det ikke god frukt, og grunnen er at ditt indre er som dine ord. Etter dine ord skal du dømmes!

Din Gud og din Frelser er i boken, i kirken, hos presten, på alteret, på prekestolen, på bedehuset, hos emissæren, i himmelen – ja, alle steder, men ikke i ditt hjerte. Var han i hjertet, ville du tale om ham, sier Jesus i ordet i dag. Men du er lykkeligst når Gud og talen om ham er lengst borte fra deg.

I tillegg til alt dette ligger det en sum av motstand mot Guds kall over hvert uomvendt menneske som har fått kunnskap om Kristus. Slik er synd lagt til synd og dårlig frukt til dårlig frukt på livstreet.

Det er lett å forstå at disse menneskene skal dømmes etter sine gjerninger og ord. Slike mennesker kan ikke ha sin plass i himmelen. Om porten inn til livets land åpnet seg for dem, ville de snu og gå bort.

* * *

Men hva er så den gode frukten som et menneske skal bli kjent rettferdig etter?

Den første frukten, den som fører oss inn i hagen der vi kan bære god frukt, er å vende om. Døperen Johannes vendte seg til sitt folk og ropte: «Så bær da frukt som er omvendelsen verdig» (Matt 3,8).

Å vende seg til Gud med hele sitt liv, så syndig og ondt det enn er, og ta imot frelsens frukt, som Jesus vant for oss da han smakte døden for alle – det er veien inn til liv i Gud. Det er å bli podet inn i det sanne vintreet og bli en grein på ham. Like sikkert som han selv er god, lar han hver grein bære god frukt.

Alle som på denne måten kommer til Frelseren, blir født som Guds barn. For «alle dem som tok imot ham, dem ga han rett til å bli Guds barn, de som

tror på hans navn» (Joh 1,12). Da går et menneske over fra døden til livet, fra Satans makt til Gud. Da kommer Ånden inn i hjertet, og «Åndens frukt er kjærlighet, glede, fred, langmodighet, mildhet, godhet, trofasthet, ydmykhet, avholdenhet» (Gal 5,22–23).

Dette er den frukten som omvendelsen og troen på Jesus Kristus gir. Dette er gudslivet i oss – i hjertet. Og alt som er av Gud, er fullkomment godt, enten det er i Gud eller i en frelst synder.

Det gode kan ikke blande seg med det onde. Det må stå eller falle med sin egen innerste livsgrunn. Frukten kan være liten fordi gudslivet i oss har fått lite rom og makt, men alt som er av Gud, er fullkomment godt. Tanke og sinn går mot Gud fordi de ikke kan annet; det er livets lov. Alt det som er av Gud i oss, og som er født av Gud, er god frukt.

Med et slikt sinn taler den kristne om sin Frelser, sin Far og sin himmel. Han gleder seg når samtale, bønn og sang bærer ham mot det hjertet hans har kjært. Han føler seg hjemme der samtalen dreier seg om hellige ting. Det gode mennesket bærer fram gode ting fra den gode skatten i sitt hjerte.

Finnes det så ting i hans liv som ikke er gode, må de bli tatt bort av hånden til ham som har lovt å rense den greinen som bærer frukt.

Når Guds barn så møter Gud på dommens dag, vil han nok vedkjenne seg det livet han fødte i oss, og den gjerningen han har gjort i oss og gjennom oss. «For vi er hans verk, skapt i Kristus Jesus til gode gjerninger, som Gud forut har lagt ferdige for at vi skulle vandre i dem» (Ef 2,10).

Den som kan se inn i den sannheten som ligger i dette Guds ord, han forstår litt av hvordan en kristen kan dømmes etter sine gjerninger.

Måtte vi alle som er kristne, mer og mer lære kunsten å vandre i de gode gjerningene som Gud har lagt ferdige for oss, og slik være et Guds verk.

O, at jeg kunne i gjerning, så gjerne jeg ville,
prise deg, Fader, all miskunns og kjærlighets kilde.
Til alt ditt verk gjør meg lærvillig og sterk,
la meg ditt vennskap ei spille.

Et knekket rør, en rykende veke

> «Det knekkede rør skal han ikke knuse, og den rykende veke skal han ikke slokke. I sannhet skal han føre retten ut til dem. Han skal ikke bli utmattet, og hans kraft skal ikke bli knekket før han får grunnlagt retten på jorden. Og på hans lov venter fjerne kyster» (Jes 42,3–4).

Det knekkede røret og den rykende veken som dette ordet taler om, er en åndelig tilstand som noen mennesker er kommet inn i. Det ligger nærmest for meg å tro at det gjelder mennesker som er borte fra Gud, men som Guds Ånd har gjort urolige i deres syndeliv, så de ikke lenger har ro i synden. De som har det slik, kan best sammenlignes med et knekket rør og en rykende veke.

* * *

Det er særlig to sider av livet som viser oss dette.

Først er det selve synden. Den blir mer og mer synlig og merkbar når Guds Ånd borer seg inn til hjertelivet. Synet på synden vokser fram side om side med lengselen etter Gud. Innrømmer vi ikke synden, vil lengselen etter Gud dø i oss. Det er årsak og virkning.

Men synden, slik den har grepet oss, og slik vi mer eller mindre ser den i livet, er egentlig ikke det verste for oss. Det verste er det den har gjort med oss. Ordet vi har foran oss her, sier at den har knust oss og slokket livsgnisten.

Men det er det mange i vår tid som ikke vil vite av – også mange av dem som skal lære andre. De sier omtrent slik: Synden har ikke ødelagt oss så vi er døde i overtredelser og synder. Den har bare funnet vei inn til oss og bor i oss. Det gjelder da å få synden bort fra oss igjen, og etter hvert som det lykkes, blir mennesket mer og mer godt og likt Gud. Livet i oss – det gode – vokser mer og mer fram og tar makten etter hvert som synden blir jaget ut.

Til hjelp i dette renselsesarbeidet skal vi, ved siden av vilje og alvor, søke Gud i bønn, se Guds kjærlighet, trøste oss med Guds nåde og streve etter å leve som Jesus Kristus. Da skal vi bli bedre og bedre, til vi en gang er fullkomne.

Etter denne læren skulle ikke mennesket være et knekket rør og en rykende veke. Det er bare tatt til fange av en fiende og satt i fengsel. Når bare fienden er jaget ut, er vi fri og like gode som vi var før synden fanget oss. Derfor skulle vi ikke trenge en Kristus som døde for våre synder, og vi trenger heller ikke å bli født på ny. Vi trenger bare å bli berget ut av faren.

Slik blir kristendommen forkynt i dag fra mange prekestoler og katetre. Denne vranglæren kommer til oss som en lysets engel. Det blir talt mye om

Jesus, om Guds nåde og om livets alvor. Men så få legger merke til at korset og Kristus som sonoffer for våre synder ikke blir forkynt.

De fleste legger heller ikke merke til at mennesket i denne læren aldri blir dømt til død og evig undergang dersom det ikke blir født på ny. De som forkynner denne læren, vokter seg vel for å si det, for de tror ikke det er sant at mennesket er en rykende ruin og et knekket strå. Denne fine, forførende læren drar store flokker inn i evig død. Utrolig mange innbiller seg at de skal komme inn i himmelen ved litt strev og litt religiøs kalkpuss på sitt livs grav.

Mange av dere som leser dette, er sikkert også ført inn i denne løgnen. Måtte du få se før det er for sent at dette er Satans sterke grep om ditt ene dyrebare liv – det livet som må bli født av Gud om det skal leve med Gud.

* * *

Alle som vil ta livet på alvor og komme i samfunn med Gud på en ærlig måte, vil snart møte dødens kalde makt, som har brutt oss i stykker og gjort oss til det vi er. Det er vanskelig for meg å legge dette indre dødsdypet i oss fram i dagen. Mine tanker og ord er ikke sterke nok til å åpne den graven vi er lagt i. Men la meg få stille deg noen spørsmål, du som søker samfunn med Gud og ikke finner det.

Jeg spør deg: Er du en synder? Du vil sikkert svare ja av hele ditt hjerte, og du vil også kunne si hvordan synden på mange måter gjør deg sorg og tynger deg i kne.

Spør jeg så: Tror du ikke at Jesus også er din Frelser, at han har båret og betalt din synd? Da svarer du igjen et fullt ja.

Men da er du vel frelst?

Det er nettopp det jeg ikke er, svarer du.

Du tror – du vet – at du er en synder. Du tror at Jesus er Frelser, fullt og helt, også for deg. Men likevel er du ikke frelst! Hvordan kan det ha seg? Kan det være noe i veien for deg?

Du svarer at alt er i veien. Du står i veien for deg selv. Det er ingen råd med deg. Det ligger noe inni deg og stenger – et lass som du ikke makter å velte bort. Den synden du er lei av, den elsker du. Det i deg som vil til Gud, er som en fugleunge som er gravlagt – det er som en rykende branntomt og et knekket strå.

Her er det du står fast, og her er det så mange, mange stanser og aldri kommer videre – slik ser det ut. Her står så mange unge, ikke minst blant skoleungdommen. Når man spør dem om de ikke vil bli kristne, svarer mange at de har prøvd, men ikke maktet det. Da de skulle ta det på alvor, kjørte de seg fast og kom ikke av flekken. Så ga de opp alt og snudde ryggen til Guds rike. Kristendommen var «over evne».

At et menneske har funnet seg selv så pass at det står fast og ser at oppgaven er for stor, det er en stor og god ting. Det er å finne seg selv slik Guds ord har sagt oss at vi er. Men at slike mennesker ikke skal få øye på Jesus, det er sårt å tenke på.

Om bare livets stjerne i Ordet kunne få lede deg inn til Frelserens hjerte, så du fikk se at nettopp en slik som du er den som skal tro seg frelst – for Jesu skyld!

* * *

Men det finnes også kristne som ser sitt eget bilde i det knekkede strået og den rykende veken. Alt det de er og gjør som kristne, virker for dem selv like svakt og livløst som knekkede strå og rykende ruiner. Mange flere enn vi vet, går med den stille, dype, tunge tanken at det står så smått til med dem som kristne. Det er så smått at de ikke tør si det.

Vi vet at mange ofte holder disse kristne for åndløse lovtreller. Og om de tror at det finnes gudsliv i dem, er det ikke mer enn så vidt det henger i en tråd.

Ja – la oss si at denne dommen er riktig. Jeg tror ikke at den er det. Men la oss i alle fall være enige om at det er rett å være ærlig. Føler du deg fattig, elendig og liten, så prøv aldri å skjule det, verken for Gud eller for deg selv. Tre fram som du er. Gjør deg aldri til slave under menneskers lære og menneskers dom. Stå for Gud med sannhetens belte om dine lender. Det vil i lengden lønne seg best for oss alle. Å gi seg ut for det man ikke er, er hykleri, og en kristen skal aldri være en hykler.

La oss så høre noen Guds ord som viser oss Guds sinnelag mot dem som føler seg elendige og små:

«For så sier Den Høye, Den Opphøyede, han som troner for evig, han som bærer navnet Hellig: I det høye og hellige bor jeg, og hos den som er knust og nedbøyd i ånden, for å gjøre levende de nedbøydes ånd og gjøre de knuste hjerter levende» (Jes 57,15).

«Men den jeg vil se til, det er den elendige, og den som har en nedbrutt ånd og er forferdet over mitt ord» (Jes 66,2).

«Herren er nær hos dem som har et nedbrutt hjerte, og han frelser dem som har en knust ånd» (Sal 34,19).

«Offer for Gud er en nedbrutt ånd. Et nedbrutt og knust hjerte vil du, Gud, ikke forakte» (Sal 51,19).

Dette er ord vi har stor grunn til å stanse ved og gi rom i hjertet. At Gud bor i det høye og hellige, er rimelig, for det sømmer seg for ham som er hellig. Men at han også bor hos dem som er knust og nedbrutt, det er urimelig for vår tanke. Tenk! Han vil ikke bare se med medlidenhet og medfølelse på slike stakkarer – han vil også bo hos dem.

Hvor du enn leser i Bibelen, vil du aldri finne at Gud har sagt et hardt og dømmende ord til dem som har små tanker om seg selv og føler seg fattige og nedbøyd. Men trøst på trøst strømmer ut fra hans ord og hans hjerte til slike. Han er som en mor som åpner hjertet mest for det barnet som er svakt og sykt. Det kommer så mykt og så lokkende: Jeg vil ikke knuse, jeg vil ikke slokke. Med dette store, nådefulle hjertet vil han grunnlegge retten på jorden, fordi han er rettferdig mot alle hjelpeløse.

* * *

Og så, alle dere som strir og strever med dere selv uten å komme noen vei: Kom til ham som vil bo hos de nedbøyde! Han skal gjøre dere alle levende. Slik Mefiboset fikk sitte ved kongens bord enda han var lam i føttene, skal også dere få være Guds barn og sitte til bords i Guds rike – som knekkede strå og rykende veker.

Han som sank i graven for oss, så han var som et knekket strå og en rykende veke, han sto opp igjen til liv og kraft for oss. Hva gjør det da om det står smått til med oss? Det står ikke smått til med vår Frelser.

I Guds rike gjelder denne underlige loven: «Når jeg er skrøpelig, da er jeg sterk!» (2 Kor 12,10).

Påskemorgen

Les Mark 16,1–7.

> «Da de kom inn i graven, så de en ung mann sitte der på høyre side, kledd i en hvit, lang kappe, og de ble forferdet. Men han sier til dem: Frykt ikke! Dere søker Jesus fra Nasaret, den korsfestede. Han er blitt reist opp, han er ikke her! Se, der er stedet hvor de la ham» (Mark 16,5–6).

Den store høytiden i Israel er over. Folkeskarene fra hele landet og fra andre land har også dette året vært i Jerusalem og holdt høytid med påskelammet. Vi har grunn til å tro at ryktet om den store profeten hadde nådd vidt omkring og fått mange av sted som ellers ikke ville ha reist. Også denne gangen ville flere prøve lykken og få hjelp av den store mesteren. Så slepte de seg av sted på krykker og med hjelp av gode mennesker.

Men nå er han borte – og ingen hjelp er å få. Han var for god og gjorde for mye godt til å kunne få leve. Det syndige og selvopptatte mennesket kunne ikke tåle så mye kjærlighet og sannhet uten å dømme seg selv. Det ville de ikke, og så dømte de sin redningsmann.

Han er død. Graven hans er forseglet med Roms segl og bevoktet av menn med sterke nerver, som verken skjelver for Gud eller mennesker. Så må alle som lengter og er hjelpeløse, dra hjem igjen uten hjelp – og plages av sykdom, sorg og synd som før.

Jesu fiender har nå god grunn til å være glade. Han er lagt i graven av pålitelige menn. Høytiden er over uten opprør og revolusjon, og graven er godt bevoktet. Ingen fanatisk sværmer skal få ta liket og så komme og si at han er oppstått. Alt er blitt stille – til seier for Jesu fiender og til nederlag for hans få og trofaste venner.

Det lir mot den tredje dagen, og korset står tomt. Fariseerne og de skriftlærde går trygt til ro, men Jesu disipler er uten lys og trøst.

I denne stille natten, mens håpløsheten og seiersrusen ligger over folk og land, går tre kvinner til Jesu grav, og ved soloppgang er de framme. Enten har de ikke visst hva som ville møte dem der, eller så har de glemt det. Steinen regner de med, men ikke vaktene. Hadde de gjort det, ville de sikkert ha holdt seg hjemme.

Men heldigvis glemte de det, eller de visste det ikke, eller de tenkte ikke tanken ut – og så går de. Så uvitende kunne de ikke være at de innbilte seg at de kunne jage vaktene og bryte seglet; til det kjente de Roms makt altfor godt.

Mang en gang har det vært en lykke at det fantes troskyldige og barnlige mennesker som hadde større hjerte enn klar og dyp tanke. Disse tre kvinnene har gjort oss en større tjeneste enn vi forstår.

Hadde det vært en femten–tjue sterke menn som først kom til graven påskemorgen, kan du være viss på at vantro og «visdom» snart hadde funnet ut at vaktene var hogd ned, seglet brutt og Jesu legeme røvet. Men nå var det bare tre svake, troskyldige kvinner, som sukket over en stor stein fordi steinen skjulte legemet til deres beste venn og velgjører.

Da de så når fram til graven, møter de det de aldri hadde tenkt og aldri drømt om. Steinen er veltet bort, graven er tom, og en Guds engel holder vakt. De står halvt redde og undrer seg over alt dette uventede.

Nå begynner den store kampen mellom tro og tvil hos Jesu disipler. De vil gjerne tro, men dette er altfor stort til å kunne tro det. Derfor ser vi det underlige at de ikke kan tro for bare glede og undring, mens Jesus på alle måter søker å overbevise dem om at han er oppstått.

Han møter dem i Galilea – slik han hadde lovt. Han går med dem kilometer etter kilometer. Han ber dem kaste garnet i sjøen. Han gir dem mat og spiser selv mens de ser på. Han går helt inntil Tomas og ber ham legge hånden i hans side. Han står midt iblant dem mens mange hundre ser ham.

Er alt dette narreverk og synsbedrag? Hvis vi ikke skal tro dette, hva skal vi så tro? Er det noe som er sagt sikrere i Bibelen enn at Jesus er oppstått?

Det må være et underlig satanisk mørke som har kommet over de mennene som står med Bibelen i hendene og nekter at Jesus er oppstått, men samtidig sier at de tror på Jesus. For å pynte på dette sataniske sviket finner de ut at han er åndelig oppstått, og det skal være nesten like godt som at legemet er reist opp.

Kan en ånd dø og stå opp? Er noen gang en ånd blitt gravlagt? Nei! Og de som nekter at Jesu legeme er reist opp fra graven, de fornekter også Jesus som Frelser og har ikke rett til å bære Kristi navn. «Men er ikke Kristus reist opp, da har dere en unyttig tro, og da er dere ennå i deres synder» (1 Kor 15,17).

Hør så hva han selv sier til sine skremte venner da han er oppstått:

«Han sa til dem: Hvorfor er dere forferdet? Hvorfor stiger tvilende tanker opp i hjertene deres? Se mine hender og mine føtter, at det er meg selv! Rør ved meg og se! For en ånd har ikke kjøtt og ben, slik dere ser at jeg har. Og da han hadde sagt dette, viste han dem sine hender og sine føtter. Men da de ennå ikke trodde for glede, og undret seg, sa han til dem: Har dere noe å spise her? De ga ham da et stykke stekt fisk og noe av en honningkake. Og han tok det og spiste det mens de så på» (Luk 24,38–43).

Gud være takk for disse ordene! De skal stå selv om alt i verden går til grunne. Og når vi går bort herfra, skal vi møte vår Frelser som Gud og som menneske i det evige liv.

Så livets gnist
sprang fram av Jesu grav.

Han oppsto visst
og verden livet gav.
Nå grønnes tuen
der visne gravblomst sto,
og livets drue
spirer fram av Jesu blod.
Nå kommer Guds due
med sommerbud så godt.

Den Kristus som går til Golgata, soner for våre synder. Og den Kristus som står ved sin grav påskemorgen, har knust dødens stormaktsvelde. Han er livets konge, og fordi han lever, skal vi leve. «Hver den som lever og tror på meg, skal aldri i evighet dø» – det er hans egne ord til en kvinne som gråt over sin døde bror (Joh 11,26).

Nå vet jeg veien
til liv igjennom grav,
nå ser jeg glad min seilled
på livets store hav.

Men påskemorgen gir oss ikke bare håp for våre sjeler. Den gir oss håp for hele vår person, også for legemet. En dag skal også våre graver åpne seg, og vi skal stå opp som fullkomne mennesker med en hellig sjel i et rent og udødelig legeme.

La så årene gå, dagene bli kortere og håret bli grått. Det skal nok bli godt å sitte trett på kanten av graven og se inn i livets land. Det er hjemreisedagen for Jesu Kristi brud.

Vår død er fergemann
til livets faste land.

Døden er ikke det siste. Livet er det siste.

Tre åndsstrømninger

Les Mark 2,18–22.

> «Johannes' disipler og fariseerne holdt faste, og noen kom og sa til ham: Hvorfor faster både Johannes' disipler og fariseernes disipler, men disiplene dine faster ikke?» (Mark 2,18).

Da Jesus sto fram i Israel, var folket åndelig delt i fire flokker. Fra Det nye testamente kjenner vi dem som saddukeerne, fariseerne, Johannes' disipler og Jesu disipler. Saddukeerne vil vi ikke ta med her; vi vil samle oss om de tre andre.

Alle disse religiøse åndsstrømningene har noe de er enige om. Alle forkynner troen på Gud, på livet etter døden, på straff og lønn, frelse og dom. Men de er mer eller mindre uenige om måten og midlene mennesket skal bruke for å bli frelst og nå fram til Gud.

Her står Jesus og fariseerne så stikk imot hverandre at Jesus sa til disiplene sine at de framfor alt måtte ta seg i vare for fariseernes surdeig. Johannes og hans folk står derimot nærmere Jesus, selv om fariseerne fikk dem med seg i spørsmålet om faste.

Når en av Johannes' disipler utvikler seg rett, kommer han til Jesus. Johannes var kalt til å peke på Jesus, og det var målet med hele hans arbeid. Læren hans var slik at hans folk enten måtte gi opp alt, eller også måtte de finne fram til Jesus. Og de som kom til Jesus, hadde først vært hos Johannes.

Da de beste i Johannes' flokk litt etter litt gikk fra ham og over til Jesus, var han fornøyd og glad for at det går slik. Det har nok ikke vært mange folkeførere, verken politiske eller åndelige, som har gledet seg over at folket deres gikk fra dem til andre. Men Johannes gjorde det.

Da det kom klager over at Jesus hadde begynt å døpe og at alle kom til ham, svarte Johannes med disse milde og dype ordene: «Den som har bruden, han er brudgommen. Men brudgommens venn, som står og hører på ham, er full av glede over å høre brudgommens røst. Denne min glede er nå blitt fullkommen» (Joh 3,29).

Den dag i dag har vi de samme grunnsynene blant mennesker som er opptatt av kristendommen: fariseernes lære, Johannes' lære og Jesu lære. Vi har derfor god grunn til å tro at i den kirken eller det bedehuset der det er samlet mange mennesker, vil en finne alle disse synene. Den flokken som samler seg helt om Jesus, er oftest den minste. Johannes og fariseerne har nok de fleste med seg.

På jorden er en liten hjord
som har til eie Herrens ord
uti den kristne kirke,
men der iblant en finne skal
til denne dag et ringe tall
som Gud i sannhet dyrke.

Hva er det så i fariseernes lære som står så imot sann kristendom? Hvordan tenker og tror en fariseer?

Mange mener at en fariseer er et fælt og stygt menneske. Men ingenting kan være mer galt. En fariseer er tvert imot en gudfryktig mann, en mann med ord på seg for gudsfrykt og gode gjerninger. Luther gir fariseerne denne attesten: «De var prydelsen, kjernen i folket, og lyste som solen. Det fantes ikke noen stand som var mer å rose. Den som ville nevne en hellig mann, måtte nevne en fariseer.»

Fariseeren levde et gudfryktig liv. Han gjorde det som var rett etter loven og brøt ikke Guds bud på noen måte – etter det synet som rådde den gang, og etter den tolkningen de skriftlærde ga Guds ord. Med et slikt liv og et slikt syn på Guds ord og på seg selv var det den unge mannen svarte Jesus da lovens krav ble rettet mot ham: «Alt dette har jeg holdt fra jeg var ung» (Mark 10,20).

En fariseer holder seg borte fra all ytre synd med all sin makt. Det som ligger i dagen, og det som folkemeningen dømmer som synd, er han redd for og flykter fra som pesten. Han leser Guds ord og hører det forkynt etter skikk og bruk. Han går til alters etter skikk og bruk. Skikken kan han ikke bryte; den skammen kan han ikke bære.

Han kan også være misjonsvenn og hjelpe fattige og syke. Men framfor alt henger han fast ved det som er skikk og bruk; det er kjært for ham som øyestenen. Jesus sier om fariseerne at de forlater Guds bud og holder fast på menneskers forskrifter (Mark 7,8).

Når så fariseeren – etter sin egen mening – har gjort alt så godt han kan, slår han seg til ro med det. Skulle det være noe som ikke er i orden, vil nok Gud være nådig. Gud kan da ikke være så streng at han fordømmer et menneske som gjør så godt han kan! Hvem kan da bli frelst?

Dette er velkjente ord i fariseerens munn den dag i dag. Det er mange, mange som lever og tror slik, og det verste er at de selv tror de er gode kristne.

Spør du en fariseer om han tror han blir frelst, svarer han som oftest: «Ja, jeg håper det.» Men spør du om han er frelst, blir han helst urolig og sint: «Hva vil du med det? Kanskje du vil fordømme meg? Jeg skal svare for meg selv, pass du bare deg selv!»

Ingen må røre ved fariseerens hjerte. Det tåler han ikke, for han har bare skinn av gudsfrykt, men fornekter dens kraft (2 Tim 3,5). Han er en kalket grav, som utvendig er vakker å se til, men innvendig er full av dødningeben (Matt 23,27). Det er Jesu harde dom over disse menneskene.

Du arme, blinde fariseer! For ingen er det så håpløst som for deg. En drukkenbolt, en tyv og en skjøge vet at det står dårlig til med dem. Men du tror det står godt til med deg, fordi synet ditt ikke rekker lenger enn til en kalket grav.

Om noen kunne makte å åpne hjertegraven din, så du med egne øyne fikk se den avgrunnen av synd du bærer på, da kunne det også være håp for deg. Da ville du bli liggende som en synder for Gud.

Men Johannes' disipler – hvilket syn har de på livet og på seg selv?

Deres dype ønske er å bli frelst. Men så stor som trangen er, så rådløst ser det ut. De har gått ned i elven sammen med Johannes og latt seg døpe til et nytt liv, men det nye livet har de ikke funnet. De stiller først og fremst de største krav til de sidene av livet som ingen kan se – tanken, viljen og følelsene. Den kalkede graven har åpnet seg for blikket, og de ser et syndig og ufrelst liv.

Dette er forskjellen på en fariseer og en av Johannes' disipler. Fariseeren går forbi det indre livet; Johannes åpner det, og disiplene hans krever et rent hjerte av seg selv. Men det mennesket som stiller så store krav til seg selv, kan aldri bli fornøyd med seg selv. Tvert imot! Han kommer i en håpløs strid med seg selv. Og jo mer alvor som legges i striden for et nytt liv, desto mørkere blir det.

Her er det den gamle striden blir evig ny gjennom slektene. Hvert liv som blir grepet av Guds krav, må inn i striden. Alle vi som har kjempet mot denne overmektige makten, husker nok de sårе nederlagene og de brustne forhåpningene – helt til den dagen grydde da vi fikk se Guds lam.

Å måtte lide, kjempe og stride
sto for mitt hjerte levende malt;
men i min strid, min bedring og flid
fant jeg bare avmakt og død.

Disse ordene forstår en av Johannes' disipler godt. Det er tungt å leve når det en mest av alt vil ha, kommer lenger og lenger bort. Da ligger det nær å tenke at det ikke er noen råd lenger, at døren inn til Gud er stengt, at hjertet er forherdet og Guds Ånd har forlatt en.

Er det ingen trøst å finne?
Er det ingen redning til?
Skal min gråt i luften svinne?
Er min bønn et narrespill?
Vil meg ingen hjelper ynke
når jeg ferdig er å synke,
og mitt hjerte briste vil?

Så langt kan Johannes føre sine folk – til porten inn til Guds rike, til lengsel etter fred med Gud, til bønn og kamp og tårer. Ikke fred i verden og ikke fred med Gud.

Rundt omkring oss lever mange mennesker som lider og strever på denne måten. Innestengt i seg selv, med en streng Gud og en stengt himmel, sliter de seg gjennom dagene, tunge om hjertet. Måtte du som har det slik, snart få se Jesus, Guds lam, som bærer bort verdens synd (Joh 1,29).

Hva er det som gjør en av Jesu disipler til et så lykkelig menneske framfor de andre? Har han funnet noe som skaper lykke og fred?

Det fariseeren håper å nå etter døden ved strev og alvor her i tiden, og det Johannes' folk ser at de trenger og søker å nå her ved strid og strev, men ikke når – det har en av Jesu disipler fått i Jesus. Der ligger den store forskjellen.

I Jesus er hans folk blitt fri for skyld, dom og dårlig samvittighet og har fått fred med Gud i stedet. Alt det Johannes' disipler lette etter i sitt hjerte for å bli frelst, det har Jesu folk fått i ham. Den hellige Gud, som ikke skylder noen regnskap, har i Jesus åpnet både sitt hjerte og himmelen for en synder.

Jesus gir sine alt av nåde, ikke fordi de er bedre enn andre, men fordi de tror på ham som Frelser. Han gir seg selv, med alt han har vunnet for oss, til alle som tror på ham. Det han tok bort ved sitt offer, og det han vant ved sin seier over synden, Satan og døden, blir deres eiendom. Her ligger den store lykken for en kristen.

Så ble meg åpenbaret at jeg har barnerett,
for Gud i Kristus er blitt min Fader.
Og jeg som gikk og sørget og fattet ikke det
at Gud for dommen meg forskåne lader,
jeg som i all min bedring, min anger og min tro,
min lydighet, mitt offer aldri noen tid fant ro –
jeg er i Kristus allerede salig.

Dette er ikke en lapp av ukrympet tøy på et gammelt klesplagg, eller ny vin i gamle skinnsekker (Mark 2,21–22). Det er nytt liv i det nye Guds rike. Det er rettferdighet og fred og glede i Den Hellige Ånd (Rom 14,17). Det er en synder som er salig på en annens bekostning. Fra trell til Guds frie barn, Guds arving, Jesu Kristi brud.

Den skjønneste er han av alle,
Guds herlighets bilde på jord,
og enda vil han bror meg kalle,
meg, fattige synder på jord.

«Han som ikke sparte sin egen Sønn, men ga ham for oss alle, hvordan skulle han kunne annet enn å gi oss alle ting med ham?» (Rom 8,32).

Du av Johannes' disipler, som strir og strever med deg selv, men aldri kommer lenger: Legg fra deg ditt eget strev! Vend blikket bort fra ditt onde og stygge hjerte og se på ham som ble gjort til synd for oss (2 Kor 5,21). Han som tråkket pressekaret alene (Jes 63,3), han har stridt din strid.

Se dette, ja dette, o sjel, skal du tro,
så tvil da ei mere derpå.
For skal noensinne en synder få ro,
den veien til sist må det gå.
Så arm og elendig og syndig du er,
så kald og så død du og føler deg her –
tro bare nåden!

Tro og følelse

> «Åtte dager deretter var disiplene hans igjen inne, og Tomas var med dem. Da kom Jesus mens dørene var lukket. Han sto midt iblant dem og sa: Fred være med dere! Deretter sier han til Tomas: Rekk fingeren din hit, og se hendene mine. Og rekk hånden din hit, legg den i min side, og vær ikke vantro, men troende! Tomas svarte og sa til ham: Min Herre og min Gud! Jesus sier til ham: Fordi du har sett meg, tror du. Salige er de som ikke ser, og likevel tror» (Joh 20,26–29).

Følelsen og troen er to stormakter i kristenlivet.

Iblant blir det talt og skrevet om følelsen som noe en kristen ikke har særlig bruk for. Hvis meningen er at følelsen kan få for stor plass i kristenlivet, så er det riktig nok. Men mener noen at de kristne skal leve med Gud uten følelser, så er det helt galt. Den som vil skildre et sant kristenliv og stryker følelsen som noe unyttig, han fornekter noe av det mest virkelige livet eier.

I alt liv der et hjerte slår, er det følelse. Dør følelsen, så dør også livet.

Hver kristen vet at en kjenner det når livet i Gud bryter fram i brystet. En kjenner det når Guds nådehånd renser, helliggjør og fornyer det indre menneske, og når han legger trøst og nåde i det motløse sinnet.

Den store kunsten er å lære å leve slik at troen og følelsen ikke kommer i strid med hverandre. Kommer de i strid, river den ene ned det den andre bygger opp. Men virker de hver på sin plass, vokser vi stille og støtt i samfunnet med Gud.

Selv om disse to kreftene, troen og følelsen, hører med i kristenlivet, må en likevel innrømme at de er i virksomhet før mennesket når fram til frelsesvissheten. En av de største grunnene til at mange mennesker går så lenge før de kommer til visshet, er nettopp at de vil oppleve og kjenne samfunnet med Gud før de tror.

Syndefølelsen vil de ha byttet ut med fred med Gud og et nytt sinn. Først når dette nye er kommet inn i hjertet, vil de tro at de er frelst – ikke før.

Du som har det slik, hør nå på meg en liten stund! Du tviler ikke på det Jesus har gjort og er for deg. Du tror at han er din fulle, hele Frelser. Det han har gjort, er nok. Det er ikke der du sitter fast. Men du sitter fast i den tanken at du ikke kan tro alt dette slik du nå er; du vil først oppleve det og så tro på det.

Du setter følelsen i stedet for troen. Så lenge du holder på med det, kommer du aldri lenger enn til å lengte og vente.

Akk, hvor de arme sjeler dog kan bedra seg,
som tror at de kan bli nåden verdig!
Som først vil drepe synden og siden tro på Gud
en gang når bedringen blir riktig ferdig.
Som først vil bli så hellig og ren og from og god
og sterk i kjærlighet og tro, i håp og tålig mot,
og siden bli et barn i farshuset.

Nei! Dette er ikke veien som fører fram til fred med Gud. Å tro seg frelst for Jesu skyld, det er veien.

Som et barn skal du holde fast på at det Jesus har gjort, er nok. Overgi deg i ditt indre menneske, på tvers av alt du føler og på tvers av alt som vitner imot. Så får du fred og glede i hjertet. Da kommer den gode følelsen, fordi du tror.

Så ond og så hard og så kald som jeg er,
har Faderen meg i den enbårne kjær;
tross alt hva fornuften og vantroen tenker,
Guds nåde og vennskap i Kristus meg skjenker.

«Salige er de som ikke ser, og likevel tror.»

Dette er den rette, vanlige veien som Gud har laget for oss fra døden til livet. Men i sin store omsorg for sjelene hender det at han går utenom denne veien. Et eksempel på det er apostelen Tomas.

Han var en gang en troende mann. Han hadde nok som få andre satt all sin lit til Jesus som Frelser. Men så ble alt svøpt inn i en håpløs natt. Han så ikke bare Jesus med korset og på korset; han så ham også død og begravet, og da var alt forbi for Tomas. Alt det troen hadde grepet og gledet seg over, var lagt i graven. Vantroen i ham ble nå like fast som troen hadde vært frimodig.

Da så vennene kom med bud om at Jesus levde, at de hadde møtt ham og talt med ham, lot Tomas seg ikke rikke. Det er som en hører en mann si med fast vilje og tung stemme:

En gang trodde jeg fullt og fast og satte all min lit til Jesus. Men jeg har fulgt ham til korset og til graven. Jeg har sett ham like sikkert død som jeg så ham levende, og nå tror jeg aldri før jeg ser ham. Og ikke bare ser ham, nei, denne hånden og disse fingrene vil jeg legge i de sårene jeg vet han fikk før han kom i graven. Nå vil jeg se og kjenne før jeg tror.

Og Tomas fikk både se og kjenne. Jesus viste seg for ham, så Tomas ikke kunne tvile. Den samme mannen med den samme stemmen vendte seg til ham med disse underlige ordene: «Rekk fingeren din hit, og se hendene mine. Og rekk hånden din hit, legg den i min side, og vær ikke vantro, men troende!»

Nå var det vel umulig å la være å tro. Med all sin sjels makt roper Tomas: «Min Herre og min Gud!» Men midt i denne nye lykken vender Jesus seg til ham med milde og tuktende ord: Nå tror du, Tomas; men «salige er de som ikke ser, og likevel tror».

Du skulle ha trodd mine ord og det brødrene dine sa, før du så og kjente. Da hadde du æret meg mer, og selv hadde du vært lykkeligere enn du nå er.

Å tro fordi kjensgjerningene tvinger en til å tro, er nok også en slags tro. Men å tro uten å se, det er den rette og den beste troen.

Den dag i dag er det mange mennesker som ligner Tomas. Det synes umulig å få dem til å tro før de har sett og kjent. Du kan lese opp så mange bibelord du vil, de vender seg alltid til sitt eget hjerte og ser etter frelsen der. Akkurat som katten snur seg i sitt eget skinn, vil de ikke derfra før Jesus har vist seg der inne.

Mange av disse er ærlige til bunns, og derfor møter Jesus dem på en eller annen måte, slik han gjorde med Tomas. Men ingen av oss må glemme at det ikke var slik det skulle være. Selv om Guds kjærlighet er så grenseløst stor at han går et skritt utenom den vanlige veien for å hjelpe oss, så sårer det ham at vi ikke tror hans egne ord.

En kristen som vil fortsette å leve på denne måten, kan aldri bli sunn og sterk. Gudslivet får ikke vokse som det skulle; det tåler ikke «fast føde» (Hebr 5,12). For hver gang den lyse, gode følelsen er borte og bare det onde synes å leve i sjelen, vet slike mennesker ingen råd lenger.

Kommer det så et lysglimt, stiger jubelen høyt til himmels – så lenge den gode følelsen varer. Men dette er å leve i følelsen, ikke i troen. Dette er å sette følelsen i stedet for troen. Og derfor går disse kristne så ofte tunge om hjertet. Livet blir for tungt hvis en bare skal holde seg til det en føler.

Og var dine synder som sand i et hav,
så sier Guds hellige ord
at Jesus dem alle dog vasket av
da han ble til synd for oss gjort.
Og vit at det han har tatt på seg,
det kaster han aldri tilbake på deg.
Nei, det er borte!

Det skal du tro!

Men fristelsen til å sette følelsen i stedet for troen ligger ikke bare nær for dem som har en særlig tilbøyelighet til å se på seg selv og leve etter det de føler. Det finnes en finere avvei, som også er farlig og lett å forville seg inn på for de fleste kristne. Det er vanskelig å finne ord for tanken her, men jeg vil prøve.

Når vi har vært kristne i kortere eller lengre tid og mener at vi både har erfart og lært noe i Guds skole, vil vi så gjerne slippe å stå for Gud som en nybegynner og tro på samme måten som første gang. Det ligger så nær å søke etter noe i oss selv som kan hjelpe troen, noe i vår kristendom, noe av det vi har opplevd. Vi klager over å måtte leve av troen alene; vi skulle så gjerne ha det slik at det vi ser og kjenner i oss selv, var til trøst.

Faller vi for denne fristelsen, blir også vi glade hver gang vi synes vi er noenlunde bra kristne – når vi har lyst til å be, bruke Bibelen og gjøre det gode. Da vitner også vi frimodig om at vi har det godt med Gud og tror oss frelst i ham.

Nå vil kanskje noen spørre: Ja, men er det galt å glede seg når en kjenner at det gode rører seg i hjertet, og når en kjenner trang til å gjøre godt?

Nei! Det er ikke galt. Det er rett å glede seg over alt som er godt. Men her er et stort «men»: Det kommer tider i livet, også for den beste kristne, da det kjennes vondt å være til, ikke godt.

Den hellige mannen som skrev salmen «Jesus, din søte forening å smake», han sier også:

Vis meg rett klarlig min jammer og møye,
vis meg fordervelsens avgrunn i meg.

Ser en kristen inn i «fordervelsens avgrunn» i sitt eget liv, blir det ikke mye av gode følelser. Da blir det svidende vondt. Da synes alt godt å være langt borte, og det onde synes å leve i hver krok av hjertet.

Hvordan går det da?

Ja, da vet mange seg ingen råd. De mister gleden sin, samvittigheten blir sår og sjelen skjelvende redd. Der troen en gang skapte glede og fred, bor nå sorg og tvil. Så står vi og spør etter grunnen til alt dette, og ser ikke at vi har bygd mer på det vi har fått av Kristus, enn på Kristus selv.

Men da er vi på vei bort fra Golgata og til Sinai. Vi setter følelsen på den plassen der troen alene skulle være konge. Var det ikke ved troen alene vi fikk fred første gang?

«Likesom dere altså tok imot Kristus Jesus som Herren, så vandre i ham» (Kol 2,6). Det er sanne og apostoliske ord. Kommer vi bort fra denne livsregelen, vil det gå med oss som det står i en sang:

På nåden i mitt hjerte
en tid jeg støttet meg;
men snart ved syndens smerte
min fred ble tapt for meg.
Jeg var da vel fornøyd
når rørt jeg følte meg,
men var jeg mindre bøyd,
min ro straks fjernet seg.

Denne kristne fikk senere et annet syn, og da sang han:

Vel føler jeg en skiften,
det ofte veksler om,

snart varm og rørt av Skriften,
snart kald og død og tom.
Men jeg har lært betrakte:
hos Gud det skifter ei,
og har nå lært forakte
mitt hjertes ja og nei.

Måtte vi kristne lære dette bedre: ikke bry oss om «mitt hjertes ja og nei». Da ville vi også oftere erfare at gleden og freden ikke har sin grunn i det vi føler, men i det vi tror. Da kommer livets høyeste lykke til oss i evangeliets ånd. Da er troen og følelsen kommet på rett plass. Da gjør de oss begge mer og mer lykkelige.

Det som mer enn noe annet fører oss inn på denne avveien, er den falske tanken at en kristen bare skal ha gode følelser.

Vi glemmer da at livet kjenner alt det støter sammen med. Og er det sant at vi er frelste syndere, er det sant at vi er ufullkomne kristne, så må det også være sant at vi ikke kan slippe å kjenne det som er vondt.

Paulus sier om seg selv: «Men i lemmene mine ser jeg en annen lov, som strider mot loven i mitt sinn, og som tar meg til fange under syndens lov, som er i mine lemmer» (Rom 7,23). «Jeg sier sannhet i Kristus, jeg lyver ikke – min samvittighet vitner med meg i Den Hellige Ånd, at jeg har en stor sorg og en stadig nød i mitt hjerte» (Rom 9,1–2).

Syndens lov i legemet, som var imot hans innerste vilje, og sorgen over brødrene etter kjødet skapte sorg i hjertet. Det var ikke gode følelser, men det var følelser som var skapt ved troen.

En kristen kjenner smerte over alt i livet sitt som er syndig og ufullkomment. Denne smerten tvinger ham i kne for Gud med klage og bønn. På den måten hjelper denne følelsen en kristen til å se bort fra seg selv og til Kristus. Sorgen skaper trang etter hjelp og er slik en nyttig tjener. Uten denne tvingende trangen ville vi bli selvgode og gå bort fra Frelseren.

Når vi så får legge av oss alt trykk og all smerte, stiger ånden med jubel på lette vinger opp til Gud igjen. Det er veien hjem til Gud for en kristen.

Men en gang skal vi få leve uten tro, og da skal vi ikke kjenne annet enn det som er godt. Da har vi nådd målet for troen.

Hvor det blir godt å lande
ved himlens stille kyst
og ei med tårer blande
sin sang ved Jesu bryst.

Lys og frelse

> «Herren er mitt lys og min frelse, hvem skulle jeg frykte? Herren er mitt livs vern, hvem skulle jeg engstes for? Når ugjerningsmenn kommer imot meg for å sluke meg – mine motstandere og mine fiender, så snubler og faller de selv» (Sal 27,1–2).

En av de store grunnene til at så mange mennesker går bort fra Gud og er reddere for Gud enn for djevelen, er at de ikke kjenner ham. For det naturlige mennesket er ingenting blitt så forvrengt som Gud. Satan, synden og den onde samvittigheten er de beste læremestre i å vise fram et usant gudsbilde.

En av grunnene til at kristne mennesker kommer i mørke og synes at Guds veier er bakvendte, er nettopp at de kjenner lite til Gud. Det hender mer enn én gang at kristne av den grunn kan komme til å ønske og be mot Guds vilje.

Når et eller annet som vi ikke liker, banker på døren, trygler vi Gud om å skåne oss. Vi lover også ofte å tjene ham mer og bedre, bare vi kan slippe forbi dette som vi holder for en ulykke. Men vi slapp ikke forbi, enda vi gråt og tryglet inderlig. Gud hørte ikke bønnen; han syntes å herde seg mot tårene våre.

Og så glemmer vi at de som har gitt sin vilje til Gud, må finne seg i å bli styrt etter Guds vilje, også når de synes det går den gale veien. Iblant ser vi etterpå at Gud gjorde vel da han ikke rettet seg etter oss. Det vi ba mest mot, og det vi minst av alt ville møte, men som Gud lot oss møte, bar inn i livet vårt noe av det beste vi eier.

Men mye av det vi møtte og måtte møte, er og vil forbli en uløst gåte til vi får svar på alle spørsmål i det evige lyset hos Gud. Da kan vi være visse på at vi skal se at alle Guds veier var rette og gode, og hele livets innhold skal løse seg opp i takk til ham som gjorde alle ting vel.

Aldri er faren så stor for å misforstå Gud som når han sender sitt lys til oss.

Vi vet alle at lyset driver mørket ut når det slipper til. Og når mørket er borte, ser vi det som var skjult i mørket. Etter hvert som lyset øker, ser vi mer og mer.

Kommer vi til et ukjent sted ved daggry, ser vi hus, møbler og slike større ting. Når solen har skapt klar dag, kan vi se de minste ting. Men enda mer ser vi når solen sender sine stråler inn i rommet. Millioner av ørsmå støvkorn viser seg i lysstrålen som et levende bånd. Lyset har drevet mørket ut, og vi ser de minste ting som var skjult i mørket.

Når Herren er lys for oss, kommer vårt indre menneske inn under den samme loven. Vi ser hvordan vi er, og det er ikke morsomt for et menneske.

Du som ennå ikke er en kristen, vil du legge deg dette på hjertet? Når du ser at du er borte fra Gud, når du ser at du er jordbunden, syndig og uomvendt, når du kjenner deg dratt mot en bunnløs avgrunn, så du må si til deg selv: «Dette er galt, dette er veien til døden» – du! da er Herren lys for deg.

Vet du det?

Jeg visste det ikke. Jeg trodde det var Satan som hadde dratt meg langt bort fra Gud, inn i mørket, tett ned mot den evige død. Jeg trodde Gud hadde forlatt meg – og så hadde han aldri vært meg nærmere enn da. Slik tror også mange andre.

Når du tror om deg selv at du er god, når du ser andres synder og ikke dine egne, når samvittigheten er rolig i gudløst selskap, når ingen klage over synd og ikke noe rop om hjelp bryter fram fra ditt bryst, da er du i mørke.

Du unge menneske som jeg møter gjennom disse ordene: Når tåren faller stille i sengen din, når øyet ikke får blunde av sorg over synden du har gjort, når du lengter etter et bedre liv og en høyere lykke, da er Herren lys for deg.

Ta den sannheten med deg ut i livet, så møter du din Frelser der du minst ventet at han var. Da vil livets lys lokke deg til ham, og Satan skal ikke få narre deg til å gjøre lys til mørke.

Men Gud er lys for sine på en særlig måte.

Først slik at han sender lyset inn i de innerste lønnkamre i livet vårt, så vi ser det ingen andre ser. Vi ser avgrunner av dårskap og synd:

Dette skulle du ikke ha gjort. Slik skulle du ikke ha tuktet barnet ditt. Det var ikke Guds Ånd som nå styrte hånden din og tungen din. Slike tanker som du nå nærer, er ikke fra Gud; vil du følge dem, går det galt med deg. Det du nå sa om naboen din, skulle du ikke ha sagt. Du er blitt jordisk og åndsfattig; det er ikke som før med deg.

Alt dette ser du – ja, du ser mye mer enn ord kan uttrykke. Du ser inn dit hvor tanken rører ved den mest skjulte lyst, og du får øye på et hav av styggedom, vanmakt og elendighet. Da er Herren lys for deg!

Noen kristne er kommet fram til så klart lys at de ser synden ligge som støv over livet sitt. Den kristne som da har lært å tørke «støvet» bort med Guds nåde, han har funnet veien til et hellig liv.

Når Herren sender sitt lys til oss, er det to veier å slå inn på. Den ene fører nedover til et maktesløst, fruktløst liv – ja, like ned i døden. Den andre bærer oss oppover til en helere gudsfrykt og større hjertefred. På en av disse veiene vandrer alle kristne.

Den første vil jeg kalle unnskyldningens vei. De som ferdes der, tror jeg tenker og taler omtrent slik:

Hvem kan være fullkommen her i verden? Er vi ikke alle syndere? Trenger vi ikke alle nåde? Paulus, en av de beste kristne jorden har båret, klaget over en Satans engel som slo ham, og en torn som stakk ham (2 Kor 12,7) – kan vi da vente å være bedre? Har ikke alle feil og svake sider? Jeg mine og du dine!

Forresten er det ikke min skyld alt sammen heller. Var andre i mitt sted, tror jeg de hadde fått kjenne hvor skoen trykker. Har jeg mine feil, så har de andre også sine.

Dette er unnskyldningens vei. Dette er evangeliet i Satans munn. Dette er å bruke nåden på synden i stedet for på såret.

Her er fristelsen stor for oss alle. Klarer vi ikke å stå imot, synker vi ned i vanmakt og en visnet kristendom. Her er løsningen på den store gåten med den åndsfattige kristendommen. Her er lys, men ikke frelse, fordi vi leter etter unnskyldninger for dårskapen. Men den veien er ikke Guds vei. Det er Satans list.

Den andre veien er sannhetserkjennelsens vei. Der går den kristne som innrømmer for seg selv i sitt innerste hjerte: Dette er min synd, min dårskap, mine onde gjerninger. Uten å prøve å skjule sine synder tar han alt på seg:

Det er jeg som ikke kommer lenger i min kristendom. Det er mine ord og mine gjerninger som er onde. Å, min Gud! Det er jeg som ikke har makt over mine ord, mine tanker og mitt ustyrlige sinn. Det er min bibel og mitt bønnerom som blir så lite brukt. Det er jeg som ikke makter å leve som en kristen i mitt eget hus. Det tunge, trange og sure sinnet er sterkere i meg enn Jesu Kristi Ånd. Og alt dette er min egen skyld!

Dette er sannhetserkjennelsens vei.

I et slikt sinn legger Guds Ånd en dyp og stille trang etter hjelp. For slike mennesker er det så usigelig godt å få gå i en krok for seg selv og bekjenne alt for Gud. Og han som gir de nedbøyde nåde, er ikke sen til å tørke tåren og lette byrden fra brystet.

Her blir ikke synden unnskyldt, men erkjent og lagt fram for nådestolen, og nådens salve blir lagt på såret. Her går lys og frelse sammen til en herlig sannhet i et ærlig kristenliv.

Lysenes Far bærer slike sjeler inn i frelsen i Kristus Jesus. «Alle de som Faderen gir meg, kommer til meg. Og den som kommer til meg, vil jeg slett ikke støte ut» (Joh 6,37). «Dere skal kjenne sannheten, og sannheten skal frigjøre dere» (Joh 8,32). «Herren er mitt lys og min frelse» (Sal 27,1). «Han skal være lik et tre, plantet ved rennende bekker. Det gir sin frukt i sin tid, og dets blad visner ikke» (Sal 1,3).

Lykkelig er den kristne som går denne veien!

Herren er lys for foten og lykt på stien (Sal 119,105)!

Ofte ser det mørkt ut for en kristen, men for den ærlige lykkes det. Herren har vært lys for foten og lykt på veien, så vi ennå går på hans veier. Uten Guds lys hadde også vi kristne gått oss vill i mørket.

La det være at han ikke har lovet å lyse mange mil om gangen. Det får være nok for oss at der foten skal tre neste gang, der skal det være lys.

Når så livets siste kveld siger innover oss og vi blir redde for «det mørke beltet», skal han holde sitt ord til alle sine trofaste: «Mot kveldstid, da skal det bli lys» (Sak 14,7).

Også vi kristne ser ofte fram mot dødsdagen med mørke tanker. Men, Guds folk, vi vil holde fast ved den trøsten at når Herren sender oss bud om reisen, vil han med det samme budet også sende lys, så vi kan gå gjennom dødsskyggens dal frimodige og glade. I lyset fra Guds åsyn skal vi få se over «det mørke beltet» og strekke armene ut mot vårt rette fedreland.

Det har Gud lovet sine!

Så møtes vi alle for Guds åsyn, der det evige lyset aldri slukner. Alle som møtte Kristus i nådens lys, skal på den store dagen stråle i herlighetens lys. Da er det ikke lenger lys og frelse, da er det lys og liv.

Men hvem kan vel tale om dette! Ord er altfor fattige til å uttrykke en slik herlighet, og tanken rekker ikke fram. Men vi vil holde fast ved det ordet Gud har gitt oss, og glede oss i håpet om den store dagen, når øyet for første gang skal se landet der lyset og livet bor uten skiftende skygge.

Men du som ikke tok imot frelsen, du skal også stige fram i Guds lys på den store dagen. I dette lyset skal du få se hele livet ditt som et opprullet papirark – det du er, og det du kunne ha vært. Og med dette lyset må du gå bort fra Gud. Da blir lyset til en ild som fortærer, ikke til liv.

Det er helvete. Det er å være fortapt.

Du! Stans, tenk og vend om, for ennå er det tid.

«Se, din konge kommer!»

Les Matt 21,1–9.

> «Si til Sions datter: Se, din konge kommer til deg, ydmyk, ridende på et esel – på trelldyrets fole» (Matt 21,5).

Det ene året ruller bak oss etter det andre. Ingen kan stanse tidens hjul. Det går, og vi må gå med. Årene farer fra oss, det ene fortere enn det andre. Gamle former går i oppløsning og gir rom for nye. Foreldre, søsken, slekt og venner bærer vi i største hast til graven. Vi gråter, og vi glemmer.

Livet myldrer omkring oss som maur i tua, mens stridende og misfornøyde mennesker sender sine dødstrette klager ut i det store rom. Jorden blir gammel. Folkeslagene blir slitne. Enden på alle ting er nær, og Guds høst står for døren.

Men midt i alt dette myldrende og jagende livet, med tårer, blod og død, står det ennå et fast og urokkelig fjell midt i verdens foss. Det flytter seg ikke og skifter ikke med tidene. Det er Jesus Kristus, vår Frelser! Han er «i går og i dag den samme, ja, til evig tid» (Hebr 13,8).

*

Ennå en gang får Jerusalem se ham innenfor sine porter. Ennå en gang vil han by Guds rike fram for dette hardnakkede folket. Ennå en gang vil han banke på den låste døren med sin kjærlige frelserhånd. Ennå en gang – om kjærlighetens ord og tårene fra frelserhjertet kanskje kunne nå inn til de kalde, frosne sjelene.

Men nei! Også denne gangen er hjertedøren stengt for frelse og fred. Et lite øyeblikk tiner folket opp, så tungebåndet løsner. Men så fryser alt sammen igjen til evig is.

Og Jesus satt på eselfolen og gråt!

Underlige tårer! Den eneste dagen i hans jordeliv da han etter menneskelig mening kunne ha grunn til å være glad – den dagen gråt han. Skjærtorsdag og langfredag, med lidelse, spott og dom – da er det ingen tåre i øyet hans. Da vender han seg mot de gråtende og ber dem om ikke å gråte over ham (Luk 23,28).

Når kjærligheten bærer lidelse av fri vilje, trenger den ikke medynk fra andre. Det er egenkjærligheten som går fra dør til dør for å lokke fram medfølelse og tårer.

Hvorfor gråt Jesus palmesøndag, men ikke langfredag?

Langfredag går han til Golgata som Frelser for verden og løser den bundne menneskeslekten ut fra synd, død og Satans rike. Det er mot denne dagen trangen til å frelse har drevet ham. Nå er dagen kommet. Derfor går han frivillig og saktmodig som et lam. På denne tunge veien baner han vei for oss hjem igjen til Gud. Mens himmelen blir stengt for ham, blir den åpnet for oss.

Derfor gråt ikke Jesus langfredag.

Men palmesøndag ser han et folk som ikke får nytte av alt han gjør for det. Han ser at han gir liv og blod forgjeves for sitt eget folk – og så gråter han. Det er hardt å gi alt for andre uten at det nytter, og attpå få spott og skam som takk.

Forsmådd kjærlighet gir den såreste smerte et menneske kan kjenne. Mang en sterk og modig mann har mistet motet og syntes han ikke orket å leve lenger fordi han elsket en han ikke kunne få. Mang en livsfrisk kvinne har bleknet som en avrevet blomst fordi hun elsket uten å bli elsket igjen. Et helt liv stod ferdig til å slite seg ut for en annen av fri vilje – men den andre snudde ryggen til.

Forsmådd kjærlighet er den tyngste byrde og den største smerte i livet. Det er denne smerten som får Jesus til å gråte.

*

Men det er ikke om jødefolket vi skal høre her i dag. Det fikk sin besøkelsestid og sin dom. Og dommen ligger over det den dag i dag. Guds nåde over jødefolket var stor, motstanden voldsom og dommen tung og lang.

Nå er det vår tid – ennå. Nå er det oss Jesus besøker, fra dag til dag og fra år til år. Ennå har ikke Jesus trukket seg bort fra land og folk. Ennå ferdes han i bygd og by på sitt ords rene, hvite hest og kaller folket til frelse. Ennå besøker Ånden oss og drar folkemengdene sammen om Guds ord, om de kanskje kunne bli lokket til Kristus.

Og nå, gjennom disse ordene, banker han på din dør, du som til denne dag har stengt hjertet for ham. Nå legger han nok en gang øret inntil din hjertedør og vil høre om det skulle være et sukk etter hjelp, en åpning så han kan frelse.

Ja, til deg, til deg
går hans kongevei!
I ditt hus han hjem vil finne,
og ditt hjerte vil han vinne.
Inn din Frelser be,
så ditt hus får fred!

Lukk opp for ham, du Sions datter, du Norges ungdom, du modne mann og du gamle, slitne arbeidstrell! Ennå kan du bli berget, ennå har du en nådedag, ennå kjenner du deg dratt til Gud. Å, la deg dra!

Men en gang går han bort fra deg og kommer aldri igjen. Da står du med hele dommen og ansvaret – uten frelser. Da kommer den tunge dagen, fordi du ikke kjente din besøkelsestid (Luk 19,44).

Å, trette vandrer, hør hans røst!
Han skjenker hvile, nåde, trøst.
Hver syndbelastet synder, kom,
unnfly Guds vredes strenge dom!

Fra syndelenken gjør deg fri,
Jesus av Nasaret går forbi!

*

Men du som en gang gav Jesus rom i livet ditt og tok imot ham med glede: Har han dette rommet ennå?

Også i dag kan en synge hyllingssanger for ham den ene dagen og rope «korsfest» den andre. I mengden, når alle er med og hyller ham, er det ikke så tungt å synge til hans pris. Men søndags- og møtekristendom er ikke alltid det samme som hverdags- og karakterkristendom. Et hosianna i munnen er heller ikke alltid det samme som livets rene tale.

Hver kristen gjør vel i å spørre seg selv: Hvor stort rom har Jesus fått hos meg? Mange av oss kristne har lite rom for Jesus, både i hjertet, i livet og i hjemmet.

Spør deg selv, du kristne: Har Jesu ånd og sinn makt over humøret mitt, ordene mine og gjerningene mine i hverdagen? Er Jesus på kontoret ditt? Styrer han deg i forretningen din, i barnerommet, i dagligstuen, blant tjenere, barn og arbeidskamerater?

Mange som synger høyt i forsamlingssalen til Frelserens pris, roper «korsfest!» på kontoret, i handel og vandel, på kjøkkenet og i hjemmet.

Hvorfor? Fordi Jesus står utenfor så mange rom i ditt indre menneske. Kristi ånd har grepet vår ånd, men har fått lite rom i vår person, våre tanker og vår vilje.

Den kristne skal vokse «i nåde og kjennskap til» Kristus (2 Pet 3,18), og denne veksten gir Jesus større rom, så han mer og mer får komme inn til oss. Stanser dette «inntoget» opp, stanser også vår vekst i Gud, og vi siger tilbake i avmakt. Synder som hadde makt over oss før vi vendte om, kommer igjen med større styrke enn før og tar plassen i hjertet.

Kristne: Lukk mer opp for Jesus Kristus! Lukk døren opp til de rommene du ser at han ikke har fått makt over. Si til ham: Her og her taper jeg. Skjul ikke nederlagene og avmakten din for ham.

Gå ikke rundt deg selv når du går til Frelseren. Gå tvers igjennom deg selv. Slå porten opp, gjør den høy, så kongen kan komme inn!

Og så visst som noen av oss gjør det, så visst skal ordet «Frykt ikke, Sions datter!» (Joh 12,15) nå oss med trøst og kraft fra ham som lengter etter å komme mer og mer inn til sitt folk.

Her er han som vil glede
deg med sin kjærlighet god.
Her er han som vil hjelpe
deg med sitt hjerteblod.

Nikodemus

Les Joh 3,1–8.

> «Det var en mann blant fariseerne som hette Nikodemus. Han var en av jødenes rådsherrer. Han kom til Jesus om natten og sa til ham: Rabbi, vi vet at du er en lærer kommet fra Gud, for ingen kan gjøre disse tegnene som du gjør, uten at Gud er med ham» (Joh 3,1–2).

Tre steder i Guds ord får vi vite litt om denne store mannen. Selv om vi gjerne skulle ha visst mer, er hovedtrekkene i hans karakter og livsløp tegnet for oss i det som står der.

*

Første gang vi møter ham, er i ordet vi har foran oss her. Andre gang sitter han blant de skriftlærde som har sendt folk ut for å gripe Jesus. Men de kom tilbake uten Jesus og sa at de aldri hadde hørt noen tale slik som han (Joh 7,46).

Da bryter yppersteprestene og de skriftlærde ut i harme: «Men denne hopen som ikke kjenner loven, er forbannet.» Da svarer Nikodemus: «Vår lov dømmer da vel ikke en mann uten at en først har hørt på ham og fått vite hva han har gjort?» (Joh 7,49.51). Dette modige svaret felte dom over dem som roste seg av å kjenne loven, men selv brøt den. Det viser oss Nikodemus som en sannhetstro mann.

Tredje gang vi hører om ham, er da Jesus er død. Da hele flokken av Jesu venner har gått sin vei, redde og tvilende, rusler Nikodemus til Golgata og viser sin Frelser den siste ære. Samtidig kunngjør han for all verden at han er Jesu venn. Det var modig gjort av en mann som satt i det Rådet som hadde dømt Jesus til døden.

Iblant synes jeg at jeg ser Nikodemus når han kommer til Golgata og ser Jesus henge død på korset. De dype ordene han hørte den natten om en slange og et kors og en mann (Joh 3,14), har sikkert dukket opp i ham igjen nå og kastet lys over livet som aldri før. I skyggen av korset skimtet han sammenhengen mellom kobberslangen og Jesus.

Han er en heldig mann, han som kjenner Moses og profetene så godt. Alle ordene om Messias, som han så ofte har grunnet på, stiger fram i minnet hans. Nå ser han dem samlet i ham som henger der, samlet som solstråler i et brennglass. Det er ikke urimelig å tro at Nikodemus var den første av Jesu disipler som skimtet en løsning på korsets gåte.

*

Disse tre glimtene inn i livet til denne mannen viser oss en dyp og sterk utvikling mot klarere lys og et mer frimodig liv i troen på Jesus. Og hele denne veksten har sin rot i møtet med Jesus den natten.

For meg står Nikodemus som en stor mann også før han møtte Jesus Kristus. Vi har grunn til å tro at han av natur var en mann som elsket sannheten, en god lærer i Israel, en vis og rettferdig rådsherre, en pryd for folk og fedreland.

Når han så gikk til Jesus den natten, var det sikkert ikke fordi han så seg selv som en stor synder. Om Jesus hadde lagt budene i loven fram for ham, ville han sikkert ha svart: «Alt dette har jeg holdt fra jeg var ung.»

Han har heller ikke et ord å si om seg selv når han møter Jesus. Det eneste han får til, er å holde en kort tale om sitt syn på Jesus. Det er ikke Nikodemus som legger fram sitt indre liv for Jesus. Det kunne han ikke, for han forstod ikke seg selv. Det er Jesus som låser opp det skjulte rommet i hjertet hans og viser hva han trenger.

Men hva var det da som førte ham til Jesus? Går et menneske til Jesus uten å være en synder i egne øyne?

Jeg tror det var noe som lå og gnog inne i brystet hans, noe han ikke forstod seg på, og noe han aldri kunne bli kvitt. I hans dype, ærlige natur var det et mørkt rom som han med all sin kunnskap og sin beste vilje ikke maktet å låse opp. Det gjorde ham urolig, spørrende, grublende, kanskje også søvnløs.

Hva er det? Ja, Gud vet det, jeg vet det ikke. Å, om jeg visste hva det var! Kanskje Jesus, denne underlige mannen, kan si meg det? Jeg vil gå og tale med ham.

Og så gikk han. Det var sunt tenkt og klokt gjort.

Så sitter han da ansikt til ansikt med Jesus, som stille og varsomt åpner døren inn til hans indre liv. Det er som en kan lese mellom linjene:

Nikodemus, du er en bra mann, men du er ikke født av Gud. Alle dine gode gjerninger er et produkt av menneskelig vilje og styrke. De er ikke utslag av liv i Gud. Om du har maktet å holde deg borte fra det onde i verden og lever for det som er godt og rett, har du likevel det lengste stykket igjen før du finner livets lykke og sanne mening. Nikodemus, du må bli født på ny!

Nå holder hjertedøren på å åpne seg, og lyset fra Jesu ord stråler inn over livets gåte. Nå må han velge: enten følge det lyset han har fått, eller ta anstøt og gå bort.

Nikodemus fulgte lyset og fant livet.

*

Nå vil vi vende oss fra Nikodemus til de menneskene i vår tid som på mange måter ligner ham.

Det er sant at ugudeligheten rår i folkelivet, så det ser ut som om nesten alt ligger nede i søle og synd. Men la oss ikke glemme at i denne tidsalderen er det synden og Satan som fører det store ord. Det gode kommer ikke så lett fram i lyset. Men midt i all synd og skam er det likevel mang en Nikodemus som holder seg borte fra det onde og gjerne vil gjøre det som er sant og rett.

Vi kan finne slike mennesker i alle samfunnslag – på slott, på universitetet og i regjeringen, ute i bondebygdene og blant arbeiderne, i den laveste hytte og i den trangeste dal. Og ikke minst blant ungdommen.

Det er helst dem jeg vil tale til. Å, du staute norske ungdom, om jeg kunne få være med og gi deg litt lys på veien gjennom denne mørke verden!

Du har vokst opp på solsiden av livet, i et godt hjem med en god arv fra far og mor. Selv om vi alle er fortapte syndere, er ikke alle like mye slaver under synden. Derfor er det mange gode mennesker som ikke er kristne.

Men kanskje har du også hatt en bedende mor som bar deg til Jesu hjerte før du ble født. Gode og kjærlige hender har vernet om deg fra du var liten og til i dag. Av natur er du rolig, så du liker ikke villskap og et gudløst liv. Det onde i verden har ikke fått klørne i deg. Mor sier du er et godt barn, og folk som kjenner deg, holder deg for en flott ungdom.

Selv er du kanskje den siste til å gå med på at du fortjener slik ros. Men du vet ikke av at du har gjort noe spesielt galt, og ser deg heller ikke som noen stor synder.

Likevel er du ikke fornøyd med å ha det slik du har det. Du ønsker inni deg at du kunne bli vakt, komme i nød over synden og få trang etter Jesus, så du kunne bli en kristen. Du hører Guds ord og lengter etter å bli grepet. Men du blir ikke annerledes, og livet blir mer og mer en gåte og en byrde for deg. I stille timer og våkne netter må en tåre være din trøst.

Men midt i dette livet fullt av lengsel, med den stille trangen som stiger fra et låst rom på hjertets dypeste bunn, er det én ting du ser klart: Du har det ikke godt med Gud. Du er ikke et Guds barn. Det vet du. Slik du nå lever, går det deg galt til sist. Om livet på alle andre måter er en gåte, og du aller minst forstår deg selv, så vet du dette.

Du kan si med den engelske baronessen:

Fra Jesus skilt, hvor dyster var hver dag,
hvor alt var vel, dog intet til behag.
Jeg hadde alt det verden ønsket seg,
men følte dog jeg var ulykkelig.

Det er som jeg hører noen si: Ja, dette er mitt liv, slik har jeg det. Men si meg, hvordan skal jeg bære meg at for å finne løsningen på denne gåten? Jeg kan vel ikke begynne med noe jeg ikke får meg selv med på, eller gjøre meg annerledes enn jeg er?

Nei, det kan du ikke. Men likevel er det noe du kan: Du kan gå til Jesus! Det kan du, om du vil.

Ja, men må jeg ikke først bli vakt og komme i nød for mine synder?

Den som vet med seg selv at han er borte fra Gud, og ser at han trenger en frelser, han er vakt. Han sover ikke. Og dette vet du. Hvor mye et menneske skal være vakt, og hvor stor synder han skal være for å komme til Frelseren, står det ikke et ord om i Bibelen.

Like visst som ingen går til Jesus uten at han mer eller mindre ser at han trenger en frelser, like visst er det at den som kommer, ikke blir støtt ut

(Joh 6,37). Hovedsaken er ikke hvordan vi kommer, men at vi kommer. Derfor gikk det godt både med Nikodemus, Natanael og mange andre som dem.

Hvem er egentlig vakt nok? Ble vi helt vakt med én gang og så vårt liv og vårt ansvar for Gud som det er, ville vi knapt orke å leve. Hver kristen vet at hele kristenlivet må være et liv i vekkelse, der vi lærer oss selv bedre å kjenne og ser Guds nåde stadig rikere.

Derfor, du Nikodemus-sjel – enten du er gammel eller ung – gjør som han og gå til Jesus! Er du en gåte for deg selv, så du ikke vet hva du skal si til ham, kan han, nå som før, si deg hva det er som feiler deg.

Å tenk, min sjel, å ha seg satt
ved denne visdomskilde.
Å tenk en Nikodemus-natt
hos Jesus i det stille.
Den unnes deg som søker Gud,
og du skal gå fra møtet ut
med lys i all din sjelesak,
og annet lag
blir det på deg fra denne dag.

Er du redd for at noen skal få vite det? Er frykten for mennesker din konge? Så gå om natten, når andre sover! Jesus sover ikke. «Han slumrer ikke og sover ikke, Israels vokter» (Sal 121,4). Han som gjorde Nikodemus til en så frimodig mann at han forsvarte Jesus da alle andre skar tenner mot ham, han kan også gjøre deg til en frimodig kristen.

Mang en redd mann har gått frimodig bort etter å ha vært sammen med Jesus. Også du skal få den kraften, om du går til ham.

Kun et skritt, kun et skritt,
du som tvilende står
og som vet at det ikke går hjem!
Det vil vinne deg vei,
det vil åpne deg år
fulle av fred, får det føre deg frem.
Kun et skritt over grensen fra verden til Gud,
har du mot, har du mot
til å ta det helt ut,
det skritt ifra verden til Gud?

Ja, dette er spørsmålet for deg nå – et skritt fra verden til Gud. Det er dette skrittet så mange ikke har mot til å ta. Derfor får de aldri lys i sin sjelesak, og de taper sin sjel.

Vil du berge ditt ene, dyre liv, så ta dette skrittet, hva det enn måtte koste. Det kan aldri bli for dyrt. Ta det nå, akkurat nå. Tro meg, det blir ikke lettere en annen gang.

Ved Jesu føtter en stille stund,
når ordet kommer fra hans egen munn,

når jeg og Jesus alene er,
da er det godt å få leve her.

En slik stille stund med Jesus skal føre deg dit der livets ord og Åndens kraft føder deg på ny til et Guds barn og gir deg håp om herlighet hos Gud.

Et møte med Jesus

Les Joh 18,33–40.

> «Jesus svarte: Mitt rike er ikke av denne verden. Var mitt rike av denne verden, da hadde mine tjenere kjempet, så jeg ikke skulle bli overgitt til judeerne. Men nå er mitt rike ikke av denne verden. Pilatus sa da til ham: Men konge er du altså? Jesus svarte: Du sier det, jeg er konge. Til dette er jeg født, og til dette er jeg kommet til verden, at jeg skal vitne for sannheten. Hver den som er av sannheten, hører min røst» (Joh 18,36–37).

Pilatus måtte møte Jesus. Han ville gjerne slippe, men kom ikke utenom. Så kom da denne store dagen da han måtte stå ansikt til ansikt med verdens Frelser og enten dømme ham eller gi ham fri. Av alle de mange hendelsene denne romerske høvdingen hadde opplevd, var dette sikkert den mest alvorlige.

*

Hvert menneske som har fått kristen kunnskap, og som Guds Ånd har rørt ved, må en gang ta stilling for eller mot Kristus.

Men slik det gikk Pilatus, har det gått så mange etter ham. De kunne ikke helt ta standpunkt for eller mot. Mellom disse to livsspørsmålene – for Jesus eller mot Jesus – sliter mange mennesker hele livet. De finner ikke fred, verken med Gud eller med verden.

Disse menneskene er de mest ulykkelige jorden bærer. I verdslige lag skjelver de for Guds dom, og sammen med Guds folk føler de seg heller ikke hjemme. De er som en svale på åpent hav, som et barn blant villdyr. Aldri kan de gå helt med Jesus, og aldri våger de å støte ham helt fra seg.

Men hvorfor er det så vanskelig for et menneske å ta standpunkt til Kristus? Vi tror jo om ham at han er god, at han vil oss vel og bare gjør oss godt. Skulle det være så vanskelig å velge den som er god?

Ja – når det er Jesus.

Hvorfor nettopp når det er ham?

Fordi hans rike ikke er av denne verden. Han gjør krav på oss for en annen verden og et nytt liv. Han krever at vi skal binde oss til ham alene. Men det er det siste det jordbundne mennesket vil.

Hadde Jesus ropt ut over verden: «Kom til meg, alle dere som vil ha penger, her skal dere få så mange dere vil! Kom, alle dere som er små og oversett, her skal dere få ære og makt! Kom, alle dere som elsker moro, stas og teater, kortspill og dans, her skal dere få alt uten penger og uten betaling!» – hvem tror

dere da ikke ville ha kommet? Da ville folkeslagene ha veltet fram til Jesus i en endeløs strøm, natt og dag.

Men dette får ingen av dem som kommer til Jesus, og så tror de fleste mennesker at det ikke er lykke og glede i fellesskapet med ham.

Da kong Haakon kom til Kristiania i 1905, ble det holdt et borgerball der alle som fikk billett, kunne være med. Folk stod i kø i 19 timer og ventet på billett.

Norges rike er av denne verden – og så ofret folk 19 timer i kulden for å få moro et par timer.

Hvem kan være mer bakvendt enn et menneske? I dag lever vi, i morgen kan vi være døde, og denne verden har ikke så mye som et halmstrå å by oss til trøst i dødsstunden. Likevel er verden så kjær at han som lovte oss hjelp over «det mørke beltet» og inn til den evige dag, blir vist bort.

En ung kvinne kom fra et møte en søndagskveld. Hun hadde hørt ordet fra Gud. Hun var grepet og satt i stuen hos mor og gråt. Moren bad henne ta imot Frelseren nå, mens hun kjente kallet.

Men datteren svarte: «Jeg har lovt å være med på dansefest neste søndagskveld. Når jeg har vært der, vil jeg vende om.» Ingen advarsel hjalp.

Neste søndagskveld drog hun på dans sammen med de andre. Hun glemte vel det hun hadde lovt, og kjente seg ikke lenger så sterkt dratt til Gud. I den glade leken var hun den første. Da hun, svett og trett, skulle gå ut for å kjøle seg, falt hun bevisstløs om. Slik ble hun båret hjem til mor.

Ut på natten kom hun til seg selv igjen, og da sa hun disse tunge ordene: «Åtte dager for sent!» – og livet sloknet.

Slik gikk det med henne, og med mange, mange andre, fordi Jesu Kristi rike ikke var av denne verden. Skal det gå slik med deg? Da er ditt ene, dyre liv fortapt.

Døden kommer snart til hytten,
snart til kongens borg,
hjertets dør forgjeves lukkes
for den bitre sorg.

Jesus venter mild og kjærlig,
døren åpnes ei!
Sorgfull han seg bort da vender,
men den kalde død går ei.

Hvilken hjelp har du da av denne verden, du som viser Jesus bort?

*

Når det er så tungt å ta standpunkt for Jesus, må det vel være lett å gjøre seg fri fra ham?

Nei! Det underlige er at slik går det ikke. Jesus er ikke så lett å bli ferdig med. Hver gang vi for alvor prøver å gjøre oss fri fra Jesus Kristus, kommer det over oss, som over Pilatus, en uro som sier at vi lager vår egen evige ulykke om vi viser ham bort. Det er noe inne i oss som aldri helt kan gjøre seg fri fra denne tanken:

Han er den rette, den beste. Går jeg bort fra ham, sier jeg farvel til en frelst sjel og går inn i det evige mørket. Jeg kan ikke. Jeg må finne ham, han må få livet mitt.

Slik blir mennesket aldri ferdig med denne underlige mannen.

Det er sant at det koster tårer å komme fram til Kristus og gi seg helt i hans hender. Det er også sant at veien vi skal gå etter ham, fører oppover, mot strømmen. Men det er like sant at det koster mange dyrt å komme forbi Jesus.

Den fredløse, lengtende ånden synger sin trette sang fra sitt fangerom og roper etter Jesus. Det ropet må synderen høre midt i synd og skam, og så står han ansikt til ansikt med Kristus igjen. De ordene som møtte Saulus utenfor Damaskus, «Det blir hardt for deg å stampe mot brodden» (Apg 26,14), møter mang et menneske også i dag når det vil vise Jesus fra seg. Brodden står i sjelen, og hver gang en stamper imot, stikker den.

Hvorfor vil du lenger dvele
borte fra livet i Gud?
Verden bedrar jo ditt hjerte,
kom og bli Frelserens brud!

Da skal ingen brodd stikke, men freden skal stige fram «som floden, og din rettferdighet som havets bølger» (Jes 48,18).

*

Den store ulykken for Pilatus var at han rådførte seg med Jesu fiender. Hver gang han står ferdig til å gi Jesus fri, slår han inn på denne viljesvake veien som fører bort fra hans sikre overbevisning.

Tre ganger står han ansikt til ansikt med Jesus, blir grepet av ham og er ferdig til å gi ham fri. Men alle tre gangene går han ut til Jesu fiender, og hver gang modnes han mer til å selge sin overbevisning og drukne i menneskefrykt.

Det er den samme veien så mange går den dag i dag. Den unge sender spørrende blikk til kameratene. Hustruen lurer på om mannen vil like at hun blir en kristen. Selskapsmennesket skjelver for å gjøre kameratene imot. Til sist blir det ett eneste stort skrik som overdøver trangen etter frelse, og frykten for mennesker setter sin tunge hæl på den sjelen som lengter etter Jesus.

«Gi Barabbas fri!» Det er ropet fra lettsindige, gudløse mennesker som vil leve som de lyster og drive med strømmen.

«Vi har en lov, og etter den loven er han skyldig til å dø» (Joh 19,7). Det er kravet fra syndens makt, som har vunnet fram i det mennesket som leker seg i frihet borte fra Gud.

«Gir du denne fri, da er du ikke keiserens venn!» (Joh 19,12). Det er et menneske bundet i menneskefrykt. Det er den triste, men sikre loven som fører mennesket mer og mer bort fra Gud, sikrere enn elven renner mot havet.

En gang er det siste gang du møter Frelseren og får anledning til å velge livet. Neste gang er det hans tur. Da ligger livet ditt i hans hånd. Da skal han dømme deg etter dine gjerninger, du som nektet å la deg frelse.

Men jeg ber deg for Jesu skyld og for din egen skyld: Vend om fra denne farlige veien! Ta lærdom av Pilatus, og gi Jesus Kristus retten over livet ditt. Still deg på hans side, og hør ikke på skrålet fra gudløse mennesker. Da skal han la nåde

gå for rett, han som ikke vil at noen synder skal dø, men at alle skal vende om og leve (Esek 33,11).

*

Her står nå to fanger blant oss. Den ene er Jesus, den andre er Barabbas. Disse to skal du dømme nå – som Pilatus før deg. Den ene til døden, den andre til livet, til å herske i ditt liv. Ansvaret er ditt, du som ikke har gjort det store valget: for eller mot Kristus.

Men før du dømmer, vil vi føre fram vitner for og mot disse to som du står ansikt til ansikt med i dag.

I vår Bibel står det skrevet om Jesus at han gikk omkring og gjorde vel (Apg 10,38). Han tok bort sykdom og skrøpelighet fra folket, reiste syndere opp fra den dypeste søle og gjorde dem til gode mennesker. Dem som andre trampet på, tok han seg av, og han gikk sammen med dem som venn med venn. Kvinnen som var grepet i hor, fordømte han ikke, men bad henne mildt om ikke å synde mer (Joh 8,11). Røveren som hang sammen med ham på Golgata, fikk være med til paradis.

Om vi vil, kan vi skrive side etter side om ham, og hvert ord viser oss en mann som er bedre enn noen annen som har levd på jorden. Ned gjennom tidene har mennesker i tusentall prist ham i liv og i død og gått med glede i døden for hans navn og hans rike.

Også jeg vil gjerne være med og prise ham:

Jeg søkte fred i selskap og lek, men fant den aldri. Jeg søkte fred i gode gjerninger, i bønn og gråt, men fant bare ufred og dom. Mange av mine ungdomsår var tunge og slitsomme.

Men så en dag fant jeg Jesus. En stille, varm vårdag i en vestlandsdal møtte jeg ham for første gang som min Frelser. Den dagen ble ufreden, dommen og redselen for Gud og livet etter dette tatt bort fra min sjel, og i stedet kom himmelens glede.

I årene siden den gang har livet mitt skiftet på mange vis. Men alltid har han vært min beste venn. Synden har han tilgitt meg, sårene har han leget, og tårene har han tørket. Det jeg ikke kunne fortelle til en levende sjel på jorden, sa jeg til ham. Der ingen forstod meg, der forstod han. All den lykke jeg eier, har jeg fått av ham.

Det er min faste tro at uten ham ville livet mitt ha blitt ulykkelig. Men med ham er jeg en lykkelig mann, både for dette livet og det som kommer.

Han er min venn i nød og død,
den beste som jeg eier,
min broder mer enn honning sød,
min broder, som meg pleier,
min lege når jeg finnes svak,
min skatt og glede natt og dag,
som over alle ting veier.

Han er deilig fremfor tusen for min sjel.

Om kristne fra alle kanter av jorden kunne møte fram og vitne om ham, ville hver og en si det samme. Bare én ting ville de klage over: at ordene som skulle

uttrykke hans pris, er så usigelig fattige. Alle ville de gjerne ha sagt så mye mer godt om ham.

Og du som er borte fra ham, har han gjort deg noe vondt? Kanskje er du blant de mange som var i nød og fikk hjelp av ham. Men etterpå spottet du ham like ille som før du kom i nød, bad og fikk hjelp.

Den samme Jesus som stod for Pilatus, står nå ansikt til ansikt med deg. Vil du dømme ham og vise ham bort fra deg? Eller skal han i dag få rett til å være din Frelser og konge? Det er din tur til å svare.

Men Barabbas, hvem var han?

Han er den mektige kraften i verden som lover, lokker, lyver og røver. Han møtte Eva i paradis og tok fra henne all den lykken hun hadde, og som hun skulle ha gitt videre til slektene som skulle komme. David møtte denne røveren på hustaket, og der stjal han freden fra ham og huset hans. Den yngste sønnen fulgte fristerens råd. Han mistet hjem og arv og moral, han sultet og led vondt blant skjøger og svin.

Også meg fikk han lokket, og hver gang ble det et nytt tomt rom og et sår i sjelen. Mang en søvnløs natt lovte jeg meg selv at jeg aldri mer skulle la meg lokke. Men i dette løftet var det ingen kraft, og så kom jeg lenger og lenger ut og ned, til jeg var sår og redd, så det sved.

Den dag i dag bærer jeg merker etter sårene. Mye skulle jeg ha gitt for at minnene og merkene var borte fra livet mitt. Men jeg vet at jeg må ha dem til min dødsdag.

Hadde jeg fulgt denne makten, hvor tror du jeg hadde vært nå?

Lar du deg lokke, kan du være viss på at det går deg ille.

En ung, vakker kvinne i Amerika ble lokket bort fra et godt hjem og kom i hendene på Barabbas. Synden gjorde snart ende på henne, og hun døde som et vrak. På bordet i rommet der hun sloknet, fant de et dikt hun hadde skrevet i sine siste timer – et dikt mang en stor dikter kunne ha misunt henne. Et stykke av det tar jeg med her:

Ren var og jeg som den deiligste sne,
akk! men som den til all helvetes spe
falt jeg fra himlen, ble trampet til dynd,
hatet, bespyttet i skjensel og synd!
Tiggende, bannende vanket jeg om,
solgte min sjel til hver kjøper som kom:
Angst for å dø har med synd jeg kjøpt føde,
hatet de levende, fryktet de døde! –
Falt jeg så dypt, du all miskunnhets Gud,
jeg, som lik sneen var skyldfri og prud?
Jeg som var vakker som Guds sne før mitt fall,
øyne så klare som fjellets krystall,
hjerte så rent som det pureste gull,
smigret, beundret, uskyldig og huld!

Fader og moder og søsken alle,
Gud og meg selv har jeg tapt ved å falle!

Akk! selv den usleste tigger i staden
går av min vei når han ser meg på gaten,
redd for hver tråd og hver trevl i min drakt,
jeg som var ren som Guds sne i sin prakt.

Disse versene av det gripende diktet viser oss frukten av å komme i hendene på Barabbas.

Men før denne stakkars kvinnen døde, møtte hun Jesus, og han gjorde som han alltid gjør: Han tok imot synderen. Så sluttet hun diktet slik:

Fredløs, besudlet på skjensels vei,
synder, fortvil i din usselhet ei!
Sjel som har syndet, med redning for deg
Kristus er kommet, dypt bøyer han seg
ned for å reise til glede og livet
deg, for hvis frelse sitt liv han har givet.
Stønnende, blødende, martret han døde
hist på forbannelsens tre for din brøde.
Å, lukk for hans nåderøst opp ditt øre!
Nåde for meg? Vil mitt sukk han og høre?
Ja, i den strøm som for syndere fløt,
tvett meg nå, Herre, for alt jeg forbrøt,
og jeg skal bli, tross all jammer og spe,
hvitere selv enn den deilige sne.

Med disse ordene vil jeg be alle jeg kan nå om å felle en rettferdig dom og så bøye seg for den. Da vet jeg at ingen lenger skal være i uvisshet om hvem det er best å tjene.

«Se det mennesket!»

> «Pilatus gikk da ut igjen og sa til dem: Se, jeg fører ham ut til dere, for at dere skal vite at jeg ikke finner noen skyld hos ham. Jesus kom da ut og bar tornekronen og purpurkappen. Og Pilatus sa til dem: Se det mennesket!» (Joh 19,4–5).

Det er ikke likegyldig hva et menneske ser. Synet har en enkel og sikker vei inn til vårt indre menneske, og det vi ser, er med på å forme livet vårt til ondt eller godt. Dette ser vi helt fra menneskeslektens første tid, og siden har et syn ofte avgjort et menneskes framtid.

Eva så at treet var godt å spise av, og at det var en lyst for øynene og et herlig tre, fordi det kunne gjøre henne klok. Så tok hun av frukten og spiste. Samson så en filisterkvinne, og dette synet stjal til slutt ånd og kraft fra ham. David så ut fra taket på huset sitt, og det han så derfra, førte ham til synd og gjorde at han måtte gråte mange tårer.

Lots hustru så seg tilbake mot Sodoma, og hun ble stanset på frelsens vei. Peter så det harde været, og han ble redd og sank. Tyven ser, og så stjeler han. Mannen ser på den lette kvinnen, og han blir lokket til synd. Den som er trett av livet, ser på fossen eller stupet, og han blir dratt i døden.

*

Men er det farlig å se det onde, så er det også godt å se det gode. Det er forresten underlig at et syn førte synden og døden inn i verden, og at et syn skal føre tilgivelse og evig liv tilbake til oss.

«Salige er de øynene som ser det dere ser!» sa Jesus til sine (Luk 10,23). Derfor ber Bibelen oss også så ofte om å se: «Kom og se Herrens gjerninger» (Sal 46,9). «Se, hvor stor kjærlighet Faderen har vist oss, at vi skal kalles Guds barn» (1 Joh 3,1). «… vi skal bli ham like, for vi skal se ham som han er» (1 Joh 3,2).

Den rette og frie nådeveien for oss er å se Jesus. Får vi øye på ham, blir vi salige ved det synet.

Jesus, når jeg synet ned
i de dype grunner senker,
på din store kjærlighet
til meg arme synder tenker,

å, da blir jeg nå så glad
som jeg snart i himlen sat.

Men vi må ikke glemme at det ikke er med vårt ytre øye vi kan se oss salige i ham. De fleste av dem som så ham her på jorden, ble aldri salige. Derfor sa Jesus også til sine: «Salige er de øynene som ser det dere ser!» De andre som sto der, så ikke det disiplene så.

Vi har et indre menneske, et åndelig øye. Får Ånden salve det med Guds øyensalve og vende det mot Jesus, så ser vi oss til liv i ham.

La oss nå be Gud om åpne øyne, og så vende oss en stund mot den lidende Jesus.

Det er vel få av dem som møter Jesus på lidelsesveien, som kan gå forbi ham uten å bli grepet i hjertet. Det første som griper mange av oss, er at en uskyldig og ren mann skal bli så stygt medfart. Det kan være vondt nok for en rå trell under synden å bli spottet og pisket av pøbelen. Men for en ren og opphøyet natur må det være ufattelig tungt. Kanskje var det dette dikteren tenkte på da han sang:

Hvem kan tenke på den smerte
uten med et såret hjerte,
selv om kun en synder led?
Men her led den evig høye –
smelt, mitt hjerte, gråt, mitt øye,
akk, her lider hellighet.

Men det som må gripe oss mest, er at han har valgt denne harde lidelsesveien av fri vilje, uten press fra noen annen kant enn sitt eget kjærlige hjerte. Av fri vilje kaster han seg i Satans gap for oss. For hvert skritt han kommer nærmere Getsemane, kjenner han mer og mer den hærmakten som han skal stride imot, forlatt av Gud og mennesker.

I denne harde timen ble kampen også så stor at han skalv som et svakt menneske under angst og dom. Da ba han denne bønnen: «Abba, Far! Alt er mulig for deg. Ta dette begeret fra meg! Men ikke som jeg vil, bare som du vil!» (Mark 14,36). Nei, det var ikke mulig. Av fri vilje bød han seg fram til å ta begeret, og nå ble det tømt ut over ham av Guds rettferdige hånd.

I denne harde timen lød bønnen hans som en stille, sorgtung klage – ikke bitter, men hjertesår og smertefull: «Min sjel er bedrøvet inntil døden» (Mark 14,34). «Så var dere da ikke i stand til å våke én time med meg!» (Matt 26,40). Nei, det var de ikke – det var ingen som tråkket vinpressen sammen med ham.

«Han bar selv sitt kors og gikk ut til det stedet som heter Hodeskallestedet, på hebraisk Golgata. Der korsfestet de ham, og sammen med ham to andre» (Joh 19,17–18).

«Se det mennesket!»

Når jeg Guds kjærlighet vil se,
må jeg til Golgata av sted,

der Jesus til sin pine skrider
og sårt for mine synder lider.

Hva er det vi ser i dette store lidelsesdramaet? Hva er det som samler seg om dette korset og denne mannen?

Her møtes Gud og menneske igjen, i mennesket Jesus Kristus. Her møtes Gud og menneskeslekten, du og jeg og Gud. Her møtes alt syndig og alt hellig. Det er i denne underlige mannen slaget skal stå. Her skal synden bli sonet, skylden bli betalt og straffen lidd. Her skal Satan miste sin rett og sin makt over oss. Her skal freden mellom Gud og oss bli underskrevet med blodet til Guds Sønn og Menneskesønnen.

«For det var Guds vilje å la hele sin fylde ta bolig i ham, og ved ham forlike alle ting med seg selv da han gjorde fred ved blodet på hans kors – ved ham, enten det er de som er på jorden, eller de som er i himlene» (Kol 1,19–20). «… og i ett legeme forlike dem begge med Gud ved korset, for der drepte han fiendskapet» (Ef 2,16). «… og slik stifte fred» (Ef 2,15).

«Se det mennesket!»

Hvem kan noen gang utgrunne dette frelsesunderet? Hvem kan finne bunnen i dette havet? Jesus står fram for Gud og for fyrsten over denne verden. I ham møtes alt ondt og alt godt. Han lider alt, seirer over alt, betaler alt! Nei, Gud være takk – ingen kan finne bunnen. Dette underet skal være det evig nye og alltid store emnet for en synder her på jorden, og det skal være emnet for tale og sang gjennom alle evigheter.

Så spør jeg deg i dag: Ser du Frelseren, bundet, slått og pint? Ser du ham, bedrøvet inntil døden, mens svetten faller som bloddråper ned på jorden? Ser du helvete åpent under ham og himmelen stengt over ham, for at vi skulle få en åpen himmel og et stengt helvete? Kan du se dette og likevel leve i synden? Kan du se dette og likevel være likegyldig med din dyrt kjøpte sjel?

*

Men synet av Jesus skal ikke slutte på Golgata. Vi har påskemorgen også, da livet sprengte graven. Da ble det stadfestet, det Menneskesønnen sa før han gikk til Golgata: «Jeg lever, og dere skal leve» (Joh 14,19).

Tenk så, kristne, på den store dagen når det skal lyde gjennom himlene: «Se det mennesket!» Når folkeskarene, «som tusen fjell med nysnø på», hyller ham med jubelsang. Når hver livsbok er åpnet av ham som vant seier til å bryte alle segl. Når hvert livsblad i ånd og natur leker rent og fritt for Guds åsyn i det evige liv!

Det blir ingen langfredag med sorgsang. Det blir heller ikke et Europa i blod og tårer. Det er mennesket i evig samliv med den levende Gud i usigelig glede. «De skal se hans åsyn, og hans navn skal være på deres panner» (Åp 22,4).

O hvilken vrimmel,
bærende sin æreskrans,
fyller Guds himmel
med sin stråleglans!
Og om Lammets trone
fra det store sjelekor

seirens salmer tone,
bæres hit til jord.

Motløse og tvilende kristne

> «Og se, to av dem var samme dag på vei til en by som heter Emmaus og ligger seksti stadier fra Jerusalem. Og de talte med hverandre om alt dette som var skjedd. Og det skjedde, mens de samtalte og drøftet dette, kom Jesus selv nær til dem og slo følge med dem. Men øynene deres ble holdt igjen, så de ikke kjente ham. Han sa til dem: Hva er det dere går og samtaler om på veien? De sto da stille og så bedrøvet opp» (Luk 24,13–17).

Da sverdet var stukket i Jesu side og graven var forseglet over legemet hans, da sluknet det siste håpet hos dem som hadde trodd på ham. Kullsvart natt lå omkring dem på alle kanter. Jesus var død og begravet. Fiendene hadde vunnet, de hadde tapt.

De hadde selv valgt å følge ham, og de trodde på ham som frelser for sitt folk. Med mot og tro bar de navnet hans fram for folket og ba alle vende om og tro evangeliet, for Guds rike var nær. Tross spott og motstand holdt de fast på sin tro og vitnet om ham hvor de enn kom.

Og nå var han borte!

De var med helt til det siste. De trodde nok fast at han ville vise sin underfulle makt og rive seg løs fra fiendene. Men nei! De fulgte ham ikke bare til Herodes og Pilatus, men også til Golgata og graven. Han hadde tapt, de hadde tapt og var sviktet. Det er tungt for et ærlig menneske å bære slike slag.

Han som de hadde gitt livet sitt og satt all sin lit til, han lå nå i en fjellgrav under en forseglet stein. Det måtte være mer enn nok til å knuse motet og svøpe sjelen i det mørkeste mørke.

Men motgangen og uhyggen slutter ikke her. Jesu fiender sitter nå på sin høye hest. Nå er folkeforføreren borte, og de som lot seg narre, får høste fruktene av sin dårskap. Så går disiplene rundt i ring mellom spott og håpløshet, redde for seg selv og redde for andre.

De låser seg inne, de gjemmer seg bort, de splitter seg opp i små flokker som en sprengt hær. Noen farter omkring på veiene uten mål og mening. Vi ser nesten for oss disse stakkarene der de vingler og farer vill, og hvordan de graver fram igjen gamle fiskeredskaper for å prøve å berge livet på gammelt vis.

Den lange natten sliter de seg langs strendene og får ikke en fisk. Det er som om alt er forhekset, ingenting lykkes lenger. Svarte garn, sultne menn, trette og redde sjeler, strid i hjertet og fiender i verden.

Det skal menn til for å tåle så mye på én gang. Den ene ulykken følger tett på den andre. Alt går på tverke, og tyngre og tyngre blir byrden på den ryggen som blir svakere og svakere. Det er underlig hvor gammel den loven er i menneskelivet, at en ulykke sjelden kommer alene.

*

Men det er mot disse stakkarene at hele Jesu lengsel og trang er vendt. Han prøver på alle måter å hjelpe dem.

Han går inn til dem rett gjennom veggen. Han står på stranden i soloppgangen og ser kjærlig utover sjøen etter de sultne, nattevåkne, motløse mennene. Han lager mat til dem på stranden, og som en hjertevarm mor vender han seg til dem og ber dem komme og få mat.

Han går med dem kilometer etter kilometer og gir dem trøst og lys fra Guds ord til øynene deres blir åpnet. Han drar kjortelen bort fra brystet, lokker Tomas inn til seg med sin milde sannhetsmakt og ber ham se på hendene hans og legge hånden i siden hans.

Han sender en egen hilsen til ham som syndet mest, og som sikkert var den mest motløse av dem alle. Han strekker sine frelserarmer ut over dem, han ber dem ikke være redde, han gir dem sin fred.

Du velsignede Frelser! Min Herre og min Gud!

Hvem kan se inn i dette dypet av kjærlighet og medfølelse og så bli trett av å grunne på det? Og hvem kan eie hans vennskap og oppleve hans hjelp uten av fri vilje og med glede å tilbe ham som Frelser og konge?

Er det egentlig noe å undre seg over at de på nytt gir seg til ham? De fant ham igjen etter et så stort nederlag og så løsningen på hele gåten – at alt var til det beste for dem. Da ofret de hele livet med glede, i arbeid og lidelse, til sin siste dag.

Ingen konge, ingen krigsmakt, verken kors eller bål kan knekke den kraften som griper slike folk når de har en slik fører og frelser.

*

Her er i dag mange glade og frie kristne som tjener sin Frelser uten knurr og klage. Men midt iblant dem går det også mange motløse og tvilende Guds barn. En gang var de også glade kristne, men nå er gleden og freden borte, og det virker håpløst å finne igjen det de har mistet.

De kjemper, ber og lengter, men det synes bare å bli verre. Bønnen når ikke fram til nådens trone, og alt de leser i Guds ord, tukter og dømmer.

Sinnet er sykt og sårt. Det hjertet som en gang rommet livets største glede, skjelver nå under et tungt trykk. Når andre takker Gud og er glade, sitter du og dømmer deg selv fordi du ikke kan være glad. Og en ny stein blir lagt på den ryggen som syntes å ha mer enn nok fra før.

Hvorfor er det slik?

Å – på det spørsmålet er det mange svar.

For noen er grunnen den samme som for Peter. Motet sviktet da de sto blant Jesu fiender, kanskje fordi de satte for stor lit til seg selv eller rodde for langt ut på verdens hav.

Andre sank inn i et verdslig liv og kom bort fra Bibelen og bønnekammeret. Gård, forretning og penger tok den plassen som Jesus alene skulle ha, og så gled de ned og bort – bort fra gleden i Gud.

Andre sliter fra dagens første time til sent på kveld med en stor og trassig barneflokk og mange andre ting. Alt floker seg til, så tålmodigheten og kjærligheten brister, og det onde blir sterkere i hjertet enn Kristi sinn. Så kommer tvilen og mørket og motløsheten.

Å ja! Slitne nerver og et solfattig arbeidsrom bøyer også i dag mange glade og ærlige sjeler ned i mørke og motløshet.

Når det så går opp for den som elsker sannheten, at gleden i Gud er borte, våkner trangen til å få igjen det han har tapt – eller det han tror han har tapt. Men la grunnen være hva den vil – for den ærlige ser det alltid ut som om han selv har skylden.

Men dette skal være din trøst også, du tvilende kristen: Jesus Kristus er alltid den samme. Også nå går han iblant sitt motløse folk. Han møter deg, selv om du ikke kjenner ham eller forstår ham. Han søker deg, selv om døren din er stengt. Han taler fred til deg i sitt ord.

Om Skriftene ble åpnet for deg, ville du se ham, kjenne ham og finne ham like nådefull som første gang du så ham. Din synd, din skam, din utroskap og tvil ville drukne i trøsten fra hans store frelserhjerte.

Kom, redde sjel, å skrive
deg det i hjertet inn.
La denne glede drive
igjennom sjel og sinn:
at hjelpen er til stede,
at Jesus selv er her.
Han vil deg trøste, glede
og alltid ha deg kjær.

Du falne Peter og du tvilende Tomas – alle dere motløse kristne: Reis dere enda en gang til frimodighet og glede i Gud! Dere har ingen grunn til å gå sørgende og såre. Jesus er større enn all dårskapen dere bærer på. Ikke grav i deres syndige hjerter og feilende liv. Se til ham som døde for våre synder og sto opp til vår rettferdiggjørelse (Rom 4,25)!

Det er fred for alle hjerter,
legedom for alle smerter.

Også for deg er det fred. Legg all din ufred fra deg i troen på hans navn. Hvorfor skal du bære på det som han bar for deg?

Når i sorg vi sitte må,
modløse og trengte,
Herre Jesus, til oss gå
gjennom dører stengte.
Pust på oss, du frelsermann,
så din fred vi smake,

den som verden ikke kan
gi og ta tilbake.

Nådestolen og domstolen

> «Så skal du sette nådestolen oppå arken. Og i arken skal du legge vitnesbyrdet som jeg vil gi deg. Og jeg vil komme sammen med deg der. Fra nådestolen mellom begge kjerubene som er på vitnesbyrdets ark, der vil jeg tale med deg om alt det jeg vil pålegge deg å si til Israels barn» (2 Mos 25,21–22).
> «For vi må alle åpenbares for Kristi domstol, for at enhver kan få igjen det som er skjedd ved legemet, etter det han gjorde, enten godt eller ondt» (2 Kor 5,10).

Det er to steder der vi mennesker kan møte Gud. Det ene stedet har i Guds ord fått navnet nådestolen, det andre domstolen.

Nådestolen har Gud reist her på jorden, blant syndere og for syndere. Domstolen er reist utenfor dette livet. Den møter vi først når vi går bort herfra – bort fra nådetiden. Ingen blir tvunget til å møte Gud ved nådestolen. Den som vil, kan gjøre det, og den som ikke vil, kan la det være.

Med tanke på disse to møtestedene mellom Gud og mennesker vil jeg bruke et bilde, om jeg kunne gjøre klarere det jeg vil bære fram.

Mennesket kommer inn i dette livet gjennom en trang port. Én for én kommer vi. Innenfor porten er det en stor vidde, og vidden er livet her på jorden. Her sprer vi oss utover, noen ganger ensomme og andre ganger som maur i tua. Av og til sliter og strever vi hver for oss, av og til er vi mange samlet til arbeid og kamp.

Hele denne yrende mengden av mennesker er herjet av synden og Satans makt. Det er millioner av lengtende, lidende og plagede liv, dømt til å ende sin strid i en grav.

Står vi stille en liten stund og legger øret inntil det bankende hjertet i dette livet, og ser vi ut over folkeslagene og inn i hjem og hus, så møter vi en stor og lidende skare. Fengslene er fulle av forbrytere, sykehusene er fulle av syke. Hat, misunnelse, drap og mord herjer overalt, fra den trange fjelldalen til de brede frontene der millionhærer velter ild og bly mot hverandre, så strømmer av blod farger jorden.

Vi er ille medfart, verre enn vi selv forstår. Selv lever vi i den løgnaktige drømmen at vi er store, sterke og frie mennesker, mens vi er fanget av synden, Satan og døden. Det var vel dette synet dikteren hadde for øye da han sang:

Drag, Jesus, meg
opp etter deg
fra verdens myretue,

at jeg ikke mer skal
all dens jammer skue.

Men midt på denne livsvidden, midt i denne arme slekten, midt i maurtua har Gud satt nådestolen, og derfra roper han ut til oss alle: Jeg vil komme sammen med deg der! Han roper gjennom sitt ord, sin Ånd og sine tjenere: Kom og møt Gud der!

Det er derfor vi lever i nådetiden og får høre ordet om nåde. Det er også fra dette samme stedet han taler til oss i dag, for ennå er ikke nådestolen tatt bort fra jorden. Når den dagen er kommet – og komme gjør den – da er det ingen som kaller oss inn til en nådig Gud.

La oss da huske at vi må gå til nådestolen av fri vilje. Men la oss heller ikke glemme at ved domstolen må vi møte ham, enten vi vil eller ikke. Der kan ingen komme forbi Gud. Vi skal alle fram for Kristi domstol.

Livsvidden er ikke vårt rette fedreland. Dag for dag blir vi skjøvet av en overmektig kraft mot en ny port, og så må vi ut av dette livet, én for én, slik vi kom inn i det. Og der i utgangsporten møter vi Gud på domstolen. Der kan ingen komme forbi ham. Da er bønn og tårer nytteløse.

Livet lider, kvelden faller,
snart det slukner i en grav.
Dagen kommer, Gud deg kaller
til å svare på hans krav.
Når du fram for dom skal fare,
gjøre rede for din ferd på jord
og for alt ditt liv må svare,
for din tanke, gjerning, ord.

Den som da var så klok at han møtte Gud ved nådestolen, han går fri ved domstolen. Ved nådestolen går nåde for rett, og så står synderen frelst og fri av nåde, ansikt til ansikt med den levende Gud. Det er den samme Gud han møter ved domstolen, som han før bøyde seg for ved nådestolen.

Med frihetsbrevet som han fikk av Gud, står synderen nå frelst og fri. Derfor blir ikke domstolen noe annet for ham enn en stadfestelse av det han fikk ved nådestolen. Og Guds egen munn kaller ham inn i livets evige rike.

Hvem vil da meg dømme?
Synden min skal gjemme
Jesu rettferds drakt.

«Er Gud for oss, hvem er da imot oss? Han som ikke sparte sin egen Sønn, men ga ham for oss alle, hvordan skulle han kunne annet enn å gi oss alle ting med ham? Hvem vil anklage Guds utvalgte? Gud er den som rettferdiggjør. Hvem er den som fordømmer? Kristus er den som er død, ja, mer enn det: som også er blitt reist opp» (Rom 8,31–34).

På denne faste grunnen står alle de som møtte Gud ved nådestolen. Skulle ikke denne sannheten gi mot og glede til alle gledesløse Guds barn som gruer seg for døden og dommen? Kan ikke denne sannheten vise deg at du har grunn til å være frimodig og glad?

Men vi vil også høre noen av de alvorlige ordene som står skrevet om domstolen. Kanskje de kunne vekke deg som ennå ikke har møtt Gud ved nådestolen.

«Mens jeg så på, ble tronstoler satt fram, og en gammel av dager tok sete. Hans klær var hvite som snø, og håret på hans hode var som ren ull. Hans trone var ildsluer, og hjulene på den var flammende ild. En strøm av ild fløt fram og gikk ut foran ham. Tusen ganger tusen tjente ham, og ti tusen ganger ti tusen sto foran ham. Retten ble satt, og bøker ble åpnet» (Dan 7,9–10).

«Og jeg så de døde, små og store, stå for Gud, og bøker ble åpnet. Og en annen bok ble åpnet, som er livets bok. De døde ble dømt etter det som var skrevet i bøkene, etter sine gjerninger. Havet ga tilbake de døde som var i det, og døden og dødsriket ga fra seg de døde som var i dem. Og de ble dømt, hver etter sine gjerninger» (Åp 20,12–13).

Da skal de alle, også
de som ville være blinde,
da skal de lysets fyrste se
og mange øyne rinne.

Den dagen når bøkene blir åpnet – ditt livs bok og mitt livs bok – når de blir åpnet framfor denne fortærende ilden, da blir det alvorlig å være menneske. Da må all spott tie. Står vi da ikke skrevet i livets bok, blir vi veid på Guds vektskål og funnet for lette (Dan 5,27).

Det er ikke en tyrann som dømmer etter innfall. En rettferdig dommer sitter på tronen og dømmer etter det som står skrevet i bøkene – etter de gjerninger hver enkelt har gjort. Bare den som blir funnet i livets bok, er berget, og innskrivingen i den boken skjer ved nådestolen.

Har du møtt Gud ved nådestolen?

Jeg vil ikke spørre deg om du er omvendt, om du har en sann og levende tro, om Guds Ånd vitner med din ånd at du er Guds barn. Det er ikke alltid så lett å svare på de spørsmålene. De mange skyggene i dette livet gjør ofte spørsmål og svar uklare for en kristen.

Men spørsmålet om vi har møtt Gud ved nådestolen, kan vi svare på hvis vi vil. For spørsmålet gjelder ikke en tanke, en mening eller en trang, men en handling som hele vår person er med på – like synlig som å sette seg til bords og få mat, eller å gå på et møte. Har du møtt Gud ved nådestolen?

Å, svar! Svar ja eller nei, bare svar – og svar sant! På dette spørsmålet og dette svaret henger hele din evige skjebne.

Noen kunne kanskje spørre: Ja, men hva er denne nådestolen for noe? Hvor finner jeg den? Hva er det som gjør at den kan berge meg?

I Rom 3,24–25 står et ord som gir svar på dette: «Og de blir rettferdiggjort for intet av hans nåde ved forløsningen i Kristus Jesus. Ham stilte Gud til skue i hans blod som en nådestol ved troen.»

Gud har stilt fram nådestolen, og nådestolen er Jesus Kristus. Der kommer Gud sammen med oss. Han er både soningsofferet og nådestolen. Han tok synden bort ved sitt offer, og med sitt eget blod gikk han inn i helligdommen og fant en evig forløsning (Hebr 9,12).

Nå kan vi med frimodighet tre fram for nådens trone, for at vi kan få miskunn og finne nåde til hjelp i rette tid (Hebr 4,16). Den som da møter Gud der, blir frikjent ved domstolen og får gå inn til det evige liv.

Vil du bli frelst?

Les Joh 5,2–9.

> «Jesus så ham ligge der, og visste at han hadde vært syk i lang tid. Han sa da til ham: Vil du bli frisk?» (Joh 5,6).

Mannen ved Betesda-dammen hadde vært syk i 38 år og hadde nok også ligget forgjeves i søylegangene der i lang tid. Han er et stort og talende eksempel på alle de menneskene som søker fred og seier over synden uten å finne den.

Det ligger noe hjertegripende tungt og sårt i det svaret han gir Jesus når han spør om han vil bli frisk: «Herre, jeg har ingen til å kaste meg ut i dammen når vannet blir opprørt. Og i det samme jeg kommer, stiger en annen ned før meg» (Joh 5,7).

Hvem kan måle den sjelesmerten som ligger gjemt i denne håpløse klagen! Først å være i stadig spenning, med øyne og vilje vendt mot dammen, om vannet skulle begynne å røre seg – og så legge en overmenneskelig kraft i den syke kroppen for å komme ned i dammen, men alltid for sent!

Og nå hadde denne håpløse tonen sunget seg fast i sjelen: «Alltid for sent» og «ingen som hjelper meg». Alle de dagene – og kanskje også årene – som denne stakkars mannen hadde ligget der, hvert spente øyeblikk, alle de harde takene han hadde tatt for å komme ned i vannet, må være svar nok.

Og svaret var også nok for Jesus. Mannens frelsestime var kommet. Han tar sengen sin og går på Jesu ord, frelst og fri.

*

Vi har ingen Betesda-dam med søylehaller, men vi har mange som ligner denne mannen – ikke bare ved at de er syke på kroppen, men også ved at de er syke på sjelen. Fra mange av dem stiger det også en stille, dyp klage når de år etter år lengter og leter etter fred og lys uten å finne det.

Andre blir frelst, men ikke jeg. Mine egne har funnet fram, men jeg er igjen alene. Kjente, bygdefolk og naboer synger sin Frelsers pris, men for meg er det ingen råd.

Du har sett vannet røre seg i nådens elv mange ganger, når vekkelser har gått gjennom folket. Men du er ennå igjen og går trett, tungsindig, klagende og sår. Å ha en sjel som lengter etter fred med Gud, og en stengt himmel over seg, det er en tyngre ulykke enn å være syk på kroppen.

Du som har det slik: Jesus spør deg i dag: Vil du bli frelst? Og dette spørsmålet skal du ta til hjertet og gi ham som spør, et sant svar.

*

Men kan vår vilje gjøre noe til vår frelse? Det er et gammelt spørsmål, som alltid blir nytt så lenge det finnes frelsestrang i menneskesjelene. Dette gamle og evig nye spørsmålet vil vi nå samle tankene om en stund.

Det første svaret blir et «nei». Vår vilje kan ikke føre oss til frelse, fordi den er kommet på ravgale veier og bare vil det som er imot Guds vilje. Vi er kommet bort fra Gud og kan ikke finne hjem igjen. Som barnet farer mer og mer vill i skogen jo lenger det går, slik er det med mennesket som med sin vilje vil finne hjem til Gud.

Dessuten har vår vilje ingen lyst som drar den mot Gud. Den er imot Gud, redd for Gud, den er forvrengt.

«Det er ikke én rettferdig, ikke en eneste. Det er ikke én som er forstandig, det er ikke én som søker Gud. Alle er veket av, alle sammen er blitt udugelige. Det er ikke noen som gjør det gode, ikke en eneste. Deres strupe er en åpnet grav, de bruker sin tunge til svik, ormegift er under deres lepper. Deres munn er full av forbannelse og bitterhet. Raske er deres føtter til å utøse blod. Ødeleggelse og elendighet er det på deres veier. Freds vei kjenner de ikke. Gudsfrykt er det ikke for deres øyne» (Rom 3,10–18).

Dette er dommen i Guds ord over oss og vår vilje: Det er ikke én som søker Gud!

Og likevel er det vår vilje det kommer an på når det gjelder om vi skal bli frelst eller ikke. Hvordan kan det ha seg?

Det har seg slik at Gud møter oss først. Frelsen søker oss. Han møtte meg, og han har også møtt deg. Over den store syndevidden, der vi ligger slått og såret til døden uten å kunne reise oss, der går frelserveien. Han står for døren og banker, han leter til han finner. Han søker og vil frelse det som er fortapt, og derfor har han også søkt meg og deg.

Ingen her som har fått kunnskap om Kristus, kan visst med god samvittighet si at Gud ikke har kalt dem, at frelseshånden ikke har vært rakt ut mot dem.

I den tause midnattstime
for ditt hjertes dør
står en gjest og sakte banker,
banker nå som før.
Har du hørt det stille kallet
dypt i sjel og sinn?
Det er Åndens røst som sier:
Gå og lukk din Frelser inn.

Dette slaget på hjertedøren kjenner vi alle. Det er når Guds ord og Guds Ånd fører oss til det punktet at vår vilje må avgjøre om vi skal bli frelst eller ikke. Her går ansvaret over på oss! Her står Guds frelserkjærlighet maktesløs hvis ikke vi vil.

Også i denne saken taler Guds ord klart, både i Det gamle og Det nye testamente:

«For så sa Herren Herren, Israels Hellige: Dersom dere vender om og holder dere i ro, skal dere bli frelst. I stillhet og i tillit skal deres styrke være. Men dere ville ikke» (Jes 30,15).

«Stå på veiene og se til. Spør etter de gamle stier. Spør hvor veien går til det gode, og vandre på den! Så skal dere finne hvile for deres sjeler. Men de sa: Vi vil ikke vandre på den» (Jer 6,16).

«Jerusalem, Jerusalem! Du som slår i hjel profetene og steiner dem som er sendt til deg! Hvor ofte jeg ville samle dine barn, som en høne samler kyllingene sine under vingene. Men dere ville ikke» (Matt 23,37).

Jesus sier med klare ord at han vil, men Israel vil ikke, og så kan han ikke få frelst dem. Det var denne motviljen som fikk ham til å gråte da han så byen, og den samme motviljen er det som holder massen av folket borte fra Gud den dag i dag. Derfor står prest og lekmann fra år til år og fra slekt til slekt og ber folket vende om. Men de fleste vil ikke, og så blir de ikke frelst.

Porten til døden står åpen, og porten til livet står også åpen. Du må velge livet, eller du må velge døden. Det er din sak og min sak hvor vi skal havne. Han står for døren og banker – det er Frelserens sak. Den som lukker opp – det er din sak – til ham går han inn (Åp 3,20).

Vil du bli frelst? Du som jeg når med disse ordene, og som ikke er frelst – vil du?

Noen kan ikke svare. Andre svarer et halvhjertet ja, som egentlig ikke er annet enn nei. Det er den delte Pilatus-viljen som sliter så mange sjeler i stykker, til de er helt bundet, borte fra Gud.

Mange spør nå ofte det kloke spørsmålet: Ja, men kan ikke Gud frelse oss mennesker mot vår vilje? Han er da allmektig?

Ja, han er allmektig. Men du og jeg er mennesker, skapt med den store adelen: «fri vilje». Om den ble tatt fra oss, ville vi ikke lenger være mennesker, og da kunne Gud like godt frelse en stein som et menneske. Men denne adelen, dette ansvaret og denne æren er vår, og derfor skal du og jeg velge vår framtid når Gud åpner veien for oss til å velge.

Ånden sier: Kom! Bruden sier også: Kom! Og den som vil, kan komme og ta livets vann for intet (Åp 22,17).

Den bortkomne sønnen sa: «Jeg vil stå opp og gå til min far» (Luk 15,18). Og Paulus sier: «For viljen har jeg, men å gjøre det gode, makter jeg ikke» (Rom 7,18).

*

Men hva er det da å ville?

Det er å gi opp sin motstand mot Gud. Det er å la Jesus få lov til å frelse deg. Det er å gi Gud frie hender med din sjel, din synd, din vilje. Det er å legge seg viljeløs i frelserarmene: Her er jeg, Herre. Nå får det gå meg som det vil – nå vil jeg først og fremst bli frelst.

Å ville bli frelst er ikke det samme som å seire over sin synd. Det er å la seg overvinne av sin Frelser. Spørsmålet til hvert menneske som ikke er frelst, er om det vil la seg frelse. Vil du det, så skal Jesus nok makte å frelse deg.

Eller tviler du kanskje på om han vil? Hvert skritt som bærer ham mot Golgata, hvert slag og sår, hver tåre som renner og hver bloddråpe som rører seg i ham – alt det han er og gjør, roper til oss: Jeg vil!

*

Men er viljen avgjørende når vi skal bli kristne, så er den det så mye mer når vi er det. Har vi ansvar for livet vårt når vi er borte fra Gud, så har vi ikke mindre ansvar når vi har funnet fram til ham. Han har lovt å ta all omsorg for oss på seg og sørge for oss som vår Far. Men med det har han ikke tatt ansvaret fra oss. Derfor formaner Guds ord oss til å vandre varsomt og fullende vår helliggjørelse i gudsfrykt (2 Kor 7,1).

I grunnen er hver dag et nytt valg for en kristen, et valg som vår vilje er med på å avgjøre. Vi må velge om vi vil begynne dagen med Guds ord og bønn, eller om vi vil la det være. Vi må velge om vi vil ofre, tjene og lide, om vi vil samle skatter på jorden eller i himmelen. Vi må velge om vi vil tjene Herren med glede, eller om vi vil gå vår vei sutrende og trege.

Gud gi at vi alle med det rette sinn måtte si:

Nå vil jeg være,
o Jesus kjære,
der du meg helst vil ha.

Da skal han som ga alt for oss, være vår kraft i vilje og gjerning. «… han er trofast som ga løftet» (Hebr 10,23).

Guds medarbeidere

> «For vi er Guds medarbeidere. Dere er Guds åkerland, Guds bygning» (1 Kor 3,9).

Ordet om å være Guds medarbeidere gir oss først lys og trøst: Gud arbeider. Dernest viser det oss at Guds arbeid er ordnet slik at vi skal få arbeide sammen med ham.

I sin kjærlighet og nåde har han flettet barna sine så tett sammen med seg selv og gjort oss så helt til sine medarbeidere at det ser ut for oss som om arbeidet hans ikke blir fullført uten at vi arbeider sammen med ham.

Disse to store sannhetene – at Gud arbeider her nede blant oss, og at vi skal få arbeide sammen med ham – burde gripe hver kristen og fylle ham med glede og takk.

Fra tidens første morgengry, fra den gang det første mennesket gikk på jorden – ja, også før – har Gud vært i arbeid for oss. Det gjorde han ikke bare da han skapte alle sine storverk og satte dem i stand for oss, så de skulle tjene oss. Han går også selv blant oss som den tjenende Gud.

Ja, han steg ned til jorden og gikk blant oss som menneske blant mennesker, ikke for å la seg tjene, men for selv å tjene. Helt til han tok korset og gikk til Golgata, var hele livet hans en sammenhengende kjede av tjenende kjærlighet.

Og nå står den tjenende Jesus Kristus, seierherren over Satans rike, for Guds åsyn for vår skyld og går i forbønn for oss. Der, for Guds åsyn, vil han tjene oss så lenge nådetiden varer.

Guds Ånd går omkring fra sjel til sjel så langt kunnskapen om Gud når, natt og dag, år etter år, slekt etter slekt, og blir aldri trett av å lokke og dra oss til Kristus. Når han så har fått oss til ham, sørger han for at vi blir bevart og vernet mot farer og fall, helt til han har fått oss trygt berget inn i vårt rette fedreland.

Og Gud Fader sørger for all vår lykke og velferd hele livet. Han har bedt oss kaste all vår bekymring på ham; han vil ha omsorg for oss.

Englene står for Guds åsyn, ferdige til å seile ut over menneskeslekten på Guds bud, tjene de hellige og tømme hans skåler over den gjenstridige slekt.

De førte Lot ut av det syndige Sodoma til det trygge Soar. De tok steinen fra Herrens alter og rørte ved Jesajas munn, så hans misgjerning ble tatt bort og han valgte å være Guds medarbeider av fri vilje.

De kom til Daniel, trøstet ham i sorgen og åpnet øynene hans, så han fikk se inn i Guds arbeidsplan helt til enden av denne tiden.

De åpnet dørene til fengselet der Peter var innestengt, løste lenkene av hendene hans og førte ham varsomt ut under åpen himmel. De står hos Paulus om natten ute på det åpne havet, trøster ham og lover at han skal bli berget.

Johannes står på Patmos mens Gud gjennom Jesus Kristus og sine engler ruller opp det teppet som stenger for synet inn i framtiden. Der får han se i store drag den kampen som slekten må kjempe før alle seglene på livets bok kan brytes av ham som tok boken i sin hånd. Han ser at mørkets høvding blir bundet, og at livets høvding står som det evige lys i den himmelske by – og Gud er alt i alle.

De samme tjenende ånder går også blant oss den dag i dag, i det samme store samarbeidet med Gud. Mang en sjømann har de hjulpet fram til havn gjennom brenninger og bølgebrus i den kullsvarte natten. De holder barna våre i hånden der de leker ved stupet. De går blant oss, tjenende og usynlige.

Det er stort for et menneske å vite at Gud tar slik vare på en. Fikk vi øynene helt åpnet for disse store tingene, ville vi bli grepet av trang til å takke.

Iblant synes jeg at jeg aner noe av det usigelig store som skal møte oss når vi fullt ut får se storheten i at Gud ville være vår tjener, som Frelser og Far.

Noen ganger kan vi undre oss og glede oss når vi ser Guds gjerninger i hans skaperverk. Men når vi en gang helt får se hans frelsesverk og selv er et fullkomment stykke av dette verket, da skal vi ikke bare ønske å takke ham. Da skal alt som er i oss, love hans navn.

Paulus så litt av dette kunstverket da han ble rykket opp i den tredje himmel. Han ble så grepet av det store i å være Guds medarbeider at han kom med disse dristige ordene: «Men for meg selv akter jeg ikke livet mitt et ord verd, når jeg bare kan fullende mitt løp og den tjenesten som jeg fikk av Herren Jesus: å vitne om Guds nådes evangelium» (Apg 20,24).

Så høyt satte Paulus det å være Guds medarbeider.

*

Men ordet vi har foran oss, synes å tyde på at det bare er en del av Guds folk som er hans medarbeidere, mens de andre er åkerlandet som skal dyrkes, og bygningen som skal reises.

Hadde ikke Bibelen hatt flere ord om denne saken, ville det vært grunn til å tro det. Men nå vet vi fra mange andre bibelord at hver kristen er Guds medarbeider. Her skal vi bare nevne det kjente ordet av Peter:

«Men dere er en utvalgt ætt, et kongelig presteskap, et hellig folk, et folk til eiendom, for at dere skal forkynne hans storhet, han som kalte dere fra mørket til sitt underfulle lys» (1 Pet 2,9).

Vi er hans utvalgte, hans konger og prester, for at vi skal forkynne hans storhet.

Alle Guds barn er kalt til å være hans medarbeidere. Alle har vi fått en nådegave og en naturgave som vi skal tjene Gud med her i verden. Den som graver ned gaven sin og mener han er fri for ansvar, skal en gang finne ut at han tok feil.

Men hvordan skal vi da tolke dette ordet som sier at de kristne i Korint er Guds åkerland, som apostlene skal dyrke?

Vi må vel helst forstå det slik at det her gjelder kristne som nettopp er sprengt løs fra hedenskapets faste fjell. De er som villmark som plogen nettopp har skåret seg gjennom.

Og dette å sprenge mennesker løs fra verdens fjell og bygge dem opp til et Guds hus, å gjøre villmarken i sjelen om til godt åkerland – det er en del av det arbeidet vi har fått som Guds medarbeidere.

Slik var korinterne da Paulus og Apollos kom til dem. Men senere ble også de, som Guds levende barn, bygd opp til et åndelig hus, og de ble Guds medarbeidere.

Dernest vet vi også at mens vi som kristne arbeider sammen med Gud, arbeider Gud på oss, så vi vokser i nåde og kjennskap til Kristus. Den greinen som bærer frukt, renser han, for at den skal bære mer frukt.

*

Det praktiske spørsmålet denne sannheten reiser, er hvordan vi best kan være Guds medarbeidere.

Vi vet at ikke alle kristne når like langt i sin tjeneste for Gud. Noen med små evner og mindre naturgaver kan nå mye lenger enn mange av dem som har fått store natur- og nådegaver.

Skal jeg svare på dette spørsmålet slik jeg ser det, må jeg trekke fram to kjente personer fra Bibelen: Marta og Maria.

Marta var en trofast arbeider for Jesus, og for oss ser det ut som om det bare er hun som tjener ham i det hjemmet. Men i alt strevet har hun gått over grensen: Fra å være en lykkelig og fri arbeider er hun blitt en arbeidstrell. Hun er oppjaget og misfornøyd, og hun klager.

Når hun som husmor vender seg til sin høyt aktede gjest med disse ordene: «Herre, bryr du deg ikke om at søsteren min har latt meg bli alene med å tjene deg? Si da til henne at hun skal hjelpe meg!» (Luk 10,40) – da kan vi ikke annet enn se at Marta arbeider for Jesus uten glede.

Det ligger en annen og dypere klang i disse ordene av Paulus: «For selv om jeg er fri overfor alle, så har jeg gjort meg til alles trell, for å vinne så mange som mulig» (1 Kor 9,19).

Maria setter seg ved Jesu føtter og hører på det han har å si. Hun vil få så mye som mulig av ham i den korte tiden han er i huset. Og i denne stille roen ved Jesu føtter blir hun så grepet at hun tar den kostbare salvekrukken sin og ofrer hele innholdet på Frelseren. Og Jesus gir henne rett.

Hun har det ikke travelt, hun klager ikke over andres latskap og over for mye arbeid. Hun opplever ikke, slik Marta gjør, at Jesus bryr seg lite om henne – tvert imot. I denne stille hviletimen er han blitt så stor for henne at ingenting er for kostbart å ofre på ham.

Marta arbeidet for Jesus uten å være glad og fornøyd. Maria ofrer av fri vilje den kostbare salven på Jesus. Marta får en alvorlig påminnelse etter alt strevet sitt. Maria får høre de store ordene at hun har valgt den gode del, som ikke skal bli tatt fra henne. Det hun gjorde, skal leve til sene slekter og lokke kristne inn på den plassen der de best kan tjene sin Frelser.

For å gjøre dette litt klarere vil jeg vise dere et bilde fra et kristent hjem her i landet.

Det er et velstående hjem. Far og mor er kristne begge to. Helt fra første stund så de at den største rikdommen for foreldre er snille, kristne barn. De la vinn på å føre de små til Kristus, og de fikk kristne lærere i hjemmet til å hjelpe seg.

Men barna blir voksne og går sine egne veier bort fra Gud. Til slutt blir far og mor så rådløse at de ikke ser noen utvei for barna sine. De hadde strevet og slitt, men alle sammen går de bort fra Gud.

I denne rådløsheten blir de enige om å gå til Gud og legge alt over på ham. Og mens de mer og mer fikk legge hele barneflokken over på Gud, kom de selv nærmere ham og ble lykkeligere kristne. Og så skjedde det underlige at barna kom til Gud, det ene etter det andre. Nå er de – så vidt jeg vet – kommet nesten alle sammen.

Det far og mor ikke maktet i arbeidet for Gud, det gjorde Gud da de levde godt med ham og fikk legge barna på hans hjerte. De fant veien nærmere inn til sin Frelser, og Frelseren fant veien til barna.

Slik ble de Guds medarbeidere!

I begynnelsen gikk de for mye Marta-veien, men til slutt fant de mer fram til Maria-plassen, og arbeidet lyktes.

Men ingen må tolke ordene mine slik at jeg mener vi skal være i ro hos Jesus uten å ha ansvar og plikt til å arbeide for ham. Det gjorde nok heller ikke Maria.

Men det vi må våke over – ikke minst i den store arbeidstiden vi lever i – er at vi ikke går for mye opp i arbeidet og for lite opp i Gud. Gjør vi det, kommer Jesu ord også til oss: «Du gjør deg strev og uro med mange ting» (Luk 10,41).

Også vi vil få erfare at skal arbeidet lykkes etter Guds vilje, må han gjøre oss skikket til all god gjerning. Får han ikke det, blir arbeidet til sist uten frukt for ham, om det for en tid glitret og lyste aldri så mye.

Det som gjør oss til hans sanne medarbeidere, er det Gud får gi oss, og som vi så får bruke i hans rike.

En kjent misjonær sto nylig motløs og tung i sinnet og så på arbeidet sitt. Det bar så lite frukt. Han klaget sårt og var ferdig til å slutte. En søvnløs natt, mens han grunnet på denne mørke gåten, hørte han tydelig en stemme som sa: «Se du bare til at forbindelsen mellom deg og meg er i orden, så skal jeg sørge for at arbeidet ditt bærer frukt!»

Fra den stunden var misjonæren glad, og siden har han vært en lykkelig Guds medarbeider. Han lærte at den som vil bære frukt for Gud i sitt arbeid, først og sist må leve med Gud.

*

Blant de mange oppgavene vi har fått som Guds medarbeidere, er det én jeg vil nevne til slutt. Det er denne: å hjelpe hverandre som kristne til å holde ut i troen og i striden til seieren er vunnet.

Skal dette lykkes, må vi tjene hverandre i kjærlighet og bygge hverandre opp. En kristen skal ikke bare vinne nye mennesker for Guds rike, han skal også hjelpe dem som er vunnet.

En av de sterkeste formaningene Det nye testamente gir Guds folk, er at de skal hjelpe hverandre.

Da Paulus tok farvel med de eldste fra Efesus, sa han til dem: «Så gi da akt på dere selv og på hele hjorden, som Den Hellige Ånd har satt dere som tilsynsmenn for, for at dere skulle vokte Guds menighet, som han vant seg med sitt eget blod» (Apg 20,28).

Og for å gi ordene enda mer tyngde føyer han til: «Våk derfor og husk at jeg i tre år, natt og dag, ikke holdt opp med å formane hver eneste en med tårer» (Apg 20,31).

Det samme er det som ligger Peter på hjertet når han skriver: «Vokt den Guds hjord som er hos dere, idet dere har tilsyn med den, ikke av tvang, men frivillig, heller ikke for ussel vinnings skyld, men med villig hjerte, heller ikke som herskere over menighetene som er betrodd dere, men slik at dere blir forbilder for hjorden. Når så overhyrden åpenbarer seg, skal dere få ærens uvisnelige krans» (1 Pet 5,2–4).

Mange kristne kjenner lite ansvar for sine medkristne, og de synes heller ikke å ha stor trang til å samles med andre om Guds ord. Først når en stor taler som de liker, går opp på talerstolen, først da møter de fram. Er de med andre ganger, sitter de tunge og kritiske og finner feil snart hos den ene, snart hos den andre av dem som så godt de kan prøver å vokte Guds hjord.

Disse kristne er den tunge dødvekten i de kristne flokkene. I stedet for å bære byrdene sammen med de andre ligger de som isfjell midt i leia, der nådens varme strøm skulle finne fram til frosne, kalde sinn.

Du som pleier å komme på de kristne samlingene på denne måten: Les en gang disse ordene: «Husk at jeg i tre år, natt og dag, ikke holdt opp med å formane hver eneste en med tårer!» Kanskje de kan få deg til å lengte etter et annet sinnelag, et som kan gjøre deg til en glad tjener for Jesus Kristus blant hans folk, så også du en gang får ærens krans.

Og alle dere i by og bygd som kjenner ansvaret for den kristne flokken og kjemper for å vokte det livet Gud har skapt blant dere: Måtte ingen av dere bli trett og miste motet, men holde ut til overhyrden selv løser dere av. Da skal vi fullt ut få vite hvor stort det var å være Guds medarbeidere, og hva det er å få ærens krans av hans egen hånd.

Jesus, Judas og Peter

Les Luk 22,45–62.

> «Så sto han opp fra bønnen og kom til disiplene sine. Og han fant dem sovende av bedrøvelse. Han sa til dem: Hvorfor sover dere? Stå opp og be om at dere ikke må komme i fristelse! Mens han ennå talte, se, da kom det en stor flokk; og han som hette Judas, en av de tolv, gikk foran dem. Og han kom nær til Jesus for å kysse ham. Men Jesus sa til ham: Judas, forråder du Menneskesønnen med et kyss? … Da de nå hadde grepet ham, tok de ham med seg, og førte ham inn i yppersteprestens hus. Men Peter fulgte langt baketter» (Luk 22,45–48.54).

Judas har gått ut av salen der Jesus hadde spist påskelammet, dekket nattverdbordet og talt sine siste ord til disiplene. Mens et hellig alvor og en tung frykt for framtiden ligger over flokken, går Judas – en av de tolv – bort og selger sin Frelser for noen sølvpenger. Snart bryter også Jesus og de andre opp og går til Getsemane.

Der inne i den stille lunden, gjemt bort fra larm og støy, fra arbeid og fiender, fra dom og kritikk, hadde han møtt Faderen mang en stille natt. Her hadde han bedt himmelsk kraft ned over seg, så han kunne gå ut igjen sterk og mandig til en ny arbeidsdag blant lidende mennesker.

Her på dette gamle, kjære stedet ville han også møte denne verdens fyrste. Herfra ville han bryte fram til slag mot mørkets makter. Blant de store, gamle trærne i denne hagen hadde han bygd sin festning, og nå var han ferdig.

Hvem kan vel utgrunne det som har foregått mellom himmel og jord i denne hagen disse tre årene, natt etter natt, når Jesus med sterkt skrik og tårer søkte ham som kunne frelse ham fra døden, og lærte lydighet av det han led?

Det ligger noe guddommelig dypt og samtidig noe fint menneskelig i at han vil kjempe sin siste strid nettopp her i denne hagen. Selve hagen synes å være en hjelp for ham. Og er det ikke noe underlig stort også den dag i dag over det rommet der du og jeg har kjempet våre kamper og funnet Guds hjelp? Der vil vi også gjerne være når en ny, stor strid banker på døren, og aller helst når den siste store striden venter oss.

Mange av Jesu Kristi stridsmenn som måtte kjempe sin siste strid på et fremmed sted, har bare hatt ett ønske for dette livet: å få trekke sitt siste åndedrag på det stedet som gjemte deres beste minner om Guds hjelp, der han ofte hadde vært dem så salig nær.

Jesus var også et menneske, lik oss i alle ting, men uten synd. Derfor er det ikke urimelig å tro at det også for ham lå noe lokkende og styrkende i denne kjente hagen.

Av alt det tunge som møter ham, synes det å gå ham mest til hjertet at han blir sviktet av sine egne når det kniper som verst.

I sin hjertesåre sjelekamp reiser han seg gang etter gang og ber dem våke med ham én time. «Kan dere ikke våke én time med meg?» klager han. Men nei, de kan ikke. De sover og hviler seg, mens sjelekvalen og blodsvetten fører ham tett inn til dødens port.

All nød og strid er i seg selv en hard gjest. Men dobbelt hardt blir det når de som står oss nær i livet, lar oss stride uten å bry seg om oss. Da skal det mye mot og kraft til for å holde ut.

Også denne lidelsen ble lagt til alle de andre i Jesu liv.

*

Så kommer Judas … Nå er han fører og veiviser for Satans håndlangere, og med djevelens munn kysser han sin Mester til døden. Til denne æreløse mannen makter Jesus å si «venn». Bare dette burde være nok til å overbevise oss om at han er mer enn et menneske.

Men ennå er det ikke slutt på skuffelsene. Det synes ikke å være nok at en av hans egne lar seg bruke til å føre ham inn i døden, og at alle de andre sover mens han er i strid. Snart kommer Peter med en ny, tung stein til byrden, som var mer enn tung nok fra før. Han setter seg blant Jesu fiender og nekter for at han kjenner noe til «det mennesket».

Dette er de som i tre år, natt og dag, har vært sammen med ham. På fjellet og i fjæra, i fiskebåten og på den stormpiskede sjøen har han gitt dem hjelp og nåde uten grense og uten å bli trett. Han har latt dem se Gud som Far og åpnet øynene deres for himmelriket. Og nå svikter de alle sammen, da han selv er i nød og ber dem om hjelp.

Hvordan kan noe slikt skje? Det er som om noe inni oss blir kaldt av gru når vi hører det, og vi er ferdige til å reise oss og felle den hardeste dom over slike folk. Men vi gjør vel i å vente med dommen til vi får litt mer kjennskap til menneskelivet og den avgrunnen av synd som vi bærer i vårt eget bryst. Da kan det hende at vi finner den samme naturen hos oss som var i dem.

Men hvordan kunne Judas synke så lavt at han maktet å selge sin Mester for tretti sølvpenger? Hadde han alltid vært en djevel?

Det har jeg vanskelig for å tro.

Slik jeg ser det, var Judas fra først av like ærlig som noen av de andre. Det lar seg ikke godt tenke at Jesus valgte uærlige folk til å følge seg. Han som kjenner hjertet, visste også hva som bodde i Judas den gangen han ble valgt ut til å være med Jesus.

Han så sikkert at Judas hadde det som skulle til for å bli en praktisk og dyktig mann, og at han hadde evner til å fylle en stor plass i Guds rike. Paulus, som fikk plassen etter Judas, står som en konge over de andre i evner og ånd.

Når Jesus så gjør Judas til kasserer, tyder det på at han var en dyktig forretningsmann. Men det var med Judas som med alle andre: Ved siden av den

største evnen lå den største faren. Judas var ikke bare en praktisk forretningsmann, han bar sikkert i sin natur en sterk kjærlighet til penger. Der var hans styrke, og der var hans svakhet.

Så seiret pengekjærligheten litt etter litt over forretningsmannen, helt til han en dag står så lavt at han selger Jesus for noen få sølvmynter. Da har han samtidig solgt seg selv.

Når en som har vært en kristen, synker så dypt, da er han det mest fortapte mennesket på jorden, enten det nå er Judas eller noen annen.

Ingen synd ødelegger et menneske så til bunns som kjærlighet til penger. Det er mer igjen av mennesket i den verste prostituerte og den verste drankeren enn i den fine, polerte mammons trell.

Mange av Jesu disipler som han hadde tiltenkt høye poster i Guds rike, styrtet ned i samme grav som Judas – de gikk under i Satans bunnløse gullhav. Men hvorfor ga Jesus en slik post til Judas? Kunne han ikke ha tatt en annen til kasserer?

Gud bruker ikke en mann til å forkynne Ordet hvis han mangler evne og stemme til å tale. Heller ikke legger han lederposter i hendene på dem som ikke forstår seg på å lede. Han setter hver naturgave inn i sitt arbeid der den passer, og han gir nåde til alle som vil ta imot den og bruke den.

Der evnen og oppgaven er, ligger også faren og ansvaret. Og jo større evnen og oppgaven er, desto større er faren og fristelsen til fall. Den loven kan ingen komme forbi.

Men består han den prøven han blir satt på, vokser han til et større og bedre redskap i Guds tjeneste. Derfor måtte både Judas og Peter få sin rette plass og møte fristeren nettopp der. Stålet må gjennom ilden om det skal bli godt nok til et sverd. Brister det i ilden, blir det ubrukelig.

Peter tålte herdingsilden, og Gud fikk bruke ham til store ting i sitt rike. Judas brast i ilden og gikk fortapt. Slik var det da, og slik er det nå for alle Jesu Kristi tjenere.

*

I vår tid blir det talt og skrevet mye om de kristne og forretningslivet. Det blir ofte sagt at de kristne kaster seg for mye ut i spekulasjon, i jobbing og dans om gullkalven.

Mye av denne kritikken kommer fra folk som har liten forstand på det de sier. Også her har vi plikt til å være rettferdige mot hverandre.

En kristen kan ha både rett og plikt til å være forretningsmann og tjene penger, på lik linje med andre. Ikke bare fordi Guds rike trenger penger, men også fordi han skal være en nyttig borger og tjene det samfunnet han bor i. Alle trenger vi mat og klær, og vi må ha penger for å få det.

Hvor mye en kristen skal tjene og eie, kan ingen av oss sette grense for. Vi vet at mange kristne har store forretningsevner og forstår å tjene penger. Vil noen dømme dem for det, blir det en urettferdig dom.

Men kravet til oss alle må være at vi skal tjene pengene på ærlig vis og ha en god samvittighet for Gud og mennesker. Dernest krever Gud at pengene skal være vår tjener, og at vi skal være Guds tjenere.

Her er ansvaret, og her er faren. Står vi ikke på post her og ber Gud om nåde, rusler vi snart inn på verdens torg, der en kristen den dag i dag kan selge sin Frelser for en slikk og ingenting. Vi trenger ikke være rike for å snuble der.

Men vinner vi seier her – og det gjelder særlig den store pengemannen – da kan han mer enn mange andre tjene Gud og være til ære for ham. Og dette vil jeg gjerne si med alvor og kjærlighet til alle de kristne jeg kan nå: Be Gud om at du heller må være fattig enn at du blir rik, uærlig og grådig. Våk over deg selv, så ikke pengene tar den plassen Jesus skal ha. Husk Judas, og vær redd!

«Vær ikke overmodig, men frykt!» (Rom 11,20).

Den som vinner her, kan være en saktmodig og sann kristen selv om han har mer penger enn hele Norge er verdt. Men den som taper her, mister sin sjel selv om han ikke eier klærne han går i.

La så ordet om at Jesus satte Judas til kasserer, minne oss om at kristne også må stå på slike poster. Men la Judas' utroskap og pengekjærlighet si oss at det er en post full av fristelser og ansvar.

Da skal kassereren, forretningsmannen og pengemannen gå våkende og bedende til sitt dagsverk. Da skal ingen selge Jesus for penger, men bruke pengene til å tjene Gud.

Da er det godt også for en kristen å være rik.

*

Og så Peter! Hvordan kunne han, som var en så rettskaffen og likefram mann, nekte for at han kjente Jesus? Og det like etter at han så tydelig var blitt minnet om faren?

Guds ord viser oss grunnen. Han var trygg på seg selv og trodde han kunne berge seg ved egen kraft der bare Guds kraft kunne holde ham fast. Det falt ham visst ikke inn at han kunne svikte i prøven. Han roper ut at han ikke skal fornekte Jesus, om det så skal koste ham livet.

Å stole på seg selv når en skal seire i fristelsen, er veien til fall, nå som da. Og denne selvsikre troen var Peters ulykke mer enn én gang.

Hemmeligheten ved en seirende strid ligger i at vi har mistillit til oss selv og legger oss maktesløse og hjelpeløse i Guds nådearmer. Da blir Guds kraft fullendt i vår skrøpelighet.

Denne hemmeligheten i kristenlivet måtte Peter lære gjennom nederlag. Og mange med ham har senere måttet gå den samme veien før de ble kvitt sitt eget «jeg vil». Da fant de veien til Kristi kraft.

Den andre grunnen til at Peter falt, var at han gikk inn blant Jesu fiender som en ukjent mann og ikke sa fra hvem han var. Og denne plassen valgte han av fri vilje. Så sto han der ved ilden i den kalde natten, ukjent – mente han – blant Jesu fiender. Trolig trøstet han seg med at de ikke gjorde noe galt, og derfor mente han nok at det ikke var noen fare for ham.

Men det er farlig for en venn av Jesus å gå ukjent blant Jesu fiender når han selv har valgt å være der som ukjent. Å komme i slikt lag på en slik måte er den dag i dag veien til å fornekte Frelseren.

Fristelsen kommer så fint. Samtalen går så uskyldig og lett om alminnelige ting. Det ene ordet tar det andre, og før en vet ordet av det, er en med i prat og

latter. Men så blir det mindre og mindre morsomt. Praten glir ned i lettsinn og spott, og det faller slengbemerkninger om kristendommen og de kristne. Og nå kan du ikke rive deg løs. Du har kommet ut på glattisen og har ikke fotfeste. Broddene tok du av deg da du frivillig gikk inn i dette laget uten å vedkjenne deg hvem du var.

Dette er sikkert grunnen til at Peter falt, og til at mange faller den dag i dag.

Har du fornektet din Frelser på denne måten?

Mange av oss har visst stor grunn til å gå ut og gråte sammen med Peter, gråte bittert over vår innbilte styrke og vår feige kristendom.

Men det er vår trøst at der Jesus ser sorg over synden, der kommer han med trøst og hjelp.

Da Maria påskemorgen ble sendt med bud fra den levende Frelseren, fikk hun med seg en egen hilsen til Peter: Hils mine brødre – og Peter! Maria, glem ikke Peter!

Hils Peter dog især
der han står og græter.
Hils, jeg har ham hjertenskjær,
stakkars arme Peter. Si, hans synder er betalt,
det er tilgitt at han falt,
si jeg har utslettet alt,
stakkars arme Peter!

Judas gråt ikke over sin synd, og fallet hans ble til død og dom. Han brast i herdingsilden og gikk fortapt.

Peter fikk også sår i striden, men han seiret og fikk legge grunnsteinen til Guds kirke på jorden.

*

Men midt i all denne synden og skammen, midt i den fallende og feilende slekten, står han som aldri feilet og aldri falt, han som aldri skammet seg for Gud, for rett og sannhet. Det er han som skjærtorsdag gjorde seg ferdig til å smake døden for alle, han som sa «venn» til Judas, og som midt under spott og slag vendte sitt frelserblikk mot Peter.

Se det Guds lam
med spott og skam
her ligger blodbestenket!
Din forløser har sitt liv
for din frelse skjenket.

Du som kjemper din kamp alene og kanskje tørker tåren når andre sover, fordi du ikke har noen å betro deg til: Kom hit, til den lidende Frelseren, så finner du ham som stred din strid alene. Han forstår deg. Han venter på å få hjelpe deg.

Her er din og min Frelser!

Her er Frelseren for all verden!

Kom, du Peter som feiler og faller!

Ja, kom enhver som synd har gjort
og ei i synden finner hvile,

til ham der ingen støter bort,
som vil nedbøyet til ham ile.
Hvorfor mon du omkomme vil
når han deg nåde byder til?
Hvi vil du synden lenger tjene
når han vil redde deg, urene?
Slipp syndens vei, til Jesus se,
for han tar imot syndere.

«At de alle må være ett»

> «… at de alle må være ett, likesom du, Far, i meg, og jeg i deg – at også de må være ett i oss, for at verden skal tro at du har utsendt meg» (Joh 17,21).

Skal vi mennesker få et noenlunde riktig syn på livet slik det virkelig er her på jorden, etter de lovene Gud har bygd det på, må vi se det fra mer enn én side.

Det er en ulykke både for det enkelte mennesket og for vårt liv sammen med andre når vi ser livet bare fra én side og krever at alle andre skal være og gjøre akkurat som vi.

Det finnes over 2000 millioner mennesker i verden i dag, men ikke to av dem er helt like. Ja, ikke engang to av alle de milliarder løvblad og gresstrå som vokser på jorden, er fullt og helt like. Men likevel – eller rettere: nettopp derfor – er hele skapningen et harmonisk samspill av liv som bærer i seg noe usigelig vakkert og lokkende for øye og sans.

Hele skapningen er som et kor med mange tusen tunger, der hver synger sin tone mens alt flyter sammen i fullkommen harmoni. Riktignok blir harmonien ofte brutt under de kår vi lever i nå. Men når livet en gang har nådd sitt fullkomne mål, skal alt og alle synge den samme sangen, hver med sin tone, og harmonien skal være uten brist.

Denne vakre tanken burde vi gi stor plass i livet vårt. For dette er ikke en menneskelig tanke. Det er Guds tanke, en guddommelig lov som vi har med å gjøre her.

*

For mange kristne ser det så bakvendt og disharmonisk ut at ikke alle kristne har samme syn på alt som hører til Guds rike, og at vi skal være delt i mange kirkesamfunn og organisasjoner.

Dette kan nok være riktig når en ser livet slik det en gang skal bli når det har nådd sitt fullkomne mål. Men ser vi på livet og kristenlivet slik det må leves her på vår syndige jord, der vi bare kan erkjenne og forstå stykkevis, da må vi se annerledes på det om vi skal se riktig.

Men før jeg sier noe om hvorfor det er og må være slik at Guds folk her på jorden er delt i mange kirkesamfunn og organisasjoner, med mer eller mindre ulikt syn på forskjellige sider ved Guds ord og den kristne menighet, vil jeg understreke den salige sannheten at alle kristne er ett i Jesus Kristus.

I ham er vi, og i ham står vi for Gud som ett eneste fellesskap: ett levende, sammenvokst legeme, en fullkommen organisme, én eneste bygning satt sam-

men av levende steiner, én eneste stor søskenflokk, «barn av den samme fader og født i ett moderskjød».

Slik er det, og slik ser Gud oss i Jesus Kristus. Han spør ikke etter hvilket kirkesamfunn vi hører til, eller hvilken organisasjon vi står i.

Alle som er født av Gud, er ett i Jesus Kristus. Og grunntonen der alle toner møtes og samles til fullkommen harmoni, er dette: «Lammet som ble slaktet og med sitt blod kjøpte oss til Gud» (Åp 5,9). Der møtes alle kristne.

Der er vi enige.

Der er vi ett.

Vi er alle ett i Jesus Kristus.

Vi kan være helt visse på at Gud ikke ser etter skiltet på kirkedøren. «Slik er vi også ett legeme i Kristus, enda vi er mange. Men hver for oss er vi hverandres lemmer» (Rom 12,5).

I Åndens samfunn vandre
vi da den store pilgrimsgang
og synger med hverandre
det frelste Sions seierssang.

Det er en salig sannhet og et syn som styrker hjertet når vi gjennom Guds ord og ved Guds Ånd får øynene åpnet for dette: Alle gjenfødte mennesker står for Gud som én eneste søskenflokk, og slik møtes vi hver dag foran nådens trone og får miskunn og nåde og hjelp i rett tid.

Fra hver hytte og hvert hus, fra hver kirke og hver forsamlingssal, fra land til land rundt hele jorden møtes vi der. Og alle som én er vi Jesu Kristi legeme, én bygning, én eneste menighet. Ikke bare vi her på jorden, men også de som har nådd målet for sin tro. Der oppe takker og tilber de. Vi her nede strider den gode strid og ber om hjelp til at også vi må nå vel berget over grensen.

Det gis ingen jordisk slektskap,
intet blodets sterke bånd,
som så binder hjerte til hjerte,
forener så ånd med ånd,
som dette å ha til felles
én tro og én frelser kjær,
som barn av den samme fader
og født i ett moderskjød.

Bær så hvilket navn du vil når det gjelder kirkesamfunn og kristne arbeidslag, ja, også når det er spørsmål om ulike syn som kommer av at vi forstår stykkevis og må vandre i tro her nede. Det er ikke hovedsaken. Hovedsaken er og blir å være født av Gud ved troen på Jesus Kristus som vår eneste redningsmann.

Guds barn, gi denne guddommelige sannheten større plass i din tro og ditt hjerte! Da jager du en stor løgn på dør, den løgnen at bare jeg og mitt kirkesamfunn har det rette synet på Guds ord og den kristne menighetsordningen i ett og alt. Denne løgnen har stor plass hos mange kristne. Skulle vi ikke gjøre alt vi kan for å krympe denne arbeidsplassen for djevelen?

*

Likevel melder spørsmålet seg hos så mange: Hvorfor står vi kristne så splittet? Var det ikke bedre om vi stod sammen i ett kirkesamfunn og ett arbeidslag, helt enige om alle spørsmål som har med kristendommen og den kristne menighetsordningen å gjøre?

Mange mener at det er til stor skade, ja, rett og slett synd, at vi kristne står så splittet. Men er det slik?

Jeg tror det ville vært til mye større skade om de evangeliske kristne var ett i den betydningen det her er tale om. Se bare hvordan det ser ut i den katolske kirke! Vi kan være visse på at også den protestantiske kirke da ville havne i den samme bakevjen, så kristendommen også hos oss ble en stivnet og drepende mekanisme.

Da ville prestemakt og blind autoritetstro føre både tanken og troen inn i det samme mørke fengselet som den katolske kirke har ført sitt folk inn i, og åndelig død ville drepe det meste av kristenlivet også hos oss.

Om noen er så godtroende at de tror slikt ikke kunne skje i den protestantiske kirke, ville de snart få lære noe annet hvis en slik enhet kom i stand.

Tross alle de svake sidene ved den evangeliske friheten er det sikkert best som det er. Midt i farene ligger det store fordeler så lenge vi er her på denne ufullkomne og syndige jorden, der vi alle er dømt til å forstå stykkevis. I dette skiftende frihetslivet kan vi lære av hverandre og slik bli hjulpet lenger inn i sannheten.

Vi kan hjelpe hverandre så vi ikke sovner og slakker av i kristenlivet. Og vi kan også plukke i stykker den innbilske og hovmodige tanken hos hverandre at jeg og mitt samfunn ikke bare er det beste, men det eneste rette.

Her må jeg få ta fram noe som jeg ofte har sett og erfart i den tiden jeg har vært en kristen og en arbeider i Guds rike.

Når et frikirkesamfunn eller en misjonsorganisasjon har blitt brukt av Gud til å vekke folket og på den måten har fått vind i seilene, som vi sier, da har ofte den tanken dukket opp hos disse – eller la meg heller si hos oss – at nå kan folk få se at det er vi som har den rette troen og den mest bibelske menighetsordningen. Det fariseiske hovmodet fikk næring uten at vi merket at det var fare på ferde.

Når så dette ugresset fikk slå rot og vokse, har det mang en gang vist seg at Gud la dem til side. I stedet brukte han et helt annet kirkesamfunn eller en annen misjonsorganisasjon til å vekke folket og føre dem fram til omvendelse og liv i Gud. Noen ganger tok han en baptist, en metodist, en frimisjonsmann, en statskirkeprest eller folk fra de forskjellige selskapene for ytre og indre misjon. Slik viste han oss at det finnes andre kristne i verden enn dem som hører til vår kirke og vår organisasjon.

Jeg husker en vekkelsestaler som holdt temmelig stramt i tømmene når det gjaldt ham selv og hans organisasjon. Han kom ikke mange skritt utenfor sin egen dør før alt og alle var fullblods «fariseere» som bare stod gudsliv og vekkelse i veien.

Men så en dag tok Gud nettopp disse «fariseerne» og brukte dem til en stor vekkelse. Mange ble ført fram til omvendelse og et varmt og sant kristenliv. Det

er lett å forstå at det var en sur kur for den mannen som måtte oppleve dette. Men for en god kur! Og kanskje mang en av oss ville ha godt av den samme kuren?

Slik brukte Gud noen ganger den ene og noen ganger den andre, noen ganger den vi minst trodde han kunne bruke. Og noen ganger brukte han alle på en gang.

Dette faktum har større verdi for oss enn de fleste forstår. På denne måten blir vi så ofte hjulpet mot hovmod, fariseisme og åndelig søvn, og mot å stivne i en innbilt kristendom. Vi blir tvunget til å se sannere på oss selv og får hjelp til å bøye oss for Gud. Når vi så igjen får synke sammen foran nådens trone, blir vi fornyet og skyter nye skudd i kristenlivet.

At dette hender oss i de protestantiske kirkesamfunnene, er noe vi har stor grunn til å glede oss over. De ulike samfunnene og organisasjonene kan være til hjelp og velsignelse for hverandre, lære av hverandre, forstå hverandre bedre og se sannheten mer allsidig. Vi må også ta med det som er sagt oss i 1 Kor 11,19: «For det må være partier blant dere, for at det kan vise seg hvem som er ekte blant dere.»

*

En og annen kunne kanskje misforstå det jeg nå har sagt. Derfor må jeg legge til:

Det finnes ett punkt der alle kristne må tro og lære likt. Ett punkt der vi ikke bare må være ett for Gud og i vår ånd, men også i tro og lære.

Dette ene punktet gjelder synet på Jesus Kristus: det han er i seg selv, og det han har gjort og er for oss. Her kan det ikke være forskjell mellom kristne. De som ikke tror at Jesus Kristus er sann Gud og sant menneske, de som nekter at han døde i vårt sted for å sone våre synder og stod opp igjen til vår rettferdiggjørelse, dem kan vi ikke regne som kristne. Her er det ikke plass for noen toleranse, for dette er hjertet og livet i selve kristendommen.

En kan miste fingeren, hånden og foten og likevel leve, men ikke om en mister hjertet.

Uten hjerte er mennesket et lik.

Den som tar bort Kristus slik han er tegnet for oss i Bibelen, har ingen kristendom.

Den Kristus som er i Bibelen og i hjertet hos alle kristne, er han som var før alle ting, og som alt er blitt til ved. Han er Ordet som var hos Gud og var Gud, men som ble menneske og tok bolig iblant oss. Han er unnfanget ved Den Hellige Ånd og født av jomfru Maria.

Han bar seg selv fram som et offer for våre synder, ble gjort til synd for oss, led døden og smakte døden for alle. Han stod opp igjen til vår rettferdiggjørelse og gikk så inn i selve himmelen, der han nå trer fram for Guds åsyn for vår skyld og går i forbønn for oss.

Om denne Jesus Kristus må alle være helt enige i tro, lære og liv.

Han er ikke bare én tone blant andre toner. Han er emnet for all vår sang i tid og evighet, i himmelen og på jorden.

Guds folk! Her møtes vi som ett folk, her flyter vi sammen som dråper i havet. Herfra bygger vi sammen Jesu Kristi kirke på jorden, hver fra sitt stillas. Og når bygningen står ferdig, blir alle stillasene tatt bort, og Gud er alt i alle.

Du blide tanke, tal du i mitt hjerte
hver gang meg veien synes lang og slem,
det søtt skal dempe hver en bitter smerte
og lokke smilet gjennom tårer frem.

Utvalgt av Gud

> «Dere har ikke utvalgt meg, men jeg har utvalgt dere, og bestemt dere til å gå ut og bære frukt. Og deres frukt skal vare, for at Faderen skal gi dere alt det dere ber ham om i mitt navn» (Joh 15,16).

Spørsmålet om å være utvalgt av Gud er et av de vanskeligste vi møter i Guds ord.

Slik jeg ser det, vil vi aldri klare å finne fram til det dypeste og største i dette ordet. Først når vi i det evige liv ser inn i Guds visdom og Guds plan med oss mennesker, vil også denne store hemmeligheten bli rullet opp for oss. Mens vi venter på den dagen, får vi nøye oss med å tro også dette ordet og bøye oss for den visdommen som er større enn vår.

Men midt i alt det som er så gåtefullt og skjult for oss, også i dette spørsmålet, finnes det likevel sider ved denne sannheten som vi kan se klart, fordi Guds ord tolker dem for oss. De bærer i seg så mye lærdom og trøst for en kristen at den som ikke har funnet dette, har en stor skatt liggende ubrukt like ved sin dør.

*

Den første siden ved denne sannheten som Guds ord sier oss klart, er dette:

«I ham har han utvalgt oss før verdens grunnvoll ble lagt» (Ef 1,4). Disse enkle ordene åpner døren for oss inn til den store nådens utvelgelse. De viser oss at frelsen i Kristus var ordnet for oss før noe var skapt.

Før liv åndet på jorden, ja, kanskje før jorden rullet gjennom det endeløse rommet, var vi utvalgt i Kristus til frelse.

Nådeveien og frelsesgrunnen var ferdig i Gud før noe liv på jorden så dagens lys.

Skal jeg si mer om dette? Dere kjenner det så godt. Men dessverre er det få som bryr seg om det.

Det var for å fullføre denne utvelgelsen til frelse at Kristus kom til jorden. Han fór til himmelen og satte seg ved Guds høyre hånd, og Ånden kom for å kalle oss og føre oss til Kristus.

Men så få lar seg kalle.

Bare en liten flokk.

Om Gud hadde vært lik oss mennesker, skulle det ha vært vi som søkte Gud først og tryglet ham om han ville ta imot en angrende synder.

Vi skulle først ha banket på Guds dør.

Men nå har det store nådeunderet skjedd at det er Gud som søker oss først.

Det er han som banker på vår stengte dør og ber om lov til å komme inn i vårt syndige og fortapte liv.

Om vi ville stanse her og se inn i dette dypet av nåde, ville vi så smått ane hva som ligger i disse ordene av Jesus: «Dere har ikke utvalgt meg, men jeg har utvalgt dere.»

Hver kristen vil av hele sitt hjerte og sinn bekrefte at det ikke er ham selv han har å takke for at han er blitt et nytt menneske. Det er et nådeunder, en Guds kjærlighet som var så stor at han ikke gav opp før frelsens dag grydde.

Nå er vi ikke bare utvalgt i Kristus til frelse, men nå er vi selv utvalgt. Nå er vi tatt ut fra den syndige og fortapte slekten og satt inn i Guds slekt. Nå er vi ikke bare skapt og kjøpt av Gud, men født av Gud til å være hans egne barn. Vi er skåret ut av det ville vintreet og podet inn i Kristus.

Det er til slike Peter sier disse store ordene: «Men dere er en utvalgt ætt …» (1 Pet 2,9).

Nå har vi fått et nytt navn, fordi vi er nye mennesker. De vakreste navn noen kan bære, har Gud gitt sitt utvalgte folk. Vi er hans sønner og døtre, hans brud, hans øyesten, hans husfolk og hans venner.

Å være utvalgt av Gud i denne betydningen er å være «skilt ut», «tatt ut» fra ett sted og satt inn på et nytt. Og det nye stedet vi fikk da vi fant Kristus, er det høyeste og mest ærefulle en skapning kan nå.

Mange synes at ordet «utvalgt» er et tungt og skremmende ord. Om de så det i det lyset vi her har satt det fram i, ville det bli forvandlet til et fast fjell å stå på for en avmektig sjel. Det ville bringe trøst og glede til redde og tvilende mennesker.

*

Livet her i verden fører en kristen inn i mange vanskeligheter, og alle disse vanskelighetene skaper farer for gudslivet. Dette å være en kristen og bli satt så høyt av Gud at vi er hans barn, legger i hvert kristent hjerte en dyp trang til å bære navnet med ære.

Men når vi så ser på hva vi skal være, og hva vi også vil være, kan vi ofte miste motet.

Den ene dagen etter den andre må vi be om nåde, og slik går det år etter år: nåde, nåde og nåde på nytt. Ser vi så etter fruktene av den nåden Gud gav, synes de å være så ørsmå. Ja, noen ganger ser det ut som det går nedover.

Den gamle naturen ligger på lur og slår oss på munnen. Likegyldigheten følger oss som skyggen følger mannen, og Satan søker enhver anledning til å få oss utfor stupet.

Dette og mye mer gjør at tvilen sniker seg inn i sjelen. Så må vi spørre oss selv om vi nå tør tro at vi er Guds barn, og om vi tør komme igjen og be.

Ser vi på oss selv, blir alle svar til én eneste stor dom som stenger alle veier og slukker alle lys. Men om vi i slike tider fikk øye på disse ordene: «Dere har ikke utvalgt meg, men jeg har utvalgt dere», da ville trøsten være mer enn stor nok, selv for den mest motløse.

Han som utvalgte oss i Kristus før verdens grunnvoll ble lagt, som kjøpte oss til Gud med sitt blod, som kalte oss, lokket oss og drog oss mens vi spottet, nektet og stod imot, men som likevel ikke gav opp før han hadde vunnet slaget

og gjort oss til nye mennesker – skulle han nå, når det tross alt er vårt høyeste mål å vinne det evige liv, skulle han nå snu oss ryggen og gi oss opp?

Nei, det kan aldri skje. Han visste på forhånd hvem jeg var. Han visste også hvor mye arbeid han ville få med meg, og hvor mye nåde jeg trengte. Og med alt dette han visste, var det han som søkte meg først og førte meg inn i sitt rike.

Det var ikke jeg som først bad om å bli frelst, men det var han som bad om å få frelse meg.

Det var ikke jeg som gjorde meg selv til hans barn. Det var han som tok meg ut av synd og skam og gjorde meg til et Guds menneske.

Han valgte meg, han valgte deg, han som kjente oss helt inn til marg og bein. Du motløse og tvilende kristne, han kan ikke slippe deg!

Hjelpeløs, fattig og elendig som du er – han vil være din Frelser og Far til du er berget inn fra alle farer og står som et nådens underverk, fullkomment frelst og fri, i Guds paradis.

Han frelste oss ikke bare av nåde, men han vil også holde oss oppe dag for dag av nåde, og ved den samme nåden føre oss gjennom døden.

Vi er nådebarn, født inn i nåderiket.

Kan du ikke finne noe av den trøsten som ligger i denne nådens utvelgelse? Finner du den ikke, så be om øyensalve så du kan se. For den som finner den, kan ikke miste sin tro og sin glede.

Her veier nåden mer enn all vår elendighet.

Her er nåde over nåde.

*

Den tredje siden ved denne sannheten, som Guds ord også viser oss klart, er at Gud har utvalgt sine barn til å være hans tjenere.

Da Judas var borte og en annen skulle finnes til hans plass, vendte Jesu venner seg til Gud med denne enkle bønnen: «Herre, du som kjenner alles hjerter! Vis oss hvem … du har utvalgt» (Apg 1,24).

De visste at Gud hadde valgt ut en av sine til denne plassen, og nå ber de om at også de må finne ham. Men det ser ut som de valgte feil, for senere står det:

«Men Herren sa til ham [Ananias]: Gå av sted! For et utvalgt redskap er han for meg, til å bære mitt navn fram både for hedningefolk og konger og for Israels barn» (Apg 9,15). Du kristne som leser dette, også du er utvalgt av Gud til en post i hans rike.

Vet du det?

Har du funnet din plass?

Mange kristne er ustø og vinglete arbeidere i Guds rike, fordi de ikke vet hvor Gud vil ha dem, eller kanskje fordi de ikke har tenkt over at det står en plass ferdig i Guds rike for oss alle. En plass der Gud vil at du og jeg skal være hans medarbeidere.

Det er fordi livet vårt er en tjeneste for Herren, at løftet kommer til oss: «Hva som helst dere ber om i mitt navn, det skal jeg gjøre» (Joh 14,13).

Bønnen fra en tjener i arbeidet for sin herre kommer tilbake med svar, sier Jesus.

Men la oss ikke glemme at dette ikke er en bønn om at det skal bli slik jeg vil. Det er en bønn om at Guds vilje må lykkes ved vårt arbeid.

Gud gi oss å være slike tjenere at vi som hans utvalgte kan tjene ham i hellighet og rettferd alle våre levedager (Luk 1,74–75)!

På åkeren ut!
Se, våren den lyser fra hav og til nut.
Og åkeren ligger så vid og så stor,
du vet at den rekker om hele Guds jord,
og sæden den stråler som klareste gull
i såkurven full.

Og Jesus går med,
ditt strev han velsigner, gir hjertet ditt fred,
og lønnen han gir deg, er rik og er stor
når høsten i låven han berger fra jord.
Han tørker bort tåren og leger din sut –
På åkeren ut!

Vanmakt

> «En sabbat holdt han på å lære folket i en av synagogene. Og se, det var en kvinne der som hadde hatt en vanmaktsånd i atten år. Hun var krumbøyd og kunne ikke rette seg opp. Da Jesus så henne, kalte han henne til seg og sa til henne: Kvinne, du er løst fra din vanmakt. Han la hendene på henne, og straks rettet hun seg opp og priste Gud» (Luk 13,10–13).

De makter som møter oss mennesker her i verden, har en forferdelig evne til å bryte oss ned. Vi prøver med all vår styrke å stå imot, men kampen ender med vårt nederlag. Den sterkeste mann må bøye seg, den vakreste kvinne blekne.

Ser vi på livet slik det er her på jorden, finner vi at det er som en stor forsvarskrig mot sykdom, alderdom og død. Men alle kamper ender på kanten av graven.

Under denne mørke makt
er alt liv på jorden lagt.

Denne triste sannheten burde være nok til å lære oss at vi mennesker ikke har mye å gjøre oss store av.

Men sett i stort og sett riktig er det egentlig ikke vår største ulykke at vi bærer på et legeme som går mot graven. Kroppen er til sist ikke noe annet enn et hus som vi bor i. Derfor har Guds ord også gitt legemet vårt slike navn som disse: vårt jordiske hus, et telt, et leirkar.

Når vi ser hverandre, ser vi egentlig bare huset vi bor i.

Vår sjel, vår ånd, vår karakter, vår livskraft, dette «du» og «jeg», er usynlig for menneskeøyet. Det ser vi best når døden har vært på besøk. Da står vi og ser på det døde legemet som på et nedrevet hus. Han eller hun som bodde der, har flyttet bort. Vår vert, vår bror, vår søster, vårt barn, mor eller far er der ikke mer.

De har reist fra oss. Og så legger vi det nedrevne huset bort.

Derfor ligger vår ulykke dypere enn i legemet. Ulykken ligger i vårt indre menneske, i hjertet, som Bibelen sier.

Dette «du» og «jeg» som en gang var oppreist og fritt, er nå nedtrykt, ufritt og bundet. Det er som et dødsskrik under et knusende tungt trykk.

Gudslivet og paradislivet er forvandlet til et vanmaktsliv og et syndeliv.

Vi går på ruinene av vår tapte lykke. Vi ligger mellom slaglinjene, såret til døden, og kan ikke reise oss.

Det er fortalt fra et av de store slagene på vestfronten at alle de tusener av sårede soldater som lå mellom frontlinjene, begynte å skrike som på kommando. Ropet var så sterkt og sårt at det holdt på å ta motet fra dem som ennå holdt seg oppe. Men så satte krigsmusikken i gang, og under trommeslag og trompetstøt måtte nødskriket forstumme i dødens grep.

Jeg kan ikke svare for at dette er sant. Men jeg synes det er et godt bilde på den tilstanden vi mennesker er i.

Nødropet fra slektene stiger mot himmelen, men det blir overdøvet av syndens og Satans krigsmusikk, og så dør folkemengdene på livets blodige slagmark.

Hvordan skal dette gå?

Finnes det ingen råd for oss?

Er vi dømt til å leve i denne håpløse natten?

Det er godt å kunne leve i den trøsten – og få bære den videre til andre – at her er en som kan hjelpe oss alle.

Bare én.

Men denne ene kan gi oss full og hel hjelp.

Det er han som vi hører om i ordet i dag, han som la sin hånd på den vanmektige kvinnen så hun kunne rette seg opp, frisk og glad, han som åpnet graven til Lasarus, han som gjør sønderknuste hjerter levende.

Han som kan løse
hver syndebunden trell
og som kan øse
trøst i hver bange sjel.

Disse ordene vil sikkert nå fram til mange mennesker som kjemper for sitt livs evige lykke uten å øyne noen utvei.

Du som er en av disse vanmektige som ikke kan rette deg opp – hvem du enn er – her er ingen annen enn Jesus som kan rive deg løs fra syndens og Satans makt. Uten ham vil det gå galt med deg i all evighet. Men får han røre ved deg, skal han rope livets krefter inn i sjelen din, og de løser deg fra din vanmakt.

Han skal rette deg opp!

La ham, livets konge, få røre ved deg, du dødens trell. Vend ham ikke ryggen lenger. Strid ikke én dag til uten ham. Det vil aldri lykkes for deg å vinne uten hjelp fra Jesus Kristus. Å, om hvert menneske og hvert folk ville vende seg til ham!

Vi skriver nå 1918. Europa, ja, størstedelen av verden, ligger i blod og tårer. All kultur, vitenskap og dannelse har ført oss til dødens port. Vanmaktsånden hersker over keiser og tigger. Alle ser at det bærer mot den mest skrikende nød, men ingen kan rive seg løs fra de ødeleggende maktene.

Tenk om feltherrer, regjeringer, folk, keisere og konger sluttet å pukke på sin egen makt og ære, og i stedet sa til seg selv, til hverandre og til Gud: «Vi har syndet mot deg og mot hverandre. Vi ber deg om nåde og om hjelp for oss og våre fiender.» Da ville krigen være slutt, og fredsengelen ville ta bolig på jorden.

Det er min faste tro at om folkene vendte seg til Jesus, ville vi få den verdensfreden som alle nå snakker om og lengter etter. Men vender slekten seg mer

og mer bort fra sin eneste Frelser, er jorden og de som bor på den, dømt til undergang.

Vanmaktsånden vil knuge livet mer og mer, til folkeslagene er så sammenkrøket og lidende som de kan bli. Dessverre må nok nøden på jorden bli mye større før slektene vil bøye seg og be om hjelp.

Men du – vær nå så vis at du søker din eneste redningsmann mens nådens dag varer.

*

Et ord til deg som er en kristen.

Du husker den tiden i livet ditt da Jesu hånd reiste deg opp fra synd og vanmakt til liv og fred.

Da var du frimodig og glad. Da lød sangen om frelse og fred i hjemmet og på de kristne møtene. Bønnerommet var brudesalen din, og Guds ord den beste sjelemat du visste om.

Hvordan er det nå?

Er du like glad og frimodig? Synger du lovsang om Frelseren nå som før? Eller er du bøyd og brutt av vanmaktsånd?

Skulle du være blant de ulykkelige som har glidd bort fra gleden og freden i Gud, kan du på nytt bli blant de lykkelige som kjenner frelsesgleden og går med rett rygg gjennom livet og døden.

Jesu nådehånd kan igjen legge Guds seierskraft inn i ditt vanmektige liv og gjøre deg frimodig og sterk.

La ham få lov. Han vil så gjerne hjelpe sitt vanmektige folk.

Vintreet og greinene

> «Jeg er det sanne vintre, og min Far er vingårdsmannen. Hver grein på meg som ikke bærer frukt, tar han bort. Og hver den som bærer frukt, renser han, for at den skal bære mer frukt. Dere er alt rene på grunn av det ordet som jeg har talt til dere. Bli i meg, så blir jeg i dere. Likesom greinen ikke kan bære frukt av seg selv, men bare når den blir i vintreet, slik kan heller ikke dere bære frukt uten at dere blir i meg. Jeg er vintreet, dere er greinene. Den som blir i meg, og jeg i ham, han bærer mye frukt. For uten meg kan dere intet gjøre. Om noen ikke blir i meg, da kastes han ut som en grein og visner, og de samler dem sammen og kaster dem på ilden, og de brenner» (Joh 15,1–6).

«Jeg er vintreet, dere er greinene.»

Med disse ordene viser Jesus oss blant annet at det å være en kristen er å leve helt i fellesskap med ham. Som greinen er ett med treet, må vi være ett med ham.

Dernest viser ordet også at dette livet i fellesskap med Jesus kan utvikles, så vi bærer mer eller mindre frukt – og at det kan dø.

Det er et alvorlig ord dette: «Hver grein på meg som ikke bærer frukt, tar han bort.» Det kunne synes umulig at en grein på det sanne vintreet ikke bærer frukt. Men Jesus har selv sagt det. Derfor må vi bøye oss for det og ta oss i vare, så vi ikke blir slike greiner.

La oss prøve å stanse ved tre store livsspørsmål i forbindelse med dette ordet:

1. Hvordan blir vi greiner på Jesus?

2. Hvordan kan vi bære mer og mer frukt?

3. Hvordan kan vi bli greiner som ikke bærer frukt?

*

Det kan hende at mange ikke vet hvordan en avskåret grein blir podet inn i et tre. La oss derfor først få greie på det, for i dette bildet er det mye som kan kaste lys over hvordan vi blir greiner på Jesus.

Treet som skal ta imot kvisten, må få et sår. Det må åpnes en vei inn til livet i treet.

Men også kvisten må få et sår. Man må skjære helt inn til margen, og margen i kvisten må legges mellom bark og ved, inn i «livet» i treet. Så smøres det voks på det åpne såret, så kvisten og treet blir skjult i hverandre.

Da tar greinen imot «livet» i treet, og snart står det grønne knopper på den kvisten som var tørr.

*

Nå vil vi gå bort fra bildet og over til Jesus og oss.

Vi vet alle at Jesus, det sanne vintreet, har fått sår. Hans hender, føtter og hjerte er åpnet av nagler og sverd, og piskeslagene gjorde hele kroppen hans til ett blødende sår.

Men alle disse sårene er veien for oss inn til Gud. Ved Jesu sår kan kvistene som er skåret av verdens ville vintre, podes inn i det sanne vintreet, Jesus Kristus, og ta imot liv fra Gud. Folk kan finne på hva de vil og innbille seg selv og andre at gode gjerninger skal føre oss fram til Gud. En gang vil de få se at de er bedratt.

Bare de som blir «podet» inn i Gud gjennom Jesu sår, finner evig liv. Gud har ikke laget noen annen vei til livet.

Men også du og jeg – de ville kvistene – må få sår. Hele ditt indre menneske må du legge åpent fram for ham. Kvisten må kløyves helt inn til margen, så sår blir lagt mot sår.

Dine og mine sår må legges inn til Jesu sår. Da blir vi greiner på Jesus.

Alle som har gått gjennom dette, vet hvordan det gikk til da vi ble «podet» inn i Kristus.

Mange av oss gikk lenge og lengtet uten å komme lenger. Vi ville så gjerne bli Guds barn, men vi ville ikke bryte med synden. Vi ville at «kvisten» skulle gro fast i «vintreet» uten å bli åpnet inn til margen.

Da vi så til sist måtte se at det var umulig, kom den dagen da vi sa til oss selv og til Gud: «Bare jeg kan finne fred, får det gå med alt annet som det vil.» Og så kom vi til Gud med hele livet og gav alt til ham. Hver synd som lå på samvittigheten, bekjente vi. Alt det vi før ville ha for oss selv, gav vi nå fra oss. Folk fikk si hva de ville. Det var ikke lenger noen skam å si farvel til det gamle livet. Vi hadde valgt fellesskapet med Jesus Kristus og gitt oss til ham.

Da ble «kvisten» kløyvd inn til margen. Da var det også at Guds Ånd tok vårt tapte liv og førte det inn i Jesu frelsende liv gjennom hans sonende sår. Vi opplevde noe helt nytt, og folk forstod at vi var blitt nye mennesker.

Foreldrene så at barnet var annerledes enn før, og husbondsfolket kjente ikke igjen tjeneren. Det nye livet hadde alt satt knopp på den kvisten som var død.

Vi var blitt greiner på Jesus. Nå kunne vi synge med andre som hadde opplevd den samme lykken:

Du er mitt liv; ved deg jeg kan
i Gud mitt levnet føre;
din Ånd mitt hjertes tørre land
kan skjønt og fruktbart gjøre
ved himlens dugg og livsens saft.
Akk, la dog denne levekraft
i sjelen ei opphøre.

Mange mennesker kommer aldri lenger enn til å lengte og ønske: «Å, den som var frelst!» Aldri har de helt fred i synden, aldri helt fred med Gud. Som vingeskutte fugler flakser de fra kirke til kirke, fra bedehus til bedehus, uten lys og lykke.

Er det slik med deg?

Og hvorfor kommer du aldri lenger?

For mange er grunnen – kanskje også for deg – at de ikke har gitt seg helt over til Gud. De vil ikke ut med all synden. På bunnen av hjertet ligger det noe de vil ha for seg selv. «Kvisten» er ikke kløyvd inn til margen, og derfor kan den heller ikke gro sammen med vintreet, Jesus Kristus.

«For den som vil berge sitt liv, skal miste det. Men den som mister sitt liv for min skyld, skal finne det» (Matt 16,25).

Det finnes ingen vei utenom.

Over Golgata til Jesus med hele ditt tapte liv! Legg dine sår til Jesu sår. Da blir det liv av døde.

Vil du som ikke har fred, gå denne veien, skal Guds Ånd sørge for å føre deg inn i Kristus.

En og annen kunne kanskje komme med spørsmålet: «Ja, men jeg skal vel tro meg frelst?»

Jeg vil svare med det kjente verset:

Å tro det er å legge
seg ned ved korsets fot
og begge armer strekke
vår Herre Krist imot.

Når du så strekker armene ut mot Jesus, møter han deg med det evige liv.

Hvorfor vil du lenger dvele
borte fra livet i Gud?
Verden bedrar ditt hjerte,
kom og bli Frelserens brud!

Du tror du blir bundet og ufri. Å ja, du blir nok bundet, men med kjærlighetens bånd. Og de drar deg inn i rettferdighet og fred og glede i Den Hellige Ånd, bort fra dom og død og inn i Guds evige rike.

La deg binde!

La deg pode inn i Jesus.

Da handler du klokt med ditt eneste dyrebare liv.

*

Det er til gagn for oss kristne – ikke minst i den tiden vi lever i nå – å legge merke til Jesu ord i første del av dette kapitlet. Der står det blant annet: «Dere er alt rene på grunn av det ordet som jeg har talt til dere.»

Men så står det også: «Hver den som bærer frukt, renser han.»

Det var den samme sannheten Jesus prøvde å prege inn i disiplene da han vasket føttene deres den siste kvelden de var sammen før han led. Peter sa til ham: «Aldri i evighet skal du vaske mine føtter!»

Da sa Jesus: «Dersom jeg ikke vasker deg, har du ingen del med meg!» (Joh 13,8).

Da Peter hørte at fotvaskingen hadde så mye å si, ville han at Jesus skulle vaske hele kroppen. Men da sa Jesus: «Den som er badet, trenger ikke å vaske annet enn føttene, han er jo helt ren» (Joh 13,10).

Den som er ren, må renses. Blir ikke det gjort, har vi ikke fellesskap med ham.

Den rene som glemmer å holde seg ren, eller tror at han er ferdig med det onde for godt, er dømt til å bli en fruktløs grein som tørker bort, blir skåret av vintreet og kastet på ilden.

Spørsmålet blir da:

Hvordan blir den rene holdt ren?

Guds folk, vi er ennå her i verden. Her på jorden må foten vår trå veien mot vårt rette fedreland. Så visst som verden er uren, vil foten bli skitten og tilsølt.

Den som ikke kjenner og ser alt det onde som vil henge seg fast ved oss, må være uten følelse og uten syn.

Vil vi være ærlige, må vi innrømme at det selvopptatte, mistenksomme, misunnelige, grådige, sure, stolte og verdslige sinnet henger fast ved oss.

Men hva er så dette?

Det er støv og skitt som legger seg på foten.

Det er villskudd som vokser på greinen.

Det er mose som skjuler en gnagende orm.

Det er kreftsår!

Her må det skjæres og renses om greinen skal bli berget og bære frukt. Ser vi ikke dette, er det ute med oss. Da vil greinen først slutte å bære frukt og til sist dø.

Men den som ser det onde og tar skylden på seg, blir dømt og tuktet av Guds Ånd for alt i livet sitt som ikke er av Gud.

Under denne tukten bekjenner den ærlige alt for sin Frelser. Han blir liggende foran nådens trone som en fattig synder og innrømmer alt.

Ofte blander Guds barn sin klage over synden med tårer og dype sukk. Sjelen er som ett stort blødende sår.

Da er vingårdsmannen ute med kniven og skjærer bort villskuddet og kreftsåret. Han renser greinen. Derfor gjør det så vondt.

Du renser mitt hjerte med ømmeste tukt,
men bløder nå grenen, den bærer dog frukt.
Du mener det godt med mitt dryppende sår,
du har meg så kjær, og du best det forstår.

Guds folk får sårene sine leget!

Derfor reiser også Guds barn seg fra en slik stund ved nådestolen med en lindrende salve over sinnet. Om tåren ennå står i øyet, kan en se smilet bryte fram, slik solen bryter igjennom den tunge, regnfulle skyen.

Sjelen er renset, fredfull og fri. Lovsangen stiger på nytt fra en fornyet ånd. Det ånder mer av det gode ut fra hele deg.

Det er greinen som blir renset.

Det er greinen som bærer frukt.

Livet med Gud her i verden er et liv i rensing og fornyelse, et liv i tukt og trøst, i lys og mørke, i sorg og glede, helt til den dagen da foten tar sitt siste skritt på denne jord. Når vi er kommet over på den andre siden, finnes det ingenting mer som gjør foten uren, ikke noe kreftsår som tærer på greinen, og ikke noe villskudd som gror.

Det løfter håpets trøst
til himmerike.

Det et menneske sår, det skal han også høste

> «Far ikke vill! Gud lar seg ikke spotte! Det et menneske sår, det skal han også høste. Den som sår i sitt kjød, skal høste fordervelse av kjødet. Men den som sår i Ånden, skal høste evig liv av Ånden. Men la oss gjøre det gode og ikke bli trette. For vi skal høste i sin tid, så sant vi ikke går trett» (Gal 6,7–9).

Disse ordene forteller oss en sannhet som bærer i seg en stor trøst, et stort ansvar og en stor dom.

Ansvaret er dette: Ingen av oss kan gjemme seg bort og si: «Jeg vil ingenting gjøre, verken ondt eller godt.» Hver av oss har en hånd som holder spirende frø, og dette frøet kaster vi ut over menneskelivets store åker. Er vi gode mennesker, sår vi god sæd. Er vi onde, sår vi ond sæd. Og frukten høster ikke bare vi selv, men også andre.

Det er sagt at mange av de største tyvene som i dag sitter innestengt bak lås og slå, begynte med å ta uten lov fra mors matskap. Så vokste dette syndige frøet mer og mer, til det stakkars mennesket ble et stort redskap for synden. For øvrig kan vi snu oss hvor vi vil i livet – overalt finner vi den samme loven.

Den som begynner å bruke stygge ord, vil snart ha munnen full av banning og sleip, skitten tale. Det går heller ikke lang tid før han ikke engang merker selv at han bruker munnen til stygg snakk. Vanen tar makten over vilje og vett.

Leser et menneske ikke annet enn aviser og romaner, blir det indre mennesket hans en del av alt dette. Usedelig tale og usedelig lesning fører til et usedelig liv. Og det første glasset med alkohol var det første spirende frøet til at den staute, flotte mannen ble en drinker.

Den som lar seg friste til å stå på gatehjørnet og stirre etter den dårlige kvinnen, står på kanten av en bunnløs syndegrav. Der blir han snart liggende hvis han ikke skynder seg bort.

Som ung gutt hørte jeg i en periode mange stygge ord. Disse ordene har fulgt meg helt til nå, og det ser ut til at jeg må bære dem i mitt bryst til min dødsdag. Akkurat når de synes å være helt borte fra minnet, vet jeg ikke ordet av det før de kommer fram igjen, svarte og skitne, som om det var første gang jeg hørte dem. Ja, de kan komme midt i de helligste stundene, når jeg på en særlig måte så gjerne ville være alene med Gud.

Hvor bor alt dette onde og stygge i all den tiden det synes å være helt borte fra oss? Det ligger dessverre i vår sjel, og rett som det er, stiger det fram for minnet og frister oss til synd.

Vår sjel er underfullt skapt. Den er som en fonograf som tar opp i seg alle de tonene den møter, og der inne på sjeleplaten blir de festet som stempel i voks. I den daglige striden blir disse sjelebildene så vist fram for de menneskene vi lever sammen med, og så går de over i andres sjeler.

Det er alvorlig å være menneske!

Den store fossen som bærer i seg tusenvis av hestekrefter – hvor har den fått denne store kraften fra? Den er skapt av vannet som dråpe for dråpe falt ned på jorden, én for én. Vårt liv er satt sammen av «dråper» som én for én «drypper» inn i vårt bryst, til det til sammen blir en kraft – til ondt eller til godt. «For det et menneske sår, det skal han også høste.»

Ser vi på livet i hjemmene rundt om i bygd og by, finner vi overalt den samme loven. Der de sterkeste ungdommene i bygda går, går de andre etter, og ungdomsflokken blir mer eller mindre lik sine førere. Når de store går foran, går de små etter – i søskenflokken, i ungdomsflokken, i hjemmet, i bygda, i byen og i hele folket.

Eksemplet smitter sterkt. Det gamle ordet «Si meg hvem du går sammen med, så skal jeg si deg hvem du er» bærer i seg den samme sannheten som dette Guds ord forteller oss: «Det et menneske sår, det skal han også høste.»

Om alle de menneskene som lever i synd og urett alle sine dager, ville la denne sannheten komme inn på seg, ville de sikkert kjenne noe av ansvaret ved å være menneske. Kanskje ville de også kjenne noe av den skyld og dom de har ført inn over sitt eget og andres liv. Kanskje det kunne få dem til å be om nåde.

*

Men dette ordet bærer ikke bare i seg ansvar og dom. Det bringer oss også en stor trøst, og trøsten er at ingen som holder ut med å gjøre godt, skal arbeide uten frukt. Det er ikke bare det onde som skal vokse; også det gode har Gud lovet vekst, i oss og ved oss.

«Hold opp med å gråte, og la ikke øynene felle tårer mer! Du skal få lønn for ditt arbeid, sier Herren» (Jer 31,16).

Du kristne far og mor, som bærer barna dine fram for Gud og så godt du kan prøver å legge ordet om frelsen inn i barnesjelen: Du har rett til å ta denne store trøsten til hjertet, at arbeidet skal bære frukt, at barna skal bli frelst.

Og du kristne lærer, som sliter alle dine dager i skolestuen blant barn som ikke synes å høre det som er godt: Vær viss på at arbeidet ditt ikke skal være forgjeves. Det du sår, skal også du høste.

For øvrig kjenner løftet ingen grenser. Der et kristent menneske går og vil tjene Gud, der står løftet fra Gud fast – enten det gjelder foreldre, lærer, misjonær, predikant eller hvilken stilling vi enn har her i livet. Men kanskje ingen lettere mister motet enn forkynneren og moren som har uomvendte barn.

I misjonshistorien står det en fortelling om en mor som lå på sitt dødsleie. Da hun forsto at avreisedagen var kommet, kalte hun barneflokken sammen rundt sengen sin. Så sa hun til dem at hun hadde en stor skatt gjemt i et skrin, og den

skatten skulle de dele mellom seg når hun var død. Da svarte et av barna: «Mor, har ikke vi alltid vært fattige? Hvordan kan du da snakke om en stor skatt?»

«Det er Bibelen min,» sa moren. «Jeg har vætt hvert blad med tårene mine.»

Denne kvinnen var mor til Bartolomeus Ziegenbalg, en av de første lutherske misjonærene i India. Mange har sammen med denne moren grått over Bibelen for seg og sine. Og de har ikke grått forgjeves.

Du mor som nå gråter over Bibelen for barna dine, gå ikke håpløs gjennom verden. Gud har gitt deg et så stort løfte. Mist ikke motet når din Frelser har lovet deg hjelp. Moren til Bartolomeus Ziegenbalg gikk i graven før gutten hennes var frelst. Men han som ga løftet om at det et menneske sår, det skal han høste, levde – og han lever også nå, like sterk og nådig.

Kanskje disse ordene når fram til en kristen far eller mor som nettopp nå går motløs og tung om hjertet for barna sine. Og kanskje det som tynger mest, er dommen over deg selv, fordi du har vært så lite av det du skulle være for dem.

Ja, den dommen kan ofte være tung. Men så sant du er et Guds barn, har du bedt Gud om tilgivelse også for dette, og den trøsten står fast at han tilgir sine barn som feiler, når de bekjenner sin synd. Du skal derfor ikke la den dommen tynge deg når Gud har tatt den bort. Legg så både deg selv og barna dine på hans skuldrer – de er sterke nok.

Og så et ord til deg som forkynner Guds ord, du som på en særlig måte står på «Sions murer» og skal rope ut ordet om frelse for syndere. Når motløsheten og mange andre fristende makter sier til deg at det du gjør, ikke nytter, at det ikke blir det minste grann frukt av det, så er ikke den trøsten fra Gud. Om du mang en kveld savner frukten av ditt arbeid, står det likevel fast: Det du sår, skal du høste.

En gang skal det også komme frukt av ditt arbeid, så sant du har sådd i Ånden. Den trøsten skal du ikke slippe. Gud har i sitt ord gitt deg rett til å holde fast på den. Det kan nok være at det du sår, skal høstes av andre, men gleden og velsignelsen skal aldri tas fra deg. Vær derfor frimodig og sterk, så skal Herren styrke ditt hjerte.

*

Men likevel ligger det så nær for mange av oss å gå trett og gi opp. Motløshet og mismot kommer sigende inn over oss som mørk tåke fra havet, og dette motløse og trette sinnet synes å bli sterkere og mer fristende jo eldre vi blir. Slik overmot og storhetstanker ligger på lur for en ung arbeider i Guds rike, slik ligger mismot og motløshet på lur for den samme mannen når årene blir mange. Måtte ingen av disse lurende fiendene knekke oss og ta fra oss den frukten vi skal bære for Gud!

Det ser ut til at løftet om at vårt arbeid i Guds rike skal bære frukt, er lagt inn i formaningen om at vi ikke skal gå trett og gi opp. En god begynnelse er et friskt strå med god rot. En god avslutning er et fullmodent aks. Det var mange som begynte godt, men ble trette og sluttet. Strået ble knekt, kanskje midt i den beste veksten. Måtte ikke ditt og mitt livsstrå knekkes, men stå rakt i Guds hage til vi blir høstet inn i Guds låve!

Ennå er det grobunn i sjelene for livets såkorn. Ennå kan Guds nådeord ropes inn i synderhjerter, så ingen av oss har grunn til å gi opp vårt arbeid i Guds rike. Så lenge Guds Ånd ikke er tatt fra oss, så lenge har vi arbeidstid og håp om frukt.

Vær derfor frimodige, alle dere som søker å hjelpe deres medmennesker inn til Gud. Gå ikke trett! Hold ut! Ennå en tid er det dag. Og når kvelden kommer over en forherdet og vrang slekt, skal vår Herre og Frelser kalle alle sine barn og tro tjenere inn til livets evige hvile.

Arbeid før natten kommer!
Bruk rett din nådetid!
Når du har endt din vandring,
er og endt din strid.
Hist i Guds lyse himmel,
hvor gleden evig er,
venter en salig hvile
Jesu stridsmenn her.

Kristus – ypperstepresten

> «For vi har ikke en yppersteprest som ikke kan ha medlidenhet med oss i vår skrøpelighet, men en som er prøvd i alt i likhet med oss, men uten synd. La oss derfor med frimodighet tre fram for nådens trone, for at vi kan få miskunn, og finne nåde til hjelp i rette tid» (Hebr 4,15–16).

Jesus har fått mange navn i Guds ord, og alle disse navnene forteller oss hva han er i seg selv, og hva han er for oss. Det navnet vi her vil stanse ved, er Jesus som vår yppersteprest. Dette navnet åpner for oss mange sider ved vår Frelser, og en kristen skulle aldri bli trett av å trenge dypere inn i dette frelsesunderet.

*

Først vil vi stanse ved at han som yppersteprest bar seg selv fram for Gud som et offer for våre synder. Om dette har Bibelen mange herlige ord, og noen av dem vil vi finne fram og holde fast på som det dyreste vi eier.

Guds ord er dyrt for oss vunnet
ved Guds trofaste vitners blod,
det var som tapt, men er gjenfunnet,
vi har den skatt og perle god.

Om bare Guds øyesalve kunne bli strøket på våre svaksynte øyne, så vi fikk se og eie noe av den sannheten at han gikk gjennom dødens og helvetes ild inn i himmelen for nå å åpenbares for Guds åsyn for vår skyld – da ville vi alltid være frimodige. For en synder – en virkelig synder – er ordet om at Jesus kjøpte oss til Gud med sitt blod, det beste han vet så lenge han er her i verden. Det skal også være emnet for all samtale og sang i det evige liv.

Da våre fedre så inn i denne sannheten, sang de:

Jesus, når jeg synet ned
i de dype grunner senker,
på din store kjærlighet
til meg arme synder tenker,
å, da blir jeg mer enn glad,
som jeg var i himlens stad.

Ja, det er dypt ned i dette kjærlighetens dyp, der han smakte døden for oss alle. Det er langt inn til den frelseshemmeligheten der himmelen står åpen for en fortapt slekt.

Ordet om Jesus som yppersteprest finner vi særlig i Hebreerbrevet. Der blir ordet om presteskapet i den gamle pakt ført over på den nye, og slik får vi se Jesus både som prest og som offer. Om dette står det skrevet:

«For en slik yppersteprest var det vi måtte ha – hellig, uskyldig, ren, skilt fra syndere og opphøyet over himlene, en som ikke daglig trenger til, lik ypperste-prestene, å bære fram offer, først for sine egne synder og deretter for folkets. For det gjorde han én gang for alle da han ofret seg selv» (Hebr 7,26–27).

«Ikke med blod av bukker og kalver, men med sitt eget blod gikk han inn i helligdommen én gang for alle, og fant en evig forløsning» (Hebr 9,12).

«Han er avglansen av hans herlighet og avbildet av hans vesen, og han bærer alle ting ved sin krafts ord. Etter at han hadde fullført renselsen for våre synder, satte han seg ved Majestetens høyre hånd i det høye» (Hebr 1,3).

Det er store ting: at han bar seg selv fram som et lyteløst offer for Gud, at han gikk inn i helligdommen med sitt eget blod og fant en evig forløsning, at han har fullført renselsen for våre synder og tatt synden bort ved sitt offer.

Mange av dem som har grunnet på innholdet i dette offeret, og som har sett seg frelst fra synden i Jesu død, har vært så dristige at de har sagt at de som ikke tar imot Jesus, ligger i helvete med forlatte synder. Jeg tror ikke Bibelen gir oss rett til å bruke slike ord.

Vi vet og tror at Kristus har ordnet alt for oss med Gud. Men like sikkert som det står fast at vi er forsonet med Gud ved Jesu død, like sikkert er det etter Guds ord at vi skal la oss forsone. Vi er alltid på den sikre siden når vi tar ordet som det står. Men tror vi at det er til nytte for noen, kan vi nok si at de menneskene som ligger i helvete, ligger der med sonte synder. «Og han er en soning for våre synder, og det ikke bare for våre, men også for hele verdens» (1 Joh 2,2).

Men alle dere som vil få et så klart syn som mulig for Kristi offer: La ordet om hans offer være et ord dere aldri blir ferdige med. Da skal Guds Ånd gjøre dere mer og mer lykkelige i troen på den frelsen han vant for oss.

Det er særlig ett ord om Kristi offer som har grepet meg, og jeg vil vitne her om at det ordet er mye verdt for meg. Det står: «Kristus, han som i kraft av en evig Ånd bar seg selv fram for Gud som et lyteløst offer» (Hebr 9,14).

For en herlig trøst: Jesus bærer seg selv fram for Gud for våre synder! Det er som om vi kan høre ham rope: «Her er jeg, Far, ta meg, slik jeg frivillig har båret meg selv fram for deg som offer for alle! Her er jeg, villig til å løse ut hele slekten med mitt liv og mitt blod. Før meg til dom og før meg til død, før meg til hvert sted der mennesket er skyldig, og krev det av meg.»

Og så ble han tatt av Gud, og vi slapp fri. Slik går han i vårt sted, og som yppersteprest er han selv offeret for oss, stort nok for den hellige Gud til å sone våre synder og vinne en evig forløsning.

Å, hvor herlig min synd er utsonet
i det blod som på Golgata fløt!
Der min Frelser med torner ble kronet
og led synderes angstfulle død.
Dette offer er min glede
midt i jordlivets møye og strid,

det kan vantroens skyer sprede
så selv døden blir vennlig og blid.

Når synden blir en byrde for oss, og vi ser at død og dom er vår eneste lønn, da er det godt å vende seg til ham som bar seg selv fram for Gud som offer for våre synder.

Ser du Jesus slik? Da er du frelst!

Og alle dere kristne som disse ordene når: La korsets gåte alltid være løsningen på livets gåte! Søk aldri veien til livet utenom korset – du finner den aldri noe annet sted! Hvor du enn vender deg, vil du finne en stengt himmel utenfor nådestolen som er reist i Jesu blod. La aldri noen lokke deg til å tro på en Jesus som ikke ble gjort til synd for oss. Over Golgata går veien for en synder inn til Gud og det evige liv.

Den som er skyldig til døden, har ingen annen utvei enn Jesus Kristus, hengt opp på korset. Paulus ville ikke vite av noe annet til frelse, og i den troen så han kransen som lå ferdig til ham i Guds paradis.

Jeg er salig på blodets regning,
himmelens konge er nå min far,
jeg er innenfor trygg innhegning
og er blitt et nådens kar.

*

Den andre siden ved Jesus som yppersteprest er hans hjertelag og hans evne til å være vår mann i livets strid, fordi han selv har vært et lidende og stridende menneske. Også om denne sannheten har vi mange gode ord i Bibelen:

«Derfor måtte han i alle ting bli sine brødre lik, for at han kunne bli en miskunnelig og trofast yppersteprest for Gud til å sone folkets synder. For ved at han selv har lidd og er blitt fristet, kan han komme dem til hjelp som blir fristet» (Hebr 2,17–18).

«For vi har ikke en yppersteprest som ikke kan ha medlidenhet med oss i vår skrøpelighet, men en som er prøvd i alt i likhet med oss, men uten synd» (Hebr 4,15).

«Han har i sitt kjøds dager, med sterkt skrik og tårer, båret fram bønner og nødrop til ham som kunne frelse ham fra døden. Og han ble bønnhørt for sin gudsfrykt. Enda han var Sønn, lærte han lydighet av det han led. Og da han var fullendt, ble han opphav til evig frelse for alle dem som er lydige mot ham, og han ble av Gud kalt yppersteprest etter Melkisedeks vis» (Hebr 5,7–10).

Denne siden ved Jesus som yppersteprest er lite klar for mange av oss kristne i vår tid. Likevel er det her noen av de mykeste og fineste tonene går ut fra Guds hjerte og vil dra trette sjeler inn til Frelseren. Måtte vi nå få være stille en stund, så hver skjelvende streng i vår sjel kunne falle til ro.

Jesus forstår oss ikke bare fordi han som Gud vet alt. Han hjelper oss heller ikke bare fordi han er den evige kjærlighet, men også fordi han har levd som menneske under de samme kår som vi. Når han ser tåren i øyet ditt, husker han hvorfor han selv gråt. Når livets tunge trykk blir for hardt for deg, og du svever som mellom odd og egg i strid mot Satans fristelser, da ser Jesus ned til deg, full av medfølelse. For også han ble fristet, også han gikk som mellom odd og egg.

Om vi hadde ører til å høre med og hjerte til å ta imot med, ville vi fra Jesu munn få høre trøstende ord: «Jeg forstår deg. Også min vei gikk på jorden der du går nå. Også for meg var himmelen stengt da svetten min farget jorden rød, og da korset var svøpt i mørke. Nå er jeg din hjelper og kan komme deg til hjelp i fristelsen, fordi jeg selv ble fristet.»

Det er ikke underlig at Guds ord sier til oss: «Ja, gi akt på ham som utholdt en slik motstand fra syndere, for at dere ikke skal gå trett i deres sjeler og bli motløse» (Hebr 12,3).

Det er nettopp når alt i oss og omkring oss er som et stormende hav, at Satan og vår egen natur viser oss Jesus som hard og kald. Men akkurat da er han og vil være mer for oss enn en mor er for sitt lidende barn.

Mange av dem jeg møter gjennom disse ordene, har hatt mer enn én tung sorg. Livets harde hånd har revet i stykker den største lykken du hadde her i verden. Døden tok det beste livet ga deg, og du sto – eller står – ensom igjen i en mørk og kald verden. Det kjæreste du har, har graven gjemt, og nå ville også du helst hatt et rom der nede. Men Gud vil det ikke slik.

I slike tider er det alvorlig å være menneske. Du mangler nok ikke folk som vil trøste deg. Mange velmente ord om å ta til vettet, om å huske at også andre har gått gjennom det samme, og at Guds veier er de beste – mange slike ord får du høre, men de gir deg ingen trøst. De er som en tom lyd som helst gjør såret større og sorgen verre.

Men en dag er det en som stikker innom hos deg. Han er fåmælt og mild. Det er ikke lett for ham å få ordene fram. Han tar deg bare mykt og fast i hånden og ser så godt og erfarent på deg. Kanskje han så sier: «Gud velsigne deg, min venn, jeg forstår deg så godt. Det du nå lider, har også jeg lidd. Her hjelper ikke menneskeord, men jeg vil gjerne blande min tåre med din.»

Da fikk du trøst! Hvorfor? Fordi han hadde erfart det samme som du nå måtte stride deg gjennom. Som en skjult kraft kom trøsten fra hans liv til ditt såre sinn. Ånd rørte ved ånd.

Slik er Jesus – fordi han som menneske gikk gjennom verden og måtte møte det onde, til kamp og til seier for seg og for oss. Måtte alle lidende og kjempende mennesker finne Jesus slik, på fristelsens dag, på stridens dag.

Det vet vi alle: Når et menneske kommer i sjelenød, søker det ikke råd hos hvem som helst. Da går vi til en som selv har vært i nød og funnet hjelp. Den som skal hjelpe andre inn til Gud, må selv ha funnet veien.

Gud er «han som trøster oss i all vår trengsel, for at vi skal kunne trøste dem som er i all slags trengsel, med den trøsten vi selv blir trøstet med av Gud» (2 Kor 1,4).

Dette er noe av livets samspill i Guds rike. Fra Jesus får vi trøst. Han kommer oss til hjelp i våre fristelser, fordi han selv ble fristet. Så kan alle som har funnet trøst hos ham, gå ut og trøste andre. For den trøsten vi har fått av Gud, har kraft til å trøste andre også.

*

Men Guds ord viser oss flere sider ved Jesus som ypperstepresten. Vi finner det tydeligst sagt i disse ordene:

«Kristus er den som er død, ja, mer enn det: som også er blitt reist opp, som også er ved Guds høyre hånd, som også går i forbønn for oss» (Rom 8,34).

«For Kristus gikk ikke inn i en helligdom som var gjort med hender og bare er et bilde av den sanne helligdommen. Han gikk inn i selve himmelen for nå å åpenbares for Guds åsyn for vår skyld» (Hebr 9,24).

Det lyset og den trøsten som ligger i at Jesus er ved Guds høyre hånd og nå åpenbares i himmelen for vår skyld, kan vi se i ordet hos profeten Sakarja, kapittel 3. Der står ypperstepresten Josva foran Herrens engel, og Satan står ved hans høyre side.

I denne ene mannen, Josva, står Guds folk i den gamle pakt for Herrens engels åsyn som et urent og syndig folk. Her møter også Satan opp med anklager mot den urene og syndige mannen. Men engelen trer fram og forsvarer Josva. Satan må tie, og de skitne klærne blir byttet ut med høytidsdrakt. Så står han der som en ny og renset mann etter Guds bud. Syndene hans er tatt bort, Satan må gå sin vei, og Josva får engler til førere.

En syndig mann med urene klær mellom Satan og Gud – det er en tung plass å være for den som ikke har noe å forsvare seg med. Og slik er det med deg og meg når vi må stå der på eget ansvar. Men når ypperstepresten Jesus tar vår sak som sin og åpenbares i himmelen for vår skyld, da er det ingen fare å stå mellom Gud og Satan, anklaget og skyldig.

Hvem kan da meg dømme?
Jesu rettferd gjemmer
min synd, den er forbi.
Klageren må tie,
dommeren vil si meg:
Du er frelst og fri.
Jesu blod er soning god,
synd og Satan må da rømme,
hvem kan da meg dømme?

Fortellingen i Luk 7 om kvinnen i Simons hus kjenner vi alle så godt. Der står Jesus selv mellom synderen og anklageren og fører denne stakkars kvinnen til frihet og fred, bort fra synd, dom og anklage. Også slik er Jesus vår yppersteprest.

Det er en god «utenriksminister» vi kristne har – ikke minst fordi han er vår bror. «Å dyp av rikdom og visdom og kunnskap hos Gud! Hvor uransakelige hans dommer er, og hvor usporlige hans veier» (Rom 11,33).

*

Og så til sist dette: Han går i forbønn for oss.

Det hører med til Jesu gjerning som ypperstepresten å be for oss. Så lenge nådetiden varer, vil han stå for Gud og verge hver eneste av sine brødre som er i fare. Jeg våger meg ikke langt inn i denne hemmeligheten, men litt vil jeg nevne av det jeg tror om dette.

Ingen er skjult for Frelserens øye. Ingen blir borte for ham i mengden. Han ser oss ikke slik vi ser mauren i tua; han ser hver enkelt av oss, som om det bare

var den ene. Han ser deg. Han ser meg. Han kjenner oss helt inn til hjertebunnen og trenger ingen attester om oss.

Og ser han en fare som ligger på lur for en av hans egne, en fare som tærer på livsroten, da ber han Faderen om å sende Ånden og tukte oss. Da kommer den tiden i vårt kristenliv da alt synes å gå i stykker for oss. Omvendelse, tro, vårt arbeid i Guds rike – alt blir til en svart natt. Vi ser ikke annet enn det som er galt, og dommen ligger over hele vårt liv. I slike tider forstår vi noe av dette profetordet:

«Han murte igjen for meg, så jeg ikke kan komme ut. Han gjorde mine lenker tunge. Om jeg så ropte og skrek, slipper han ikke min bønn inn på seg. Han stengte mine veier med hogne steiner, mine stier gjorde han krokete» (Klag 3,7–9).

Men underlig nok: Jo tyngre og mørkere det blir, desto mer vokser trangen etter å bli frelst. Slik går det alltid for den ærlige når Guds Ånd tukter og renser.

Når så alt synes å være forbi for oss, og vi ser våre villfarelser og bøyer oss for Gud, høres en bønn igjen i himmelen. Nå ber han Faderen om å sende Ånden med trøst og hjelp til den bøyde og tuktede sjelen. Og så en dag lysner det for oss, og vi står som disiplene på fjellet i herlighet og glede.

Nå ser vi på ny inn i nådens under. Guds trøst har nådd hjertet, og natten må vike for nådens klare sol. Som en mor steller med det lille barnet sitt – ja, med mye større kjærlighet – steller Frelseren med oss fra dag til dag, i smått og stort, fra sitt høye sete og med sin sterke nådearm.

All ære og makt er hans i all evighet!

Kristus – profeten

> «Den ene av dem, som hette Kleopas, sa til ham: Er du den eneste av dem som oppholder seg i Jerusalem, som ikke vet hva som er skjedd der i disse dagene? Han sa da til dem: Hva da? De sa til ham: Det med Jesus fra Nasaret, en mann som var en profet, mektig i gjerning og ord for Gud og hele folket» (Luk 24,18–19).

Profeten står på en plass for seg selv. Han bærer ikke ordet fram som en tolkning av andres ord; gjennom hans munn og hans penn kommer det rett fra Gud. Profeten har derfor også den oppgaven å gi oss noe nytt fra Gud, til straff eller til frelse, til lærdom og tukt, til kraft og håp. Hans øye ser det andre ikke ser, og hans øre hører ordene slik de kommer fra Guds munn.

Profeten er framfor noen annen et sendebud til jorden fra Herren. Han blir hatet eller elsket, båret på hendene eller forfulgt – alt etter hvordan folket han taler til, stiller seg til Gud. Som oftest er profeten en hatet og jaget mann, og han må ofte la livet fordi folket ikke tåler å høre Herrens ord.

Da Jesus minner disiplene sine om at de skal bli spottet og forfulgt og lide mye ondt, legger han til: «For slik forfulgte de profetene før dere» (Matt 5,12).

Moses sto foran kongen i Egypt med Guds ord i sin munn og gjorde de tegnene som Gud påla ham. Akab hadde like mye respekt for Elia som han var redd ham. For denne ensomme fjellmannen var sterkere i ord og gjerning enn kong Akab.

Det kan ofte være tungt for profeten å bære Guds budskap fram. Men han må, så sant han ikke vil svike sitt kall og gå til grunne. Til Jeremia sier Herren: «Men du skal binde opp om deg og stå opp og tale til dem alt det jeg befaler deg. Vær ikke redd for dem, så jeg ikke skal gjøre deg redd for dem!» (Jer 1,17).

«Så sier Herren!» – det var de myndige og dristige ordene som alle de andre profetordene bygde på. Ingen andre enn Herrens profet har rett til å ta et slikt ord i munnen, med mindre han sier det samme som står i Guds bok. Den Gud som har all makt, ga sine sendebud alt det de skulle tale og skrive. Og ordene de bar fram, var ikke bare et budskap til de menneskene de levde sammen med. Det var ord som bar i seg kunnskap og lys for alle slekter og alle tider.

*

Så trer profeten fra Nasaret fram en dag, mektig i ord og gjerning for Gud og hele folket. Han er den største av alle profeter og bringer derfor Guds ord til oss klarere enn noen annen. Han gjør de gjerningene han har sett hos Faderen, og

han taler de ordene han har hørt hos ham. Med gjerningene sine viser han Guds kraft, og med ordene sine Guds vilje.

Han åpner synet for de dypeste dyp i menneskelivet og de høyeste tinder i Guds visdom og nåde. Selv fiendene hans må innrømme: «Aldri har noe menneske talt slik som denne mannen!» (Joh 7,46).

Og hvordan kunne det være annerledes, når han som skapte alt, står som menneske blant mennesker, lærer oss Guds vilje og gir oss Guds evige ord? Selve Ordet var blitt kjød og tok bolig iblant oss. Derfor hadde han også Ånden uten mål og lærte oss Guds vilje i sannhet.

Like rolig som han er stor, setter han seg på fjelltoppen med folket rundt seg. Med sitt profetiske blikk ser han inn i sjelene og tolker deres nød og fattigdom. Men ikke bare det: Fra Gud kommer han med budskap om at de fattige i ånden, de som hungrer og tørster etter rettferdigheten, er salige – himmelriket tilhører dem.

Han åpner døren til den sanne meningen i loven og profetene. Han legger Guds vilje med oss åpent fram, både her og på den andre siden av graven. Han skjærer tvers gjennom menneskebud og menneskepåfunn, rett inn til kjernen i Guds sannhet. Det gjør han selv om de skjærer tenner mot ham og står ham etter livet. Han drar bort forhenget mellom tid og evighet og sier oss gang på gang at det er et evig liv etter døden for alle som tror på ham.

Klart og sterkt sa han til sine at han skulle stå opp av graven den tredje dagen. Like sikkert har han sagt at vi en gang skal bli reist opp av graven.

Han står sammen med disiplene sine og ser ut over templet og byen, dette midtpunktet for Guds tanker og plan. Så gir han dem og oss et utsyn over verdens gang og slutten på denne tidsalder – ja, helt til det ikke lenger er tid.

Det er ikke uklare meninger hos et menneske som leter etter sannhet. Det er den ene, store, nakne sannhet, slik profeten fikk den fra Guds munn og ga den til oss. Det er: «Så sier Herren!» Det er Guds evige ord, som skal stå når alt annet på jorden synker i grus.

Når fristelsen til å gå bort fra Jesus kommer til oss slik som til dem, da skulle vel vi som lever i dag, kunne si enda mer trofast enn Peter: «Herre, hvem skal vi gå til? Du har det evige livs ord» (Joh 6,68).

Hver kristen skulle ofte kalle til minne Jesu ord og alle de vitnesbyrdene vi kristne også har i vårt indre om at hans ord er Guds ord. Det skulle styrke vår tro og glede vårt hjerte.

En dag kom du og jeg til ham, fattige og hjelpeløse. Vi kom på hans ord, vi lå ved hans kors, vi ga vårt liv til ham – slik som det var. Da fikk vi det han hadde lovt. Han ga oss liv i Gud og la en ny sang i vår munn.

Mange år har rullet forbi oss, mye vann har rent ut i havet siden den dagen – for mange av oss. Vi har levd noen år av vårt ungdomsliv med ham; under hans fane sto vi i livets hardeste strid. I denne tiden har mangt og mye forandret seg i oss og omkring oss. Det ene etter det andre av det vi bygde på, har glidd bort under oss, utslitt og unyttig. Det kunne ikke holde når livet prøvde det hardt.

Men én ting blir aldri utslitt og gammelt: Guds ord. Én mann sviktet oss aldri: Jesus Kristus. Hver kristen kan vitne med hånden på hjertet at han er den eneste sanne trøst, den beste vi vet å nevne.

Han er deilig fremfor tusen for min sjel.

I vår ensomme krok med Jesus og hans ord har vi hatt våre beste stunder. Gjennom dager, uker og år, fra ungdom til grå hår, er det livets brudekammer, hvileplassen for sjelen, freden for hjertet, lyset på ferden, kraften i kampen, vennen i nøden. Mitt vitnesbyrd om ham er dette: For hver dag som går, blir han mer og mer uunnværlig for meg. Han er mitt evige liv.

Nå vet vi at korsets gåte er den frelsende kraften i livet, at nådestolen i Kristi blod er møteplassen for synderen og Gud. Nå vet vi at det ikke bare er ord i en bok, men sannhet, forankret i dypet av vårt liv – noe som holder, og som holder best i livets tyngste tak. Kristus er vår profet, mektig i gjerning og ord.

*

En Guds mann har sagt noe om dette emnet som jeg vil ta med her:

«Nå har vi den kunnskapen vi trenger om veien til frelsen. Nå kan alle vite – og nå vet en stor og voksende del av folket på jorden – hva krybben i Betlehem betyr. Nå trenger vi verken filosofer eller teologer til å fortelle oss hva smertenes mann på forbannelsens tre har gjort for denne syndige slekten.

For oss er Golgata ikke bare et grufullt rettersted, der den beste mannen på jorden ble pint i hjel av hedenske soldater, hyklerske prester og rå pøbel. For oss ligger Golgata nå i strålende glans av den sannheten at Kristus «døde for oss mens vi ennå var syndere» (Rom 5,8). Vi vet det og kan vitne frimodig om det – for ‹Herrens munn har talt› (Jes 40,5).

Nå vet vi det som står i salmen:

Jeg og du er årsak bleven
at Guds egen elskte Sønn
ble fra livsens land bortreven
til å være sonings lønn.

Nå vet vi hva den tomme graven betyr. Nå vet vi at vi har i vente en salig dag, da brudgommen skal hente sin brud, og all nød på jorden skal ta slutt for dem som her hadde Jesus til venn.»

Det er store ting. Men vi har enda større ting å fortelle om og takke for, ut fra at Kristus er vår profet. Profeten skulle ikke bare gi kunnskap. Den profetiske åndsmakten skulle bære kunnskapen inn i menneskenes innerste sjeleliv, så ordet de hørte, kunne bli dem til nytte, fordi det ved troen ble smeltet sammen med dem som hørte det (Hebr 4,2).

Vi kan ikke si hvordan denne sammensmeltingen går for seg, hvordan guddommelig ånd og guddommelige tanker smelter sammen med menneskets ånd til nytt liv i Gud. Her er vi kommet til noe av det dypeste og fineste i forholdet mellom oss og Kristus som vår profet. Den evnen han i denne betydningen har til å vise oss sannheten, er uten grenser. Med Den Hellige Ånd som tolk gjør han de dypeste sannheter til sjelemat for oss, så vi «smaker og ser» (Sal 34,9) det munnen har talt og tanken har tenkt.

De fleste kristne har et minne som aldri dør, om den stunden da dette lyset strømmet inn over sjelen, da vi første gang så inn over det åndens land som Kristus, profeten, viste oss i hellige syner. Senere har vi på mange måter opplevd det samme igjen og igjen. Og fordi Kristus er vår profet, skal vi holde fast ved det til vi har stridt vår siste strid for sannheten mot løgnens ånd.

Fordi Kristus er vår profet, kan vi ikke gi noe menneske noen som helst rett til å ta fra eller legge til noe av det han har sagt. Vi tror at det var han som talte gjennom hellige Guds menn i den gamle pakt, og gjennom apostler og profeter i den nye pakt. Derfor er Bibelen en hellig bok for oss.

Guds ord «lever og blir til evig tid» (1 Pet 1,23), og derfor trenger ikke Bibelen noe forsvar fra oss. Også uten oss skal Bibelen leve lenger enn alle sine fiender. Men vi vil gjerne gi Bibelen det forsvaret at vi er tro mot ordene og ånden i den til vår siste dag.

Slik blir visdommen rettferdiggjort av sine barn (Matt 11,19) – Gud til ære ved oss.

*

Guds folk! La oss da holde fast på hans ord og aldri la oss frarøve livets beste skatt av den fristelsen som vil ta Guds ord fra oss og gjøre det til menneskeord. Vi som har erfart at så mange Guds ord er sanne i vårt liv, skulle aldri la oss dåre av den snikende tvilens orm. Skulle ikke dette – «Så sier Herren!» – være nok for oss?

Når så alle munner tier omkring oss, og ingen menneskeord lenger har verdi for oss, når vi står på grensen til en annen verden, da skal Jesu ord lyse for oss gjennom dødsskyggens dal. Da skal hans profetord bære oss inn til det evige liv. Da skal vi ikke bare takke ham for at han kjøpte oss til Gud med sitt blod, men også for alle de ordene som ga oss kunnskap om frelse, himmel og hjem.

Tenk når jeg kan i himlens lyse sale
Guds lam blant engler prise rett og sant,
og om et evig liv blant brødre tale,
og om et liv der lik en drøm forsvant.

Kristus – kongen

> «Pilatus sa da til ham: Men konge er du altså? Jesus svarte: Du sier det, jeg er konge. Til dette er jeg født, og til dette er jeg kommet til verden, at jeg skal vitne for sannheten. Hver den som er av sannheten, hører min røst» (Joh 18,37).

Kristus har sagt med sin egen munn at han er konge. Ikke bare slik at han en gang i framtiden skal bli det, men slik at han var det da han vandret her nede og sto for den romerske domstolen.

Også nå i vår tid er Kristus konge. Det ser ikke slik ut, men det er slik likevel.

Det er sant at synden og ugudeligheten rår i verden med et velde som er større enn all kongemakt. Satan herjer slektene og fører dem med seg, slik vinden fører det skrøpelige strået.

Skal vi se Kristus som konge, må øynene våre være opplyst og salvet av den Ånd som lærer oss å se lys i Guds lys, og som viser oss Guds veier og vilje.

Det ser ikke særlig kongelig ut når han blir født i en stall og må gå blant mennesker fattig, arm og spottet, helt til han henger død på et kors. Men likevel er det gjennom denne lidelsesveien han trer inn i verden som konge. Veien over Golgata og gjennom graven satte kongekronen på hans panne for alle tider, og nå drar han ut med seier og for å seire.

* * *

Det er særlig tre sider ved Kristi kongedømme vi her vil se på.

Først dette at han vinner én etter én for seg og sitt rike.

Gjennom Ordet og Ånden går han ut blant folkemengdene og viser dem sin nåde og sin kjærlighet. Han åpner porten inn til frihet, frelse, lys og liv og gir alt til hver den som vil komme. Han kaller alle, men tvinger ingen.

Slik en mor leter etter sitt bortkomne barn og ber det komme hjem igjen, slik går kjærlighetens konge blant oss og lokker og drar. Og mange lar seg dra.

Jorden rundt er det i dag tusener av mennesker som har bøyd seg for ham. De tok imot ham som Frelser og satte ham på kongetronen i sitt hjerte.

Kristi første kongetanke med det enkelte mennesket er å legge vår vilje inn under Guds vilje og slik få makt over synden i livets innerste grunn.

Kristus er konge i hjertet hos hele sitt folk. Hver sann kristen bøyer seg for ham og ber ham styre livet og drepe synden. Av fri vilje kaster de seg på kne for hans kongetrone og vil ikke noe heller enn å følge ham og lyde hans vilje.

Fra slott og sal, fra hus og hytte ser syke og friske, fattige og rike, lidende og glade mennesker opp til ham som Herre og Frelser. Av hele sitt hjerte og med

rolig sinn folder de hendene og ber om at han må herske over tanke, vilje og følelse, at han må holde vakt over munnen og styre hånd og fot, så alt kan være til ære og tjeneste for ham som ga nåde for rett.

Får Kristus lite makt til å styre livet vårt, blir den kristne sorgtung og sår. Men etter hvert som Kristus får makt med ham, blir han glad og sterk. Derfor er det i grunnen ingenting den kristne heller vil enn å la seg styre av Kristus.

Det er ikke det skarpe sverdet og den kalde mannsviljen som har bøyd disse menneskene i kne for en maktsyk hersker. Det er kongens opphøyde natur og store hjertelag som har lokket dem inn under hans makt. Ved korset og sitt nådeord vinner han sitt folk, skaper dem om til nye mennesker og gjør dem til de beste og lykkeligste folk i verden.

Trengsel og motgang, spott og forfølgelse skremmer ikke den kristne bort fra Kristus. Det lokker ham tvert imot mer og mer inn under Guds vilje og makt.

Men de mange som har valgt Kristus til fører i livet, lar seg ikke bare styre av ham i kampen mot synden og i striden for sitt eget liv. De møter også fram av fri vilje til tjeneste i hans rike.

Unge, begavede menn og kvinner, som kunne ha en stor framtid blant sitt eget folk, går bort fra far og mor, fra fedreland og gode dager. De drar til et folk de ikke kjenner, og sliter livet sitt opp tomme for tomme blant rå og vrange hedninger. Ingen tvang dem til å gå, unntatt Kristi kjærlighet. Men kjærligheten lokket dem til å følge kongen på den hvite hesten, og så ba de om å få være med i hans strid og hans seierstog.

Der få andre ville gå uten vern av kanoner og bajonetter, der går misjonæren med Guds bok i hånden og i hjertet. Noe annet sverd bruker han ikke. I tillit til Kristi kongeord: «Se, jeg er med dere alle dager» (Matt 28,20), går han mot fienden med frimodighet. Der er Kristus konge!

Sykesøsteren går fra seng til seng dag og natt så lenge hun orker. Hun tjener, trøster og ber.

Og hvor skal vi begynne, og hvor skal vi slutte, om vi skulle finne fram alle dem som lyder hans vilje – alle dem som i bygd og by går blant naboer, sambygdinger og slekt med det mål å vinne noen for Kristus – alle dem som i misjonsforeningene og i alt slags kjærlighetsarbeid gir seg selv, sin tid og alt de eier, til tjeneste for kongen, Kristus!

Vi vet at hæren som går i denne striden, er stor, og den blir større for hver dag. Den marsjerer fram i nesten alle land, så det snart ikke er et folk på jorden som er ukjent med Kristi tjenere og ikke har fått en lysstråle fra himmelens Gud gjennom dem. Og der hver kristen står på sin post og er tro til døden, der står det skrevet med livets skarpe jerngriffel: Kristus er konge også her på jorden!

* * *

Men ved siden av at Kristus er konge over hele Guds folk, er han også konge over alle folk. At han har fått all makt i himmelen og på jorden (Matt 28,18), gir oss rett til å tro det.

Hvor langt hans makt rekker over den ugudelige slekten, er ikke så lett for oss kortsynte mennesker å se. Men at han styrer verdens gang mot et fastsatt mål, uten at noen i lengden kan hindre ham i det, det er min faste tro.

Denne styreløse verdensvognen styrer han på underfullt vis, slik at han til slutt får lagt alle ting inn under sitt velde. Da skal hvert kne bøye seg for ham, og hver tunge skal bekjenne at han er Herre, til Guds ære (Fil 2,10–11).

Han er konge. Han skal bli konge.

Da apostelen Johannes så inn i framtiden, forbi denne tidsalderen og langt inn i den nye, så han også en bok i hånden til ham som satt på tronen. Boken var forseglet med sju segl, og den var skrevet på både innsiden og utsiden.

Himmelen og jorden lengtet etter at seglene skulle bli brutt og boken åpnet. Men det var ingen i himmelen eller på jorden eller under jorden som kunne åpne boken eller se i den. Da gråt Johannes. Men midt i gråten trer en fram og taler disse store trøsteordene til ham: «Gråt ikke! Se, løven av Judas stamme, Davids rot, har seiret. Han kan åpne boken og de sju seglene på den» (Åp 5,5).

Så ser han et lam, likesom det hadde vært slaktet. Det kommer og tar boken av hånden til ham som sitter på tronen. Da jubler hele himmelen mot ham med tilbedelse, sang og musikk, for nå skulle boken åpnes.

Vi har rett til å spørre: Hva er det for en bok Johannes ser, og som bare Kristus kan ta i sin hånd og åpne?

Det er menneskelivets bok. Det er alt i naturen, i sjel og ånd, som ble rullet sammen, bundet og forseglet av synden og Satan. Det er alt bundet liv, fra gresstrået på marken til det mest begavede menneske. Det er alt som Gud har satt inn i verden, men som kom bort fra hans styrende livshånd.

Dette er boken som Kristus tok i sin hånd. For å kunne berge boken og åpne den ga han sitt liv.

Nå – i 1918 – sitter han ved Guds høyre hånd med boken i sin hånd. Som herrers herre og kongers konge styrer han slektene slik at boken må åpnes. Hver tid som går, og hver ting som hender, bruker han til å åpne boken.

For det jordbundne synet ser det ut som om bare Satan hersker over nesten hele verden og styrer alt inn i en endeløs ulykke. Men den som med hjelp av Ordet og Ånden kan se Guds finger og Kristi store kongetanke, han ser Frelseren på kongeferd gjennom slektene midt under blod og tårer.

Også når folk reiser seg mot folk og rike mot rike, når millioner av mennesker væter jorden med sitt hjerteblod, også da – og ikke minst da – åpner Lammet nye segl på boken som det tok fra hånden til ham som sitter på tronen.

Slik ser jeg også på den ulykken som nå går over jorden. Kanskje er det et av de siste store lakksegl som nå blir brutt av boken før den åpner seg helt? Gud vet det, og hans folk venter og ser framover med håp mot håp.

Han hersker over alle himler,
hans trone i det høye står,
så vidt som skapninger de vrimler,
hans herredom og rike når.
Hans slott kan ingen makt bestride,
det står på evighetens grunn,
hans fiender må i gresset bite
når han kun taler med sin munn.

Så stort tenkte de gamle Guds menn om Kristi kongemakt. Vi gjør rett i å tro det samme. I den troen er det kraft, håp og ro.

* * *

Den tredje siden ved Kristi kongevelde som jeg her vil nevne, er det som hver kristen ser fram til med lengsel og håp: Han skal komme igjen til denne jord!

Han skal komme igjen som konge over alle konger og løse sitt folk helt ut fra synd og sorg. Dette håpet er den sterke vektstangen som gir en kristen mot til å tåle trengsel og holde seg atskilt fra de forførende maktene i verden.

Guds ord taler sterkt og klart om denne tiden. Da kommer ikke Kristus til jorden fattig og arm. Da tåler han ikke spott og slag. Da lar han seg ikke dømme som en ugjerningsmann av hedninger og jøder og så henge på et kors mellom røvere. Da kommer han med kraft og herlighet og setter seg på dommersetet.

Han sender ut englehærene med veldig basunklang, og de skal samle hans utvalgte fra de fire vindretninger, fra himmelens ene ende til den andre (Matt 24,30–31). De som er døde i troen på Kristus, skal først stå opp. Deretter skal de som lever, rykkes opp sammen med dem, og så skal vi for alltid være sammen med Herren (1 Tess 4,16–17).

Det må bli et underfullt møte når Kristus med himmelens hærer kommer Jesu brud i møte – hun som nå er løst fra jorden og stiger opp mot sin konge og brudgom. Kan en kristen annet enn glede seg og vente og lengte etter den dagen? Så sant det banker tro og liv i hans bryst, sukker han etter denne store forløsningsdagen, når alle bånd er slitt og all nød tatt bort.

Men alvorlig og tung blir dagen for alle som snudde ryggen til Guds nåde og hans kall. Da skal hvert øye se ham, også de som har gjennomstunget ham, og alle jordens slekter skal gråte sårt – ja, amen (Åp 1,7).

Da skal de alle, også de
som ville være blinde,
da skal de lysets fyrste se
og mange øyne rinne.

Nå skal tidene vende seg for Jesu tro tjenere. I aller høyeste mening er han nå blitt konge over kongene, og hans folk, som fulgte ham gjennom trengselen, skal få del i hans herlighet og makt.

En av våre diktere har skrevet disse vakre ordene som peker mot de kristnes framtid:

Ja, nå er det tid
til glede for dem
som sto sin strid,
nå stiger de i seiersskrud
til høyden i lyset fra Gud.
Nå stiger de lett under buer
til høyden der Guds lys luer.
Herrer, fri fra verden,
farer de den gode ferden,
løst fra trollheims snare
vinner de det som skal vare.

Her er den vigslede stad
der sorgen stilner glad.

Da er Kristus konge, og holder vi ut med ham, skal vi også herske sammen med ham (2 Tim 2,12).

Til slutt skal han overgi sitt kongevelde til Faderen, og Gud skal være alt i alle (1 Kor 15,28). Hver tåre skal tørkes bort, og døden skal ikke være mer, og ikke sorg, og ikke skrik, og ikke pine, for de første ting er veket bort (Åp 21,4).

Vi vet ikke tid, vi vet ikke stund
når gryningen ende er,
vi vet bare ett på sannhetens grunn:
at frelsens dag er nær.

Og mens vi venter på vår konge, vil vi se framover med tro og med den trøst i hjertet at han er trofast som ga løftet (Hebr 10,23).

Han som ga oss sitt ord og sin Ånd, han gir oss også kraft til å holde ut til dagen gryr. Om mangt og mye legger seg i veien for oss, er det vår trøst at Guds kraft og nåde er større enn alle vansker. Vil vi bare ikke vende oss bort fra ham, så vender han seg så visst ikke bort fra oss.

Og når skyene skilles og vi ser vår Frelser og konge, skal vi gi ham ære og makt i all evighet, og sangen om Lammet skal aldri dø i vår munn.

Hans navn være æret!

Guds verk

> «For vi er hans verk, skapt i Kristus Jesus til gode gjerninger, som Gud forut har lagt ferdige for at vi skulle vandre i dem» (Ef 2,10).

Vi vet fra Guds ord at hele skapningen en gang var et fullkomment Guds verk. Naturlivet og menneskelivet var rent og hellig, alt til ære for ham som gjorde alle ting vel. Vi kan ikke finne noe bilde å sammenligne dette Guds verk med slik det var, for vi har ikke lenger noe her i verden som er et helt Guds verk. Men litt kan tanken ane av hvordan det var da alt var helt godt.

Det fantes ingen stengsel mellom himmel og jord, mellom Gud og menneske. Himmel og jord gikk i ett, slik vanndråpen forenes med havet. Slik nabo går til nabo, slik var Gud en kjent og kjær gjest hos våre første foreldre – helt til den dagen kvinnen tok av frukten, spiste og ga sin mann.

Men fra den dagen sluttet alt her nede på jorden å være et helt Guds verk. Hagen, hjemmet, naturen og menneskene ble mer eller mindre lagt øde, så mye av det nå heller ligner et verk av Satan.

Av alt det som tok skade, ble mennesket verst medfart. Ingen natur ble så unaturlig som menneskenaturen. En hest kjenner sin herre og finner stallen igjen, men vi kjenner ikke Gud og kan ikke av oss selv finne ham igjen. Et dyr passer ungene sine, men en mor kan ta livet av barnet sitt. Millioner av maur arbeider sammen og bygger sitt hjem, men menneskene farger jorden med brorblod og drar hverandre ned i fattigdom, fiendskap og nød.

Når en fin ting tar skade, blir skaden størst. Setter noen en jernhæl i et gulvteppe så det blir hull, er det en skade, men den skaden kan bøtes. Men blir en jernhæl satt på et fint urverk, er alt ødelagt. Da Satan satte jernhælen på mennesket – Guds høyeste og fineste verk – var det mennesket som tok den største skaden. Vi ble knust, vi ble liggende døde i synd og skam.

Ondskapens slange nådde sitt mål, og veien til livets tre ble stengt for oss. Mellom mennesket og Gud sto engelen med det flammende sverdet (1 Mos 3,24). Når mennesket nå skal få høre fra Gud, må Gud svøpe seg i tåke, i ild og i ord. Ingen kan se ham og leve.

Mens skyen ligger tung over Sinai og alt er som flammende ild, får Israel gjennom skyen vite Guds vilje. Og på den lange vandringen fra Egypt til Kanaan er Gud med sitt folk i en sky om dagen og i ild om natten. Derfra styrer han deres ferd, advarer dem mot fiender og viser dem veien gjennom ukjent land.

Vi som lever nå, er også under den samme loven. Heller ikke vi får se ham. Gjennom ordet i en bok får vi vite hans vilje, og i tro på dette ordet skal vi leve og dø. Først når vi er kommet over grensen, skal vi se ham som han er.

Men det er også vår store trøst, midt i skam og synd, at han som fra først av laget sitt store verk i kjærlighet, ikke kunne bære å se det ødelagt for alltid. Han lovet å lage et nytt verk.

Da veien til livets tre ble stengt og menneskene måtte bort fra Guds åsyn, sendte han dem ikke ut i en evig, håpløs natt. Tvert imot: gjennom dommen og døden lyser løftet fra Gud om at han skal bygge en ny vei til livets tre, til paradiset. Synden og døden skulle han ta bort fra oss, skilleveggen mellom Gud og mennesket skulle bort, og som barn og foreldre skal Gud og vi møtes. Denne nyskapelsen, som skulle gi oss tilbake det vi mistet – dette nye Guds verk er det Gud har skapt i Kristus.

Alt det som Gud fra først av ga oss personlig, men som vi selv ødela, det har han nå gitt oss igjen i Kristus. Der er alt ferdig for oss alle.

Det er Guds verk at synden ble lagt på Kristus og naglet til korset. Det er også Guds verk at han sto opp til vår rettferdiggjørelse (Rom 4,25) og vant livet for oss. Alle dere som ønsker å se inn i frelsens store rike: Gå ikke bare til Golgata, men også til den åpne graven, og se ham ved Guds høyre hånd.

Lytt så til disse store ordene i Guds bok, at vi er reist opp med ham, skapt i ham og satt i himmelen i ham (Ef 2,6.10). Om Guds Ånd fikk vise oss noe av innholdet i disse ordene, ville vi få se inn i evangeliets hemmelighet og forstå bedre hva som ligger i ord som disse: «For av nåde er dere frelst, ved tro. Og dette er ikke av dere selv, det er Guds gave. Det er ikke av gjerninger, for at ikke noen skal rose seg» (Ef 2,8–9).

Det er verdt å merke seg at det ikke står at vi er reist opp, skapt og satt i himmelen «ved» Kristus, men det står «i» Kristus og «med» Kristus. Hadde det stått «ved» Kristus, ville vi straks vært raske til å føre det tilbake til Guds verk i oss. Men nå er det ikke det. Det er Guds verk i Kristus. Det er «til alle og over alle som tror» (Rom 3,22).

Det Kristus er ved Guds høyre hånd, som Frelser, som Guds Sønn og Menneskesønnen, det er han for oss. Det han vant på sin frelsesferd gjennom livet og døden, det vant han for oss. Han er den andre Adam, som gjorde godt igjen det den første gjorde ille.

Alt det et menneske må være om det skal stå for Gud fullkomment, plettfritt og fritt, alt det er Kristus for oss. Det er i himmelen i Kristus. Det er Guds verk!

«Altså, likesom én manns overtredelse ble til fordømmelse for alle mennesker, slik blir også én manns rettferdige gjerning til livsens rettferdiggjørelse for alle mennesker. For likesom de mange ble stilt fram som syndere ved det ene menneskets ulydighet, så skal også de mange stilles fram som rettferdige ved den enes lydighet» (Rom 5,18–19).

At dette Guds verk er i himmelen i Kristus, gir oss blant annet den trøsten at ingen lenger kan ødelegge det. Nå er ikke Guds verk i en hage mellom fristelse og forbudte frukter. Det er i himmelen. Det er gått forbi alle fristende makter,

gjennom døden og helvete, og er nå innenfor seiersgrensen, der Satan ikke når inn.

Vi kan nekte å tro det, nekte å ta imot det, vi kan spotte og forakte det, men vi kan ikke ødelegge det. Menneskehånden er for kort til å nå inn i himmelen, og mørkets fyrste er knekket av ham som gikk inn i selve himmelen, der han nå trer fram for Guds åsyn for vår skyld (Hebr 9,24).

Satan fant veien til paradiset, men gjennom muren omkring Guds stad er det ingen råd å trenge seg inn. Satan måtte møte livets høvding i åpen kamp her på jorden da han gikk veien for oss. Der tapte han sitt slag, og hans makt er brutt for alltid.

Hvor skal vi finne bilder, tanker og ord som kan gjøre dette store livsunderet klart for alle de arme menneskene som ikke ser det – at vårt liv, vår fred, vårt paradis og vår himmel er i Kristus? At han av Gud er gitt oss med alt det han er, til visdom, rettferdighet, helliggjørelse og forløsning (1 Kor 1,30)!

Våre tanker og ord makter det ikke. Men Guds Ånd kan gjennom Ordet vise synderen dette store Guds verk når han vender om og tror.

* * *

Så har vi dette underfulle ordet, at vi er skapt i Kristus til gode gjerninger – og at Gud har lagt disse gjerningene ferdige for oss.

La oss da først stanse en stund ved dette at Gud har lagt gjerningene ferdige for oss.

Her viser Guds ord oss en side ved frelsen i Kristus som vi så ofte går forbi. Mange ser det ikke. Og andre, som ser litt av det, synes det er nesten farlig å si det, fordi frelsesfriheten blir så stor at mennesket ikke makter å bruke en så rik gave rett. Den frykten er ikke alltid uten grunn. Paulus tenker på det når han i Romerbrevet 6 spør: «Hva skal vi da si? Skal vi forbli i synden for at nåden kan bli dess større? Langt derifra!» (Rom 6,1–2).

Dette «Langt derifra!» skulle hver kristen den dag i dag rope ut mot all synd, også når han blir fristet til å leve lettsindig på nådens bekostning.

Kristus har gjort for oss de gode gjerningene som vi skulle gjøre, så vi kunne være for Gud det vi skulle være.

Ingen våger å rekke hånden ut til en fattig eller syk, hedning eller kristen, og tenke at han blir frelst ved det. Kristus har oppfylt all rettferdighet. Han har ikke bare sonet synden, men også oppfylt loven i vårt sted, så han kan være rettferdig og rettferdiggjøre den som har troen på Jesus (Rom 3,26).

Røveren på Golgata kom fra et liv i synd, bygd på synd. Fra treet som hendene hans var bundet fast til, ber han om nåde. Og uten at han fikk røre en finger til en eneste god gjerning, får han være med Jesus i paradis.

Kan den ene bli frelst på mildere vilkår enn den andre? Gjør Gud forskjell på folk? Vi vet at han ikke gjør det, men at alle blir frelst på samme måte! «Ikke av gjerninger, for at ikke noen skal rose seg.»

Er jeg i deg fullkommen,
da ei den minste flik
av gammelt tøy den nye drakt forderve.

Men nå skal vi også ta med oss dette: «til gode gjerninger».

Dette Guds verk i Kristus, som vi tar imot i tro, skal føres over på vår grunn og bygges opp i oss. Også vi personlig skal bli et Guds verk.

Grunnlaget for dette skaperverket blir lagt i oss når vi blir født av Gud. Da blir grunnsteinen lagt i hjertets grunn. Og etter hvert som Guds kraft blir fullendt i vår skrøpelighet, virker Kristi kraft i oss, vi som ikke vandrer etter kjødet, men etter Ånden (Rom 8,4).

Alt det en kristen gjør ut fra den trangen og naturen som er i gudslivet, er Kristi gjerning i oss, ja, det er Kristus i oss.

En kristen blir en tjener for Kristus, et rør som Guds kraft flyter gjennom, en lysestake som bærer Guds frelseslys, en tjener for de gjerningene som er lagt ferdige for oss for at vi skulle vandre i dem.

Alt det som ut fra et slikt liv med Kristus i Gud blir gjort ved oss av Gud, det er av Gud og kan ikke gjøres til intet, men følger den kristne over grensen inn i det evige liv. Alt det andre brenner opp i dommen som halm. Bare det som er av Gud og frelst av Gud, går inn gjennom himmelporten.

To mennesker kan gjøre det samme, like godt og riktig for våre øyne, og likevel kan den ene gjøre sitt arbeid ut fra et menneskelig og selvkjært liv, mens den andre arbeider fordi Kristi kjærlighet tvinger ham. Den førstes gjerning består ikke i dommen, fordi den ikke er gjort i Gud. Den andres gjerning holder prøven, fordi den er gjort i Gud.

«Ja, sier Ånden, de skal hvile fra sitt besvær, for deres gjerninger følger dem» (Åp 14,13).

«Da skal de forstandige skinne som himmelhvelvingen skinner, og de som har ført mange til rettferdighet, skal skinne som stjernene, evig og alltid» (Dan 12,3).

Denne stjerneglansen, som de får som har ført mange til rettferdighet, er ikke grunnen til deres frelse, men frukt av et liv i Guds nåde. De som ikke ligner den blinkende stjernen, men bare er rene som den klare, blå himmelen, er også kommet inn gjennom portene til staden.

Himmelen gir alle frelste den fullkomne saligheten. Likevel ser det ut til å være forskjell i herligheten etter hvordan en har levd for Gud her på jorden.

På dette grunnlaget – frelst for Jesu skyld – er det Guds vilje med oss at vi som hans barn skal være hans lydige tjenere og fremstille oss som et offer for Gud. Slik Jesus ga seg helt til oss, skal vi gi oss helt til ham, ikke bare for å bli frelst, men også for å tjene ham.

Vi er skapt til gode gjerninger. Måtte ingen kristen noen dag i sitt liv glemme det!

Så har vi det store håpet at en gang skal alt være et fullkomment Guds verk. Da skal vi ikke bare eie en frelst sjel ved tro på det en annen har gjort, men du og jeg skal en gang stå for Gud med sjel, ånd og legeme som et helt Guds verk. Vi skal bli ham like (1 Joh 3,2).

Også jorden med hele sitt yrende liv skal rulle fram i himmelrommet som et fullkomment Guds verk. Døden og dødens frukter er borte fra alt og alle. I stedet for brodd og tårer stiger det evige liv fram i hver sjel, hvert blad og hver blomst, til ære for ham som kjøpte oss til Gud med sitt blod.

Det kristne håpet er stort! All lidelse og strid er ikke noe å regne mot den herlighet som venter oss.

Det skal bli en stor dag å få se dette Guds verk og så selv være et Guds verk. Hvem kan da undre seg over at alle himler gjenlyder av levende toner til ære for ham som gjorde oss, syndige og onde, til et helt, fullkomment Guds verk!

Du milde tanke, tal du i mitt hjerte
hver gang meg veien tykkes lang og slem.
Du søtt skal dempe hver en bitter smerte
og lokke smilet gjennom tårer frem.

Om Ludvig Hope

1871–1954

Ludvig Hope (1871–1954) ble født 17. januar 1871 i Masfjorden i Nordhordland, som sønn av bonden Mons Ivarson Hope. Allerede i tenårene begynte han å reise som predikant, og han ble den ledende skikkelsen i Norsk Luthersk Misjonssamband i en hel mannsalder – som forkynner, forfatter og veiviser for lekmannsbevegelsen. Fra 1931 til 1936 var han generalsekretær i sambandet.

Hope kjempet for lekfolkets rett og frihet i kirken, og han var med på å vinne fram «nattverdens frigivelse» i 1913. Under okkupasjonen var han en av lederne i kirkekampen: Han var med og stiftet Kristent samråd i 1940 og satt i den midlertidige kirkeledelsen fra 1942. Han døde i Oslo 26. oktober 1954.

Ved siden av de kirkepolitiske skriftene skrev Hope mange oppbyggelige bøker, med klar forkynnelse av lov og evangelium og stor omsorg for den vakte synder som strever etter fred med Gud. Hans samlede skrifter kom ut i ni bind i 1945–48.